

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ
ประจำปี ๒๕๕๗
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

“การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๓๗๐.๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส ๖๙๑ ก

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”
๑๘๔ หน้า

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๒. การศึกษาไทย ๓. ชื่อเรื่อง

**การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”**

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ ๔ / ๒๕๕๘

พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ผู้จัดพิมพ์และเผยแพร่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มวิจัยและส่งเสริมการวิจัย

๙๙/๒๐ ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๖๖๘ ๗๑๒๓

โทรสาร ๐๒ ๒๔๓ ๐๐๘๔

Website : <http://www.onec.go.th>

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำโครงการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗ เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” เพื่อเป็นเวทีวิชาการของการขับเคลื่อนและกลั่นกรองคุณภาพผลผลิตของงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI : Key Performance Indicator) ตามพันธกิจและคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อสนองตอบกระแสการเปลี่ยนแปลงของสภาวการณ์ปัจจุบันในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาคนในชาติให้มีศักยภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗ เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” กำหนดจัดขึ้น ๒ ครั้ง และได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักการศึกษา ตลอดจนผู้ที่สนใจจากหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำมาปรับเพิ่มเติมกรอบแนวคิดและแนวทางการดำเนินงานทางการศึกษาในประเด็นสำคัญๆ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ครั้งที่ ๑ จัดการประชุมเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญทางการศึกษาที่มีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ปรับและพัฒนาทั้งระบบในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล” และ ครั้งที่ ๒ จัดเมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยมีประเด็นหลัก ๒ เรื่อง คือ เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก” (Constructionism and Alternative Education Fair) ณ โรงแรมโมชะะ จังหวัดขอนแก่น ภายใต้แนวคิดที่ว่า “คนไทยทุกคนทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ และเหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้สรุปผลการจัดประชุมทั้ง ๒ ครั้ง เพื่อนำเสนอผลผลิตของงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัด (KPI : Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานฯ โดยนำเสนอในมิติทางการศึกษาที่เป็นการขับเคลื่อนการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้บรรลุการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งนักวิชาการในแวดวงการศึกษาจะได้นำไปต่อยอดความคิดและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยสู่ระดับสากลต่อไป

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ก - ช

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗

๑

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

นโยบายและแผนการศึกษา

๑๖

- แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) ๑๖
- แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ๓๑
- แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ๓๕
 - การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติตามกรอบความร่วมมืออาเซียน สร้างกลไกพัฒนากำลังคนสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ๓๖
 - การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ๓๙
- กรอบแนวคิดแนวทางการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ๔๒
- ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review) : ความร่วมมือจาก UNESCO และ OECD ๔๕
- ข้อเสนอแนะความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ ๔๘
- การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ๕๐

มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้

๕๓

- กรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ๕๓
- การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาล ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗ ๕๙
- นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ ๖๓
- การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ ๖๔
- นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา ๖๙
- การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย : หลากหลายแนวคิดจากประสบการณ์จริง ๘๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
● วิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา	๘๔
➤ แนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘)	๘๔
➤ สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖	๘๘
➤ สภาพการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๕๗	๙๒
➤ แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา (Education Atlas) ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา	๙๖
➤ การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) อ่านได้ทุกที่ทุกเวลา	๑๐๐
● ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ประเมินผลการศึกษานานาชาติ และประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล	๑๐๒
➤ การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย : มิติสำคัญด้านการศึกษา	๑๐๒
➤ การประเมินผลศึกษานานาชาติ : การพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (Teaching and Learning International Survey: TALIS)	๑๐๖
➤ การประเมินผลประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS)	๑๐๙
➤ การประเมินผลประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES)	๑๑๓
➤ การประเมินผลประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านสมรรถนะของผู้ใหญ่ (Program for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)	๑๑๗
● กฎหมายการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	๑๒๑
➤ การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษา : โปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (e-Legal)	๑๒๑
➤ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) : สร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา และการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	๑๒๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

๑๓๓

- กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗
- กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗

คณะทำงาน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำโครงการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗ เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” กำหนดจัดประชุม ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ จัดการประชุมเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสวิสโฮเทล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญทางการศึกษาที่มีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ปรับและพัฒนาทั้งระบบในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล” และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยมีประเด็นหลัก ๒ เรื่อง คือ เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก” (Constructionism and Alternative Education Fair) ณ โรงแรมโมณะะ จังหวัดขอนแก่น ภายใต้แนวคิดที่ว่า “คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ และเหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

การประชุมทั้ง ๒ ครั้ง มีเป้าหมายเพื่อเป็นเวทีวิชาการของการขับเคลื่อนและกลั่นกรองคุณภาพผลผลิตของงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจและคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักการศึกษา ตลอดจนผู้ที่สนใจจากหน่วยงานต่างๆ เป็นจำนวนมาก ที่ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และได้นำมาปรับเพิ่มเติมกรอบแนวคิดและแนวทางการดำเนินงานทางการศึกษาในประเด็นสำคัญๆ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้นำผลที่ได้รับจากการประชุมที่เกิดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง มารวบรวม สังเคราะห์ และนำเสนอผลผลิตของงานด้านการศึกษาที่สะท้อนมุมมองด้านการศึกษาหลากหลายมิติที่เป็น การขับเคลื่อนการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้บรรลุการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้ ผลผลิตงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัด (KPI : Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาสรุปสาระสำคัญและจัดกลุ่มได้ดังนี้

๑) นโยบายและแผนการศึกษา มีประเด็นสำคัญคือ

๑.๑ แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)

ครอบคลุม ๕ ช่วงวัย ดังนี้

๑) ช่วงแรกเกิด-ปฐมวัย (๐-๕ ปี) มีเป้าหมายประสงค์เพื่อให้เด็กทุกคนมีพัฒนาการรอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ๒ กลุ่มคือ ๑) กลุ่มเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย และ ๒) กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้เลี้ยงดู/ผู้ดูแลเด็ก

๒) ช่วงวัยนักเรียน (๕-๑๔ ปี) มีเป้าประสงค์เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดรับกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะชีวิต มีพฤติกรรมกาบริโภคที่ถูกต้องเหมาะสม มีภูมิคุ้มกันและมีคุณธรรมจริยธรรม

๓) ช่วงวัยรุ่น/นักศึกษา (๑๕-๒๑ ปี) มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

๔) ช่วงวัยแรงงาน (๑๕-๕๙ ปี) มีเป้าประสงค์เพื่อให้แรงงานมีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕) ช่วงผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพื่อการทำงานอย่างต่อเนื่อง อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี สามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้และสืบสานภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

๑.๒ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ได้มีการเพิ่มเติมสาระสำคัญและแนวนโยบายด้านการศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมยุทธศาสตร์ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐ รวมทั้งเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกศตวรรษที่ ๒๑ มีการจัดลำดับความสำคัญของแนวนโยบายการศึกษา จำนวน ๑๖ ข้อและให้เร่งดำเนินการตามลำดับความสำคัญ โดยแบ่งช่วงเวลาในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ระยะเวลาที่ ๑ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗) และระยะเวลาที่ ๒ (ปีการศึกษา ๒๕๕๘)

๑.๓ แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทย โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ (๑) มุ่งยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิของอาเซียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน และ (๒) พัฒนาการอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๑.๓.๑ การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เป็นการพัฒนา กำลังคนในวัยแรงงานของประเทศ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเส้นทางความก้าวหน้าและทักษะฝีมือที่มีการพัฒนาตามประสบการณ์การทำงาน โดยการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิของไทยกับของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เพื่อยกระดับและเตรียมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๓.๒ การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มีเป้าหมายเพื่อต้องการให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานสามารถเทียบโอนหรือเติมเต็มเพื่อให้ได้รับการรับรองและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่า (Value Added) ให้แก่บุคคลที่ได้รับวุฒิทางการศึกษาและบุคคลที่มีสมรรถนะจากการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการทดลองนำร่องใน ๒ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพบริหารสินทรัพย์ และกลุ่มอาชีพประมง เพื่อเป็นต้นแบบให้กลุ่มอาชีพอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติต่อไป

๑.๔ กรอบแนวคิดแนวทางของการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ สิทธิมนุษยชน ธรรมชาติและคุณธรรม อาหารและน้ำ พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคเป็นธรรม และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน

๑.๕ ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review) มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาได้ให้มาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ให้เท่าทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยมีขอบเขตการดำเนินงานด้านการศึกษาตามกรอบแนวทางที่ UNESCO ร่วมกับ OECD และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดขึ้นใน ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) การประเมินระบบการศึกษาโดยรวม ๒) นโยบายด้านการสอน การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน ๓) การพัฒนาหลักสูตร ๔) นโยบายด้านการประเมินผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ และ ๕) การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่

๑.๖ ข้อเสนอแนะนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ มีสาระสำคัญ ๓ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) สภาพปัจจุบันและประเด็นสำคัญของความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ และระบบการศึกษาของประเทศไทยที่ไปทำความร่วมมือด้านการศึกษา ๒) ผลการวิเคราะห์ประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ จุดแข็งจุดอ่อนของประเทศไทยที่มีความร่วมมือด้านการศึกษา ๓) ข้อเสนอแนะนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ กรณียุทธศาสตร์และแนวทางการลงนามความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศไทยกับต่างประเทศในอนาคต

๑.๗ การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ รายงานการติดตามตัวชี้วัดทั้ง ๖ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย ๒) การศึกษาระดับประถมศึกษา/การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓) การตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ ๔) การยกระดับการรู้หนังสือในผู้ใหญ่ ๕) ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันด้านการศึกษาระหว่างชายกับหญิง และ ๖) คุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลในทุกมิติ เพื่อให้รู้สถานภาพการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในปัจจุบัน อันเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงาน และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักในการเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาและการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

๒) มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ มีประเด็นสำคัญคือ

๒.๑ กรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน การพัฒนาการศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีประเด็นสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการและวางการศึกษาให้ความสนใจ คือ สมรรถนะครูไทย และกรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะครูไทยเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติโดยเฉพาะในอาเซียน รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนาครูไทยให้มีสมรรถนะที่แข็งแกร่ง จะได้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนในชาติให้สามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการแข่งขัน และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันกับประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมีศักดิ์ศรี

๒.๒ การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ในแต่ละยุทธศาสตร์ครอบคลุมเป้าหมาย ปัญหา เป้าหมาย เฉพาะ แนวทางปฏิบัติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก/หน่วยงานสนับสนุน โดยมีการติดตามผลการ

ดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ ประจำปี ๒๕๕๖ ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย เพื่อสะท้อนภาพการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยในปัจจุบัน

๒.๓ นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และ สื่อสมัยใหม่ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูแลการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยยังไม่เหมาะที่จะใช้สื่อเทคโนโลยีแต่เพียงลำพัง รวมทั้งควรเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มิใช่เน้นเฉพาะการฟังและด้านภาษาเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นสื่อที่มีทั้งภาพ เสียง และตัวอักษร เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทักษะและส่งเสริมพัฒนาการที่หลากหลาย

๒.๔ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร ได้แก่ คอมพิวเตอร์พกพา (laptop computer หรือ tablet) และ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile phone) ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ การค้นคว้าและจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการพัฒนาและนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ๆ

๒.๕ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา นำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาของสถานศึกษาต่างๆ

๒.๖ การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย : หลากหลายแนวคิดจากประสบการณ์จริง เป็นวิธีการและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของผู้เรียน เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ครอบครัว องค์กร สังคมอื่นๆ ที่ไม่ใช่การศึกษารูปแบบเดิม แต่เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้ปรัชญาการเรียนรู้อย่างมีความสุข เข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและจิตวิทยาของเด็ก รวมทั้งความอยากรู้ของผู้เรียน ด้วยการบูรณาการเรียนการสอนกับเนื้อหาเข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม ที่มีลักษณะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สัมพันธ์กับปัญหาชีวิตจริง ซึ่งมีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๓) วิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา มีประเด็นสำคัญคือ

๓.๑ แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อเป็นกรอบแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาของประเทศให้ไปในทิศทางเดียวกัน สนองตอบความต้องการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกกระดับ และยกระดับคุณภาพและศักยภาพของคนไทย ให้มีศักดิ์ศรีและสามารถแข่งขันในเวทีสากล

๓.๒ สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายการวางแผนเพื่อการพัฒนาการศึกษา การวิจัย และการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ

๓.๓ สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๕๗ นำเสนอตัวชี้วัดด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศที่คัดสรร โดยการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลสถิติจากฐานข้อมูลของ UNESCO/UIS รวมทั้งเพิ่มเติมข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น IMD, World Economic Forum (WEF) การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) และการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ PISA/TIMSS เป็นต้น เพื่อให้เอกสารมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการวางแผนและการกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศ

๓.๔ แผนพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ด้านการปฏิรูปการศึกษา ระดับกระทรวง กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยกำหนดตัวชี้วัดร่วมด้านการศึกษาในมิติการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ และมีมิติการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ได้แก่ ด้านคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเป็นเป้าหมายการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา และใช้เป็นแนวทางดำเนินการสำหรับจังหวัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ และสารสนเทศตามตัวชี้วัดด้านปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่จะบ่งบอกศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาของจังหวัด และประมวลผลข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา ที่บ่งบอกศักยภาพโอกาสทางการศึกษา และความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดในประเทศไทย จำแนกเป็นรายจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ อีกทั้งง่ายในการทำความเข้าใจ และสะดวกต่อการนำไปใช้งานเพื่อวางแผนกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยด้านการศึกษาในระดับจังหวัด ส่งเสริมยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในระดับจังหวัดให้มีความสามารถในการแข่งขัน และมีโอกาสทางการศึกษาอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศในอนาคต

๓.๕ การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) จัดหมวดหมู่ของสารนิเทศเป็น ๖ ประเภทตามพันธกิจของสำนักงานฯ คือ นโยบายและแผนการศึกษา ผลงานวิจัยทางการศึกษา ข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา ประเมินผลทางการศึกษา กฎหมายการศึกษา และสื่อมัลติมีเดียและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยผู้ใช้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้บริการได้ทั้งหมด ๕ ระบบด้วยกัน คือ iOS iPad, iOS iPhone, Android Tablet, Android Smartphone และทางเว็บไซต์สำนักงาน (Web base : www.onec.go.th) พร้อมทั้งสามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีความทันสมัย เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

๔) ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ประเมินผลการศึกษานานาชาติ และประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล เพื่อนำผลการวัดและประเมินมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ มีประเด็นสำคัญคือ

๔.๑ การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย : มิติสำคัญด้านการศึกษา มีจุดเน้นความสำคัญด้านการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา คือ ๑. การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒. การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ๓. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ๔. การพัฒนาครู ๕. การจัดอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ๖. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ๗. การใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ๘. การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

๔.๒ ประเมินผลการศึกษานานาชาติ :

- **แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (Teaching and Learning International Survey: TALIS)** มุ่งสู่การปฏิรูปคุณภาพครู โดยการสำรวจข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและจัดทำข้อสรุปเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษาระดับนานาชาติ

๔.๓ ประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : **ด้านการศึกษาน้ำที่และความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS)** จากผลการประเมินและองค์ความรู้สำคัญชี้ว่าการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีและความเป็นพลเมืองโลกที่ดีของนักเรียน มีความจำเป็นต้องส่งเสริมด้านการอบรมบ่มนิสัยให้เกิดความรับผิดชอบทางสังคม ศิลธรรมและจริยธรรมคุณธรรมให้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการรับใช้สังคม

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : **ด้านการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES)** กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินเด็กปฐมวัยไว้ ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ รวมทั้งการแสดงออกในเบื้องต้น และรวมถึงมิติต่างๆ ได้แก่ การขัดเกลาทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ ทักษะคิดด้านการเรียนรู้และความใฝ่รู้ การช่วยเหลือและควบคุมตนเอง ความมั่นใจในตนเอง และความสามารถในการจัดการด้านอารมณ์ ๒) พัฒนาการด้านการเรียนรู้ ๓) พัฒนาการด้านร่างกายในเบื้องต้น รวมถึงมิติของการควบคุมการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อ มัดเล็กและมัดใหญ่ ๔) พัฒนาการด้านภาษาและการอ่าน/การเขียน หมายถึง การพูด การฟัง คำศัพท์ต่างๆ ทักษะการออกเสียง การรับรู้คำต่างๆ การแยกแยะและจัดระเบียบสิ่งที่เห็น และ ๕) พัฒนาการด้านการนับเลข ในมิติดังต่อไปนี้ จำนวน รูปทรงและสี การคิดและแก้ไขปัญหา ซึ่งในบริบทไทยได้เพิ่มอีก ๒ ประเด็น ได้แก่ พัฒนาการด้านจริยธรรมและพัฒนากาด้านการสร้างสรรค์ ซึ่งรวมถึงเรื่องศิลปะ ดนตรี การปั้น การตัด ฉีก ปะ

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : **ด้านสมรรถนะของผู้ใหญ่ (Program for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)** มีมิติการประเมินผลเพื่อวัดผลความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และทักษะของบุคคลใน ๔ ด้านหลัก คือ การรู้หนังสือ (Literacy) ความสามารถในการอ่าน (Reading Components) ความสามารถในการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Problem Solving in Technology – Rich Environment) ซึ่งผลการประเมินทำให้ทราบแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๕) กฎหมายการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีประเด็นสำคัญคือ

๕.๑ การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (e-Legal) เป็นอีกช่องทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้ใช้งานทั้งบุคคลและองค์กรการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมให้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลกฎหมายการศึกษา อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้อง และอื่นๆ ซึ่งการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ง่ายต่อการเข้าถึงและสะดวกต่อการนำไปใช้งานสืบค้นข้อมูลด้วยคำสำคัญ (keyword) ได้รวดเร็ว และเชื่อมโยง (link) เข้ากับข้อมูลในเว็บไซต์ด้านกฎหมายของสำนักงานฯ รวมทั้งสามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้กฎหมายมีประโยชน์และสามารถเข้าสู่เป้าหมายทุกกลุ่มได้เป็นอย่างดี

๕.๒ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) : สร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา และ
การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับ
ประเด็นของ กยศ. ๒ ประเด็น คือ ๑) กยศ. สร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา โดยนำเสนอสภาพและ
ผลการกู้ยืมเงิน กยศ. รวมทั้งการชำระหนี้ พร้อมข้อเสนอแนะการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป
ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งในด้านการมีงานทำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบ ความมีวินัยทางการเงิน การใช้เงินคืน ความซื่อสัตย์
และอื่นๆ อาทิ ในด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และความเสมอภาคให้แก่ผู้ด้อยโอกาส โดยในเบื้องต้นเลือก
กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการกู้ยืมเงินของนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัด
ขอนแก่น ๒) การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการจัดทำคู่มือการใช้
เพื่ออำนวยความสะดวกและคล่องตัวในการทำสัญญากู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นการทำนิติกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมาย
และบังคับใช้ในทางกฎหมายได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการลดปริมาณเอกสารหลักฐานประกอบการทำสัญญา
ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาต้องมาก่อน (Education First) เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาคนทุกช่วงชีวิตให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน ซึ่งเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมรวมถึงพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และมีความสามารถในการแข่งขัน ขณะที่กระแสการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ปัจจุบันในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าและพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีการกระจายอย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัดที่เกิดขึ้น ทำให้โลกทั้งหมดเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งพัฒนา เพื่อให้ก้าวทันกับสภาพการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้ โดยต่างมีความเห็นพ้องตรงกันว่า การศึกษามีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและศักยภาพ เพื่อสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้ และเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศต่อไป

ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างรอบด้าน ผ่านกระบวนการศึกษาและเรียนรู้ที่เหมาะสมและก้าวทันกับสภาพการณ์โลกศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงสอดคล้องกับบริบทแวดล้อมการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อวงการการศึกษาไทยว่าจะทำได้อย่างไร การจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันและอนาคตต้องปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำทนาย ชับซ้อน และเดินทางสู่การสร้าง พัฒนา และเตรียมความพร้อมสมรรถนะของคนไทยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ที่เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา สร้างสรรค์ และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งมีทักษะ ความถนัด ความชำนาญที่จำเป็นและสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ คือ ทักษะทางการสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ ทักษะทางเทคโนโลยี สื่อ และสารสนเทศ ตลอดจนจันทักษะทางด้านชีวิตและอาชีพ ซึ่งเป็นความสามารถใน

การทำงานและการดำรงชีวิตที่เป็นปกติสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่พร้อม เพื่อขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศให้มีระดับที่สูงขึ้น สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก ทั้งเป็นการเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองโลก เพื่อให้ประเทศไทยอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

หากมองการศึกษาไทยในปัจจุบัน จากข้อมูลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยในภาพรวม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ ประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๓๐ จาก ๕๙ ประเทศ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ในอันดับ ๒๗ จาก ๖๐ ประเทศ แสดงถึงความสามารถในการแข่งขันภาพรวม ประเทศไทยดีขึ้น ๓ อันดับ และ

เมื่อมองสมรรถนะด้านการศึกษา พบว่า พ.ศ. ๒๕๕๕ ประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๕๒ จาก ๕๙ ประเทศ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ในอันดับ ๕๑ จาก ๖๐ ประเทศ (IMD : World Competitive Yearbook 2007-2013) ซึ่งแนวโน้มดูเหมือนมีทิศทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังต่ำเมื่อเทียบกับเมื่อ ๕ ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ จากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ก็ยังชี้ว่า ผลสัมฤทธิ์ของเด็กไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดย

พิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในสาระวิชาหลัก ซึ่งที่เป็นเช่นนี้ ปัจจัยหนึ่งมาจากการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผลที่ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเทคนิควิธีและเครื่องมือวัดประเมินผล ระบบการวัดประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ยังปฏิบัติไม่ได้ครบถ้วน และไม่เป็นไปตามหลักการพัฒนาคุณภาพ รวมทั้งมีความแตกต่างกันในเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพของผู้เรียนด้านต่างๆ ที่ยังอยู่ในระดับที่ไม่พอใจ

ที่กล่าวมาสะท้อนวิกฤติการศึกษาไทยโดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยเทียบเท่าระดับสากล นโยบายการศึกษากำหนด “ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ เป็นการรวมพลังยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย ให้นคนไทยทุกคน ทุกช่วงชีวิต ได้รับการศึกษาและ

พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติและเหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑” โดยเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ ปรับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในทุกระดับและประเภท การศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่โลกศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ระบบบริหารองค์กรการศึกษา

สำหรับปวงชน และเปลี่ยนผ่านจากการเรียนสู่การทำงาน พัฒนาคุณภาพครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในโลกยุคใหม่ ตลอดจนพัฒนาระบบประเมินวิทยฐานะครูให้สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และที่สำคัญ พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานเทียบเคียงกับนานาชาติ และ

เชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรและการเรียนการสอน พร้อมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยมีพันธกิจสำคัญด้านการพัฒนานโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษาของชาติ ดำเนินการวิจัย ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา พัฒนาข้อมูล สถิติ ตัวชี้วัดทางการศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อนำผลการวิจัยและประเมินมาจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ พร้อมทั้งผลักดันให้มีการนำสู่การปฏิบัติ และประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ให้คนไทยได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง เสมอภาคและเป็นธรรม เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ โดยได้ดำเนินการมาเป็นลำดับ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มุ่งพัฒนางานตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา “รวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้เหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

การขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาตามพันธกิจขององค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติและเหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมมือกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement: IEA) ดำเนินการพัฒนารอบแนวคิดแนวทางการพัฒนากระบวนการและเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษา และนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษาไทย โดยเทียบเคียงมาตรฐานสากลและเหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยรอบนื่องานด้านการศึกษานำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งการยกระดับคุณภาพหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของประเทศไทยให้ได้มาตรฐานเทียบเคียงกับนานาชาติ ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะครูและผู้เรียนสู่สากล การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สู่คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับการศึกษา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑

เมื่อดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย และเกิดผลผลิตด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจขององค์กร ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จึงวางแผนร่วมกันผลักดันหน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องนำผลผลิตทางการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผ่านกลไกสำคัญที่กระทำอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการขึ้น ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ด้วยมุ่งหวังให้เป็นเวทีทางวิชาการ

International Association
for the Evaluation of
Educational Achievement

ในการนำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้ตรงกันแก่หน่วยงานทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา รวมทั้งทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมตลอดจนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน และรวมพลังขับเคลื่อนการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไทย สู่การพัฒนาสมรรถนะของคนไทยให้เหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขับเคลื่อนผลผลิตของงานด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา ในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ประยุกต์สู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๒ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน และรวมพลังขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา “ยกระดับคุณภาพการศึกษา สู่มาตรฐานสากลให้เหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๒.๓ เพื่อนำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้ตรงกัน เกี่ยวกับกรอบแนวคิด แนวทาง และนวัตกรรมการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่มีคุณค่าทางวิชาการ โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลและเหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑ พร้อมทั้งกระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ สู่การพัฒนาสมรรถนะของคนไทยให้มีความพร้อมในการสร้างอนาคตประเทศไทยให้มีศักดิ์ศรีในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๓. เป้าหมาย

การขับเคลื่อนผลผลิตของงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ โดยการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ถือเป็น

การขับเคลื่อนตามนโยบายการศึกษา “รวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้เหมาะสมในโลกศตวรรษที่ ๒๑” และใช้เป็นเวทีทางวิชาการในการพัฒนาและกลั่นกรองคุณภาพของกระบวนการทำงานในแต่ละประเด็นด้านการศึกษา ซึ่งต้องมีการจัดทำเอกสารสาระสำคัญของแต่ละประเด็นด้านการศึกษา ประกอบการประชุม รวมถึงยังเป็นการผลักดันให้เกิดการนำผลผลิตด้านการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ ด้วยการสร้างกลไกการ

ประชุมให้ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ตลอดจนทุกภาค ส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นพร้อมให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ต่อประเด็น สำคัญทางการศึกษาซึ่งมีหลากหลายประเด็น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย พร้อม ทั้งนำมาประมวลผลและปรับแก้เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและ นวัตกรรมศึกษารูปแบบต่างๆ ให้มีความชัดเจน มีความสมบูรณ์และเชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์และ อ้างอิงในทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการศึกษา พัฒนาคน สังคม และสร้างอนาคตที่ดีของ ประเทศไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ซึ่งเป็น การขับเคลื่อนตามนโยบายการศึกษา “รวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้เหมาะในโลก ศตวรรษที่ ๒๑” กำหนดจัดกิจกรรมการประชุม ๒ ครั้งหลักๆ คือ

๓.๑ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ จัดเมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ ประกอบด้วย หลากหลายประเด็นสำคัญทางการศึกษา ที่มีความเชื่อมโยงกับการยกระดับ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ เหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้ แนวคิดที่ว่า “ปรับและพัฒนาทั้งระบบ ในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้ สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งการ พัฒนาครู ผู้บริหาร หลักสูตร การเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล”

๓.๒ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา จัดเมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ จังหวัดขอนแก่น เป็นการจัดประชุม ทางวิชาการด้านการศึกษา ในเรื่องสำคัญหลักๆ ๒ เรื่อง คือ “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนา คนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” จัดที่ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัด ขอนแก่น และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อ สร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก (Constructionism and Alternative Education Fair)” จัดที่โรงแรมโฆชะ จังหวัดขอนแก่น การประชุมทางวิชาการด้านการศึกษา ทั้ง ๒ เรื่อง อยู่ภายใต้ แนวคิด “คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ และเหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๔. ผลผลิตตามพันธกิจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย โดยมีพันธกิจดังนี้

๔.๑ พัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พัฒนานโยบายและแผนการศึกษา โดยใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาเป็นฐาน พัฒนาข้อเสนอนโยบายการศึกษาของประเทศ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นอย่างรอบด้าน ให้ทันกับโลกศตวรรษที่ ๒๑

พัฒนามาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ โดยสร้างงานวิจัยและองค์ความรู้ทางการศึกษาในทุกมิติ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สร้างมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย จัดการเลี้ยงดู การเรียนรู้ การศึกษาที่สมวัย รอบด้าน และเตรียมพร้อมส่งต่ออย่างมีคุณภาพ สร้างเส้นทางพัฒนาครูเพื่อ

ยกระดับคุณภาพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน จัดการศึกษาในทุกระดับ จัดทำรายงานการวิเคราะห์และเทียบเคียงการศึกษากับต่างประเทศ รวมทั้งสร้างเสริมความรู้ด้านการศึกษารอบด้าน และเตรียมพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการเป็นประชาคมโลก

๔.๒ ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ

พัฒนาการประเมินผลทางการศึกษา โดยรายงานผลการประเมินในทุกมิติของการศึกษาอย่างแม่นยำ ทันเวลา ผ่านโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านการประเมินผล ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อการ

นำไปใช้ต่อได้ จัดทำระบบการประเมินผลทางการศึกษาที่สามารถเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ สม่าเสมอ และครบรอบด้าน ทุกประเด็นสำคัญของการศึกษา รวมทั้งเข้าร่วมการประเมินผลนานาชาติกับองค์กรระหว่างประเทศด้านการศึกษาและพัฒนา เพื่อมุ่งให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการประเมินผลทางการศึกษาของประเทศไทยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และสร้างคุณภาพและโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของคนไทย

๔.๓ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และส่งเสริมศักยภาพการแข่งขัน

พัฒนางานวิจัยทางการศึกษา โดยพัฒนากรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิจัยทางการ

ศึกษาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์วิจัยของประเทศ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน เป็นประโยชน์ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ และพัฒนานวัตกรรมสมัยใหม่ รูปแบบโปรแกรมประยุกต์ การวิจัยทางการศึกษา นำเสนองานวิจัยเพื่อความสะดวกในการศึกษา นำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง และถูกต้อง

พัฒนาสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา โดยจัดระบบการประมวลผลและนำเสนอข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา ในรูปแบบนวัตกรรมสมัยใหม่ ให้เข้าใจง่าย สามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็วต่อการใช้งานได้ทุกที่ ทุกเวลา และแม่นยำ เชื่อถือได้ จัดทำสถิติการศึกษาไทยให้กับองค์กรทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ อย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน นำไปสู่การรายงานและการจัดลำดับทางการศึกษา ที่แม่นยำ และการวางแผนของประเทศไทยกับนานาชาติ

๔.๔ พัฒนากฎหมายการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

พัฒนากฎหมายการศึกษา โดยรวบรวมความรู้ และเสนอแนะกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ นำสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ถูกต้อง และสอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมาย รวมทั้งดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษาอันเนื่องมาจากระเบียบและกฎหมายที่ยังไม่ทันต่อกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับแก้และปรับปรุงให้ทันสมัย

การจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการประชุมเพื่อเป็นเวทีวิชาการในการนำเสนอ และกลั่นกรองคุณภาพของกระบวนการทำงาน เพื่อให้เกิดผลผลิตตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๒ ครั้ง คือ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ และ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ โดยมีการนำเสนอผลผลิตของงานด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่สะท้อนมุมมองด้านการศึกษาหลากหลายมิติ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้ผลผลิตงานด้านการศึกษาจำแนกตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปจัดกลุ่มได้ดังนี้

๑) นโยบายและแผนการศึกษา มีประเด็นสำคัญคือ

- แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)
- แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)
- แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ
- การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
- การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
- กรอบแนวคิดแนวทางของการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

- ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review)
- ข้อเสนอแนะนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ
- การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

๒) มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ มีประเด็นสำคัญคือ

- กรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
- การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗

- นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่
- การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่
- นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา
- รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)
- การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย

๓) วิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา มีประเด็นสำคัญคือ

- แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘)
 - สถิติการศึกษาของประเทศไทย
- ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖

- สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก
- ปี ๒๕๕๗

- แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา

- ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดสู่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา

- การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library)

๔) ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ประเมินผลการศึกษานานาชาติ และประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล เพื่อนำผลการวัดและประเมินมาใช้ประโยชน์ในการวางนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย มีประเด็นสำคัญคือ

- การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย : มิติสำคัญด้านการศึกษา
- ประเมินผลการศึกษานานาชาติ
 - แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (Teaching and Learning International Survey: TALIS)
- ประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล
 - แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS)
 - แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES)
 - แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านสมรรถนะของผู้ใหญ่ (Program for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)

๕) กฎหมายการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีประเด็นสำคัญคือ

- การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา
- การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
- เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : คุณภาพและโอกาสทางการศึกษา

๕. กรอบแนวคิดของการจัดประชุม

ดังที่กล่าวไปแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากำหนดจัดประชุมทางวิชาการในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” โดยมีการจัดประชุม ๒ ครั้ง คือ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ และการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอและถ่วงถ่วงคุณภาพของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดผลผลิตของงานด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ผลผลิตของงานสะท้อนมุมมองด้านการศึกษาหลากหลายมิติ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งยังเป็นการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา “รวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้เหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑” เพื่อให้บรรลุการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยกำหนดกรอบแนวคิดของการจัดประชุมบนฐานของผลผลิตงานด้านการศึกษาดำเนินการตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รายละเอียดนำเสนอได้ดังแผนภาพ

พัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

นโยบายและแผนการศึกษา

- แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑)
- แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ
- การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
- การพัฒนารอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
- กรอบแนวคิดแนวทางการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑
- ข้อเสนอนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review)
- ข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ
- การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

กฎหมายการศึกษา

- การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา
- การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
- เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : คุณภาพและโอกาสทางการศึกษา

วิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

- แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘)
- สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖
- สภากรรมการการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๕๗
- แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา
- ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดสู่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา
- การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library)

มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้

- การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗
- นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่
- การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่
- นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา
- รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)
- การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย

- การประเมินผลการศึกษาของประเทศไทย - การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย : มิติสำคัญด้านการศึกษา
- ประเมินผลศึกษานานาชาติ - แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (TALIS)

ประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (ICCS)
- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาปฐมวัย (ECES)
- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ (PIAAC)

พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย

๖. กระบวนการดำเนินงาน

การจัดประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” มีการจัดประชุม ๒ ครั้ง คือ การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ ภายใต้แนวคิด “ปรับและพัฒนาทั้งระบบในทุกกระดับและประเภทการศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล” และการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยจัด ๒ เรื่อง คือ “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก (Constructionism and Alternative Education Fair)” ณ โรงแรมโฆเซะ จังหวัดขอนแก่น การจัดประชุมทางวิชาการด้านการศึกษาทั้ง ๒ เรื่อง อยู่ภายใต้แนวคิด “คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ และเหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

การประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หัวข้อ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ดังกล่าวนั้น ประกอบด้วยกิจกรรมรูปแบบภาคการประชุมซึ่งนำเสนอผลงานนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

๖.๑ วิเคราะห์และสังเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งยุทธศาสตร์ประเทศ ที่มุ่งความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย เพื่อวางแผนและพัฒนางานด้านการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๗ ให้สอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และนำมากำหนดหัวข้อ กรอบแนวคิด และสาระของการจัดประชุม รวมถึงเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามนโยบายการศึกษา โดยมีหัวข้อการประชุมว่า “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๖.๒ นำผลการสังเคราะห์มาออกแบบการจัดประชุมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการจัดประชุมจำนวน ๒ ครั้ง เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปี ๒๕๕๗ ภายใต้แนวคิดที่บูรณาการของการจัดประชุมทั้ง ๒ ครั้ง ว่า “ปรับและพัฒนาทั้งระบบในทุกกระดับและประเภทการศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้เหมาะสมสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑” ด้วยเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มีความรู้ คุณลักษณะ สมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยการประชุมแต่ละครั้งมีการออกแบบภายใต้แนวคิดดังนี้

- การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ภายใต้แนวคิด “ปรับและพัฒนาทั้งระบบในทุกกระดับและประเภทการศึกษาให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล”

- การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ภายใต้แนวคิด “คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ และเหมาะในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๖.๓ จัดทำหัวข้อและเนื้อหาสาระสำคัญการนำเสนอแนวคิดกรมทางการศึกษาตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตามกรอบแนวคิดของการจัดประชุมที่กำหนด เพื่อให้เห็นความชัดเจนของแนวคิดแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของงานตามพันธกิจเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยเทียบเคียงนานาชาติที่เหมาะสมในโลศศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีสำนัก/ศูนย์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบภาระงานตามพันธกิจของสำนักงานฯ ซึ่งมีสาระสำคัญหลักๆ เกี่ยวกับงานต่อไปนี้

(๑) นโยบายและแผนการศึกษา โดยเสนอสาระสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)
- กรอบแนวคิดแนวทางการศึกษาไทยในโลศศตวรรษที่ ๒๑
- ข้อเสนอนโยบายการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review) สะท้อนภาพรวมของระบบการศึกษาไทยเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคต่างๆ ในเรื่องคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ แนวคิดและข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคต ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ความสามารถด้านภาษา ความเป็นพลเมืองโลก ชั้นดีธรรม พลเมืองศึกษา การเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาและฝึกอบรมสำหรับครู การประเมินผลครูและนักเรียน ตลอดจนการวิเคราะห์ผล PISA ของประเทศไทย
- ข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ
- การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลศศตวรรษที่ ๒๑

(๒) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รวมถึงการพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

(๓) มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นปฏิรูปการเรียนการสอนให้ก้าวทันการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ ประกอบด้วยการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗ การพัฒนายุทธศาสตร์เด็กปฐมวัยสู่ความเป็นสากล การส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ การจัดการศึกษาด้านหน้าที่และความเป็นพลเมืองและความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship Education) รูปแบบและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) และการศึกษาทางเลือกในประเทศไทย

(๔) ประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ประเมินผลการศึกษานานาชาติ รวมถึงวัดและประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล ยกกระดับสู่โลศศตวรรษที่ ๒๑ โดยสะท้อนภาพผลการประเมินการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันในมิติสำคัญด้านการศึกษา และภาพอนาคตที่คาดหวังไว้ของการจัดการศึกษาไทยสู่โลศศตวรรษที่ ๒๑ ผลการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษานานาชาติ ตลอดจนประเมินผลการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากลเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนา ติดตามและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยนำเสนอแนวทางการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานสากล และนำมาปรับและประยุกต์ใช้ให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทไทย เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของประเทศ ซึ่งมีหลากหลายเครื่องมือ ได้แก่

- ประเมินผลการศึกษานานาชาติ

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (Teaching and Learning International Survey: TALIS)

- ประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS)

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES)

- แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล : ด้านสมรรถนะของผู้ใหญ่ (Program for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)

(๕) ปฏิรูปคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนในโลกยุคใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มสมรรถนะครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูสู่สากล โดยการพัฒนากรอบสมรรถนะครูอาเซียน

(๖) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ โดยนำเสนอถึงความสำคัญและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ (Mobile Learning) เพื่อการเรียนรู้สำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ นำเสนอนวัตกรรมใหม่โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) รวมถึงนำเสนอการท่องโลกเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย การเปิดตัวระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) การแสดงโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านผลงานวิจัยทางการศึกษา (Re-ED) ด้านข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดด้านการศึกษา (Stat-ED) ที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ ด้านข้อมูลสถิติและผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไทย (Eva-ED) และด้านกฎหมายทางการศึกษา (Legal Education) ที่แสดงกฎหมายสำคัญสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

(๗) การวิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดเพื่อวางแผนการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงและระบบจัดเก็บข้อมูลงานวิจัยและสถิติตัวชี้วัดระดับชาติและนานาชาติ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาของประเทศ มีการนำเสนอประเด็นสำคัญดังนี้

- การวิจัยทางการศึกษา นำเสนอแผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ที่แสดงกระบวนการขับเคลื่อนและสร้างความรู้ความเข้าใจตรงกัน รวมถึงสร้างความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตามกรอบและทิศทางการวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกกระดับและทุกประเภทการศึกษา พร้อมเสนอผลผลิตจากการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ ที่เป็นนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งตอบสนองประเด็นหลักๆ ทางการศึกษา อาทิ ปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ ปฏิรูปการวัดและประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล ปฏิรูปคุณภาพครู ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในโลกยุคใหม่ ส่งเสริมภาคเอกชน/ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อการมีงานทำและให้สอดคล้องเพียงพอกับตลาดแรงงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทุกระดับการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น

- สถิติและตัวชี้วัดเพื่อการวางแผนและการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดทำตัวชี้วัดและข้อมูลสถิติด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัด การนำเสนอแผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา การจัดทำสถิติการศึกษาของประเทศไทย และการก้าวสู่ระดับนานาชาติ โดยนำเสนอให้เห็นสถานการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ๒๕๕๗ และสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล

(๘) กฎหมายทางการศึกษา นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการและประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และสภาพของเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา

๖.๔ วางแผนและสรุปสาระสำคัญของผลผลิตงานการศึกษา ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อประชาสัมพันธ์การจัดงานประชุมสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้ง ๒ ครั้ง ผ่านหนังสือพิมพ์ ทวีวี วิทยุ เว็บไซต์ แผ่นพับ และช่องทางอื่นๆ รวมทั้งขอความร่วมมือหน่วยงาน/องค์กรทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา และเครือข่ายทางการศึกษาของสำนักงานฯ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การจัดงานและเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาประมวลผลและปรับแก้ผลผลิตของงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๖.๕ ประสานและแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ซึ่งได้จัดขึ้น ๒ ครั้ง เพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาสาระของการจัดประชุม และเป้าหมายเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ออกแบบการจัดประชุม จัดทำรายละเอียดกำหนดการประชุม รวมถึงกำหนดบทบาทและภาระงาน ความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการและการบริหารกิจกรรมการประชุมให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

๖.๖ ประสานและจัดประชุมสำนัก/ศูนย์ฯ ภายในสำนักงานฯ ที่รับผิดชอบผลผลิตงานการศึกษาซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ให้สรุปกรอบแนวคิดและเนื้อหาสาระตามที่ร่วมกันออกแบบไว้ในการจัดประชุม พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการประชุมเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องมาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และเตรียมการนำเสนอรายละเอียดสาระสำคัญของผลงาน และดำเนินการจัดประชุมให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

๖.๗ สรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานจัดประชุมสัมมนาฯ เป็นระยะๆ ในการประชุมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อรับทราบ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๖.๘ เตรียมการและดำเนินการจัดประชุมตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนด ประกอบด้วยกิจกรรมหลักคือ การนำเสนอผลผลิตงานการศึกษา การเสวนา การอภิปราย เสนอแนะและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดแนวทางของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑

๖.๙ สรุป ประมวลผล และนำมาใช้ปรับเพิ่มเติมผลผลิตงานการศึกษาตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงและนำไปสู่การปฏิบัติ พร้อมกับรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ที่มีการจัดประชุม ๒ ครั้ง นำเสนอให้เห็นภาพรวมของผลผลิตงานการศึกษาที่เป็นผลสัมฤทธิ์ของงานตามพันธกิจของสำนักงานฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุประบวนการทำงานจัดการประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ซึ่งมีการจัดประชุม ๒ ครั้ง ดังแผนภาพ

๗. ประโยชน์ที่ได้รับ

๗.๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีการขับเคลื่อนและพัฒนากระบวนการทำงานตามขั้นตอน วงจรคุณภาพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พร้อมนำมาปรับแก้ ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้ผลผลิตของงานด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ในหัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทย ในโลกศตวรรษที่ ๒๑” บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการศึกษา

๗.๒ ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน และตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดเร่ง ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ เพื่อให้คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วย ตัวเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อขับเคลื่อนและยกระดับพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก

๗.๓ บุคลากรทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาของประเทศตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ เกิดการปรับเปลี่ยนมุมมองในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้ง สามารถนำแนวคิด แนวทางและนวัตกรรมการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่มีคุณภาพ เทียบเคียง มาตรฐานสากลและเหมาะสมกับโลกศตวรรษที่ ๒๑ ไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษา อันเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาของรัฐและกระทรวงศึกษามากขึ้น อีกทั้ง ยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพและความรู้สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมและผลิตกำลังคนของประเทศให้ พร้อมสู่การเป็นพลเมืองในโลกศตวรรษที่ ๒๑

๗.๔ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับกรอบแนวคิด แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการยกระดับ คุณภาพการศึกษาให้ก้าวสู่มาตรฐานสากลในโลกศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาคน สังคมและการพัฒนาประเทศต่อไป

๘. สาระสำคัญของผลผลิตงานการศึกษา

ในการจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๗ หัวข้อเกี่ยวกับ “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ที่ดำเนินการจัดประชุม ๒ ครั้งนั้น ผลผลิตงานการศึกษาซึ่งเป็น ผลสัมฤทธิ์ (KPI: Key Performance Indicator) ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่นำเสนอ ในการประชุม สะท้อนมุมมองด้านการศึกษาหลากหลายมิติ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาไทยในโลกศตวรรษ ที่ ๒๑ โดยสาระสำคัญของผลผลิตงานการศึกษาตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการนำไปใช้ สรุปได้ดังนี้

๘.๑ ด้านนโยบายและแผนการศึกษา

- **แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้

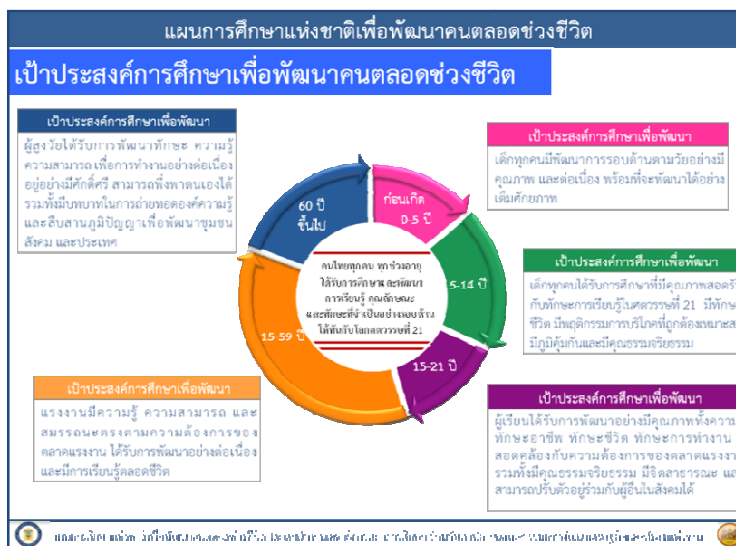
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของคนตลอดทุกช่วงอายุ เพื่อสร้างคนเก่งและคนดีสำหรับอนาคตที่ดีของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคน ทุกช่วงอายุ ได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และพัฒนาการเรียนรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นอย่างรอบด้าน ให้สามารถก้าวสู่มาตรฐานสากลและทันกับโลกศตวรรษที่ ๒๑

แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วยการนำเสนอประเด็นปัญหาหลัก เป้าประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดหลัก และข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งครอบคลุม ๕ ช่วงวัย ในแต่ละช่วงวัยได้กำหนดช่วงอายุไว้ชัดเจน ได้แก่

๑) ช่วงแรกเกิด-ปฐมวัย (๐-๕ ปี) การจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญกับช่วงแรกเกิด-ปฐมวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อเด็กทุกคนมีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน พร้อมทั้งจะพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพเมื่อโตขึ้น จึงควรจัดให้มีอย่างทั่วถึง มีมาตรฐานและตรงตามหลักวิชาการ เพราะเป็นพื้นฐานของช่วงวัยอื่น หากช่วงแรกเกิด-ปฐมวัยได้รับการพัฒนาที่ดี ก็จะส่งผลให้ช่วงวัยอื่นมีการพัฒนาติดตามไปด้วย

๒) ช่วงวัยนักเรียน (๕-๑๔ ปี) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะพื้นฐาน ทักษะทางปัญญา และทักษะชีวิต ให้มีภูมิคุ้มกันต่อพฤติกรรมเสี่ยงและสิ่งยั่วยุจากสังคม ได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดี การเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อการศึกษาต่อ การทำงาน การประกอบอาชีพ

๓) ช่วงวัยรุ่น/นักศึกษา (๑๕-๒๑ ปี) การจัดการศึกษาควรเน้นการพัฒนาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นทั้งต่างวัยและต่างวัฒนธรรม สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

๔) ช่วงวัยแรงงาน (๑๕-๕๕ ปี) การจัดการศึกษาเน้นการให้ความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕) ช่วงผู้สูงวัย (๖๐ ปีขึ้นไป) การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะความรู้ สร้างโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปรับตัวให้เหมาะกับวัยและรู้สึกถึงคุณค่าของตน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีบทบาทในการถ่ายทอดสืบสานภูมิปัญญา ความรู้ และประสบการณ์สู่สังคม ตลอดจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักที่ให้การสนับสนุน

แต่ละช่วงวัยมีข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย โดยแต่ละช่วงวัยมีข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาและเรียนรู้ใน ๔ ประเด็นหลัก คือ ๑. การป้องกันปัญหาทางการศึกษา (Prevention) ๒. การบริการ

ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ (Service) ๓. การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพทางการศึกษา (Enhancement)
๔. การสนับสนุนเพื่อสร้างโอกาส และพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา (Supports)

อย่างไรก็ดี ในการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพทางการศึกษา (Enhancement) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษานานาชาติ และการประเมินผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล โดยให้มีการประเมินผลการศึกษาในช่วงวัยต่างๆ ได้แก่ ๑. การประเมินผลการศึกษาปฐมวัย โดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล (Early Childhood Education Study : ECES) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ๒. การประเมินผลการจัดการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง โดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล (International Civic and Citizenship Education Study : ICCS) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบในการพัฒนาคนให้รู้หน้าที่และความเป็นพลเมือง รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ๓. การสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ (Teaching and Learning International Survey : TALIS) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพครู และการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล และ ๔. การสำรวจสมรรถนะผู้ใหญ่ โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล (Programme for the International Assessment of Adult Competencies : PIAAC) เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะของคนไทยให้มีความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษที่ ๒๑

ในการประชุมทางวิชาการที่จัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง เพื่อเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยแบ่งตามช่วงวัยหรือช่วงอายุ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ การแบ่งช่วงอายุ ระดับ ประเภท การศึกษาตลอดช่วงชีวิต กรอบแนวคิดและทิศทางการศึกษาในอนาคต เป้าประสงค์การพัฒนาคน

ตลอดช่วงชีวิต พร้อมข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนแต่ละช่วงวัยให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะที่ต้องการของคนไทย และมีตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลการศึกษาแต่ละช่วงวัย มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาและเรียนรู้แต่ละช่วงวัย มาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พร้อมเปิดโอกาสให้นักวิชาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

ได้มีการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อาทิ หน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและสถาบันครอบครัว สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย กองทุนสวัสดิการชุมชน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

จากการประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทั้ง ๒ ครั้ง ได้รวบรวมและประมวลผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยสรุปสาระสำคัญตามช่วงวัยหรือช่วงอายุได้ดังนี้

ช่วงแรกเกิด-ปฐมวัย (ช่วงอายุ ๐-๕ ปี): การศึกษาปฐมวัย

การพัฒนาคนในช่วงอายุ ๐-๕ ปี เป็นการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ให้ความสำคัญกับมิติของการพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย ซึ่งการป้องกันมิให้เกิดปัญหาทางการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ๒ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย เป้าหมายการพัฒนามองที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ และครอบคลุมทุกกลุ่มทั้งเด็กปกติ เด็กพิการ และเด็กด้อยโอกาส หลักสูตรการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องมีความสอดคล้องกันและครอบคลุมการพัฒนาทักษะพื้นฐานและสมรรถนะในทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา รวมถึงเพิ่มเติมด้านภาษา ซึ่งเรียนรู้ได้เร็วกว่าวัยอื่น เพื่อเป็นรากฐานให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นคนดี มีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบในอนาคต และ ๒) กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูพี่เลี้ยง และผู้เลี้ยงดู/ผู้ดูแลเด็ก เป้าหมายการพัฒนาคือ การให้ความรู้และการฝึกทักษะ รวมถึงต้องเชื่อมโยงไปสู่ชุมชนให้เข้ามามีบทบาทเป็นทีมในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัยของท้องถิ่น และสร้างระบบเครือข่ายสังคมเพื่อเป็นกลไกในการติดตามประเมินผลและนำมาวางแผนการพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย

สำหรับการให้ความรู้และทักษะสำหรับพ่อแม่ โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ ๑) การดูแลตนเองระหว่างตั้งครรภ์ หญิงตั้งครรภ์ต้องดื่มน้ำหนัก ส่วนสูงได้ตามเกณฑ์ ต้องได้รับสารอาหารครบถ้วน มีภาวะโภชนาการที่ดี จึงจะทำให้ทารกในครรภ์มีร่างกายแข็งแรง น้ำหนักเหมาะสม มีสติปัญญาดี ไม่พิการแต่กำเนิด เพราะการขาดสารอาหารมีผลต่อพัฒนาการของสมอง ๒) การดูแลด้านโภชนาการ สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยให้เหมาะสม เด็กปฐมวัยควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับความยากลำบากขั้นพื้นฐานในการดำรงอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน จึงควรปลูกฝังและฝึกทักษะการดูแลสุขภาพของตนเอง และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในวัยถัดไป ทั้งพฤติกรรมภารกิจที่ถูกสุขลักษณะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย การสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกายแข็งแรงต่อเนื่องถึงวัยอื่น การฝึกทักษะสังคม ทักษะชีวิต อาทิ กินอาหารที่เป็นประโยชน์ หลีกเลี่ยงอาหารที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย การทำความสะอาดร่างกาย การมีปฏิสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การทำงานเป็นทีม เป็นต้น รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ของคนในสังคมที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก อาทิ การทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี การมีทัศนคติในเชิงบวก การสร้างวินัยเชิงบวก เป็นต้น ๓) วิธีการเลี้ยงดูลูกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของวัยถัดไป สิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยคือคุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ ซึ่งคุณธรรมพื้นฐานอย่างน้อย ๔ ประการ ได้แก่ (๑) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม (๒) การรู้จักข่มใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น (๓) การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด (๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์

ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ส่วนค่านิยมพื้นฐานที่ควรร่วมกันปลูกฝังและเสริมสร้างตั้งแต่เด็กปฐมวัย อย่างน้อย ๕ ประการ ได้แก่ (๑) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ (๒) การประหยัด อุดม (๓) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย (๔) การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา (๕) ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

การบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพทางการศึกษา ควรเป็นการดำเนินงานร่วมกันของ ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย (ช่วงอายุ ๐-๕ ปี) ได้รับการพัฒนาและเรียนรู้ มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จะส่งผลให้เด็กมีคุณภาพที่ดีขึ้น เช่น การให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอนุบาล ครูพี่เลี้ยง และผู้เลี้ยงดู/ผู้ดูแลเด็ก ให้เข้าใจถึงความสำคัญและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อจะได้สนับสนุนให้ทำงานกับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเด็กได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ รู้จักการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการใช้จินตนาการ การจัดทำหลักสูตรและให้ความรู้พ่อแม่เกี่ยวกับเพศศึกษา ครอบครัวยุคใหม่ การเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ การเรียนรู้ทักษะชีวิตร่วมกัน การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กช่วงอายุ ๐-๕ ปี ควรลดการให้ความสำคัญด้านวิชาการ การให้ความรู้ แต่ควรสอดแทรกด้านคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานและพลศึกษา เน้นการฝึกนิสัยและสร้างพฤติกรรมที่ดี เช่น ความมีระเบียบวินัย ระบบคิว (การมาก่อน-หลัง) ความรับผิดชอบ ความร่วมมือ และอื่นๆ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น ด้านภาษา ดนตรี ศิลปะ คอมพิวเตอร์ การใช้อุปกรณ์ต่างๆ

นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและประเมินความสามารถของเด็กปฐมวัย โดยจัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยรายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของเด็กปฐมวัยตามวัย ๗ ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการเคลื่อนไหวและสุขภาพทางกาย พัฒนาการทางอารมณ์ ทักษะทางสังคม การคิดและสติปัญญา ภาษาและการอ่าน จริยธรรม และการสร้างสรรค์

อย่างไรก็ดี ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย (ช่วงอายุ ๐-๕ ปี) ควรมีจุดเน้นคือ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย (ช่วงอายุ ๐-๕ ปี)

ควรหลอมรวมแนวคิดต่างๆ ให้เข้าใจตรงกัน และร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัย โดยต้องระบุความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็กให้ชัดเจน

๒) การให้บริการการศึกษาและการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สามารถให้บริการแก่เด็กที่มีความพร้อมของพัฒนาการและมีช่วงอายุที่เหมาะสม โดยอาจมีความยืดหยุ่นกันไปในเด็กแต่ละคน ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้รับการเรียนรู้และมีพัฒนาการเร็วยิ่งขึ้น

๓) การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสติปัญญา ภาษา และกล้ามเนื้อมัดใหญ่มัดเล็ก รวมถึงสร้างโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จริง เข้าใจ สามารถนำไปใช้ได้ตามสภาพจริง และเน้นการฝึกฝนทั้งความคิดและฝีมืออย่างละเอียดประณีต ฝึกซ้ำๆ จนเคยชิน

๔) การพัฒนาเด็กแรกเกิด-ปฐมวัยมีความจำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูพี่เลี้ยง ผู้เลี้ยงดู/ผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ตลอดจนชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กให้เข้ามามีส่วนร่วมและให้มีความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อแม่ ความรอบรู้ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พัฒนาการและวิธีการพัฒนาที่เน้นเด็กปฐมวัยแต่ละคนแต่ละแบบเป็นสำคัญ รวมถึงบริหารจัดการปัญหาของเด็กปฐมวัย และการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์เพื่อฝึกพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ช่วงวัยนักเรียน (ช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี): การศึกษาขั้นพื้นฐาน

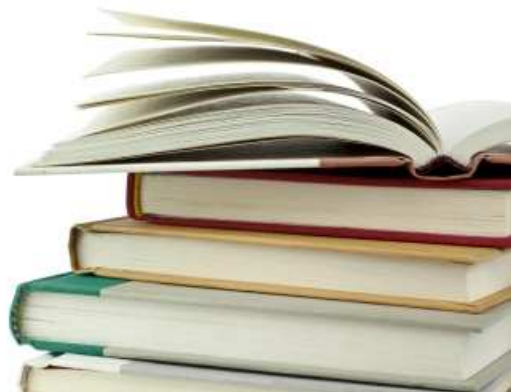
การศึกษาเพื่อพัฒนาคนในช่วงวัย ๕-๑๔ ปี ซึ่งต่อเนื่องมาจากช่วงอายุ ๐-๕ ปีนั้น ถือเป็นวัยสำคัญอีกช่วงหนึ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เด็กในวัยนี้ได้เรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะในการหาความรู้ที่ต้องการและสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมใช้ความรู้ที่หาได้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งทักษะการคิด ทักษะชีวิต และทักษะทางสังคม เนื่องจากเด็กช่วงวัยนี้ ยังไม่มีประสบการณ์และทักษะการใช้ชีวิตและการเข้าสังคมมากพอกับผู้ที่อยู่ในสังคมรอบข้างภายนอกสังคมครอบครัวและเครือญาติ เพื่อนในวัยเดียวกันและสถานศึกษาเดียวกันรวมถึงสภาพแวดล้อมของสังคมและชุมชนรอบข้างที่เด็กได้เติบโตมา จึงมีความสำคัญสำหรับเด็กวัยนี้ที่จะเป็นแหล่งบ่มเพาะเชิงพฤติกรรมและการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้สำหรับคนในช่วงวัย ๕-๑๔ ปี ควรเป็นการวางรากฐานสำคัญในการศึกษาต่อการทำงาน ประกอบอาชีพ และการมีส่วนร่วมในสังคมตั้งแต่สังคมครอบครัว สังคมภายนอก สังคมโลก รวมทั้งเตรียมพร้อมกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ การสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กวัยนี้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในลักษณะต่างๆ ที่หลากหลายและครอบคลุมตามศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน มุ่งให้เกิดการค้นหาทักษะ ความถนัด และความชำนาญเฉพาะด้านของตนในแต่ละศาสตร์ สาขาต่างๆ ในระดับที่สูงขึ้นไปตามความสนใจใฝ่รู้ของแต่ละคน

สาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ สำหรับเด็กวัยนี้ควรครอบคลุมศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑) พุทธิศึกษา เป็นความรู้พื้นฐานสำคัญ และจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย การอ่านออกเขียนได้และการคิดเลขเป็น รวมทั้งความรู้อื่นๆ

ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและท้องถิ่นของตนทั้งในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียม ประเพณี และมรดกวัฒนธรรมที่ดั่งงามในท้องถิ่น รวมไปถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศในโลก

๒) จริยศึกษา เป็นความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานของชีวิตที่ปมเพาะเป็นคุณธรรม จริยธรรม และความประพฤติ รวมถึงเป็นทักษะชีวิตของบุคคลสำหรับใช้ในการดำเนินชีวิต อาทิ การรู้จักหน้าที่ความเป็นพลเมือง การมีจิตสาธารณะ การมีวินัยและความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมุ่งมั่นในการศึกษาและ

การทำงาน ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย เป็นต้น ซึ่งควรมีจุดเน้นตามช่วงวัยและบรรจุเป็นความรู้พื้นฐานในวิชาหลัก ตลอดจนมีความจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความคุ้นเคยในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่มีผลต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ทั้งทางด้านวาจา ท่าทางและการแต่งกาย เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตนไว้เป็นพื้นฐานของชีวิตและใช้ประโยชน์ในวัยถัดไป

๓) หัตถศึกษา เป็นความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานสำหรับการรู้จักใช้เครื่องมือในการสร้างชิ้นงาน เพื่อประโยชน์ใช้สอยในวิถีชีวิตประจำวัน ความรู้ด้านหัตถศึกษาประกอบด้วยความรู้ที่เกี่ยวกับงานช่างสาขาต่างๆ ซึ่งจะพัฒนาเป็นความรู้ขั้นเบื้องต้นสำหรับการประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจ รวมความรู้ด้านศิลปศึกษา ที่ประกอบด้วยความรู้ศิลปะด้านทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ และความรู้ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากล ซึ่งเป็นความรู้ที่เป็นอารมณ์และความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวและสังคม เป็นการเรียนรู้เชิงคุณค่าที่จะเกิดขึ้นภายในตน มีผลให้มีความรู้

ทักษะและความสามารถที่ครอบคลุมศักยภาพการเรียนรู้ของมนุษย์

๔) พลศึกษา เป็นความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานสำหรับการดูแลสุขภาพของตนเอง ซึ่งสาระความรู้เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เพศศึกษา พัฒนาการทางร่างกาย และอารมณ์ของตนเอง การเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงวัย รวมถึงความรู้พื้นฐานด้านการกีฬาต่างๆ ตามความสนใจ

สิ่งสำคัญของคนในช่วงวัยนักเรียน อายุ ๕-๑๔ ปี คือเป็นวัยสร้างสรรค์ มีความพร้อมรับรู้และเรียนรู้เพื่อสร้างรากฐานในการเติบโตอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกด้านทุกมิติ ทั้งการดูแลตนเอง การสร้างทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพตามความสนใจและความถนัด การสร้างทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม ดังนั้นการสร้างความรู้พื้นฐานให้เกิดขึ้นในเด็กช่วงวัยอายุ ๕-๑๔ ปี มิใช่เพียงแต่ความรู้ด้านทฤษฎีเท่านั้น แต่ควรได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง อาทิ จากการศึกษาดูงาน การฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นต้น ซึ่งนอกเหนือจากการได้รับความรู้แล้ว เด็กช่วงวัยนี้ควรได้รับการพัฒนาทักษะสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สำคัญได้แก่ ทักษะการคิด การใช้ภาษาสำหรับการสื่อสารและการเรียนรู้ การใช้ชีวิตประจำวันในสังคมบนฐานการใช้ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ การใช้เหตุผล

การใช้เทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงทักษะความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม และทักษะด้านจริยธรรม การมีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และรู้จักใช้มรดกไทย สร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีของสังคม นอกจากนั้นควรได้รับการสร้างเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการสร้างนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้และสร้างสรรค์ปัญญาเพื่อขับเคลื่อนสังคมและท้องถิ่นของตน

ช่วงวัยรุ่น/นักศึกษา (ช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี) : การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา

ช่วงวัยรุ่น/นักศึกษา อายุ ๑๕-๒๑ ปี เป็นวัยที่ต่อเนื่องมาจากวัยนักเรียนช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี ซึ่งต้องพัฒนาต่อยอดและเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ รวมถึงคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นเพื่อพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะทักษะการประกอบอาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับใช้ในการทำงานที่นำไปสู่ผลสำเร็จของงาน เช่น การมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความ

รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบคลุม ๖ ด้าน และชุมชน ความมีวินัย จิตอาสา การช่วยเหลือผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีกิริยามารยาทที่เหมาะสม รู้จักกาลเทศะ การมีสุขอนามัยที่ดีและปลอดภัย การมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งต่างวัยและต่างวัฒนธรรม เป็นต้น การให้บริการการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนในช่วงวัยนี้ควรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม และมีความสมดุลของทักษะวิชาการ (องค์ความรู้ ทฤษฎี หลักการ) กับทักษะทางวิชาชีพ (องค์ความรู้ ขั้นตอนปฏิบัติ ทักษะ) รวมถึงต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและความต้องการผลิตแรงงานที่มีศักยภาพในสาขาที่เป็นความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การศึกษาและเรียนรู้ในช่วงวัยนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ความสามารถในลักษณะต่างๆ ที่หลากหลายและครอบคลุมตามศักยภาพการเรียนรู้ ความถนัดเฉพาะด้านตามความสนใจ

ของตน และให้มีทักษะในระดับสูงขึ้น ดังนั้นสาระการเรียนรู้จึงมีความลึกซึ้งขึ้น มีความหลากหลาย และคงต้องครอบคลุมทุกศาสตร์ทุกสาขาทั้ง ๔ ด้านเช่นกัน คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา นอกจากนั้นในวัยนี้ควรมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะความชำนาญในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่นำไปประยุกต์สู่การคิดสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมและความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งควรได้รับความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความชำนาญในสาขาต่างๆ สำหรับการประกอบอาชีพตลอดจนเส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพในสาขานั้นๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจสร้างอาชีพของตน

ช่วงวัยแรงงาน (๑๕ - ๕๙ ปี): การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษาของวัยแรงงานช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี ควรเป็นความต่อเนื่องของการเรียนรู้มาตั้งแต่เริ่มฝึกรู้ในวัยแรกเกิดถึงปฐมวัยช่วงอายุ ๐-๕ ปี และช่วงอายุถัดมา โดยมุ่งพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ สมรรถนะ และทัศนคติที่ดีทางการเรียนรู้ การศึกษา และการประกอบอาชีพ เนื่องจากช่วงวัยแรงงานส่วนใหญ่เป็นช่วงของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ ที่เริ่มเข้าสู่ภาคการทำงาน แทนการศึกษาต่อในระดับสูง ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี การจัดการศึกษาในช่วงวัยนี้ ซึ่งจัดเป็นหน่วยงานภาคการผลิต จึงควรผลิตกำลังคนให้ตรงสาขาตามความต้องการและการลงทุนของภาคผู้ใช้

กำลังคน โดยเฉพาะในสาขาบริการ อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ที่เป็นสาขากำลังเติบโตและมีความสำคัญมากต่อความเจริญทางเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ ของประเทศ ด้วยเหตุนี้ภาคการผลิต และภาคผู้ใช้กำลังคนจำเป็นต้องมีการประสาน และทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผน ผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาต่างๆ และมีความสามารถผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ประสพการณ์ ทักษะ และสมรรถนะในการ

ปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งหมายรวมถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะผู้พิการให้สามารถพัฒนาตนเองและเข้าสู่ระบบการทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนได้เช่นกัน

การบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพทางการศึกษาแก่คนช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี ควรเป็นการดำเนินงานร่วมกันของหลายกระทรวงหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนในช่วงวัยนี้ โดยกำหนดความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ต้องการในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบสำหรับหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนา ด้านการจัดการศึกษาควรเน้นเรื่องของคุณภาพ

และประสิทธิภาพของหลักสูตร ผู้สอน และตัวนักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งในระดับโรงเรียนและระดับมหาวิทยาลัย ควรให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันระหว่างทักษะการเรียน (วิชาการ) และทักษะการทำงาน (การฝึกปฏิบัติงาน) รวมทั้งมีความสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ นอกจากนี้ ควรเน้นสมรรถนะพื้นฐานเกี่ยวกับความอดทนในการทำงาน การให้คุณค่าทางสังคมและการสร้าง

ทัศนคติที่ดี การทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งทักษะภาษาอังกฤษ ตลอดจนเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะที่เป็นจุดเด่นของประเทศไทย อาทิ วัฒนธรรมไทย การรำ การไหว้ เป็นต้น ในระดับโรงเรียนก็ควรส่งเสริมให้เด็กได้มี

เวลาออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน ส่งเสริมให้เด็กคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมแฉ่ง/สอดแทรกลงไปในการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนในระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กระทรวงศึกษาธิการและภาคเอกชนควรมีการวางกลยุทธ์ร่วมกัน และเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพัฒนาคนในวัยนี้ให้มากขึ้น อาทิ การจัดงานช่วงปิดภาคฤดูร้อน การฝึกงานในภาคเอกชน สำหรับการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคน ควรลดภาคทฤษฎีให้น้อยลงและเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตามก็ควรส่งเสริมให้มีหลักสูตรออนไลน์ในสาขาต่างๆ สามารถเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตได้ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ได้เรียนรู้มากขึ้นและมีความสะดวกในการเรียนรู้

ช่วงผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป): การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๘๓ พบว่าผู้สูงอายุอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ภาครัฐจึงต้องเตรียมด้านสวัสดิการ การบริการ และการสร้างหลักประกันต่างๆ เพื่อรองรับประชากรผู้สูงอายุในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการบริการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุควรพิจารณาถึงลักษณะ ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ผู้สูงอายุควรได้รับการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการเป็นไปตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้สูงอายุใน ๔ ด้าน คือ การมีอายุยืน การได้รับความคุ้มครองตามสิทธิอันชอบธรรมตามกฎหมาย การได้รับการส่งเสริม และการได้รับการมีส่วนร่วม

แนวทางการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพในช่วงผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิต และมีทักษะการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างรอบด้านและครอบคลุมตามศักยภาพของแต่ละคนที่ได้พัฒนาการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง จึงควรพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในด้านต่างๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การค้นคว้าและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทักษะและความต้องการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านภาวะความเป็นอยู่ ภาวะสุขภาพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น ดังนั้น การเพิ่มศักยภาพในผู้สูงอายุควรเป็นการให้ความรู้ สร้างทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้สูงอายุที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจใฝ่รู้ของผู้สูงอายุ รวมทั้งควรพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์จากผู้สูงอายุในการถ่ายทอดความรู้และทักษะขั้นสูงตามความถนัดเฉพาะด้านของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ครอบครัวและชุมชนจะต้องให้ความเกื้อกูลผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีสวัสดิการจากรัฐเป็นระบบเสริม เพื่อเป็นหลักประกันในผู้สูงอายุให้มีความมั่นคง เช่น การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนคนสามวัย (ผู้สูงอายุ ผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน)

เป็นอยู่ ภาวะสุขภาพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น ดังนั้น การเพิ่มศักยภาพในผู้สูงอายุควรเป็นการให้ความรู้ สร้างทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้สูงอายุที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจใฝ่รู้ของผู้สูงอายุ รวมทั้งควรพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์จากผู้สูงอายุในการถ่ายทอดความรู้และทักษะขั้นสูงตามความถนัดเฉพาะด้านของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ครอบครัวและชุมชนจะต้องให้ความเกื้อกูลผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีสวัสดิการจากรัฐเป็นระบบเสริม เพื่อเป็นหลักประกันในผู้สูงอายุให้มีความมั่นคง เช่น การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนคนสามวัย (ผู้สูงอายุ ผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน)

สาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ สร้างทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้สูงอายุควรมีความรู้ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดี โดยพิจารณาทุกองค์ประกอบของการพัฒนาคนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน คือกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณและสภาพแวดล้อมซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ความรู้ด้านสุขภาพที่ผู้สูงอายุสนใจเรียนรู้ คือ หลักโภชนาการ การออกกำลังกาย กีฬา กิจกรรมนันทนาการและเพิ่มวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพ

ร่างกายเพื่อบำบัดกายและใจ และส่งเสริมศักยภาพการคิดวิเคราะห์ในชีวิตประจำวันและทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การป้องกันและปลอดภัยจากโรค การจัดการกับภาวะซึมเศร้าและความเครียด การฝึกจิต/สมาธิ การตีความธรรมชาติ การสร้างคุณค่าในตนเอง การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ รวมถึงสิทธิตามกฎหมาย การสร้างทัศนคติที่ดีในการมองโลก การสร้างรายได้ และการบริหารจัดการด้านการตลาด เงินออมและทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ/ผู้เกษียณราชการมีงานทำ มีรายได้ มีโอกาส นำความรู้ที่สั่งสมมาสร้างประโยชน์ต่อสังคม โดยการคัดเลือกอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับวัย การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การฟัง การพูด การมีส่วนร่วมคิด ทำ และแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะอาชีพให้ชำนาญมากขึ้น การเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ประโยชน์ในการต่อยอดองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของตนให้เหมาะสมและทันสมัยสำหรับปรับใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

จากการประชุมทางวิชาการที่จัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง ในประเด็นเรื่องแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งมีการประมวลผลและสรุปสาระสำคัญของข้อเสนอแนะได้ดังนี้

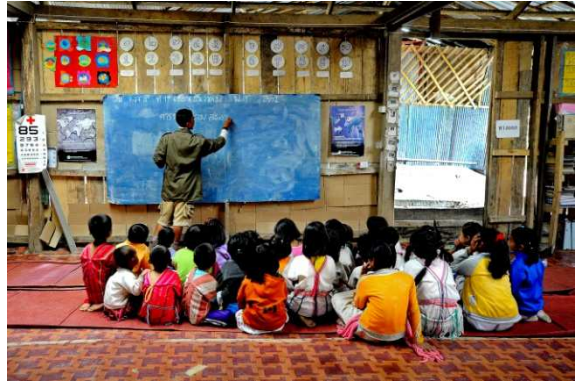
- ๑) แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) จำเป็นต้องมีการกำหนดภาพต่างๆ ของการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างครอบคลุมทุกมิติ ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา มีความเชื่อมโยงของระบบการส่งต่อแบบไร้รอยต่อทางการศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมและรองรับการพัฒนาเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีการบูรณาการและบริหารจัดการตามโครงสร้างการจัดการศึกษา ตลอดถึงโครงสร้างของคน ครอบครัวและชุมชน เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดในแต่ละช่วงวัย

- ๒) การเพิ่มคุณภาพของคนต้องเพิ่มคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ควรกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัด แนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัยให้ชัดเจน ทั้งนี้มีบางเรื่องอาจต้องดำเนินการในทุกช่วงวัย การศึกษาและการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ คือการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย มีองค์ความรู้เข้าสู่แหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ มีที่ตั้งของฐานการเรียนรู้ มีการบูรณาการในพื้นที่ ทั้งองค์กรเอกชน สถานประกอบการ ภาคธุรกิจ ท้องถิ่น ครอบครัว ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาทางเลือก ฯลฯ เปรียบเสมือนการติด “อาวุธทางปัญญา” ให้แก่ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต

- ๓) การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตมุ่งพัฒนาให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีแนวโน้มเพื่อเตรียมเข้าสู่โลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งแนวทางสำคัญที่ต้องเน้น คือ (๑) การเพิ่มทักษะ (skill) สมรรถนะพื้นฐาน (competency-based) ควบคู่กับคุณลักษณะที่ดี ได้แก่ มีจิตอาสา มีจิตใจบริการ การยอมรับความแตกต่าง การสร้างคุณค่าทางสังคม ทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับสมรรถนะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การมีอาชีพในอนาคต เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในช่วงอายุ ๐-๕ ปี (๒) การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือดำเนินการพัฒนาคน

ในทุกช่วงวัย (๓) การให้บริการการศึกษาและการเรียนรู้เน้นเพื่อการมีอาชีพ และให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะ และการสร้างฝีมือให้ได้มาตรฐานเพื่อเกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน (๔) การให้ความรู้รวมถึงการทำงานผ่านโครงการต่างๆ ที่เน้นแยกตามกลุ่มวัยต่างๆ เช่น กลุ่มวัยแรงงานควรเพิ่มความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรม และทัศนคติต่อแรงงานต่างด้าว นักศึกษาควรเพิ่มความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและทักษะการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองการทำงานตามความต้องการของตลาดแรงงานและนำไปสู่การมีอาชีพในอนาคต ผู้สูงวัยควรเพิ่มความรู้ด้านการดูแลจิตใจ สุขภาพ โภชนาการ เป็นต้น (๕) การเพิ่มเติมความรู้นอกระบบ เช่น การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาผ่านเทคโนโลยี (๖) บทบาทครู คณาจารย์ และผู้สอนมีความสำคัญมาก เป็นปัจจัยของความสำเร็จที่จะบรรลุตามเป้าประสงค์ในการพัฒนาคน ทุกช่วงวัย จึงจำเป็นต้องจัดระบบการสนับสนุนให้เกิดความสะดวกและการสอนที่มีคุณภาพ เช่น การลดภาระงาน การฝึกอบรม การสนับสนุนผู้มีความเชี่ยวชาญในภาคเอกชนสามารถเข้ามาเป็นครูได้ และสนับสนุนด้านแรงจูงใจให้มีความก้าวหน้าทางอาชีพทัดเทียมกับการทำงานในภาคเอกชนหรืออาจให้รางวัลกับครูที่มีอุดมการณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและทุ่มเทเวลาและความใส่ใจดูแลเด็ก การสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัยหรือทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เป็นต้น

๔) การพัฒนาคนควรเน้นผลจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ร่วมกับการทำงาน (work integrated learning) ซึ่งควรปลูกฝังในเด็กวัยเรียนตั้งแต่ช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี เป็นต้นไป อันหมายรวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีเรื่องการทำงานและการพัฒนาแรงงานฝีมือเพื่อขยายผลและสนับสนุนการเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับการทำงาน ควรเน้น “๔ C” คือ (๑) การตอบแทนที่เหมาะสม-compensation (๒) ความก้าวหน้าในอาชีพ-career path and development (๓) มีความสุขในการทำงาน-challenge job and enjoy (๔) ปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้กับทุกคน รวมถึงการให้ความสำคัญกับการให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาทักษะในแต่ละวัยที่มีแตกต่างกัน-complementary factors โดยในช่วงวัยนักเรียน อายุ ๕-๑๔ ปี ควรมีทักษะการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ เกี่ยวกับการทำงานหลากหลายรูปแบบ การมีแผนฉุกเฉิน การมีบทบาทที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ และการถ่ายทอดความรู้ได้ นอกจากนี้ควรมีสรรถนะหลักเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ คือ (๑) การเข้าใจความหมายของคำ และประโยค การสื่อสารและการพูด (๒) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๓) การคิดวิเคราะห์ ตรรก และเหตุผล การแก้ปัญหา (๔) ความสามารถทางคณิตศาสตร์ การประยุกต์เรื่องตัวเลข การคำนวณ (๕) การอ่านเอาความแบบเข้าใจจับใจความและสรุปความได้ สำหรับวัยแรงงานช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี และ ๑๕-๕๙ ปี

อาจต้องแยกพัฒนาเนื่องจากเป้าหมายการเตรียมผู้เรียนต่างกัน เน้นการพัฒนาสมรรถนะและให้ความสำคัญมากกว่าความรู้ การพัฒนาทักษะสมรรถนะแตกต่างกันไปตามระดับของงานและความต้องการกำลังแรงงานของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งอาจจัดให้มีหลักสูตรเฉพาะตามความต้องการกำลังแรงงาน เช่น หลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพรายอุตสาหกรรม หรือพัฒนาทักษะตามระดับของงาน เช่น แรงงานระดับกลางเน้นเรื่องการรู้จักจริง มุ่งมั่น จริงจังกับงาน ทำงานกับผู้อื่นได้ ส่วนแรงงานระดับสูงเน้นเรื่องการมองการณ์ไกล การทุ่มเทในการทำงาน และการจรรยาบรรณที่ต้องค้ำจุน เป็นต้น รวมทั้งอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนระเบียบให้อื้อต่อการเรียนรู้ของวัยแรงงาน เช่น กำหนดมาตรการและสิทธิประโยชน์เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการรับวัยแรงงานเข้าฝึกงาน

๕) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของเรื่องต่อไปนี้ (๑) ครูและวิธีสอน (๒) หลักสูตร (๓) การประเมินแบบอิงเกณฑ์ หรือผู้สอน (๔) เทคโนโลยี Hardware software ซึ่งต้องมีการพัฒนาให้มีคุณภาพและทันสมัยตลอดเวลา (๕) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนของสังคมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน (๖) สถานศึกษาที่มีเป้าหมายพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

๖) การศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๐-๕ ปี มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กวัยนี้เป็นรากฐานและมีความต่อเนื่องของการพัฒนาในช่วงวัยถัดไป ประสิทธิภาพของการศึกษาปฐมวัยที่เกิดขึ้นย่อมเกิดจากครูผู้สอนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านปฐมวัยโดยตรง สามารถพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมอย่างสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญา เช่น เด็กควรมีภาวะโภชนาการที่ดี

ส่งเสริมเรื่องการกินดีอยู่ดี สร้างนิสัยการกินอาหารที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสมอง มีไอโอดีน มีความปลอดภัยไร้สารเคมี รวมทั้งเตรียมเด็กวัยนี้ให้มีความพร้อมเพื่อสร้างความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ดีสำหรับการก้าวสู่โลกศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเด็กวัยนี้ต้องมีความรู้รอบด้าน มีความสุขกับการเรียน มีเป้าหมายในชีวิต รู้ว่าตนต้องการอะไร อยากเรียนอะไร และมีความพร้อมเข้าสู่การทำงานในช่วงวัยถัดไป ดังนั้นควรมีหน่วยงานในการคัดกรองความบกพร่องและวิเคราะห์ความสามารถความถนัดของผู้เรียนตั้งแต่เด็กช่วงอายุ ๐-๕ ปี เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกสายการเรียนหรือสาขาวิชาที่ถนัดและเหมาะสมกับตน

๗) การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนในช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี ๑๕-๒๑ ปี และ ๑๕-๕๙ ปี ควรคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาคือ

- ครู ผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างคน ซึ่งทุกคนสามารถเป็นครูได้ ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ เพื่อน หรือพระ หรืออาจส่งเสริมให้ผู้ที่ไม่ได้จบวิชาชีพครู สามารถมาเป็นครูได้ นิยามความหมายของ“ครู” คือ ผู้สร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยอาจแบ่งครูในแต่ละระดับ คือ ครู-สอนให้รู้ ครูที่ดีกว่า-สอน สานิต วิเคราะห์ และครูที่ยิ่งใหญ่-สอน สร้างแรงบันดาลใจและจุดประกายความคิด ดังนั้นครูจึงต้องเป็นคนที่

ประสิทธิภาพ และสามารถสอนได้หลากหลาย ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยเฉพาะการสอนที่มีกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง รวมทั้งสามารถปลูกฝังค่านิยมการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ผู้เรียนได้ ครูจึงควรได้รับการเพิ่มพูนศักยภาพทางวิชาการและทักษะการสอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งอาจโดยการฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติการสอน การศึกษาดูงานโดยเฉพาะศึกษาดูงานของภาคเอกชน เป็นต้น

- **ผู้บริหารสถานศึกษา** เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีความยั่งยืน มีความเข้าใจและกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาได้ รับรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมแก้ไขปัญหานั้นอย่างจริงจังเพื่อให้บรรลุผลของการพัฒนาการศึกษา และการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งการเรียนการสอน การให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ดีที่ต้องการให้เกิดขึ้นในผู้เรียน รวมทั้งต้องสามารถเป็นตัวอย่งที่ดีในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดี โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม

- **หลักสูตร/ สื่อการเรียน** การพัฒนาการศึกษาต้องคำนึงถึงเรื่องมาตรฐานและหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรควรยึดหลักของการเรียนกับการทำงานต้องมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และตอบสนองต่อสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต เช่น หลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือหลักสูตรเพิ่มการสอนประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้เรียนรู้ถึงรากเหง้าของตน หรือหลักสูตรเพศศึกษา เพื่อให้มีความรู้และประพฤติตนเหมาะสมตามวัย เป็นต้น การเรียนที่ดีที่สุดคือการเรียนจากงาน มีการประยุกต์ใช้ทักษะการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมในการทำงานและในสังคม และการก้าวทันกับโลกภายนอก นอกจากนี้อาจมีการจัดทำหลักสูตรแนวหลักในบางสาขาที่ขาดแคลนและเพิ่มเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งควรเปิดสอนให้กว้างขวางในหลากหลายสถาบัน อาทิ สาขาการเรียนภาษา การโรงแรม การบริหารผู้สูงอายุ ไฟฟ้า ตึกสูง ลิฟท์ความเร็วสูง การสร้างคอนโดมิเนียม บ้านอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น

- **ผู้เรียน** ผู้ได้รับผลลัพธ์จากการเรียนรู้ ซึ่งควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนบุคคล อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของคนในแต่ละช่วงวัย ซึ่งมีจุดเน้นแตกต่างกันไป ทั้งนี้ควรกำหนดนิยามความหมายของจุดเน้นให้ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น วัยนักเรียนมีจุดเน้นในการส่งเสริมทักษะทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนจิตชีวิตและทักษะอื่นที่จำเป็น วัยแรงงานควรเน้นเรื่องทัศนคติเป็นลำดับแรก ประกอบกับการฝึกปฏิบัติและลงมือกระทำเพื่อให้เกิดความรู้คู่ทักษะ ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานที่ต้องการ คือการมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ขยัน อดทน มีนิสัยการออม โดยอาจสนับสนุนให้ผู้เรียนมีสมุดพกการทำมาหากิน และนำไปประกอบการพิจารณารับเข้าทำงานร่วมด้วยในอนาคต รวมทั้งควรมีความเข้าใจรยาบรรณในวิชาชีพ โดยประพฤติปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของวิชาชีพ

● **การบริหารจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการศึกษา** การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มิใช่เพียงแค่การพัฒนาาระบบครูเพียงอย่างเดียว แต่มีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบอื่นร่วมด้วย โดยเฉพาะการบริหารจัดการให้ภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงและเสนอแนวคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับคนในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ ภาครัฐกิจและภาคอุตสาหกรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งฝึกปฏิบัติงาน

ซึ่งสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ เพื่อสร้างเสริมความรู้ ทักษะและสมรรถนะในการทำงานเพื่อนำมาถ่ายทอดและสอนให้แก่ผู้อื่น หรือส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงงานและสถานประกอบการสามารถสอนหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ความชำนาญเฉพาะทางให้แก่ผู้เรียนได้

๘) การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี และ ๑๕-๒๑ ปี ที่เป็นการศึกษาในระบบ ควรให้ความสำคัญกับการเรียนสายอาชีวศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเบื้องต้นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนอาชีวศึกษาของทั้งผู้ปกครองและผู้เรียนใหม่ให้มีทัศนคติเชิงบวก เช่น สนับสนุนโครงการคัดเลือกเด็กเก่งมาเรียนอาชีวศึกษาและให้บริการที่พักอาศัยในลักษณะโรงเรียนประจำ มีการฝึกวินัยและคุณธรรมจากครู หรือให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก เน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษา มากกว่าการเพิ่มปริมาณ เป็นต้น ที่สำคัญคือ หน่วยงานการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนซึ่ง

ถือว่าเป็นหน่วยการผลิตและการใช้กำลังคนในสายการเรียนอาชีวศึกษา ควรร่วมกันวางแผนและปรับยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานบางสาขาในอนาคตอันใกล้ และเพื่อให้ก้าวทันตลาดโลก รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการแรงงานในการพัฒนาประเทศได้ เช่น สาขาการท่องเที่ยว สาขาโลจิสติกส์ การขนส่งสินค้าทางรถยนต์ เรือ กระเช้าไฟฟ้า หรือ

สาขาอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นต้น โดยส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการจัดทำความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเอกชน และสถานประกอบการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนกับการเรียนสายอาชีวศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้มีจุดเน้นสัดส่วนเรียนวิชาการร้อยละ ๔๐ และฝึกปฏิบัติ ฝึกงานร้อยละ ๖๐ พร้อมก็นำหลักจิตวิทยาพัฒนาการมาปรับเข้ากับการเรียนการสอน เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและฝึกทักษะเพื่อสร้างพฤติกรรมสำคัญ ๙ ประการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ขยันอดทน ทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ การประหยัด และความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานและให้ความรู้เรื่องการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถทำงานในท้องถิ่น โดยอาจมีความร่วมมือดำเนินโครงการต่างๆ ที่กำหนดความร่วมมือแต่ละแบบให้ชัดเจน เช่น โครงการผู้ผลิตพบผู้ใช้แรงงาน การรับนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ การให้ความรู้สถานประกอบการในการดำเนินงานความร่วมมือรูปแบบทวิภาคี และการฝึกปฏิบัติงานก่อนจบการศึกษา

การพัฒนากรอบคุณวุฒิวิชาชีพที่มีมาตรฐานและมีชีวิตที่ตีขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาหรือเพิ่มความรู้ และประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น

๙) การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนช่วงผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) ส่วนใหญ่เป็นการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งในอนาคตอันใกล้จะมีความสำคัญอย่างมาก เพราะสังคมไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือผู้สูงอายุ จึงควรกำหนดกรอบแผนงานการพัฒนาผู้สูงอายุให้ชัดเจน โดยจุดเน้นการพัฒนาผู้สูงอายุ คือ การเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุ การดูแลสุขภาพกายและจิตใจของผู้สูงอายุ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพและประสบการณ์ของผู้สูงอายุเพื่อสร้างคุณค่าและการอยู่ดีมีสุข รวมทั้งควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคมตลอดจนเด็กรุ่นใหม่ในการให้ความสำคัญและดูแลผู้สูงอายุ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำรงชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ และการสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑๐) การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนในแต่ละช่วงวัย ในกรณีของเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการควรทำงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขในการพัฒนาระบบคัดกรองการรับรู้และเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากในปัจจุบันมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ มากขึ้น และมีเด็กบางกลุ่มขาดโอกาสของการเรียนรู้ตามวัย และอาจมีความบกพร่องของระบบการรับรู้และเรียนรู้ จึงควรมีระบบการคัดกรองความบกพร่อง เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลืออย่างทันการณ์และสามารถเติมเต็มพัฒนาการที่บกพร่องไป รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนไปเรียนรู้อย่างช่วงชั้นอื่นต่อไป หรือเพื่อวางแผนในการเรียนรู้เฉพาะห้องเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเท่านั้น นอกจากนี้จำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเด็กโดยเฉพาะครูปฐมวัย ให้มีความสามารถในการคัดกรองและดูแลเด็กที่มีความบกพร่องด้านการรับรู้และเรียนรู้อีกด้วย

● แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งเรียกว่า “แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)” โดยปรับและเพิ่มเติมสาระสำคัญและแนวนโยบายด้านการศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมยุทธศาสตร์ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐ รวมทั้งเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ประชากร ตลอดจนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่

ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ ทั้งนี้วัตถุประสงค์หลักๆ ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) มี ๓ ประการคือ (๑) พัฒนาคอนยารอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๒) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา การเรียนรู้ และความเป็นพลเมือง (๓) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคอนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา นวัตกรรม และการเรียนรู้

การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) และขับเคลื่อนนำแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาสามารถนำไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา/แผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ซึ่งจะประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับสาระของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) เพื่อการนำไปใช้อย่างถูกต้อง เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

ในการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗ ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ มีหัวข้อการประชุม เรื่อง “การขับเคลื่อนแผนการศึกษา

แห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องในทุกระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งผลักดันสู่การปฏิบัติได้จริง โดยมีการนำเสนอสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) ประกอบด้วย ความเป็นมา ปรัชญาหลัก และกรอบแนวคิด เจตนารมณ์ของแผน วิสัยทัศน์ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป้าหมายเชิงปริมาณ

วัตถุประสงค์ แนวนโยบายการศึกษา และกรอบการดำเนินงาน รวมทั้งกลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปฏิบัติจากองค์กรทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดลำดับความสำคัญของแนวนโยบายการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และนโยบายด้านการศึกษา

ของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ โดยเร่งดำเนินการตามลำดับความสำคัญของแนวนโยบายดังนี้

- ๑) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ เรียนรู้ด้วยตนเอง
- ๒) ปฏิรูปครูทั้งระบบ การผลิต การพัฒนา การใช้ และอรรักษาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๓) พัฒนาและร่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔) จัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศ

๕) ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา

๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคมและทุกภาคส่วนของสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดและบริหารจัดการศึกษา

๗) เพิ่มและกระจายโอกาสทาง การศึกษาให้ประชาชนทุกกลุ่มอายุตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ จนตลอดชีวิต

๘) ส่งเสริมการบริหารจัดการและ การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืน

๙) ปลุกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมี ความเป็นพลเมือง รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๑๐) พัฒนามาตรฐานและระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

๑๑) ร่งแก้ไขและป้องกันปัญหาอาเสพติด อดายมุข มิให้เข้าสู่สถานศึกษา นักเรียน ครู และ ผู้บริหาร

๑๒) ส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรม และการเรียนรู้ของสถาบันศาสนา และสถาบันทาง สังคมอื่น ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

๑๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายภูมิปัญญาและการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา กีฬา และนันทนาการเป็นวิถีชีวิต รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่

๑๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเร่งรัดกระจายอำนาจการบริหารและจัดการการศึกษา ไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

๑๕) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และ การลงทุนเพื่อการศึกษาตลอดจนการบริหารจัดการ และใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๖) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) แบ่งช่วงเวลาในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ระยะที่ ๑ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗) โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการวางแผนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายที่จัดลำดับความสำคัญแล้ว ในลำดับที่ ๑ - ๘ หากหน่วยงานใดมีความพร้อมก็สามารถดำเนินการในแนวนโยบายต่อไปได้เลย และระยะที่ ๒ (ปีการศึกษา ๒๕๕๘) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการวางแผนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายที่จัดลำดับความสำคัญแล้ว ในลำดับที่ ๙ - ๑๖

สำหรับในเวทีประชุมทางวิชาการ ได้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) รายละเอียดมีดังนี้

๑) หลักการสำคัญของการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) สู่อำนาจปฏิบัติ คือการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของแผน ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างกว้างขวางในหลายช่องทาง และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนการศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น

๒) การบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกภารกิจ ความรับผิดชอบ และแนวปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งควรมีการติดตามประเมินผลการทำงานของหน่วยปฏิบัติ แล้วรายงานผลความคืบหน้ากลับมายังผู้บริหารระดับกระทรวง

๓) การนำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) ไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานนั้น ผู้บริหารหน่วยงานต้องมีความเข้าใจและผลักดันให้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) สาระของแผนการศึกษาแห่งชาติควรมีความเป็นเอกภาพ ไม่ควรอิงการเมือง โดยอาจกำหนดเป็นสาระหลักและสาระรอง สาระหลักไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนสาระรองอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้การกำหนดสาระของแผนการศึกษาแห่งชาติควรครอบคลุมถึงกลุ่มเด็กด้อยโอกาสทุกกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม เด็กชายขอบ เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน รวมถึงเด็กต่างชาติที่เข้ามาเรียนหนังสือในประเทศไทย ซึ่งมีอยู่จำนวนมากและมีผลกระทบต่อสังคมไทย

๕) ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาควรพัฒนาให้มีความแม่นยำและเป็นปัจจุบัน สามารถให้บริการได้ตรงกับความต้องการและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว

๖) ควรพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม และการประเมินผล ที่มุ่งการประเมินเพื่อการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงาน

๗) ควรเร่งรัดกระบวนการจัดทำแผนขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) ให้เร็วขึ้น และนำสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกำหนดระยะเวลาของแผนไว้ในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙

๘) การเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา : สามัญ เป็น ๕๐ : ๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้สอดคล้องกับกำลังแรงงานในระดับกลางที่กำลังขาดแคลน มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น คือ

- ควรมีครูแนะแนวที่ดี มีความรู้ด้านอาชีวศึกษา/อาชีพ และสามารถกระตุ้นให้เด็กมีความต้องการที่จะเรียนด้านอาชีวศึกษามากขึ้น

- ควรมุ่งสอนให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์เป็น เรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning) เน้นให้เห็นว่าคุณค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน เรียนแล้วมีงานทำ พยายามลดค่านิยมในสังคมที่เน้นการเรียนเพื่อปริญญา

- ควรให้ความสำคัญกับครูผู้สอน ให้มีโอกาสดำเนินการอบรม/ดูงานในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอนมากขึ้น

- ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีความทันสมัย เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะผู้เรียน โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชนที่ยังได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ

- ควรมีการปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้มีความทันสมัยและทันต่อโลก เนื่องจากวิชาชีพต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

- หน่วยงานของรัฐควรให้การสนับสนุนในการสร้างแรงจูงใจให้เด็กเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น เช่น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรให้การสนับสนุนด้านเงินทุนในสาขาที่ขาดแคลนกำลังคน

๙) การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติควรใช้กลไกเชิงหน่วยงาน เช่น การจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก เป็นต้น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ควรมีโรงเรียนเฉพาะที่ส่งเสริมการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

● แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

จากการประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ทั้ง ๒ ครั้ง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการผลักดัน“แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ” เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทย โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ (๑) มุ่งยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิของอาเซียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน และ (๒) พัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ทั้งนี้ ในเวทีการประชุมทางวิชาการได้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ กรอบคุณวุฒิของอาเซียน ตลอดจนกรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทย และการจัดทำหลักสูตรในสถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มอุตสาหกรรม สมาคมวิชาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งผู้แทนจากภาคผู้ผลิตและผู้ใช้งานของประเทศ ผู้แทนจาก New Zealand Qualifications Authority (NZQA) ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติ พร้อมทั้งมีการนำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติของหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

● การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติตามกรอบความร่วมมืออาเซียน สร้างกลไกพัฒนากำลังคนสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยมีการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework: NQF) เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ เร่งขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการสร้าง

ความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทยในทุกภูมิภาค รวมทั้งได้ร่วมมือกับหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงแรงงาน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากรอบคุณวุฒิวิชาชีพและกรอบคุณวุฒิของอาเซียน เพื่อกำหนดแนวทางในการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยกระบวนการเทียบโอนประสบการณ์ มองเห็นถึงเส้นทางการเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างชัดเจน และยังเป็นส่งเสริมการประกันคุณภาพของบุคคลตามระดับคุณวุฒิ เพื่อประกันคุณภาพว่าผู้จบจะมีความรู้และสมรรถนะที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ หมายถึงกรอบแนวทางการเชื่อมโยงผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ/ประเภทการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตาม

ระดับคุณวุฒิ	กลไกเชื่อมโยง/การเดิมเดิม	ประสบการณ์ในการทำงาน	ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา
9			ปริญญาเอก
8			ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
7			ปริญญาโท
6	<ul style="list-style-type: none"> การทดสอบวัดและประเมินผล การเทียบโอนประสบการณ์จากการทำงานสะสม หน่วยการเรียนรู้ เพื่อการยกระดับคุณวุฒิ (Credit Bank) 	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาดำเนินชีวิต การฝึกฝนปฏิบัติจริงจากการทำงานเพิ่มเติม ทักษะฝีมือและความชำนาญความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ 	ประกาศนียบัตรบัณฑิต
5			ปริญญาตรี
4			ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)
3			ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2			มัธยมศึกษาตอนปลาย
1			มัธยมศึกษาตอนต้น

สาขาวิชา วิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระบบทวิภาคี กับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ที่ผ่านการทดสอบ วัดและประเมินผล และการเทียบโอนตามระดับคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การเทียบวุฒิในระดับต่างๆ เพื่อให้ทั้งผู้ที่อยู่ในระบบและนอกระบบการศึกษาได้รับการยอมรับและรับรองความรู้ความสามารถ ประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน คือ

๑) ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ (level) เป็นระดับสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตความรู้ ทักษะ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเชื่อมโยงกับระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงปริญญาเอก โดยแบ่งเป็น ๔ ส่วน คือ (๑) ความรู้ (๒) ทักษะ (๓) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ (๔) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา จากการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒) กลไกการเชื่อมโยงหรือเติมเต็ม/เทียบเคียงระดับสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานกับระดับคุณวุฒิทางการศึกษา

๓) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา

ประเทศไทยขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นกลไกในการเชื่อมโยงระบบการศึกษาทุกระดับและประเภทเข้ากับการทำงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดทำและใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา (Thai Qualifications Framework for Vocational Education: TVQ) สำหรับจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและประเภทการอาชีวศึกษา นอกจากนี้ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ยังได้ร่วมมือกับสถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาในการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เช่นเดียวกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานที่ได้จัดทำมาตรฐานวิชาชีพของประเทศไทยมานานกว่า ๒๐ ปี โดยได้จัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมาตรฐานฝีมือแรงงานเฉพาะ ใน ๓๐๐ สาขาวิชาชีพ ซึ่งมีผลบังคับใช้และมีกฎหมายค่าจ้างรองรับแล้ว ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานอาเซียน ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จไปในหลายสาขาอาชีพแล้ว

แนวคิดของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกำลังขยายวงกว้างไปทั่วโลก ขณะนี้กลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF) ให้เป็นมาตรฐานสากลที่สามารถเทียบเคียงได้กับระดับนานาชาติ โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็น**คณะทำงานกรอบคุณวุฒิของอาเซียน** (Task Force on ASEAN Qualifications Reference Framework) ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบงานกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ทำหน้าที่พัฒนากรอบคุณวุฒิอาเซียน ซึ่งกำหนดจัดประชุมคณะทำงานทุก ๖ เดือน ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมไปแล้ว ๓ ครั้ง มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบคุณวุฒิของแต่ละประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังได้เข้าร่วมประชุมและศึกษาดูงานจากประสบการณ์จริงของประเทศต้นแบบที่ใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติจนประสบผลสำเร็จ มีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงประเทศสมาชิกอาเซียน และนำองค์ความรู้มาสังเคราะห์และพัฒนา(ร่าง)**กรอบคุณวุฒิของอาเซียน** ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พร้อมกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการประชุมขอให้พิจารณาและทบทวน(ร่าง)กรอบคุณวุฒิของอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ หลักการ การประกันคุณภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ คำอธิบายระดับคุณวุฒิ การเทียบเคียง เกณฑ์การเทียบเคียง การจัดทำรายงานการเทียบเคียงและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญ**ประเทศไทยยังได้รับเลือก**

เป็นประเทศนำร่องในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีประเทศนิวซีแลนด์ให้การสนับสนุนงบประมาณ และมีการจัดประชุมเสริมสร้างความสามารถด้านกรอบคุณวุฒิแห่งชาติทั้งในประเทศไทยและเดินทางไปศึกษาประสบการณ์จริงจากประเทศนิวซีแลนด์

ในการประชุมทางวิชาการทั้ง ๒ ครั้ง มีการนำเสนอประเด็นหลักและความต่อเนื่องของการดำเนินงานคือ ๑) แนวทางการดำเนินการยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และการจัดทำ (ร่าง) กรอบคุณวุฒิของอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRF) รวมทั้งผลการประชุมคณะทำงานกรอบคุณวุฒิของอาเซียน ๒) แนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติตามกรอบความร่วมมืออาเซียน กรณีตัวอย่างของประเทศอินโดนีเซีย ๓) การจัดทำแผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ และ ๔) การนำแผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ โดยในที่ประชุมมีการอภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งประมวลสรุปสาระได้ดังนี้

๑) แนวทางการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และมาตรฐานวิชาชีพของไทย รวมถึงกรอบคุณวุฒิของอาเซียน โดยการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิของไทยกับของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเพื่อยกระดับและเตรียมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีการสร้างความร่วมมือจากหลายหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทหน้าที่ใกล้เคียงกัน และมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพของไทย อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการดำเนินงาน

๒) การขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้อง

กับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสิ่งสำคัญควรประสานงานกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงาน ประกอบด้วยมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ มาตรฐานฝีมือแรงงานเฉพาะ และมาตรฐานฝีมือแรงงานอาเซียน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีการจัดทำและกำหนด

ค่าตอบแทนตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในการเทียบมาตรฐานฝีมือแรงงานกับอัตราค่าจ้าง เมื่อต้องมีการเทียบเคียงระหว่างมาตรฐานฝีมือแรงงานกับคุณวุฒิทางการศึกษา

๓) การพัฒนากำลังคนในวัยแรงงานของประเทศ จำเป็นต้องใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เข้ามาใช้ในการศึกษา การพัฒนา และการฝึกอบรมในงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเส้นทางความก้าวหน้าและทักษะฝีมือที่มีการพัฒนาตามประสบการณ์การทำงาน ส่งผลให้มีการจัดทำมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพในทุกอาชีพ ซึ่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญและจัดระดับคุณวุฒิในทุกวิชาชีพ โดยการให้หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาอาชีพเป็นผู้กำหนดสมรรถนะที่จำเป็นในแต่ละระดับ และอัตราค่าจ้างที่เหมาะสม รวมทั้งสถาบันฝึกอบรมคุณวุฒิวิชาชีพที่มีบทบาทโดยตรงควรมีสัดส่วนที่

สอดคล้องกับกำลังคนวัยแรงงาน ตัวอย่างเช่น ประเทศออสเตรเลียมีคนวัยแรงงาน ๑๐ ล้านคน และมีสถาบันฝึกอบรมคุณวุฒิวิชาชีพ ๑๐,๐๐๐ แห่ง เป็นต้น

๔) บทบาทของภาคการศึกษา ควรนำมาตรฐานวิชาชีพที่ได้มีการจัดทำและนำไปปฏิบัติแล้ว มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา (Thai Qualifications Framework for Vocational Education: TVQ) มาใช้รับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิการศึกษากับระดับฝีมือแรงงาน รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ตลอดจนมาตรฐานวิชาชีพแก่กลุ่มผู้ประกอบการเพื่อเป็นทางเลือกของการศึกษาและการทำงาน เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้การสนับสนุนการศึกษาและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของบุตรหลานในการเรียนสายอาชีพ

๕) เมื่อพิจารณากรอบคุณวุฒิของประเทศอินโดนีเซีย มีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่หลักการสำคัญเน้นที่การเรียนการสอนภาษาอินโดนีเซีย (ภาษากลาง) เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับภาษาพื้นเมืองต่างๆ ของประเทศซึ่งมีจำนวนมาก โดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในรายวิชาบังคับ ทั้งนี้หากผู้เรียนที่จะไปศึกษาต่อที่ประเทศต่างๆ ทางประเทศอินโดนีเซียจะกำหนดไว้ให้เรียนภาษานั้นๆ เพิ่มเติม

๖) ประเทศต่างๆ ในสมาชิกอาเซียนมีเอกลักษณ์ที่หลากหลายในด้านต่างๆ ทั้งภาษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งประเทศอินโดนีเซียได้ยกตัวอย่างแนวคิดของการบริหารประเทศว่า ประเทศอินโดนีเซียให้ความสำคัญการเป็นหนึ่งเดียวหรือความมีเอกภาพในความหลากหลาย และเน้นย้ำเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประเทศหรือหากมองในภาพใหญ่กว่า คือ ภาพของประชาคมอาเซียนมีความเจริญอย่างยั่งยืนได้

๗) ประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียมีรูปแบบการบริหารจัดการงบประมาณด้านการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน คือ การจัดสรรงบประมาณให้ตามขนาดของสถานศึกษาและจำนวนผู้เรียน แต่ประเทศอินโดนีเซียมีจุดเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีฐานะยากจนเป็นพิเศษ

● การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework: Thailand NQF) และเร่งขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติตามมติเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ในเป้าหมายสำคัญอีกเรื่องคือ การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งกรอบคุณวุฒิแห่งชาติถือเป็นนโยบายหนึ่งที่ใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคนไทยให้ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากเป็นกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาหรือที่เรียกว่าคุณวุฒิการศึกษา กับสมรรถนะ (Competency) หรือความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลตามความต้องการของภาคผู้ใช้แรงงาน อย่างไรก็ตามการเชื่อมโยง

หรือเทียบเคียงผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาและสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการกับระดับคุณวุฒิในแต่ละกลุ่มสาขาอาชีพ/วิชาชีพยังไม่สามารถเป็นไปอย่างอัตโนมัติ จำเป็นต้องมีกลไก/ระบบการเข้าสู่ระดับคุณวุฒิที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานที่สามารถเทียบโอนหรือเติมเต็ม เพื่อให้ได้รับการรับรองและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อต้องการให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานสามารถเทียบโอนหรือเติมเต็มเพื่อให้ได้รับการรับรองและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ อันเป็นการเพิ่มมูลค่า (Value Added) ให้แก่บุคคลที่ได้รับวุฒิทางการศึกษาและบุคคลที่มีสมรรถนะจากการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการทดลองนำร่องใน ๒ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพบริหาร

สินทรัพย์ และกลุ่มอาชีพประมง เพื่อเป็นต้นแบบให้กลุ่มอาชีพอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติต่อไป โดยขณะนี้มีความร่วมมือกับเขตปกครองพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนในการพัฒนากรอบสมรรถนะวิชาชีพบริหารสินทรัพย์ และความร่วมมือกับประเทศอินโดนีเซียในการพัฒนากรอบ

สมรรถนะวิชาชีพประมง ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อยกระดับสู่ประชาคมอาเซียน และเป็นความร่วมมือของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนโดยใช้การกำหนดกรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพเป็นตัวอย่าง

สาระสำคัญที่นำเสนอในการประชุมทางวิชาการ คือการพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่กรอบคุณวุฒิของอาเซียน ตามประเด็น ๑) แนวทางความร่วมมือการพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพประมง (Fisheries) ระหว่างประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย ๒) การพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพบริหารสินทรัพย์ (Property Management) ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย ๓) ผลการดำเนินงานภายใต้กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRF) ๔) ผลการประชุมคณะทำงานกรอบคุณวุฒิของอาเซียน (Task Force on ASEAN Qualifications Reference Framework: TF-AQRF) และ ๕) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN)

มีการอภิปราย ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และองค์การบริหาร

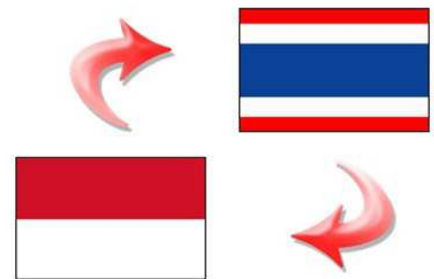
ส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับเพิ่มเติมกรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยได้สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑) แนวทางการจัดการศึกษาของประเทศอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับการศึกษาในระบบและการศึกษาสายอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีระดับความรู้ความสามารถทัดเทียมกัน โดยการศึกษาในระบบเน้นเรื่องวิชาการ ขณะที่การศึกษาสายอาชีพเน้นทักษะการทำงาน ทำให้กรอบคุณวุฒิของประเทศอินโดนีเซียมี ๒ ระบบ การจัดการศึกษาของประเทศอินโดนีเซียมีอัตราคนได้รับการศึกษาค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ โดยพิจารณาจากสถิติของประชากรช่วงอายุ ๑๙-๒๔ ปี ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อยมาก รัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียจึงเริ่มผลักดันให้ประชากรได้รับการศึกษามากขึ้น มีการให้ทุนการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ประชากรเรียนด้านประมงมากขึ้น ซึ่งอาจช่วยเพิ่มผลผลิตในด้านของประมงมากขึ้น มีการพัฒนาความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเป็นความรู้ทางวิชาการ แต่ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะ ประกอบกับสถานประกอบการยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าฝึกงานได้ในจำนวนที่เหมาะสม หากสามารถพัฒนาความร่วมมือส่วนนี้ได้ ก็จะช่วยเพิ่มประสบการณ์และฝึกฝนทักษะให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานจริงได้ ดังนั้นการร่วมมือในการพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพประมง (Fisheries) ระหว่างประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียจึงเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนากรอบสมรรถนะวิชาชีพประมง และวิชาชีพสาขาอื่นๆ ของประเทศไทยและแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อมและความเข้มแข็งในอนาคต

๒) ประเทศอินโดนีเซียมีความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่างๆ ทั้งในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอื่นๆ ในลักษณะการทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศนั้นๆ เช่น ความร่วมมือกับประเทศไทย มีการลงนามความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งในอนาคตนอกจากการแลกเปลี่ยนนักศึกษาแล้ว ควรสร้างร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังร่วมกัน รวมถึงอาจมีการแลกเปลี่ยนทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมด้วย

๓) สายงานกลุ่มอาชีพประมงของประเทศไทย มีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศอินโดนีเซีย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ๑) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกอบด้วย ๒ สายงาน คือ เพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ และการเลี้ยงสัตว์น้ำ ๒) การแปรรูปสัตว์น้ำ ประกอบด้วย ๓ สายงาน คือ วิจัยและพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูป และควบคุมและประกันคุณภาพ และ ๓) การจับปลา การประมงสามารถแบ่งออกได้หลายรูปแบบ เช่น รูปแบบที่ ๑ การประมง ประกอบด้วย การจับปลา การเดินเรือ และการบำรุงรักษา หรือรูปแบบที่ ๒ การประมง ประกอบด้วย ประมงพื้นบ้าน/ประมงชายฝั่ง และประมงเชิงพาณิชย์ แนวทางในการจัดทำมาตรฐานอาชีพจะต้องมองโครงสร้างของอุตสาหกรรมนั้นๆ เช่น สายงานของการเดินเรือ จะมีโครงสร้างตำแหน่งงานที่ประกอบไปด้วย ไต้ก๋ง นายท้าย หัวหน้าเรือ ลูกเรือ ช่างเครื่องยนต์เรือ เป็นต้น

๔) ปัญหาที่พบในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินทรัพย์ในประเทศไทย คือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กว้างมากเกินไป เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาต้องไปปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ใหม่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะวิชาชีพบริหารสินทรัพย์ เพื่อให้เห็นช่องว่างระหว่างการจัดหลักสูตรการศึกษา กับสมรรถนะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

๕) กรอบคุณวุฒิของอาเซียนจะเป็นประโยชน์สำหรับการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิของแต่ละประเทศกับของอาเซียน ก่อนที่จะมีการแลกเปลี่ยนหรือเคลื่อนย้ายบุคลากรกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน กรอบคุณวุฒิของอาเซียนยังสามารถนำไปเทียบเคียงกับนานาชาติได้ รวมถึงเป็นแนวทางการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายบุคลากรในภูมิภาคอาเซียนและการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการรับรองคุณวุฒิและรับรองทักษะระดับชาติและระดับอาเซียน โดยแต่ละประเทศสามารถเทียบเคียงและใช้เป็นแนวทางเชื่อมโยงกับแนวคิดกรอบคุณวุฒิของอาเซียนเพื่อการยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียนต่อไป

● กรอบแนวคิดแนวทางของการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ ซึ่งส่งผลโดยอ้อมในการเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทรอบด้านที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันเป็นโลกศตวรรษที่ ๒๑ มีกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษ

ที่ ๒๑ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกประเทศในโลกต้องทบทวนแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษาอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ จึงเป็นความท้าทายในด้านการศึกษาที่ต้องกำหนดกรอบแนวคิดใหม่ ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงการศึกษาใน

โลกศตวรรษที่ ๒๑ และเชื่อมโยงกับประเทศไทย รวมถึงสภาพบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ที่เหมาะกับบริบทของประเทศไทย และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การประชุมวิชาการที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดขึ้น มีการนำเสนอบทวิเคราะห์ เรื่อง

การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยนำเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ และที่สำคัญยิ่ง สารสำคัญของการพัฒนาการศึกษาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ มุ่งเน้นปรัชญาของการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค เป็นธรรม และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ซึ่งต้องมีทั้งการพัฒนาครู การวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้

ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เป็นต้น มีประเด็นการศึกษาที่ควรให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ สิทธิมนุษยชน ธรรมชาติบำบัดและคุณธรรม อาหารและน้ำ พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่นานาชาติให้ความสำคัญ รวมทั้งองค์กรในระดับนานาชาติให้ความสำคัญกับเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน จิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลก คุณค่าและเจตคติที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษา

ผลจากการอภิปราย ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมวิชาการ สรุปสาระสำคัญคือ

๑) การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีคุณภาพลดลง เนื่องจากการจัดการศึกษามีจุดเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ ซึ่งพบได้ชัดเจนในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระ เน้นการหารายได้เป็นสำคัญ มีการเปิดสอนสาขาที่เป็นที่นิยมโดยไม่คำนึงถึงความต้องการกำลังคนหรือการจ้างงาน เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น ในแต่ละปีมีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากที่ไม่มีสิทธิ์เข้าเรียนมหาวิทยาลัย เนื่องจากมหาวิทยาลัยรับจำนวนจำกัด จึงมีการแข่งขันเกิดขึ้น สะท้อนถึงการมีคุณภาพการศึกษาที่ดี นอกจากนี้เมื่อมีการยกระดับครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ทำให้สังคมคาดหวังสูงมาที่ตัวครูอย่างมาก จึงควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครู ให้น้อมนำให้ครูเปลี่ยนแปลงตนเองและสร้างจิตสำนึกของความเป็นครูให้มากขึ้น ฉะนั้นการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษใหม่ ครูต้องมีการปรับเปลี่ยน วิธีการสอนอยู่ตลอดเวลา และในส่วนของหลักสูตรก็ควรมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสังคมและชุมชน

๒) การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกศตวรรษที่ ๒๑ ควรนำจุดดีมาขยายผล เพื่อให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนและพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิติการพัฒนาแบบองค์รวม โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งเรื่อง การสร้างสมดุลอาหารและน้ำ พลังงาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกันระหว่างท้องถิ่น ประเทศ อาเซียน และโลก และกระทบกับประเทศไทย ซึ่งการศึกษาจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยไม่พึ่งพาแรงงานต้นทุนต่ำอีกต่อไป ฉะนั้นจุดเน้นของการพัฒนาการศึกษาต้องเน้นการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการวิจัยและพัฒนา การศึกษาต้องเปิดกว้างให้คนรักที่จะเรียนรู้ เพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการศึกษาต้องสร้างกระแสให้คนเกิดความตระหนัก มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีความสุขในการใช้ชีวิต และประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) การศึกษาไทยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และควรมีการเปิดเสรีทางการศึกษาซึ่งจะทำให้เด็กเปิดกว้างทางความคิดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม

สิ่งสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาคือ ชุมชนต้องมีความรู้ และมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (learning community) ซึ่งจะทำให้บรรลุผลของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา มีปัจจัยสำคัญคือ “ครู”

กระบวนการผลิตหรือพัฒนาครูต้องมีความชัดเจนและต่อเนื่อง สามารถพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถสร้างคนให้รู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง รู้จักสภาพแวดล้อมต่างๆ และพัฒนาคนให้มีทักษะในการเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีคุณภาพ มีทักษะและสมรรถนะในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม

๔) ประเด็นสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ คือ ความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักและต้องการเห็นการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่ต้องมุ่งพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

จากปัจจุบัน “หลักสูตรไม่ถึงตัวผู้เรียน” เป็นปรับหลักสูตรให้เข้าถึงวิถีชีวิตของตัวผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพครูและรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนการสอนของครู สิ่งสำคัญ “พัฒนาคุณภาพการศึกษาในห้องเรียน” โดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งสามารถสร้างสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ เช่น กระบวนการกำจัดหอยเชอรี่ด้วยชีววิธี ไม่ใช่สารเคมี และฝึกลงมือปฏิบัติจริง เป็นต้น เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีความคิดวิเคราะห์ ความคิด

สร้างสรรค์ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ อีกทั้งควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษามาสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาโดยเน้นการแก้ปัญหา (problem solving decision) นอกจากนี้ควรพัฒนาความร่วมมือภายในองค์กรและชุมชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพแก่คนไทยทุกคน ซึ่งจำเป็นต้องลงไปพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นและพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาการสอบ O-NET ตลอดจนการพัฒนาาระบบโครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษา และเพิ่มกระบวนการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการจัดระบบที่ดี

● ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย (Policy Review): ความร่วมมือจาก UNESCO และ OECD

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization: UNESCO) จัดทำนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทยขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาได้ให้มาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยมีขอบเขตการดำเนินงานด้านการศึกษาตามกรอบแนวทางที่ UNESCO ร่วมกับ OECD และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดขึ้นใน ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) การประเมินระบบการศึกษาโดยรวม ๒) นโยบายด้านการสอน การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน ๓) การพัฒนาหลักสูตร ๔) นโยบายด้านการประเมินผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ และ ๕) การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่

ในการประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอภูมิหลังด้านการศึกษาของประเทศไทย และข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทยใน ๕ ประเด็นหลักดังกล่าวข้างต้น โดยมีสาระสำคัญของการนำเสนอเรียงตามลำดับของประเด็นที่ศึกษาดังนี้ ๑) การประเมินระบบการศึกษาโดยรวม ได้นำเสนอภาพรวมระบบการศึกษาไทย สถิติและข้อมูลที่สำคัญด้านความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ๒) นโยบายด้านการสอน การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน ได้นำเสนอสถานภาพปัจจุบันของครูในประเทศไทย การพัฒนา นโยบายด้านครู การเข้าสู่วิชาชีพครูและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การศึกษาของครู การพัฒนาครูมืออาชีพ การประเมินครู และครูกับภาวะผู้นำในสถานศึกษา ๓) การพัฒนาหลักสูตร นำเสนอถึงการพัฒนาหลักสูตรในบริบทของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับวงจรของหลักสูตร (The curriculum cycle) รูปแบบของหลักสูตร : การจัดการเรียนและการสอน

(Curriculum model: teaching and learning practices) นโยบายแบบเรียน (Textbook policy) และแนวทางของหลักสูตรและนวัตกรรม (Curriculum alignment and innovation) ๔) นโยบายด้านการประเมินผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ ได้นำเสนอเกี่ยวกับกรอบการประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวม สภาพการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในปัจจุบัน การกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา กลไกการติดตามและประเมินผล รวมถึงจุดเน้นสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การประเมินระดับชาติ ความสามารถในการประเมินผลนักเรียนและการใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผนนโยบาย และ ๕) การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ มีการนำเสนอด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน โดยเน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น แท็บเล็ต เป็นต้น เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษา และการอบรมครู รวมถึงการติดตามประเมินผล ดังนั้นหากต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทางเลือกหนึ่งคือการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพที่สามารถเชื่อมโยงสู่แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการ

เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น และการเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ แต่ที่สำคัญต้องสอนทั้งวิธีการเข้าถึงข้อมูล การคัดสรรข้อมูล และรู้เท่าทันสื่อด้วย

ในการประชุมครั้งนี้ มีการอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบเพิ่มเติมใน

การจัดทำนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำเสนอ แนวทางการพัฒนาการศึกษาที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและนำไปสู่การ ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปสาระดังนี้

๑) ความร่วมมือดำเนินงานพัฒนานโยบายการศึกษาของ ประเทศไทยกับองค์กรต่างประเทศ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงรากเหง้าของปัญหาการศึกษาที่แท้จริงในแต่ละเรื่อง เพื่อ กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาให้ตรงจุด ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความ แตกต่างเรื่องวัฒนธรรมและบริบทของแต่ละโรงเรียน รวมทั้งก่อน นำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่มีสังกัดแตกต่างกัน ควรสอบถามผู้นำไปใช้และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ควรบูรณาการนโยบายการศึกษาร่วมกันก่อน ตลอดจนพิจารณาอย่างรอบด้านถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการ ดำเนินงานและผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะสถานศึกษาของเอกชน พร้อมทั้งควรหาวิธีการแก้ไข เพื่อให้ เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นได้จริงในสถานศึกษาทุกสังกัด

๒) การศึกษาทางเลือกเป็นแนวทางหนึ่งในอนาคตที่บุคคลสามารถจัดการศึกษาได้ตามสิทธิ ขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมการรองรับ ทั้งในเรื่องหลักสูตร การวัด และประเมินผล สื่อการเรียนการสอน และการรับรองมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควรมีหน่วยงานกลางด้านการศึกษา เพื่อทำหน้าที่รับรองมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวัดผลการเรียนรู้ที่ได้ก็ทำได้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๓) งบประมาณการลงทุนด้านการศึกษาที่ผ่านมา สูงมาก ส่วนใหญ่เป็นค่าตอบแทนและค่าบริหารจัดการศึกษา การกำหนดรูปแบบการจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาจึงควรพิจารณาจัดสรรจากคุณภาพของ ผลผลิตที่เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้งบประมาณเพื่อการจัด การศึกษาเข้าไปให้ถึงเด็กมากที่สุด

๔) นโยบายการศึกษาของประเทศควรสร้าง เป้าหมายและค้นหาวิธีการเตรียมคนเข้าสู่ระบบการ เรียนรู้ด้วยตนเองในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ให้มากที่สุด เพื่อลดช่องว่างความแตกต่างเรื่องระบบการเรียนการสอน ในห้องเรียน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และองค์ความรู้ของครู

๕) ข้อมูลสถิติด้านความสามารถในการอ่านหนังสือ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาการทำงานปกติ ทำให้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นคนอยู่กับบ้าน ไม่ได้ทำงาน บางคนอ่านหนังสือไม่ออก อาจทำให้มี ความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตามการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ก็ยังเป็นปัญหาด้านการศึกษา

ซึ่งควรกำหนดแนวทาง มาตรการและผู้รับผิดชอบการแก้ปัญหาให้ชัดเจน เช่น การค้นหาผู้สอนและวิธีสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ในแต่ละระดับการศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันการสอนหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันระหว่างกัน

๖) การพัฒนานโยบายด้านการสอน ควรให้ความสำคัญกับครูผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอน ปัจจุบันปัญหาสำคัญที่เป็นวิกฤตการศึกษาคือครู มีครูในระบบทุกสังกัดและประเภทการศึกษาจำนวนกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูทั้งระบบให้มีคุณภาพ มีทักษะการสอนและทักษะทางวิชาการสูงกว่าในระดับที่เป็นอยู่ เพื่อเตรียมความพร้อมครูให้ก้าวสู่ศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ครูเหล่านี้มีความพร้อมและสามารถเตรียมเด็กเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ เช่นกัน โดยครูที่มีคุณภาพคือผู้ที่เปิดรับความแตกต่างของผู้เรียน และสอนผู้เรียนให้เรียนรู้ การกำหนดนโยบายด้านครูจึงควรพิจารณาว่าทำอย่างไรจะช่วยให้วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่ทุกคนสนใจ และทำอย่างไรจะให้ครูมีความสามารถจริง ทำงานด้วยกาย ใจ และจิตวิญญาณ ด้วยความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเหมาะสมกับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เช่น การให้ความสำคัญและการยกย่องครูโดยพิจารณาจากผลสำเร็จของผู้เรียนเป็นเกณฑ์สำคัญ เป็นต้น

๗) การปรับปรุงระบบการผลิตและพัฒนาครูทั้งระบบ ที่ผ่านมามีปัญหาความไม่ต่อเนื่องของนโยบายด้านการศึกษา ปัญหาขาดแคลนครู ครูสอนไม่ตรงวุฒิที่จบและมีการกระจุกตัวเฉพาะในเมือง และปัญหาภาระงานครูนอกเหนือจากงานสอนที่มากเกินไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาครูโดยตรง ประกอบกับรัฐมองเฉพาะผลลัพธ์ของการผลิตครู ว่าครูต้องมีสมรรถนะอะไร แต่ไม่ได้มองกระบวนการผลิตและพัฒนาครูทั้งระบบ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และผลผลิต นอกจากนั้นนโยบายด้านครูที่มุ่งพัฒนาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ควรเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู ให้รู้จักพัฒนาตนเองให้เหมาะกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงเช่นเดียวกับวิชาชีพแพทย์ ทันตแพทย์ และควรเป็นหนึ่งในคุณลักษณะประจำตัวของครูที่ควรยึดถืออย่างเคร่งครัดและศรัทธาในวิชาชีพของตน

๘) การพัฒนาครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพครู (Professional Learning Community) เป็นวิธีกระจายอำนาจการอบรมและพัฒนาครูจากส่วนกลางไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการเข้ารับการอบรมและพัฒนาของครูในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพมากกว่าการอบรมแบบรวมศูนย์เหมือนกันหมดทุกพื้นที่ นอกจากนี้ ครูควรได้รับการพัฒนาให้รู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้มากขึ้น เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาตนเองของครู ตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ จีน และญี่ปุ่น มีระบบการพัฒนาครูโดยใช้วิธีการนำครูที่สอนวิชาเดียวกันมาจัดทำแผนการสอนร่วมกัน แลกเปลี่ยนวิธีการสอนและเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงการเลือกสื่อการสอน การเลือกข้อสอบ

ซึ่งประเทศสิงคโปร์มีการนำคะแนน National Exam ของเด็กนักเรียนมาเป็นหนึ่งในเครื่องวัดและประเมินครู หากครูคนใดสอนดี เด็กได้คะแนนดี ก็จะเป็นตัวอย่างให้ครูที่สอนแล้วเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการสอน

๙) ควรพิจารณาการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้กับผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครู ซึ่งไม่ได้จบสายครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มาโดยตรงเหมือนหลักสูตรครู แต่อาจเป็นผู้ที่จบสาขาขาดแคลน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา เป็นต้น โดยให้เข้าศึกษาต่อและพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอย่างจริงจัง ทั้งนี้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจะเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของหน่วยผลิตครู หน่วยใช้ครู และตัวครูเอง

๑๐) กระทรวงศึกษาธิการควรปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และกลุ่มเป้าหมายผู้เรียน โดยกำหนดเป็นกรอบหลักๆ ของสาระการเรียนรู้ รายวิชา ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ รวมถึงหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสามารถยืดหยุ่นและ

ปรับเพิ่มเติมได้ตามบริบทของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ผู้ที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความสามารถพิเศษ หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จของการศึกษานอกระบบ เป็นต้น และยืดหยุ่นตามบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การจัดการศึกษาแบบ 2 ภาษา ที่ต้องพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรนานาชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ควรมีคู่มือชี้แจงสำหรับครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ

ในการจัดทำแผนการสอนและปรับเปลี่ยนวิธีสอนใหม่ที่ต่างไปจากเดิม การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๑) การประเมินผลและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไม่ควรกำหนดให้มีมากเกินไปจนเป็นภาระยุ่งยากที่ทำให้ครูไม่มีเวลาฝึกทักษะทางความคิดให้แก่ผู้เรียน ข้อมูลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรสะท้อนถึงผลจากการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้นในอนาคต เกิดคุณภาพที่ครูและผู้บริหาร ระบบการเรียนการสอนมีคุณภาพในทางปฏิบัติ และเกิดผลดีต่อนักเรียนในที่สุด

● ข้อเสนอแนะนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ

ความร่วมมือคือพลัง การศึกษาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ให้ความสำคัญเรื่องความร่วมมือกับนานาชาติในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา โลกศตวรรษที่ ๒๑ เป็นโลกไร้พรมแดน มนุษย์สามารถสื่อสาร

และเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้พร้อมกันทั่วโลกอย่างไร้ขีดจำกัด ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วเป็นผลเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวสร้างความพร้อมเพื่อให้สามารถอยู่ในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและรู้เท่าทัน โดยต้องเรียนรู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ของประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมโลก

และต้องสามารถคาดการณ์แนวโน้มโลกในอนาคตได้ การดำเนินงานด้านการศึกษาของไทยที่ยึดหลักความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ จึงควรมีนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ เพื่อร่วมมือพัฒนาการศึกษาของประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของประเทศไทยกับความร่วมมือด้านการศึกษากับนานาชาติ จึงได้ศึกษา รวบรวม สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศไทยสู่การศึกษาในโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของนโยบายการศึกษาของรัฐในปัจจุบัน กับประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษาที่มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding - MOU) ระดับกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ และนำเสนอในการประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดขึ้น โดยมีสาระสำคัญ ๓ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) สภาพปัจจุบันและประเด็นสำคัญของความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ และระบบการศึกษาของประเทศที่ไปทำความร่วมมือด้านการศึกษา ๒) ผลการวิเคราะห์ประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ จุดแข็งจุดอ่อนของประเทศที่มีความร่วมมือด้านการศึกษา ๓) ข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ กรณีรูปแบบและแนวทางการลงนามความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศไทยกับต่างประเทศในอนาคต

ในเวทีของการประชุมวิชาการดังกล่าว มีการอภิปราย แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ โดยสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

๑. ประเทศไทยควรคำนึงถึงความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ ทั้งในระดับประเทศ ระดับกระทรวง ระดับองค์กรหลัก ระดับสถาบันกับสถาบัน และระดับที่ใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มิใช่เฉพาะเพียงระดับของรัฐอย่างเดียว และควรพิจารณาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา ตลอดจนผลประโยชน์ในระยะยาวและความยั่งยืนของผลการได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษาจากประเทศต่างๆ มากกว่าพิจารณาเพียงเฉพาะปริมาณการได้รับความช่วยเหลือเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของการพัฒนาทั้งระบบการศึกษา

๒) วางนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศโดยเน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันแบบองค์รวม รวมทั้งจัดระบบการติดตามประเมินผล และกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็น และเป้าหมายของความร่วมมือด้านการศึกษาและหน่วยงานเจ้าภาพ พร้อมทั้งจัดทำแผนงานบันทึกความร่วมมือและบทบาทแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ซึ่งหากมีหน่วยงานเจ้าภาพและผู้ดำเนินการที่ได้ทำบันทึกความเข้าใจหรือบันทึกความตกลงร่วมมือด้านการศึกษาที่สามารถเชื่อมโยงและทำงานแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้

ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ทิศทางและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาแก่ทุกฝ่ายที่สำคัญที่ไม่ควรละเลย คือ การติดตามประเมินผลบันทึกความเข้าใจและผลการร่วมมือด้านการศึกษาในด้านต่างๆ ว่ามีการนำสู่การปฏิบัติมากน้อยเพียงใด หรือมีการดำเนินการตามแผนมากน้อยเพียงใด โดยควรจัดทำแผนที่นำทาง (roadmap) บันทึกความเข้าใจและผลการร่วมมือด้านการศึกษา

๓) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดเป้าหมายที่เป็นองค์รวมของความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ โดยสร้างวิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดในอนาคต และกำหนดทิศทางพร้อมจัดทำแผนบันทึกความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ โดยระบุให้ชัดเจนของความร่วมมือว่าเกี่ยวกับประเด็นใดในด้านการศึกษา และร่วมมือกับประเทศใด ในภูมิภาคใด และผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อนำสู่การปฏิบัติ ที่สำคัญควรมีลักษณะหรือรูปแบบความร่วมมือทั้งเป็นการให้และการรับ และเน้นที่สร้างความยั่งยืน เช่น ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านพัฒนาครู หรือด้านการวัดประเมินผล การพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย เป็นต้น ทั้งนี้ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่องในระยะยาว

๔) ปัจจุบันนโยบายความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษามีทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งในเชิงรับมีความร่วมมือมานานแล้ว เช่น ประเทศเยอรมนีให้ความช่วยเหลือในการส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูอาจารย์และนักเรียน รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยประกอบการเรียนรู้ หรือประเทศอิสราเอลมีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ด้านการเกษตร เป็นต้น สำหรับความร่วมมือในลักษณะเชิงรุก ประเทศไทยมีโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และให้ความช่วยเหลือนำโครงการดังกล่าว ซึ่งเน้นด้านการอาชีวศึกษา มาให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานให้กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศด้อยพัฒนาที่มีศักยภาพที่จะเติบโตในอนาคต เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันจะนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือด้านอื่นๆ ในอนาคต

๕) ประเทศไทยประสบปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศในพื้นที่ เนื่องจากว่าความขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญ และขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญด้านการศึกษาที่ควรพิจารณาให้เป็นความร่วมมือกับต่างประเทศ ซึ่งต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยประถมศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นต้นไป นอกจากนั้นโรงเรียนควรนำหลักสูตรอาเซียนมาสอนในโรงเรียน หรืออาจมีการจัดตั้งชมรมภาษาอาเซียน เช่น ภาษาลาว ภาษาเวียดนาม เป็นต้น โดยให้ครูในพื้นที่มาสอน และยังมีนักเรียนจากประเทศลาว เขมร ข้ามมาเรียนฝั่งไทย

● การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑

การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All หรือ EFA) เริ่มขึ้นที่ประเทศไทยในการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All) ที่จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อให้ประชากรทั่วโลกทุกคนเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค โดยประเทศสมาชิกขององค์การยูเนสโกมีพันธกรณีและยืนยันร่วมกันในการดำเนินการตามปฏิญญาจอมเทียน (Jomtien Declaration) ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ให้บรรลุเป้าหมาย ๖ เป้าหมาย เพื่อสนองความต้องการด้านการเรียนรู้

ของเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ มีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ รวมถึงมีการปรับเป้าหมายและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ โดยล่าสุดจากกรอบปฏิบัติการดakar ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Dakar Framework for Action) ได้กำหนดการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ เป้าหมาย ๖๗ ตัวชี้วัด โดยกำหนดให้บรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาติดตามผลการดำเนินงานของประเทศไทยกับความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน ๖ เป้าหมาย โดยรวบรวมข้อมูลสถิติ ตัวชี้วัดตามที่องค์การยูเนสโกกำหนด พร้อมทั้งวิเคราะห์และจัดทำรายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งได้นำเสนอในการประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดขึ้นเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาปรับเพิ่มเติมให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในการวางแผนและกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนทั้ง ๖ ประการ รวมถึงนำมาใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางการศึกษาที่ผนวกเข้ากับการเรียนรู้ในโลกศตวรรษที่ ๒๑

Dr.Satoko Yano (Programme Specialist Team Leader Education Sector Policy) องค์กรยูเนสโก กรุงเทพฯ วิทยากรท่านหนึ่ง กล่าวชื่นชมการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยว่ามีความก้าวหน้ากว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตที่เห็นได้ชัดเจนตั้งแต่เด็กปฐมวัยไปจนถึงผู้ใหญ่ รวมทั้งเรื่องงบประมาณด้านการศึกษาที่ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายภาครัฐเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ซึ่งองค์การยูเนสโกมีความสนใจอยากเข้ามาศึกษาถึงวิธีการลงทุนทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ ๖ เรื่องคุณภาพการศึกษา ที่ยังเป็นปัญหาของประเทศไทยนั้น มีความเห็นว่าคำว่า “คุณภาพ” มีนิยามที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ รวมถึงครอบครัว ชุมชนและสังคมที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น คำว่า “ความเท่าเทียมกันในเชิงคุณภาพ” เป็นประเด็นที่ควรนำมาแลกเปลี่ยนสนทนากันในวงกว้าง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

ผู้เข้าร่วมการเสวนาเป็นผู้แทนจากหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักทดสอบทางการศึกษา และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนจากสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นต้น โดยมีการเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ สรุปได้ดังนี้

๑) การศึกษาเพื่อปวงชนควรทบทวนเรื่องของการใช้คำใน“เป้าหมายและตัวชี้วัด” เพื่อให้การตีความ“เป้าหมายและตัวชี้วัด”มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความถูกต้องในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัด และได้คำตอบที่ถูกต้องชัดเจนตามดัชนีหรือเป้าหมายที่องค์การยูเนสโกกำหนด เนื่องจากการติดตามประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยเป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติประเภททุติยภูมิซึ่งมาจากหลายแหล่ง และฐานข้อมูลกลุ่มประชากรก็มีการจัดเก็บแตกต่างกัน จึงควรให้คำนิยามและคำอธิบายเพิ่มเติมตามการตีความให้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล

๒) ประเทศไทยควรมีข้อมูลสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและผสมผสานเข้าไปในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อให้รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยมีความสมบูรณ์มากขึ้น รวมทั้งควรมีการนำเสนอกรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จเพิ่มเติมไว้ในรายงานด้วย มิใช่มีแต่เฉพาะการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดในเชิงปริมาณเพื่อตอบข้อคำถามเท่านั้น

๓) ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทสตรีที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนของเด็กไทย รวมทั้งควรนำเรื่องเพศสภาพ (gender) เข้าไปบูรณาการในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักในบทบาทของเพศ และปลูกฝังความเสมอภาคทางการศึกษาระหว่างชายหญิงในระยะยาวอย่างยั่งยืน

๔) การจัดทำรายงานการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยไม่ควรเน้นเฉพาะการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามตัวชี้วัดทั้ง ๖ เป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามที่องค์การยูเนสโกกำหนดเท่านั้น แต่ควรมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ของประเด็นที่ประเทศไทยไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนได้ และข้อเสนอสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรริบดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นๆ

๕) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรมีบทบาทในการนำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อปวงชนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดร่วมกัน รวมถึงการดำเนินการรวบรวมประเด็นการศึกษาที่เป็นปัญหา หรือข้อคำถามที่เป็นดัชนีทางการศึกษาตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน และสรุปเป็นประเด็นหรือหัวข้อหลักๆ ที่ควรศึกษาวิจัยต่อไป พร้อมทั้งส่งต่อให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเป็นประเด็นหรือหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์หรือปริญาานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูลทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการศึกษาของประเทศได้

๘.๒ ด้านมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้

● กรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ประกอบด้วยรัฐสมาชิก (Member States) ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม มีประชากรรวมกันประมาณ ๖๐๐ ล้านคน ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นชอบให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้แล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ อันประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียนปี ค.ศ. ๒๐๒๐ (ASEAN Vision 2020) ที่จะสร้างภูมิภาคอาเซียนให้มั่นคง มั่งคั่ง และมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยมีการเคลื่อนย้ายของสินค้าและการลงทุนอย่างเสรี (free flow) มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ลดความยากจน และเพิ่มความมั่นคงด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

เมื่อพิจารณาด้านหนึ่งของการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นับเป็นโอกาสที่แต่ละประเทศจะได้ประโยชน์จากการค้าการลงทุนระหว่างกัน แต่ในอีกด้านหนึ่งจะก่อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างประเทศสมาชิก จึงมีความจำเป็นต้องทำให้ประชากรของแต่ละประเทศมีการเพิ่มทักษะความรู้ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การตลาด ภาษาและวัฒนธรรม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญที่สุดของการเตรียมประชากรแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดย การศึกษานับเป็นส่วนหนึ่งของเสาหลักประชาคมสังคม วัฒนธรรม แต่ทว่าปัจจุบันได้รับการใส่ใจในระดับค่อนข้างน้อย จึงไม่ค่อยได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับเสาหลักประชาคมความมั่นคงและประชาคมเศรษฐกิจ

การพัฒนาการศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีประเด็นสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการและวางแผนการศึกษาให้ความสนใจ คือ สมรรถนะครูไทย และกรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะครูไทยเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติโดยเฉพาะในอาเซียน รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนาครูไทยให้มีสมรรถนะที่แข็งแกร่ง จะได้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนในชาติให้สามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการแข่งขัน และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันกับประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อศึกษาสมรรถนะครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนที่เหมาะสมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและนำผลที่ได้มาพัฒนากรอบสมรรถนะครูที่เหมาะสมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

โดยคาดหวังว่าจะได้กรอบสมรรถนะครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่ได้รับการยอมรับและใช้เป็นฐานความรู้ในการยกระดับครูสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียน ๕ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ร่วมกันจัดตั้งสภาครูอาเซียน โดยใช้ชื่อว่า ASEAN Council of Teachers (ACT) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษา การทำงานร่วมกันที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

ด้านการศึกษาด้านการส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับประชาคมอาเซียนในการดำเนินงานแผนงาน/โครงการที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในด้านวิชาชีพครู การศึกษา วิทยาศาสตร์ ปรัชญา วัฒนธรรม และจิตใจของชาวอาเซียน ทั้งนี้ สภาครูอาเซียนจะมีประเทศสมาชิกหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่เลขาธิการสภาครูอาเซียน ซึ่งดำรงตำแหน่งคราวละ ๑ ปี โดยล่าสุดมีการจัดประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งได้เสนอให้มีการยกระดับวิชาชีพครูมีอาชีพในประชาคมอาเซียน โดย

ให้จัดทำมาตรฐานที่เป็นมาตรฐานพื้นฐานร่วมหรือมาตรฐานแกนกลางของครูอาเซียน และธำรงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของแต่ละประเทศ ฉะนั้นหากมีมาตรฐานแกนกลางของครูอาเซียน จะทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในทุกๆ ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานที่กำหนด สามารถขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอาเซียน และสามารถทำการสอนได้ในทุกประเทศของกลุ่มอาเซียน เช่นเดียวกับผู้ประกอบวิชาชีพสาขาแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บัญชี วิศวกรรม สถาปนิก และช่าง

ในการจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอสมรรถนะครูสายผู้สอนของหน่วยงานทางการศึกษาในประเทศไทย และสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือสมรรถนะครูอาเซียนในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมรรถนะครูสายผู้สอนของประเทศไทย มีหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจโดยตรงได้จัดทำขึ้นซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

“ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖” บังคับใช้สำหรับผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครู โดยกำหนดว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมี

(ก) มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย (๑) ความเป็นครู (๒) ปรัชญาการศึกษา (๓) ภาษาและวัฒนธรรม (๔) จิตวิทยาสำหรับครู (๕) หลักสูตร (๖) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (๗) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (๘) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา (๙) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (๑๐) การประกันคุณภาพการศึกษา (๑๑) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

- ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

- ผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

(ค) มาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย (๑) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ (๒) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (๓) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ (๔) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน (๕) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (๖) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (๗) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (๘) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (๙) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (๑๐) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (๑๑) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (๑๒) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

(ง) มาตรฐานการปฏิบัติตน มีมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ

๒. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ซึ่งมีผลในทางปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยวิทยฐานะที่ต้องมีการประเมิน คือ ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการประเมินสมรรถนะของครูก่อนมีและเลื่อนวิทยฐานะ ทั้งนี้สาระสำคัญของหลักเกณฑ์และวิธีการมีดังนี้ ๑) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะ ๒) ภาระงานสอนขั้นต่ำตามที่ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนด ๓) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนย้อนหลัง ๒ ปีติดต่อกัน และ ๔) การผ่านการประเมิน ๓ ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน

๓. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแบบประเมินสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ประเมินตนเองเป็นรายบุคคล แบ่งเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑) สมรรถนะหลัก (Core competency) เป็นสมรรถนะร่วมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมี เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของทุกตำแหน่งและทุกวิทยฐานะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยสมรรถนะ ๔ ด้าน คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีม

๒) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) หมายถึง สมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่ง สายงานครูประกอบด้วยสมรรถนะ ๕ ด้าน คือ ด้านการจัดการ

เรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

๓) วินัย คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะร่วมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องยึดถือเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติตน

๔. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสมรรถนะครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินและพัฒนาสมรรถนะครูในโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

(๑) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะ คือ

- ๑.๑ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
- ๑.๒ การบริการที่ดี
- ๑.๓ การพัฒนาตนเอง
- ๑.๔ การทำงานเป็นทีม
- ๑.๕ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

(๒) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย ๖ สมรรถนะ คือ

- ๒.๑ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- ๒.๒ การพัฒนาผู้เรียน
- ๒.๓ การบริหารจัดการชั้นเรียน
- ๒.๔ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ๒.๕ ภาวะผู้นำครู
- ๒.๖ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป แต่ละหน่วยงานได้กำหนดสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน ดังนี้

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนดสมรรถนะครูให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดสมรรถนะครูเพื่อมีและเลื่อนวิทยฐานะของครู

● สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสมรรถนะครูเพื่อการพัฒนาศักยภาพครู

เมื่อพิจารณาการกำหนดสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเห็นได้ว่ามีบางสมรรถนะที่มีความคล้ายคลึงกัน อาทิ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

สำหรับสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือสมรรถนะครูอาเซียนในศตวรรษที่ ๒๑ มีการศึกษาวิจัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของ ซีมีโอ (SEAMEO INNOTECH) เกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะของครูในบริบทของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการกำหนดเกณฑ์การวัดและพัฒนาสมรรถนะแก่ครูผู้สอน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลัก (Competency) ของครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยสมรรถนะ ๑๑ ด้าน คือ (๑) การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน (๒) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (๓) การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน (๔) การพัฒนาทักษะการจัดลำดับความคิดในระดับสูง (๕) การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (๖) การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม (๗) ส่งเสริมการพัฒนาชีวิต และทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน (๘) การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน (๙) การพัฒนาด้านวิชาชีพ (๑๐) การสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน (๑๑) การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาคาดหวังว่า การจัดเวทีวิชาการครั้งนี้เพื่อให้มีการอภิปรายและรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำไปเพิ่มเติมกรอบสมรรถนะครูอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมสมรรถนะครูของประเทศไทยที่เทียบเคียงสมรรถนะครูอาเซียน เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายครูภายในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนในอนาคต โดยได้สรุปข้อเสนอแนะที่น่าสนใจจากการประชุมและคิดว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่ควรละเลย คือ

๑) ควรดำเนินการศึกษาภาพอนาคตที่ต้องการของบุคคลที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งของประเทศไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียน เพื่อนำมากำหนดสมรรถนะการผลิตและพัฒนาครู เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและมีสมรรถนะในการสร้างและพัฒนาบุคคลที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ ๒๑ ได้ โดยอย่างน้อยสมรรถนะครู (Competency) ต้องประกอบด้วยสมรรถนะที่มีความสำคัญมากคือ (๑) ความรู้ (๒) ทักษะ และ (๓) พฤติกรรมที่แสดงออก โดยหลายหน่วยงานได้นำสมรรถนะเหล่านี้มาใช้ในการคัดสรรคนเข้าสู่หน่วยงาน คัดกรองคนเข้าสู่ตำแหน่งที่เหมาะสมกับภาระงาน และประเมินสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานประกอบการจ่ายค่าตอบแทนตามความสามารถ รวมถึงสามารถใช้เป็นฐานสมรรถนะในการพัฒนาคนและพัฒนาางานของหน่วยงานได้

๒) การจัดทำสมรรถนะครูจำเป็นต้องวิเคราะห์และกำหนดหน้าที่ครูหรือภารกิจของงานให้ชัดเจน และนำมาจัดทำเป็นรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) ที่ประกอบด้วยโครงสร้าง ๔ ส่วน คือ

(๑) กำหนดชื่อสมรรถนะให้ชัดเจน เช่น ด้านคุณธรรมของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) กำหนดนิยามความหมายของสมรรถนะให้ชัดเจน เช่น ความหมายของคุณธรรมของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) กำหนดระดับของสมรรถนะ เช่น ระดับปฏิบัติได้ ระดับการประยุกต์ใช้ ระดับการประเมินได้ เป็นต้น

(๔) กำหนดพฤติกรรมหลัก เช่น ลักษณะของการมีคุณธรรม

๓) สมรรถนะครูต้องมีวิวัฒนาการ มีความเป็นพลวัต และไม่ควรหยุดนิ่ง สามารถปรับไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสะท้อนให้เห็นถึงการได้ครูที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพ โดยมีหลายปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญกับระบบการผลิตครูที่จำเป็นต้องปฏิรูปใหม่ เช่น คัดเลือก

คนเก่งคนดีเข้ามาเรียนครู หลักสูตรการผลิตครูต้องมีคุณภาพและได้ผลผลิตตรงตามสมรรถนะครูที่กำหนด สรรหาคณาจารย์จากต่างชาติที่มีประสบการณ์สูง มีชื่อเสียงในมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกมาร่วมในกระบวนการผลิตบัณฑิตครู รวมถึงปรับคุณภาพและปริมาณของคณาจารย์ที่มีบทบาทในการผลิตครู ให้สอดคล้องกับคุณภาพของคนที่เข้ามาเรียนครู และปริมาณการใช้ครู เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตครูให้สูงขึ้น

๔) มีหลายหน่วยงานที่จัดทำสมรรถนะครูไทย โดยเฉพาะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้สมรรถนะครูไทยขาดความเป็นเอกภาพ จึงควรมีการ

สังเคราะห์และประมวลผลให้เห็นถึงจุดร่วม จุดต่าง และจุดที่ซ้ำซ้อน และนำมาจัดทำกลุ่มสมรรถนะครูของประเทศไทย รวมทั้งจัดทำระดับสมรรถนะ สูง-ต่ำ และองค์ประกอบของสมรรถนะ สูง-ต่ำ เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้

๕) สมรรถนะครูอาเซียนควรจัดทำเป็นกรอบสมรรถนะกลางของครูสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งไม่ควรระบุเฉพาะเจาะจงลงไป เนื่องจากคุณภาพของครูในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนมีแตกต่างกันมาก เช่น ลาวและเขมรที่ครูมีสมรรถนะค่อนข้างต่ำ ขณะที่สิงคโปร์และมาเลเซีย ครูมีสมรรถนะค่อนข้างสูงอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก ดังนั้นการจัดทำสมรรถนะกลางของครูอาเซียนจึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะครูในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งที่มีสมรรถนะครูในระดับสูงและต่ำ เพื่อจัดกลุ่มสมรรถนะครู สำหรับให้ประเทศต่างๆ ในอาเซียนรวมถึงประเทศไทยสามารถใช้เทียบเคียงได้

● การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๗

เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในช่วงเด็กปฐมวัย จัดเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญยิ่ง และควรดำเนินการในลักษณะแผนระยะยาวครอบคลุมเกี่ยวกับการดูแล การศึกษาและ

พลาณามัยที่ดี โดยในการประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ประกาศหลักการความสำคัญของเด็กปฐมวัย ๕ ด้าน คือ (๑) พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต (๒) เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า (๓) ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม (๔) สร้างฐานรากของชีวิต (Foundation/Building Blocks) และ (๕) เป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังบ่มเพาะเป็นพิเศษ พร้อมทั้งมีเป้าหมายในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ให้เร่งรัดเพื่อให้เด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ทุกคนได้รับการพัฒนารอบด้านตามวัย อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนา เพิ่มพูนศักยภาพในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู และกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ภายใต้กรอบแนวคิด “Best Start Early Childhood Development” เพื่อเด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศไทย ได้รับการพัฒนารอบด้าน ตามวัย อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ และให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของกระทรวงและหน่วยงานต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) และประสาน ติดตามการดำเนินงานโครงการของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ซึ่งนับเป็นปีแรก และจะติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นระยะจนถึงปีสุดท้ายของแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ เพื่อรายงานผลให้ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติรับทราบ และเผยแพร่แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ มีสาระสำคัญตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ที่ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ในแต่ละยุทธศาสตร์ครอบคลุมเป้าหมาย ปัญหา เป้าหมายเฉพาะ แนวทางปฏิบัติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก/หน่วยงานสนับสนุน โดยมีการติดตามผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ ประจำปี ๒๕๕๖ ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย เพื่อสะท้อนภาพการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยในปัจจุบัน ทั้งนี้ มีหน่วยงานยืนยันการดำเนินโครงการของแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๓๐ หน่วยงาน และจัดส่งแบบรายงานการติดตามกลับคืนมา ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ภาพรวมผลการติดตามการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) วิเคราะห์ตัวชี้วัดการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยจากข้อมูลการนำเสนอของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายใน ๔ ยุทธศาสตร์ และประเมินแนวโน้มความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน รวมถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ๒) สรุปผลและจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงาน ในปี ๒๕๕๖ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) รับทราบ ซึ่งการติดตามการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่างๆ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีโครงการทั้งสิ้น ๙๒ โครงการ มีการดำเนินงานจำนวน ๗๕ โครงการ มีโครงการที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการฯ แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินงานจำนวน ๖ โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ไอโอดีกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีโครงการทั้งสิ้น ๒๖ โครงการ มีการดำเนินงานจำนวน ๒๓ โครงการ มีโครงการที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการฯ แต่ไม่ได้รายงานผลการดำเนินงาน ๒ โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มีโครงการทั้งสิ้น ๖๘ โครงการ มีการดำเนินงานจำนวน ๓๕ โครงการ อีกจำนวน ๓๒ โครงการปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการฯ แต่ไม่ได้ระบุว่า จะดำเนินงานในปีใด และมีอีกส่วนหนึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์อื่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีโครงการทั้งสิ้น ๑๐ โครงการ มีการดำเนินงานจำนวน ๓ โครงการ มีโครงการที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการฯ และยังไม่ได้นำมาดำเนินงานในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๖ โครงการ

การประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่จัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง มีการนำเสนอกรอบการติดตามผล และผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ประจำปี ๒๕๕๖ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และครูที่สอนระดับปฐมวัย โดยมีวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

เป็นต้น การติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ประจำปี ๒๕๕๖ สะท้อนภาพการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยดังนี้

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เสนอข้อมูลการดำเนินงานโครงการและตัวชี้วัดที่ตอบเป้าหมายในแต่ละยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยได้มากที่สุด อาทิ โครงการคัดกรองเด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงเรื่องของการพัฒนาการในช่วงอายุ ๙ เดือน ๑๘ เดือน ๓๐ เดือน และ ๔๒ เดือน เป็นต้น รวมทั้งเสนอให้หน่วยงานต่างๆ ได้ใช้ข้อมูลการประเมินสถานการณ์ของเด็กและสตรีในประเทศไทยขององค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟประเทศไทย) เป็นฐานในการจัดทำโครงการ/แผนงานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เสนอข้อมูลการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน โดยให้ความรู้กับผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ปกครอง รวมถึงฝึกอบรมให้พัฒนาเด็กให้ถูกวิธี และติดตามผลการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ดูแลเด็กยากจน เด็กในท้องถิ่นทุรกันดาร ตลอดจนจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กในชุมชนด้วยโอกาส โดยประสานการดำเนินงานกับสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

สำนักส่งเสริมพิทักษ์เด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ เสนอข้อมูลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี การดำเนินงานแบ่งได้ ๓ ระดับ คือ ระดับนโยบาย เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ระดับพื้นที่ (ภูมิภาค) เน้นการทำความเข้าใจกับสำนักพัฒนาสังคมจังหวัด และระดับปฏิบัติ มีการอบรมให้ความรู้ผู้ดูแลเด็ก รวมถึงการประเมินภายในของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เสนอการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ โดยมีการดำเนินงานเพื่อลดจำนวนเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังโดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่ยากจนที่สุด มีการติดตามและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในชุมชน โดยเฉพาะเด็กอ้วนให้มีอัตราการลดลง ส่งเสริมสุขภาพเด็กในพื้นที่ผ่านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยอบรมให้ความรู้ภาวะโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย มีโครงการอาหารเสริมและนม มีการคัดกรองและประเมินพัฒนาการเด็ก พร้อมจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเรื่องการคัดกรองและประเมินพัฒนาการเด็ก รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการ หากพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เด็กก็จะได้รับบริการและการสนับสนุนที่เหมาะสม เช่น มีการเยี่ยมบ้านเพื่อให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยรณรงค์และอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก ๔ ด้าน ครอบคลุมด้านกาย ใจ สังคมและปัญญา รวมทั้งสนับสนุนให้พ่อแม่ที่ทำงานได้มีเวลาในการเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น ส่งเสริมให้ครอบครัว สังคม ชุมชน และสื่อมวลชน สร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพิ่มขึ้น และสร้างสิ่งแวดล้อมสื่อต่างๆ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เสนอการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ โดยดำเนินการส่งเสริมและประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ ปี-ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) มีโครงการต่างๆ ได้แก่ โครงการ “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” โครงการส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมจัดการศึกษาปฐมวัย โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ โครงการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัย นอกจากนี้มีการส่งเสริมเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล และมีความยากจนหรือไม่ได้มาจากครอบครัวไทย เข้ารับบริการในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกรูปแบบ และเด็กอายุ ๖ ปี เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนอนุบาลในสังกัดของเขตพื้นที่การศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยการอบรม ให้ความรู้ และพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ให้มีความรู้และทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

จากการอภิปรายในที่ประชุมของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปว่าผู้ร่วมประชุมรับทราบถึงความจำเป็นของแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตลอดจนแนวทางการติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในสาระของการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และรับทราบการดำเนินงานในระดับพื้นที่ในแต่ละยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้ชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีเนื้อหาสาระดังนี้

๑) กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กในระดับจังหวัด หรืออาจใช้กลไกของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นในระดับจังหวัด โดยทำหน้าที่กำกับดูแล และเชื่อมโยงการดำเนินงานกับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กในระดับอำเภอและระดับตำบลซึ่งเป็นกลไกเดิมที่มีการจัดตั้งอยู่ในพื้นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อผลักดันการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ โดยเฉพาะควรเพิ่มเติมหน้าที่การดำเนินงานให้ครอบคลุมสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกประเภทในพื้นที่

๒) ควรเสนอประเด็นสำคัญที่พบจากการติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ ให้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติรับทราบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่วมกันในการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป เช่น พบว่าประชากรส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขาดความรู้เรื่องการบริโภคเกลือเสริมไอโอดีน เนื่องจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ดังนั้นอาจต้องมีการเพิ่มเติมยุทธศาสตร์และมาตรการของการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับไอโอดีน โดยภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรณรงค์การบริโภคเกลือเสริมไอโอดีนทั้งในหญิงตั้งครรภ์และประชาชนทั่วไปมากขึ้น รวมทั้งจัดหาแหล่งกระจายสินค้าให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

๓) ควรกำหนดให้มีและใช้มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกัน โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย นำมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของแต่ละหน่วยงานมาจัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งควรสร้างระบบนิเทศติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหา และดูแล ติดตามผล และให้คำแนะนำวิธีการแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

๔) ควรจัดหลักสูตรการอบรมครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และกำหนดสาระของการอบรมตามความต้องการที่แท้จริงและตรงกับปัญหาของผู้เข้ารับการอบรม เช่น ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ยอมรับครูเพศชายที่สอนในระดับปฐมวัย เนื่องจากมีมุมมองในด้านการล่วงละเมิดทางเพศ จึงควรสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อครูเพศชายให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

● นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และ สื่อสมัยใหม่

การพัฒนามนุษย์จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ซึ่งถือเป็นช่วงรากฐานของชีวิตและจะเป็นทุนมนุษย์เพื่อการพัฒนาในช่วงวัยถัดไป การเล่านิทาน อ่านหนังสือเป็นวิธีหนึ่งของการพัฒนามนุษย์ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างจินตนาการ สร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นช่องทางที่จะนำไปสู่การค้นพบและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ และที่สำคัญสร้างคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจากกระบวนการเล่านิทาน อ่านหนังสือ ทั้งยังช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับคนไทยตั้งแต่ช่วงปฐมวัย (๐-๕ ปี) จึงเป็นเรื่องต้องเร่งรัดดำเนินการ ซึ่งถือว่าการพัฒนาคนในสังคมโดยเริ่มตั้งแต่วัยแรกเริ่มเป็นการลงทุนที่สำคัญและคุ้มค่าที่สุด เป็นการลงทุนเพื่อสร้างคุณภาพคนอย่างแท้จริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนการสร้างนิสัยรักการอ่านในเด็กปฐมวัยผ่านกระบวนการเล่านิทาน โดยดำเนินโครงการประกวดการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ๓-๕ ปี และนิทานที่ผ่านการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายจะถูกนำมาจัดทำเป็นนิทานต้นแบบบรรจุลงในเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ การประกวดการเล่านิทานจัดภายใต้ชื่อกิจกรรม “นิทานครอบครัว” เด็กเล่าได้...ผู้ใหญ่เล่าดี โดยเป็นนิทานที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและส่งเสริมคุณธรรม กำหนดนิทานเป็น ๓ ประเภท คือ (๑) นิทานสำหรับเด็ก (๒) นิทานพื้นบ้าน (๓) นิทานที่ผู้เข้าประกวดแต่งเอง และประกาศรับสมัครทั่วประเทศ ทั้ง ๕ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยแบ่งผู้เข้าประกวดเป็น ๔ ประเภท คือ (๑) เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง ๓-๕ ปี (๒) พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป (๓) ครู/ อาจารย์ ผู้ดูแลเด็ก และ (๔) นักเรียน นักศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งนี้เป้าหมายของโครงการประกวดการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ๓-๕ ปี เพื่อส่งเสริมให้เกิดค่านิยมรักการอ่าน และกระตุ้นให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญของการเล่านิทาน รวมทั้งเป็นการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้เทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ ให้เป็นสื่อการเรียนรู้ผ่านการเล่านิทาน ซึ่งมี

ความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางภาษา ทั้งยังเสริมสร้างสมรรถนะในด้านต่างๆ ยิ่งขึ้น

การนำเสนอในการประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทั้ง ๒ ครั้ง เป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่โครงการ และนำเสนอผลงานของผู้เข้าประกวดที่ผ่านเข้ารอบระดับภาค รวมจำนวน ๖๐ ผลงาน จากจำนวนผู้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดที่ถูกต้องตามเงื่อนไขการประกวดทั้งหมด ๓๙๖ ผลงาน ซึ่งครอบคลุมทุกประเภทของนิทานที่ใช้ในการประกวด และผู้เข้าประกวดเล่านิทาน ทั้งนี้กระบวนการคัดเลือกมีทั้งหมด ๓ ครั้ง **ครั้งที่ ๑ การคัดเลือกระดับภาค ครั้งที่ ๒ การคัดเลือกระดับประเทศ และครั้งที่ ๓ การตัดสินรอบชิงชนะเลิศ และพิธีมอบรางวัล** โดยผลงานของผู้เข้าประกวดการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ๓-๕ ปี ทั้ง ๓ ครั้ง จะถูกบรรจุลงในเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและการนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

๑) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ๓-๕ ปี อาจต่อยอดโดยการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบ MP4 เพราะจะทำให้เด็กสนใจมากยิ่งขึ้น

๒) พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูแลการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยอาจยังไม่เหมาะที่จะใช้สื่อเทคโนโลยีแต่เพียงลำพัง รวมทั้งควรเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มิใช่เน้นเฉพาะการฟังและด้านภาษาเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นสื่อที่มีทั้งภาพ เสียง และตัวอักษร เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ทักษะและส่งเสริมพัฒนาการที่หลากหลาย

๓) มีนิทานอีกหลากหลายเรื่องซึ่งเจ้าของผลงานสามารถเล่านิทานได้อย่างสนุกสนานและน่าสนใจ แฝงคุณธรรมจริยธรรม สามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัยได้ จึงควรมีการเผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

● การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations Education, Science, and Culture Organization: UNESCO) หรือองค์การยูเนสโก ริเริ่มแนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Mobile Learning Project) เป็นครั้งแรก เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์เทคโนโลยี

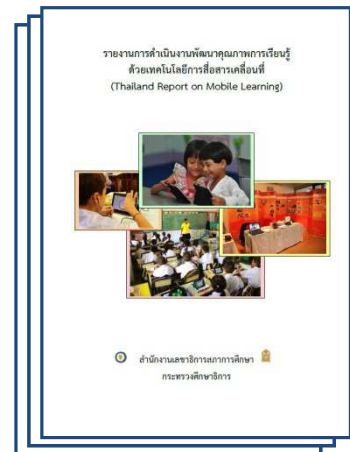

การสื่อสาร ได้แก่ คอมพิวเตอร์พกพา (laptop computer หรือ tablet) และโทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile phone) ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ การค้นคว้าและจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการพัฒนาและนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยเล็งเห็นว่าเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ที่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่อยู่ในบริบทแวดล้อมที่หลากหลาย องค์การยูเนสโกเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยยกระดับ

ความก้าวหน้าของเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) ให้บรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๕๘ ลดช่องว่างทางการศึกษา ในระบบ นอกระบบ และตามอัยาศัย ช่วยให้ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในระบบ การศึกษาใดก็สามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งองค์การ ยูเนสโกรวบรวมผลการดำเนินงานนำร่องในทวีปต่างๆ อาทิ อเมริกาเหนือและยุโรป ลาตินอเมริกา แอฟริกา และเอเชีย จนได้ตัวอย่างและข้อเสนอแนะเบื้องต้น และเชิญชวนให้ประเทศต่างๆ นำไปปรับประยุกต์การ ดำเนินงานกับบริบทของตน

ประเทศไทยได้รับการยกย่องจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ หรือองค์การยูเนสโก ว่าเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่มีเจตนาชัดเจนและแนวนโยบายในความพยายาม ขยายโอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาและการเรียนรู้ ที่เน้นการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และสืบค้น ข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ด้วย เทคโนโลยีเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เป็นรูปธรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและองค์การยูเนสโกได้ร่วมมือกันเผยแพร่ความรู้และสร้าง ความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ (Mobile Technology) ในประเทศไทย และได้จัดทำรายงานการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการ เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ (Thailand Mobile Learning 2012) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนถึงโอกาสและ นวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ของไทยที่สามารถเทียบเคียงกับระบบ การศึกษานานาชาติ รวมทั้งการยกระดับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนทั้งในโรงเรียน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เคลื่อนที่ทุกประเภทซึ่งกำลังเป็นที่แพร่หลายในคนทุกกลุ่ม

มีการศึกษาวิเคราะห์จากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับ “การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนของประเทศไทย” ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ คอมพิวเตอร์แห่งชาติ และบริษัทอินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำนวน ๓๕ เรื่อง เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้น ของการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของประเทศ ไทย (Thailand Report on Mobile Learning, 2012) พร้อมทั้งนำเสนอในการจัดประชุมทางวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง ซึ่งเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา นิยามศัพท์ ลักษณะ รูปแบบ แนวทางและตัวอย่างความสำเร็จของการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ในชั้นเรียนของประเทศไทย รวมทั้งแนวทางการสนับสนุนและพัฒนาทักษะการจัดการกระบวนการ เรียนรู้แก่ครู และสนับสนุนด้าน IT ของภาคเอกชน ตลอดจนข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วย เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยของประเทศไทย

วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ร่วมกันอภิปราย และให้ความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับเพิ่มเติมข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานในอนาคต โดยมีสาระสำคัญที่รวบรวมและประมวลได้ดังนี้

๑) ประเทศไทยมีความพยายามออกแบบและดำเนินการผสมผสานเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ในกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยศึกษาจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ส่วนใหญ่ดำเนินการในช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๖ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ แสดงเฉพาะความรู้สึกรู้สึก (attitude) ในประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิผลจากการใช้เทคโนโลยี

การสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และบทบาทของครูกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ มากกว่าประเด็นของการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อตอบปัญหาหลักของวิธีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ โดยเฉพาะ laptop และแท็บเล็ต ดังนั้นจึงควรมีแนวทางการส่งเสริมการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เน้นการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ ซึ่งสถานศึกษาควรร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ อาทิ สื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน เป็นต้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและข้อจำกัดเรื่องลิขสิทธิ์ และมีแรงจูงใจศึกษาพฤติกรรมผู้เรียนและผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้มากกว่าเดิม

๒) ลดข้อจำกัดในการขยายผลการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่สำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เนื่องจากผู้เรียนการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมีหลากหลายกลุ่มอายุ การผสมผสานอุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระบบซึ่งมีช่วงอายุชัดเจน คือ ๖-๑๘ ปี สามารถทำได้ง่ายกว่าในกลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกระบบซึ่งมีความหลากหลายทั้งในเรื่องช่วงอายุผู้เรียน พื้นฐานความรู้ ถิ่นที่อยู่ รูปแบบการเรียนรู้ และพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีข้อจำกัดของความสามารถในการแปลงสื่อการเรียนรู้จากระบบ PC สู่อุปกรณ์ Mobile เพื่อรองรับการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่หลากหลาย อาทิ สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สื่อการเรียนรู้วิชาชีพศึกษา ฯลฯ ดังนั้นการลงทุนเพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลที่หลากหลายในเชิงปริมาณและความต้องการของผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจะมากกว่าการจัดการศึกษาในระบบ

๓) การสร้างนวัตกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยความสำเร็จหลายประการ อาทิ การออกแบบชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยสื่อตัวนำ (self directedness) ความสามารถในการเชื่อมต่อ Wi-Fi การสร้างคลังสื่อดิจิทัลในระดับประเทศและกระทรวง การพัฒนาทักษะครูในเขตพื้นที่การศึกษาในการใช้อุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างและขยายผล

นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่สู่สถานศึกษา จึงต้องคำนึงถึงการสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ และควรให้ความสำคัญกับการศึกษาความเป็นมาและผลการดำเนินงาน รวมถึงโอกาสของการใช้อุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่ ประเภทต่างๆ ในระบบการศึกษาไทย อาทิ โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (laptop) คอมพิวเตอร์แบบพกพาตามโครงการ One Tablet Per Child (OTPC) และคันทารูปแบบที่เป็นเลิศ (best practice) รวมถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จเพื่อเผยแพร่และขยายผลต่อสาธารณะ

๔) การดำเนินงานโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษา (One Tablet PC Per Child: OTPC) มีประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

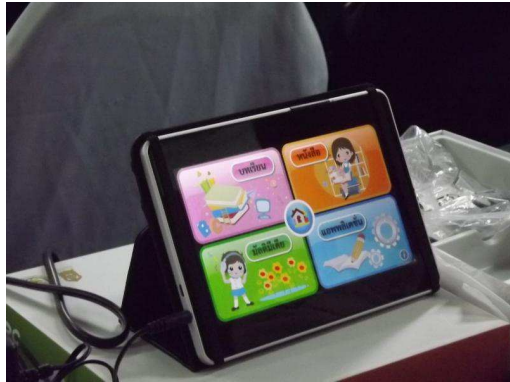
๔.๑) การจัดหาแท็บเล็ต ข้อค้นพบจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งว่าการจัดสรรแท็บเล็ตในปีการศึกษา ๒๕๕๖ เป็นระบบการจัดสรรจากส่วนกลางโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นผู้จัดซื้อโดยตรงกับผู้ผลิตจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงมีความรวดเร็วในการจัดสรรแท็บเล็ตไปยังสถานศึกษา หากแต่มีปัญหาเรื่องการซ่อมบำรุง เนื่องจากแต่ละจังหวัดมีศูนย์ซ่อมบำรุงเพียงจุดเดียว จึงมีแนวคิดให้นักเรียนอาชีวศึกษาเรียนรู้การซ่อมบำรุงแท็บเล็ตเพื่อส่งเสริมทักษะวิชาชีพในอนาคต สำหรับการดำเนินการในปีต่อมา เปลี่ยนเป็นระบบจัดหาครุภัณฑ์รายภาค (Zoning) มีการจัดทำสัญญาแต่ประสบปัญหาการทิ้งงานและการยกเลิกสัญญา ไม่สามารถจัดสรรแท็บเล็ตได้ทัน จึงเสนอแนวทางแก้ปัญหาการจัดสรรแท็บเล็ตโดยให้กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน ให้โอกาสสถานศึกษาเป็นผู้จัดซื้อตามมาตรฐานเครื่องแท็บเล็ตที่กระทรวงฯ เป็นผู้กำหนด และมีส่วนในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการจัดส่งกับคู่สัญญา การพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการเตรียมสาระวิชาเพื่อรองรับการใช้แท็บเล็ตทุกระดับชั้น ทั้งนี้มีสถานศึกษาสังกัดรัฐหลายแห่งมีประสบการณ์ดำเนินการจัดซื้อแท็บเล็ตจัดสรรให้นักเรียนทุกชั้นด้วยเงินบริจาค เป็นต้น

๔.๒) การพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม ระยะแรกประสบปัญหาความไม่เสถียรของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ มีเพียงสถานศึกษาขนาดใหญ่เท่านั้นที่สามารถใช้แท็บเล็ตเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตได้พร้อมกันทั้งห้อง ซึ่งมีสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวนไม่มากนักที่มีความสามารถในการลงทุนพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งสถานศึกษาได้ จึงเสนอแนวทางแก้ปัญหาความไม่เสถียรของระบบอินเทอร์เน็ตในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา อาทิ การลงทุนพัฒนาค้างข้อมูลในสถานศึกษา (Open source and Intranet) การเข้าโครงการขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที (จำกัด) มหาชน หรือโครงการขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในหน่วยราชการของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Smart Province Smart

Government) หรือโครงการนำร่อง Classroom Management ของ Intel ที่เป็นทางเลือกให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการแท็บเล็ตในการจัดการเรียนการสอนพร้อมกันทั้งชั้นเรียน

๔.๓) สื่อการเรียนการสอน ในปีแรกมีปัญหาขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนดิจิทัล และเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาครู วิธีการแก้ปัญหาที่ง่ายที่สุดโดยการแปลงสื่อช่วยสอน (Computer-Aided Instruction: CAI) จากระบบ PC มาสู่ระบบ Android เพราะเนื้อหาการเรียนรู้อิงระดับ

ประถมศึกษาปีที่หนึ่งยังไม่มี ความสลับซับซ้อนมากนัก แต่เมื่อเข้าสู่ปีที่สองของการดำเนินงาน ต้องพัฒนาเนื้อหาสำหรับระดับประถมศึกษาปีที่สองและมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งนั้น กระทรวงศึกษาธิการมีเวลาในการเตรียมการมากขึ้น อาทิ จัดประกวดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนดิจิทัลที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ตนสอน หรือจ้างเอกชนในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ เป็นต้น โดยมีข้อควรคำนึงคือ สื่อที่ได้รับการเลือกสรรให้บรรจุอยู่ในแท็บเล็ตหรือคลังข้อมูลควรมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับหลักสูตร อย่างไรก็ตามสถานศึกษาและครูสามารถต่อยอดความรู้จากการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยอาจเลือกใช้ Application หรือเกม เพื่อส่งเสริมทักษะในการคิดและวิเคราะห์โจทย์ปัญหาที่สลับซับซ้อนและเหมาะกับวัยของผู้เรียน ซึ่งส่วนกลางมีบทบาทสำคัญในเตรียมการลงทุนพัฒนา Application และให้การสนับสนุนครูและนักเรียนได้มีโอกาสใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาวะทางกายภาพ อาทิ กล้ามเนื้อ สายตา เป็นต้น

๔.๔) การพัฒนาครู การดำเนินงานในปีแรกยังขาดประสิทธิภาพ มีความไม่พร้อมในการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้อิงสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยแท็บเล็ต ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับจัดสรรแท็บเล็ตเหมือนนักเรียน เวลาฝึกอบรมและนิเทศเพื่อขยายผลไปยังครูส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องยาก เพราะครูไม่มีแท็บเล็ตของตนเอง การผสมผสานกระบวนการเรียนรู้ด้วยแท็บเล็ตของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งจึงเป็นแบบลองผิดลองถูกจนกว่าจะมีความชำนาญการ ดังนั้นควรมีการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนด้วยแท็บเล็ตที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจทำรายชื่อบุคคลที่มีความชำนาญเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบการสอนด้วยแท็บเล็ตและนำมาถ่ายทอดประสบการณ์ รวมทั้งเป็นตัวอย่งการจัดรูปแบบการสอนด้วยแท็บเล็ตสำหรับใช้ในการฝึกอบรมครูอย่างเป็นระบบ

๔.๕) การประเมินผลโครงการและสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Cost and Effectiveness Analysis) ของโครงการแท็บเล็ตเพื่อการศึกษา แต่ในปีแรกเป็นเรื่องยากสำหรับการประเมินผลในเชิงการเปลี่ยนแปลงที่ผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง เพราะไม่มีข้อมูลเส้นฐาน (baseline data) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ แต่ในระยะยาวการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ทำได้ เช่น วิเคราะห์ความสามารถในการคิด วิเคราะห์เป็นต้น ดังนั้นควรศึกษาความคุ้มค่าในการใช้แท็บเล็ตเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนที่เหมาะสมในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายต่อไป

๕) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิดของการนำเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้มาใช้ในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากสามารถ

ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการแสวงหาและพัฒนาความรู้ใหม่ๆ โดยอ้างอิงจากรายงานการสำรวจครัวเรือนกับการใช้เทคโนโลยีการสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๕๖ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และรายงานการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เพื่อแสวงหา สร้างและพัฒนาความรู้ ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ทั้งนี้มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทยดังนี้

๕.๑) การลดช่องว่างระหว่างหญิงชาย ข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่าโอกาสที่ผู้หญิงและผู้ชายสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยร้อยละของผู้หญิงที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย แต่เมื่อคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์แล้ว ผู้ชายจะใช้เวลากับเครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกับระบบมากกว่าผู้หญิง

๕.๒) ความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบท การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ร้อยละของประชากรในกรุงเทพมหานครสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้มากกว่าประชากรในภูมิภาคต่างๆ เกือบสองเท่าตัว แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีช่องว่างในการเข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ (Digital Devine) แต่ประชากรไทยมีอัตราการเป็นเจ้าของอุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่ แทบจะทุกคน (๑ : ๑) ในจำนวนนี้ มากกว่าร้อยละ ๖๐ บอกว่าตนเองเคยมีประสบการณ์การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ต ขณะที่ร้อยละ ๓๐ เคยใช้แท็บเล็ตในการค้นหาข้อมูล จึงมีความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะต้องเน้นการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงข่ายในชนบทให้มากขึ้น โดยให้เอกชนร่วมลงทุนเพื่อรองรับการเติบโตของลูกค้าที่มีความต้องการ WIFI

๕.๓) การส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ข้อมูลของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ระบุว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ ๖๐ มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือในการส่งข้อความผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ขณะที่เพียงร้อยละ ๓๐ มีประสบการณ์การใช้แท็บเล็ต จึงเห็นการเติบโตของกลุ่มผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงควรวางยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเห็นชอบและจะเริ่มโครงการนำร่องการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

● นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยและยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗ ดำเนินการสนับสนุนสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค รวมจำนวน ๒๑ โรงเรียน นำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)

ไปประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่เหมาะสมกับสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการศึกษาทางเลือก ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพ “คน” ให้มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการและทักษะการดำรงชีวิต ด้วยการลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ (Project Based Learning) สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และติดเป็นนิสัยใฝ่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นวิชาการ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม และศีลธรรม สอดคล้องกับการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด รู้วิธีที่จะเรียนรู้ (Learn how to learn) และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่ดีขึ้นตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของหลักสูตรการศึกษา

การดำเนินงานเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาค จำนวน ๖ แห่ง ทดลองนำนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาไปประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยบูรณาการกับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้จนประสบผลสำเร็จ และขยายผลการดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ อีก ๑๕ แห่ง ทั้งนี้พบว่า สถานศึกษาทั้ง ๒๑ แห่ง สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา เพื่อให้นักเรียนมีทักษะ สามารถคิดสร้างสรรค์โครงการได้ด้วยตนเอง มากกว่า ๗๐ โครงการ ส่วนครูได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นผู้คอยชี้แนะ กระตุ้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะต่างๆ และเกิดกระบวนการคิด รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

การประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีการนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา โดยสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชิ้นงาน/โครงการของผู้เรียนที่ได้สร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับครูและสถานศึกษา ด้วยการจัดนิทรรศการ เสวนา และการบรรยาย

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

- **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยปัญญาที่ใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) :** โรงเรียนเทศบาล ๗ (ศิรินาวินวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครลำปาง ได้นำแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาที่ใช้โครงการเป็นฐาน มาจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นเรียน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ ๘ ขั้นตอน คือ **สืบค้นเรื่องราว เล่าเรื่องหน้าเว็บ คิดสแต็ปการทำงาน เล่าขานสู่เพื่อน เริ่มเรื่องตามขั้นตอน เตรียมพร้อมและแลกเปลี่ยน ชัดเขียนสรุปความ และเล่าขานความสำเร็จ** ทั้งนี้แบ่งผู้เรียนร่วมทำโครงการตามขั้นตอนเป็น ๒๓ กลุ่มๆ ละ ๕ คน มีครูที่ปรึกษา ๑ คน มีพี่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เป็นหัวหน้ากลุ่ม ผลการจัดการเรียนรู้คือ นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามสาระและตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้ สามารถทำโครงการจากความสนใจของผู้เรียนจำนวน ๒๓ เรื่อง เช่น ยาจูดกันยุ่งกลืนตะไคร้แฟนตาซี กระจกจากไมยราพยักษ์ มหัศจรรย์การฉลุไม้ แจกันสวยด้วยลายศิลป์ โยประสาใจ ข้าวแต่น แต่มัน ข้าวหน้าไก่ดอกอัญชัญ เป็นต้น โดยมีครูผู้สอนปรับรูปแบบการป้อนคำถามย้อนกลับได้อย่างสร้างสรรค์

● **การจัดการเรียนรู้ตามแนว Constructionism เรื่อง ธรณีพิบัติภัย สำหรับผู้เรียนชั้น**

ประถมศึกษาปีที่ ๖ : โรงเรียนปรางโมชวิทยารามอินทรา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ธรณีพิบัติภัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผ่านกระบวนการ “SEEDS” ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน ที่ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนี้

ขั้นที่ ๑ Sparking Question ผู้เรียน เริ่มจากการตั้งคำถามจากสิ่งที่เป็นประเด็นการเรียนรู้

ขั้นที่ ๒ Explore and Search Data ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และจัดกระทำข้อมูล

ขั้นที่ ๓ Exchange Ideas ผู้เรียนอธิบายกระบวนการคิด มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ภายในกลุ่ม และปรับปรุงความคิด

ขั้นที่ ๔ Design and Construct ผู้เรียนวางแผน คิดสร้างโครงงาน ด้วยการลงมือปฏิบัติ

ขั้นที่ ๕ Summarizing and Presentation ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ โดยการปรับเข้ากับ ความรู้เดิม และนำเสนอโครงงาน/ผลงาน

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจสถานการณ์ เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถทำโครงงาน ชิ้นงานในรูปแบบ e-Book วิดีทัศน์ และแบบจำลองเกี่ยวกับน้ำป่าไหลหลาก ดินถล่ม การกัดเซาะชายฝั่ง แผ่นดินไหว รวมถึงสามารถสร้างผลงานต่างๆ ตามความสนใจ เช่น หนังสือเล่มใหญ่ สมุดภาพ เป็นต้น

● **การพัฒนาความคิดและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎี Constructionism :** โรงเรียน

เทศบาล ๕ (บ้านศรีบุญเรือง) สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครลำปาง ได้นำแนวทฤษฎี Constructionism มาจัดกระบวนการเรียนรู้ ๖ ขั้นตอน ตามความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยนำคำขวัญของจังหวัดลำปาง ที่ว่า “ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม นามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก” มาเป็นโจทย์การเรียนรู้ และมีขั้นตอนของการเรียนรู้ดังนี้ **ขั้นที่ ๑ สร้างความสนใจ** **ขั้นที่ ๒ ใส่ใจเรียนรู้** **ขั้นที่ ๓ สู่การปฏิบัติ** **ขั้นที่ ๔ จัดองค์ความรู้** **ขั้นที่ ๕ ควบคุมแลกเปลี่ยน** **ขั้นที่ ๖ หมั่นเพียรประเมิน** โดยมีครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากค้นหาคำตอบด้วยตนเอง รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนมากขึ้น เป็นการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจาก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และสามารถทำโครงงาน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกัน สรุปลงเป็นผังมโนทัศน์ จัดลำดับความรู้ และทำแบบจำลองโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้ถ่านหินเหมือนแม่เมาะ จัดทำวีดิทัศน์แหล่งกำเนิดถ่านหิน รถม้าจำลอง เป็นต้น

● **การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการ**

M-TEA-KE : โรงเรียนวัดนาคปรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้พัฒนา ทักษะการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ ด้วยกระบวนการ M-TEA-KE โดยมีกระบวนการเรียนรู้

๖ ขั้นตอน คือ **ขั้นที่ ๑ M : Motivation** สร้างแรงจูงใจ **ขั้นที่ ๒ T : Transfer** ถ่ายโอนความรู้เดิม **ขั้นที่ ๓ E : Explore** เพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ **ขั้นที่ ๔ A : Action learning** ใส่ใจปฏิบัติ โดยผู้เรียนฝึกปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนการสอนรวม ๓ ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ **ขั้นที่ ๕ K : Knowledge** รวบรวมจัดองค์ความรู้ และ **ขั้นที่ ๖ E : Exhibition** ส่งการนำเสนอผลงาน ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ มีทักษะในการผลิตสื่อ สามารถออกแบบสื่อได้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ทำโครงการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่ครู ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเยียนโรงเรียน นำเสนอคำศัพท์วันละ ๒ คำหน้าเสาธงทุกวัน ให้ความรู้กับนักเรียนที่ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันทาคปรกในวันอาทิตย์ และต่อยอดการเรียนรู้สู่การจัดตลาดนัดชุมชน โดยทำป้ายโฆษณาสินค้า ผลไม้ เสื้อผ้า อาหาร ของใช้ต่างๆ ติดตามร้านค้าในตลาดนัดทุกเย็นวันพุธ เพื่อให้คนทั่วไปได้เรียนรู้การเขียนและอ่านด้วย

● **การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการ SACK เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน** : โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการ SACK ในหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ “โครงการ” ประกอบด้วย ๘ ขั้นตอน คือ **ขั้นที่ ๑** เริ่มจากเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ (Attention) **ขั้นที่ ๒** ครูบูรณาการวิชาการเข้าไปในโครงการ กับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ (Integration) **ขั้นที่ ๓** ครูและนักเรียนวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน (Planning and sharing vision) **ขั้นที่ ๔** เรียนรู้ด้วยการลงมือทำจริง (Action) **ขั้นที่ ๕** สรุปความรู้ และเก็บบันทึกผลงาน (Conclusion) **ขั้นที่ ๖** จัดเตรียมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานจากการเรียนรู้ (Preparation Learning) **ขั้นที่ ๗** วิเคราะห์และประเมินผล (Analyzation) **ขั้นที่ ๘** การต่อยอดองค์ความรู้ (Modified Knowledge) ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิด เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น สร้างโครงการ เรื่อง แผ่นเยื่อกล้วยดัดกลิ่นรองเท้าน้ำ เป็นต้น

● **การพัฒนาผู้เรียนด้านการประหยัด มีวินัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism** : โรงเรียนวัดคูขุดธาราม ตระหนักถึงคุณภาพชีวิตของนักเรียน จึงได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน

การสอน เน้นฝึกกระบวนการทำงานจากการปฏิบัติจริงในสิ่งที่นักเรียนสนใจ ลองผิดลองถูก และรู้จักสังเคราะห์การทำงานเป็นขั้นตอน โดยบูรณาการเข้ากับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง “ลูก ส.อ.ท. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๓๐๓ คน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการ 5S (5 steps to Constructionism) ตามแบบของโรงเรียนบ้านสันกำแพง ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ **๑) จุดประกายความคิด (Sparkling) ๒) สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ๓) นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) ๔) จัดองค์ความรู้ (Summarizing) ๕) นำเสนอความรู้ ควบคู่การประเมิน (Showing and Sharing)** ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาเรียนรู้ เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีทักษะในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

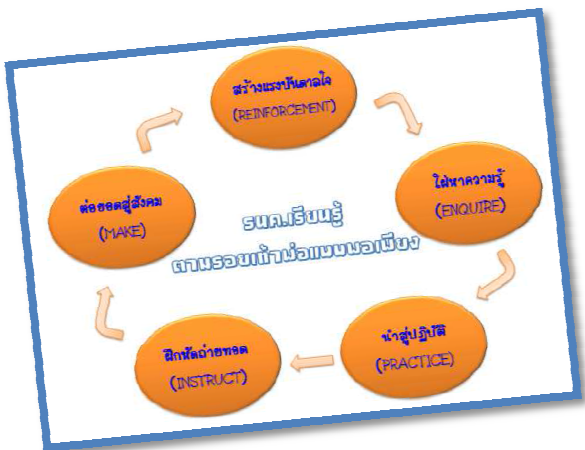
รวมทั้งช่วยสร้างจิตสาธารณะ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอผลการเรียนรู้แก่เพื่อนได้ ตลอดจนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบตัว ชุมชนและสังคม

● **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Constructionism) โดยใช้กระบวนการ SHARE :**

โรงเรียนบ้านเขากระปุก มีการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Constructionism) ในชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๗๐ คน โดยใช้กระบวนการ SHARE ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ **ขั้นที่ ๑** ใ้ใจให้อยากรู้ (S : Stimulus) **ขั้นที่ ๒** ควบคู่คำถาม (H : Hypothesis) **ขั้นที่ ๓** ติดตามเรียนรู้ (A : Action learning) **ขั้นที่ ๔** สู่การสะท้อนผลงาน (R : Reflect) และ **ขั้นที่ ๕** ประสานใจประเมิน (E : Evaluation) เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ตนเองสนใจ ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยจัดแผนการเรียนรู้ ๗ ฐานการเรียนรู้ คือ ฐานน้ำสมุนไพรชีวิต ฐานสิ่งประดิษฐ์จากถุนม ฐานขนมไทยท้องถิ่น ฐานน้ำอินทรีย์คุณค่าล้ำ ฐานร่วมทำน้ำยาล้างจาน ฐานงานสานผักตบชวา และฐานพร้อมใจมาปลูกผัก ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนผลที่เกิดกับครู คือครูมีความรู้ ความเข้าใจในการคิดพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Constructionism) โดยใช้กระบวนการ SHARE มีการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก มีการจัดเตรียมการ ค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ และได้เรียนรู้พฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

● **เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแบบพอเพียง :**

โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค ได้พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่โลกศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการทำงานโดยเฉพาะทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา มาใช้ในการจัดกิจกรรม “ร.น.ค. เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแบบพอเพียง” เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ บูรณาการความรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการ “REPM” มี ๕ ขั้นตอน คือ ๑) สร้างแรงบันดาลใจ (Reinforcement) ๒) ใ้หาความรู้ (Enquire) ๓) นำสู่ปฏิบัติ (Practice) ๔) ฝึกถ่ายทอด (Instruct) และ ๕) ต่อยอดสู่สังคม (Make) และจัดกิจกรรม ๑๐ ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานที่ ๑ กังหันน้ำชัยพัฒนา (สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์) ฐานที่ ๒ พระราชินีพันธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (สาระการเรียนรู้ภาษาไทย) ฐานที่ ๓ พระอัจฉริยภาพทางกีฬา (สาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา) ฐานที่ ๔ เพลงพระราชินีพันธ์ “Oh I say” (สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ) ฐานที่ ๕ ราชนั้แห่งโพธิ์ฟ้า ราชนั้แห่งศิลป์ (สาระการเรียนรู้ศิลปะ) ฐานที่ ๖ เศรษฐกิจพอเพียง (สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี) ฐานที่ ๗ ฝนหลวง (สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์) ฐานที่ ๘ พระราชประวัติ (สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) ฐานที่ ๙ ต้นไม้ของพ่อ และฐานที่ ๑๐ ทศพิธราชธรรม ผลการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน สามารถสืบค้นในสิ่งที่ตนเองสนใจภายใต้ขอบเขตหัวข้อเรื่องที่

ต้องการ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาสร้างโครงงานและสร้างสรรค์ชิ้นงานของตน ส่วนครูเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism ได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่ดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียน และสามารถเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนได้ตลอดเวลา ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนตามโอกาสและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน

● **การพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ส :**

โรงเรียนทองพูนอุทิศ ได้ทดลองนำแนวคิดทฤษฎี Constructionism มาจัดกระบวนการเรียนรู้ ๕ ชั้น “๕ ส” กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๖๒ คน ในหน่วยการเรียนรู้ “ฉันทน์ไม้ไข่มุกชยะนะ” โดยบูรณาการกับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย **ขั้นที่ ๑ : สนใจ (Interest) ขั้นที่ ๒ : สืบค้น (Searching) ขั้นที่ ๓ : สร้างสรรค์ (Creativity) ขั้นที่ ๔ : สรุป (Conclusion) ขั้นที่ ๕ : ส่งเสริม (Supporting)** ซึ่งผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น คือนักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้นและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ สถานการณ์จริง ได้ฝึกทักษะการสังเกต การแสวงหาความรู้ การคิด การแก้ปัญหา การวางแผน การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้และใช้ในการดำรงตนในชีวิตประจำวัน ส่วนครูได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการวางแผน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้เรียน ทำให้โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม “เรื่องขยะ” ได้

● **การเรียนรู้แบบ 4 Noble Truth ตามแนวคิด Constructionism :**

โรงเรียนมทรธพาราม พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism ในรายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดแก่ผู้เรียน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ 4 Noble Truth ด้วยการนำหลักพุทธธรรม อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) มาใช้ในกระบวนการคิดเพื่อพัฒนา

และแสวงหาความรู้ และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยเริ่มจากขั้นแรก (ขั้นทุกข์) คือการกำหนดปัญหา ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข ขั้นตั้งสมมติฐาน (ขั้นสมุทัย) คือ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและตั้งสมมติฐานขั้นทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐานและเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นสุดท้ายขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

และสรุปผล (ขั้นมรรค) คือ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป สามารถสร้างชิ้นงานจนสำเร็จอย่างสร้างสรรค์ มีคุณภาพ ซึ่งผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ได้นำมาวิเคราะห์ และสร้างชิ้นงานจนสำเร็จอย่างสร้างสรรค์ มีคุณภาพพร้อมนำเสนอสรุปผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ส่วนผลที่เกิดขึ้นกับครู คือครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ วางแผน ประสานงานที่ดีในการดำเนินกิจกรรม และสามารถให้แนวคิดแนวทางรวมทั้งจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

● **การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการอ่าวะกะพ้อโมเดล :**

โรงเรียนอ่าวะกะพ้อ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ๆ จากความคิดและ

ประสบการณ์ของตนเองได้ในหลากหลายมิติ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning) ด้วยการบูรณาการพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการที่เรียกว่า PLAN คือ P (Plan) : การวางแผน L (Learning) : การเรียนรู้ A (Action) : การลงมือปฏิบัติ และ N (Next step) : การต่อยอดองค์ความรู้ ผลของการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะการพูดและกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น นำสิ่งประดิษฐ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น คือการประกอบเก้าอี้พลังสามเพื่อให้กล้ามเนื้อหลังผ่อนคลายความเมื่อยล้า ซึ่งเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยที่เป็นอัมพฤกษ์ได้

● **การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ด้วยการเรียนรู้แบบบันได ๕ ขั้น :** โรงเรียนวัดเขียนเขต จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา โดยบูรณาการกับการเรียนรู้แบบ “บันได ๕ ขั้น” ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ประกอบด้วย ๑. การตั้งคำถามและสมมติฐาน (Hypothesis Formulation) ๒. การสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Searching for Information) ๓. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Formation) ๔. การสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) ๕. การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public Service) และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการ “บันได ๕ ขั้น” ในสาระการเรียนรู้ โดย “การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study : IS)” ภายใต้ขอบเขต ๓ สาระ คือ IS ๑ - การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ IS ๒ - การสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and Presentation) และ IS ๓ - การนำองค์ความรู้ไปใช้บริการสังคม (Social Service Activity) เริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหาซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของประเทศและโลก (Public Issue และ Global Issue) ค้นคว้า แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูล มีการนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ จากนั้นนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปทำประโยชน์แก่สาธารณะ ผลของการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะสำคัญคือ เป็นผู้มีจิตสาธารณะและบริการสังคม แสวงหาความรู้ ข้อมูลและสารสนเทศ รู้จักคิด สังเกต และตั้งคำถาม สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน นำความรู้สู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น โครงการจรรยาอาสา

● **การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism โดยกระบวนการ M-SAKE เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน :** โรงเรียนบางบัว (เฟื่องตั้งตรงจิตรวิทยาคาร) นำแนวคิดทฤษฎี Constructionism มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ M-SAKE ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เนื้อหาของ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ “สองมือนี่ ที่สืบสานภูมิปัญญาพัฒนาสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านกระบวนการเรียนรู้ M-SAKE มี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ สร้างแรงจูงใจ (M - Motivation) ขั้นที่ ๒ นำไป

ศึกษา (Study) ขั้นที่ ๓ ค้นคว้าและปฏิบัติ (Action) ขั้นที่ ๔ รวบรวม จัดองค์ความรู้ (K - Knowledge) ขั้นที่ ๕ ส่งการนำเสนอผลงาน (Exhibition) ผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนบางบัว สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้แก่ โครงการพืชน้ำบำบัดน้ำเสีย การประดิษฐ์หุ่นสายจากวัสดุเหลือใช้ การประดิษฐ์เสื้อแสนสวยด้วยถุนม กระเป๋าจากขวดน้ำพลาสติก ประดิษฐ์ตุ๊กตาญี่ปุ่น เป็นต้น

● **การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) สู่ห้องเรียน :**

โรงเรียนสิทธิพยากรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี Constructionism ด้วยกระบวนการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) มีกระบวนการ ๗ ขั้นตอน คือ ๑. **ขั้นจุดประกายความคิด (Inspiring)** ๒. **กระตุ้นให้คำตอบ (Stimulating)** ๓. **ขั้นทบทวนตรวจสอบ (Reviewing & Checking)** ๔. **ขั้นดำเนินงานตามแผน (Workshop)** ๕. **ขั้นเขียนรายงาน (Reporting)** ๖. **นำเสนอ (Presentation)** ๗. **ขั้นประเมินผล การเรียนรู้** ผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองในการศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ สามารถแสวงหาคำตอบและความรู้ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำไปใช้ในการทำโครงการจนประสบความสำเร็จ เช่น โครงการกล่องเอ๋ย!!!กล่องวิเศษ โครงการสมการถ่วงออกคอนโด เป็นต้น จนเกิดความภาคภูมิใจ เกิดพลังใฝ่รู้ใฝ่เรียนและกล้าแสดงออก ส่วนผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมโครงการที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน

● **การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี Constructionism ด้วยกระบวนการ Banna 5Es :**

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๓ (บ้านนา) สังกัดสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแบบโรงเรียนบ้านสันกำแพง โดยนำกระบวนการเรียนรู้ 5Es มาประยุกต์ใช้เชื่อมโยงในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Banna 5Es มี ๕ ขั้นตอนคือ ๑. **การสร้างความสนใจ (Engage)** เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ ๒. **การสำรวจและค้นคว้า (Explore)** ๓. **การอธิบาย (explain)** ๔. **การขยายความรู้ (Evaborate)** ๕. **การประเมิน (Evaluation)** โดยให้ผู้เรียนศึกษา สำรวจ ตรวจสอบ สืบค้น อธิบาย จำแนกสิ่งต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่ง อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น (ถ้ำขมิ้น) และ

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น (น้ำตกตาดฟ้า) ผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำโครงการแบบสำรวจสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต นำความรู้ที่ได้รับกลับไปศึกษาหรือสำรวจที่บ้าน/สถานที่ต่างๆ ที่ตนไปท่องเที่ยว มีโอกาสได้ลองผิดลองถูก ครูกับนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น มีความใกล้ชิด เข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียนยิ่งขึ้น ได้ทำกิจกรรมร่วมกันตลอดเวลา ลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน อีกทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองมีมากขึ้น

- **การเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism แบบ I-cake :** โรงเรียนวัดลาดสนุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ จัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism แบบ I-cake มี ๕ ขั้นตอน เริ่มจาก การสร้างแรงบันดาลใจภายในตัวผู้เรียน (I : Inspiration) กระตุ้นให้อยากเรียนรู้ (C : Curious) ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง (A : Action) สร้างองค์ความรู้ (K : Knowledge) และนำองค์ความรู้สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (E : Exhibition) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ผลของการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีอิสระในการคิด ได้ค้นคว้าความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนรู้มีชีวิตชีวา เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม เรียนแล้วมีความสุข สนุกกับการลงมือปฏิบัติจริง และสร้างผลงานที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้

- **บันได ๕ ขั้น สู่การเรียนรู้กำแพงเหล็ก :** โรงเรียนวัดชนะสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism แก่ นักเรียนทั้งโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โดยบูรณาการกับ เรื่อง การเพาะเห็ดของโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่จำกัด และเชื่อมโยงใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ เรียกว่า **บันได ๕ ขั้น** เริ่มจาก **ขั้นที่ ๑ การตั้งคำถาม/สมมติฐาน** **ขั้นที่ ๒ การสืบค้นความรู้และสารสนเทศ** **ขั้นที่ ๓ การสร้างองค์ความรู้** **ขั้นที่ ๔ การสื่อสาร/นำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ** **ขั้นที่ ๕ การบริการสังคมและจิตสาธารณะ** ผลของการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนพัฒนาวิธีการเรียนรู้ มีทักษะทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และได้ลงมือทำโครงการด้วยตนเอง เช่น โครงการน้ำพริกเห็ดลิ้มสวรรค์ โครงการอ่านชื่อเห็ดดอก เขียนชื่อเห็ดได้ โครงการบาปคิวเห็ด โครงการกระถางเห็ดรักษโลก เป็นต้น

- **การส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) :** โรงเรียนโฆสิตโสภณ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการ Tiptop โดยบูรณาการใน ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ Tiptop ประกอบด้วย **ขั้นที่ ๑ เชื่อมโยงความรู้ (Transfer)** **ขั้นที่ ๒ ความคิดริเริ่ม (Initiative)** **ขั้นที่ ๓ การนำเสนอความคิด (Passion)** **ขั้นที่ ๔ เป้าหมายทำงานร่วมกัน (Target)** **ขั้นที่ ๕ ทำงานอย่างต่อเนื่อง (On going Work)** **ขั้นที่ ๖ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Presentation)** ผลการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างสรรค์โครงการด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ต่างๆ เช่น วิชาภาษาไทย นักเรียนทำหนังสือเล่มเล็กและการเขียนเรียงความ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม การลดภาวะขยะล้นเมือง วิชาคณิตศาสตร์ จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การขายขยะรีไซเคิล ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันในครอบครัว วิชาวิทยาศาสตร์ จัดทำน้ำหมักชีวภาพ กระถางต้นไม้จากขวดพลาสติก เป็นต้น

- **การพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยโครงการคุณธรรม SKAAA :** โรงเรียนวัดรางบัว จัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแบบโครงการคุณธรรม

เรียกว่า SKAAA มี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ สร้างจิตสนใจ (Surrounding Attentive) : (ความรู้ความจำ) กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักรู้ในสถานการณ์หรือสภาพปัญหาด้วยสติปัญญา ขั้นที่ ๒ ให้ความหมาย (Knowledge Skill) : (ความเข้าใจ) เลือกประเด็นปัญหาในการทำโครงการงาน ขั้นที่ ๓ ขยายความคิด (Application) : (นำไปใช้) นำร่างโครงการมาปฏิบัติจริง ขั้นที่ ๔ พินิจตรวจสอบ (Analysis) : (วิเคราะห์) ขั้นที่ ๕ สร้างกรอบสรุป (Assessment) : (สังเคราะห์และประเมินค่า) ผลของการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนในระดับคุณภาพดี ได้พัฒนาความคิด ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การนำเสนอผลงาน และสามารถทำโครงการคุณธรรม เช่น สร้างความสามัคคี มีวินัย ใส่ใจคุณธรรม ห้องเรียนไร้รอยขีดเขียน สานฝันปันน้ำใจให้น้อง น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง ออมเพื่อพ่อต่ออนาคต เป็นต้น นอกจากนั้นผู้ปกครองให้ความสำคัญและมองเห็นการพัฒนาด้านคุณธรรมของนักเรียน และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น

- **ต้นแบบห้องเรียน Constructionism** **สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล** : โรงเรียนบ้านสันกำแพงจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการ 5S พัฒนานักเรียนทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับสภาพปัญหา การสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยี การพัฒนาคุณธรรม การสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก กระบวนการเรียนรู้ 5S ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ ๑) จุดประกายความคิด (Sparkling) ๒) สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ๓) นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) ๔) จัดองค์ความรู้ (Summarizing) ๕) นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รู้จักที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีผลการประเมินระดับชาติ (NT และ O-NET) สูงกว่าระดับเขตพื้นที่และประเทศ และนักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับภาคและระดับประเทศ เช่น การสร้างเกมสร้างสรรค์จากคอมพิวเตอร์ โครงการคณิตศาสตร์ การแข่งขันขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง การแข่งขันศาสตร์คณิตในชีวิตประจำวัน การสร้างภาพยนตร์สั้นส่งเสริมคุณธรรม โครงการวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

- **Constructionism** **กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม**: โรงเรียนบ้านสามขา นำแนวคิดทฤษฎี Constructionism มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project Based Learning) ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอนการเรียนรู้ ได้แก่ ๑. **ร้อยรัด** นักเรียนร่วมกันคิดโครงการที่สนใจเรียน ๒. **รู้เรียน** ค้นคว้าและร่วมกับครู ๓. **ร่วมด้วย** ครู นักเรียน ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติตามโครงการ ๔. **ลุ่มลึก** ครู นักเรียนและผู้ร่วมโครงการ ต่างพูดคุยสะท้อนกลับ (Reflection) ๕. **ร่องรอย** ร่วมประเมินผลตามสภาพจริง ๖. **โลกรู้** นำผลที่เกิดจากการเรียนรู้ออกสู่สาธารณชนและคิดต่อยอดไปยังโครงการหรือกิจกรรมอื่นได้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ๖ ขั้นตอนช่วยฝึกทักษะให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานและการแก้ปัญหาจนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองได้โดยผ่านโครงการต่างๆ เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้วยการทำฝายชะลอน้ำ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม อาชีพทางการเกษตร การศึกษาวิจัยพันธุ์ข้าว เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาชุมชนบ้านสามขาจนกลายเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเป็นต้นแบบในการนำไปพัฒนาหน่วยงานของตน

- **Constructionism** **กับการเปลี่ยนแปลงทักษะการเรียนรู้**: โรงเรียนบ้านเขาแหงพัฒนาใช้วิธีการจัดการเรียนการสอน เน้นการตั้งคำถาม ใช้สิ่งใกล้ตัวเป็นสื่อการเรียนรู้ ปลูกฝังกระบวนการคิด คุณธรรม

จริยธรรม ความเป็นไทย โดยการทำโครงการและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการแก้ปัญหา โดยใช้คำถามนำ ซึ่งกระบวนการมี ๖ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑. **ขั้นวางแผนและการจัดทำแผนการสอน** ๒. **ขั้นสร้างแรงจูงใจ** ๓. **ขั้นทำจริง** ครูและนักเรียนวางแผนและสร้างกติกา/ข้อตกลงร่วมกันในการศึกษาเรียนรู้ในชุมชน ๔. **ขั้นการเรียนรู้** ๕. **ขั้นการประเมินผล** ๖. **ขั้นสรุปผล** ผลการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการใช้ภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของชนเผ่า ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล ทักษะการออกแบบกิจกรรมและการวางแผนการทำงานให้เกิดผลงานกลุ่มและส่วนตัว ทักษะการตั้งคำถามและการตอบ ทักษะกระบวนการทางสังคม กระบวนการคิดและการนำเสนอผลงาน นอกจากนี้ ยังได้ฝึกฝนภาวะการเป็นผู้นำกลุ่ม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนการสร้างสามัคคีในกลุ่ม การมีมารยาทและพฤติกรรมที่ดีงาม

● **การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ PCRS Learning Model :**

โรงเรียนวัดโยธีราษฎร์ศรัทธาราม ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาตามรูปแบบการเรียนรู้ PCRS Learning Model คือ การวางแผน : Plan สร้างชิ้นงาน : Create **ไตร่ตรอง : Reflect และ แบ่งปัน : Share** โดยใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์พกพาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และใช้ชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ จุดเด่นคือ การเรียนรู้แบบโครงงานและจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัฒนธรรมไทยพวน ณ ศูนย์วัฒนธรรมไทยพวน วัดฝั่งคลอง เป็นต้น และเน้นกระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนเปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น เช่น กล้าแสดงออก กล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นและช่วยเหลือการทำงานของกลุ่มได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะพึงประสงค์อันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา

● **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ด้วยรูปแบบการเรียนรู้**

TEAMS : โรงเรียนประถมพิทยาศึกษา จัดการเรียนรู้แบบ TEAMS ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับแหล่งการเรียนรู้ “วัดอรุณราชวราราม” ซึ่งอยู่ใกล้โรงเรียน ด้วยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง “เรารักวัดอรุณ” และมีจุดเน้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้โดยการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ TEAMS ที่มี ๕ ขั้นตอน เริ่มต้น **ขั้นที่ ๑** ถ่ายโอนความรู้เดิม (Transfer) **ขั้นที่ ๒** เพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ (Explore) ครูให้ความรู้ใหม่ โดยใช้กิจกรรมสื่ออย่างหลากหลาย **ขั้นที่ ๓** ใส่ใจปฏิบัติ (Action Learning) **ขั้นที่ ๔** จัดให้มีการประเมิน

(Measurement) **ขั้นที่ ๕ เพลิดเพลินแบ่งปัน (Sharing)** ผลการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมกำหนดเนื้อหาที่น่าสนใจและต้องการเรียนรู้ ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดและสร้างสรรค์โครงการ รวมทั้งเป็นการสร้างความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และสร้างอาชีพไปสู่นักเรียนและชุมชน

จากการนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ได้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งสรุปได้ว่า

๑. สิ่งสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) คือ การทำให้ผู้เรียนสามารถคิดค้นและแก้ปัญหาที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ทำหน้าที่คอยชี้แนะแนวทาง ให้การปรึกษาหารือแนวทางการแก้ปัญหาเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนรู้และให้การช่วยเหลือสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน และเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน เนื่องจากสาระหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้บางเรื่องอาจเป็นเรื่องใหม่ที่ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ดังนั้นครูผู้สอนต้องใช้เวลาเตรียมการสอนอย่างมาก เพราะมีช่วงเวลาที่ ต้องคอยช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามความต้องการของแต่ละบุคคล

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาสามารถปรับปรุง แก้ไข และประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และตามความถนัดของครูผู้สอน ผู้เรียน และสภาพของสถานศึกษา

๓. ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ต้องคอยอำนวยความสะดวก ดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและผลักดันให้ครูผู้สอนเข้าใจและสามารถออกแบบการสอนและจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาได้ โดยไม่ก่อเกิดความรู้สึกว่าเป็นภาระแก่ครูผู้สอน อันจะช่วยให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้เรียนเป็นผู้เลือกวิธีการเรียนรู้ โดยที่ครูคอยดูแลช่วยเหลือเสริมสร้างและเติมเต็มในส่วนที่ผู้เรียนไม่มีความสามารถเรียนรู้

๔. การส่งเสริมสนับสนุนให้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ไปใช้ในสถานศึกษา ต้องเป็นความร่วมมือของทุกฝ่ายและทุกระดับ โดยเฉพาะระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้องเอื้ออำนวยให้แก่สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism และขยายผลให้ครอบคลุมทุกชั้นเรียน เพราะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจน

● **การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย : หลากหลายแนวคิดจากประสบการณ์จริง**

การศึกษาทางเลือก เป็นวิธีการและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของผู้เรียน เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ครอบครัว องค์กร สังคมอื่นๆ ที่ไม่ใช่การศึกษารูปแบบเดิม แต่เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้ปรัชญาการเรียนรู้อย่างมีความสุข เข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและ

จิตวิทยาของเด็ก รวมทั้งความอยากรู้ของผู้เรียน ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนกับเนื้อหาเข้าด้วยกัน อย่างเป็นองค์รวม ที่มีลักษณะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สัมพันธ์กับปัญหาชีวิตจริง ซึ่งมีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากแนวคิดของการศึกษาทางเลือก ส่งผลให้องค์กรในทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักถึง วิถีทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชนท้องถิ่นของตน จึงก่อเกิดสมาคมบ้านเรียนไทยขึ้น และต่อมาได้ ร่วมกันจัดตั้งเป็นสมาคมสภาการศึกษาทางเลือกไทย โดยมีสมาชิกเครือข่ายจากทั่วประเทศ จำนวนกว่า ๔๐๐ องค์กร ร่วมกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษา “โรงเรียนทางเลือก” กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยมีหลักสูตร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามมาตรฐาน และการวัดผลตามบริบทจริงของแต่ละพื้นที่

โรงเรียนทางเลือก เป็นการศึกษาแนวใหม่ที่ต่างจากระบบการศึกษาเดิมๆ ในโรงเรียน แม้ว่า ปัจจุบันการจัดการศึกษาทางเลือกของโรงเรียนในประเทศไทยจะมีหลากหลายแนวคิด แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นไปทาง เดียวกันก็คือ การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าถึงธรรมชาติ และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการศึกษาไปพร้อมๆ กันกับ บุตรหลานในโรงเรียน เด็กไม่ได้เรียนแค่การท่องจำ ตำรา แต่จะต้องเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตที่ควรเป็นไปในสังคม เพราะเด็กคือศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง ความรู้ เกิดจากการลงมือทำจริง ครูเป็นเพียงผู้สนับสนุนและ เรียนรู้ไปพร้อมๆ กันกับเด็ก เด็กจะซึมซับความรู้ วิชาการต่างๆ ผ่านการสอนหรือกิจกรรมที่ไม่เน้นให้ เด็กท่องจำ แต่ให้โอกาสได้มีความคิดอิสระเต็มที่ การ ออกแบบการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับ พัฒนาการและสถานะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ถูกครอบงำโดยผู้ปกครอง ผู้เรียนต้องอยากเรียนรู้เพราะถูก กระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ ไม่ได้มาจากแรงบีบบังคับจากผู้สอน ผู้เรียนจะต้องได้คุณค่าทางวิชาการ และต้อง ได้รับรู้ถึงคุณค่าในวิถีทางดำเนินชีวิต พร้อมทั้งจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนให้เข้มแข็งมีศักยภาพ **โรงเรียนทางเลือก** ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเต็มที่ และเป็นแนวคิด แนวทางที่ผู้ปกครองต้องการมอบการศึกษาที่ดีๆ ให้บุตรหลานของตน จึงควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการ ดำเนินการได้หลายหลายวิธี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นความสำคัญและได้รวบรวมกรณีตัวอย่าง ของโรงเรียนและศูนย์การเรียนรู้ที่ได้พัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ “การศึกษาทางเลือก” ให้นำเสนอในการจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๙ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนพิชญพัฒน์ศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (โรงเรียนวิถีพุทธ)
๒. โรงเรียนบ้านโนนสำราญ อำเภอนองวัวขอ จังหวัดอุดรธานี (โรงเรียนวิถีพุทธ)
๓. โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนชัย อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (โรงเรียนวิถีพุทธ)
๔. สมาคมบ้านเรียนไทย (Home school)
๕. โรงเรียนสัตยาไส อำเภอยะบะตา จังหวัดลพบุรี
๖. โรงเรียนสัมมาสิกขา ศรีชะอโศก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
๗. โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา อำเภอลำปลายมาศ อำเภอบุรีรัมย์

๘. ศูนย์การเรียนรู้ครูประมวล พิมพ์เสน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๙. ศูนย์การเรียนรู้ครูผอง เกตุพิบูล ประชาญชาวบ้าน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

หลังการนำเสนอรูปแบบ“การจัดการศึกษาทางเลือก” ได้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
นวัตกรรม“การจัดการศึกษาทางเลือก”ในประเทศไทย โดยสรุปสาระได้ดังนี้

๑. การศึกษาในระบบโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เปรียบเสมือนการจัดการในลักษณะ
ของการตัดตรงทำให้มีขนาดพอดีกับขนาดเท้าของผู้สวมใส่ ซึ่งทำให้กลุ่มคนที่ได้เปรียบในการเข้าถึงการศึกษา
ที่มีคุณภาพเลิศ คือ กลุ่มครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีจึงเสียเปรียบ
ทำให้กลุ่มคนถูกแบ่งแยกเป็นหลายระดับ แต่โรงเรียนการศึกษาทางเลือกมีความแตกต่างจากระบบการศึกษาเดิมๆ
ในโรงเรียน ตรงที่สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ได้เป็นอุปสรรค เพราะจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็น
มนุษย์และก้าวข้ามหลายๆ สิ่งโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทั้งนี้การศึกษาเป็นการสร้างความเจริญงอกงาม
ตามศักยภาพ จึงไม่จำเป็นต้องจัดการศึกษาในแนวทางเดียวกัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
ผู้เรียนมีสิทธิที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองพึงพอใจและมีความสุข การเรียนรู้ไม่ใช่การเรียนที่ทุกอย่างถูกวางไว้
อย่างเป็นระเบียบเท่านั้น แต่การเรียนรู้ควรมีการยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน
แต่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตประจำวัน เน้นวิถีลดการพึ่งพิงผู้อื่น แต่เพิ่มการ
พึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด

๒. การศึกษาทางเลือกดำเนินการได้หลายวิธี เพราะนักเรียนมีความสนใจและความต้องการ
แตกต่างกันไป โรงเรียนทางเลือกจึงมีหลายรูปแบบแล้วแต่การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการจัด
การศึกษาทางเลือก เช่น โรงเรียนสัตยาไส มีแนวคิดให้ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ และปรับใช้ทักษะ
สำคัญ คือ การเร้าความสนใจของผู้เรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่สร้างสรรค์ขึ้น หากครูและนักเรียน
พิจารณาร่วมกันว่ากิจกรรมใดไม่เร้าความสนใจ ไม่เกิดพลังของการเรียนรู้ สามารถยุติกิจกรรมนั้นๆ แล้ว
สร้างสรรค์กิจกรรมอื่นๆ ทดแทนได้ เช่นเดียวกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ได้ใช้แนวทางเดียวกันในการพัฒนา
กิจกรรม/นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่โรงเรียนสัมมาสิกขา ศรีชะอโศก

มีแนวทางจัดการศึกษาโดยเน้นการบริหารงานและการ
อบรมดูแลนักเรียนให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาใน
ระบบบุญนิยม นั่นคือให้เป็นผู้มีศีลเด่น มีสัมมาอาชีพ
เป็นงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ โดยให้
ความสำคัญกับการพัฒนาจิตวิญญาณนำวิชาการ เพื่อให้
เยาวชนเป็นคนดีให้ได้ก่อนเป็นคนเก่ง ซึ่งตามหลักการ
นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบพื้นฐานที่โรงเรียน
กำหนด ได้แก่ ถือศีลห้า ละอบายมุข รับประทานอาหาร
มังสวิรัต และต้องพักค้างในโรงเรียน และบริเวณพุทธสถาน นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งดำเนินการมา
เป็นระยะเวลานานกว่า ๑๐ ปี ที่ผ่านมามีประสบปัญหาขาดความร่วมมือของคณะครูที่ดำเนินกิจกรรม และ
ปัญหาโรงเรียนได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างจำกัด จึงมีแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการบ้าน
วัด และโรงเรียน (บวร) เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน สิ่งที่ยืนยันการประสบ
ผลสำเร็จ คือ การขยายผลจากนักเรียนในระดับโรงเรียนสู่ชาวบ้านในชุมชนได้อย่างกว้างขวาง และการ

ดำเนินการอย่างต่อเนื่องก็ส่งผลให้ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนวิถีมุทรี มีคะแนนเฉลี่ยดีขึ้น

๓. การจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน (Home school) อาจไม่ใช่แนวทางที่ดีที่สุด แต่ยังมี การเชื่อมความสัมพันธ์กันระหว่างครูกับบ้าน และมีความหลากหลายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสนใจของลูกหลานหรือความถนัดเฉพาะทางหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้ปกครอง ตัวอย่างเช่น แนวคิดการใช้ศิลปะเป็นตัวนำแนวทาง **วิถีมุทรี** เป็นต้น การจัดการศึกษาแบบบ้านเรียนในปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนที่หลากหลายและมีการรวมตัวของผู้ปกครองเป็นกลุ่มบ้านเรียนเพื่อสลับกันเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งโดยปกติผู้ปกครองจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่ง่ายๆ ไม่ซับซ้อน เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียนก่อน แล้วค่อยแยกแยะว่าผู้เรียน

แต่ละคนมีความโดดเด่นหรือมีความสนใจในด้านใดเป็นพิเศษ จึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมของแต่ละคน จุดที่ยากที่สุดในการจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน คือขั้นตอนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นและระยะดำเนินการ ทั้งนี้ พ่อ/แม่ต้องตอบคำถามต่อตนเองและบุตรหลานว่า ยังศรัทธาและเชื่อมั่นกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบ้านเรียนหรือไม่ เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม พ่อแม่คิดว่าบุตรหลานของตนเกิดการบ่มเพาะพัฒนาการที่ดีขึ้น ซึ่งสร้างความภาคภูมิใจแก่พ่อแม่และบุตรหลานในผลสำเร็จที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่การจัดการศึกษาแบบบ้านเรียนประสบผลสำเร็จคือ การที่พ่อแม่รู้จักการรอคอยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เนื่องจากการลงทุนลงแรงยังไม่ผลิดอกออกผลเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น และผลของการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูกในกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอน

๔. ควรจัดทำแนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกที่มีความชัดเจนและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งส่วนของระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือองค์ประกอบอื่นๆ และจัดทำเป็นพระราชบัญญัติ มิใช่เป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สามารถขยายผลและนำไปปฏิบัติได้หลากหลาย เพราะหากเป็นเพียงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการจะบังคับใช้ได้เฉพาะสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกควรถูกนำไปเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางเลือกในลักษณะเช่นเดียวกับแนวปฏิบัติตามนโยบายการจัดการศึกษาในรูปแบบปกติ โดยเฉพาะการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว) หรือการใช้เกณฑ์การประเมินผลการศึกษา หรือการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นต้น นอกจากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรม/สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาทางเลือกให้แก่ผู้รับผิดชอบในระดับเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวางแผนการจัดการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย รวมทั้งต้องสร้างโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุง/แก้ไขข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทางเลือกให้เป็นปัจจุบัน

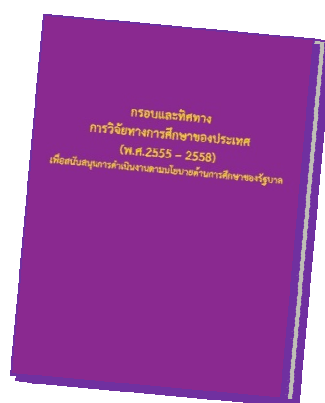
๘.๓ ด้านวิจัยทางการศึกษา สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

● แนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)

“วิจัยทางการศึกษา” คือเครื่องมือสร้างเสริมกระบวนการคิดและพัฒนาปัญญาของมนุษย์ ซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์และวิทยาการสมัยใหม่ทางการศึกษา สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลกและกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบทแวดล้อมการศึกษา รวมทั้งเป็นกระบวนการหนึ่งของการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ของผลผลิตหรือนวัตกรรมจากงานวิจัยเพื่อมุ่งสร้างสังคมเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้สูงขึ้น ทั้งนี้การวิจัยทางการศึกษาที่สร้างและพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพควรเป็นงานวิจัยเชิงรุกและสามารถสนองต่อความต้องการพัฒนาการศึกษาของประเทศได้ ทั้งควรเป็นงานวิจัยที่สามารถถ่ายทอดนวัตกรรมให้หน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับทราบ นำไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีพันธกิจด้านวิจัยทางการศึกษาและเห็นความสำคัญว่าการวิจัยเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมี**กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ** เพื่อเป็นกรอบแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาของประเทศให้ไปในทิศทางเดียวกัน และสนองต่อความต้องการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกระดับ ทั้งผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาวิจัยไว้แล้ว และผลงานวิจัยที่จะดำเนินการในอนาคต ให้มีการถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาในประเด็นหลักสำคัญๆ เพื่อยกระดับคุณภาพและศักยภาพของคนไทย ให้มีศักดิ์ศรีและสามารถแข่งขันในเวทีสากลได้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) โดยมีกรอบและทิศทาง ประเด็นและหัวข้อของการวิจัยทางการศึกษาในมิติของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา การปฏิรูปครู การจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน และการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งกำหนด**แนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)** สู่การปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยวิธีการระบุผู้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการวิจัย ทั้งที่เป็นบุคคลและหน่วยงานการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ตลอดจนกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน และดำเนินการประสานและสร้างความร่วมมือด้วยการเชิญมาร่วมประชุมปฏิบัติการ เพื่อรับทราบ ให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน และเร่งนำกรอบและทิศทางการวิจัย ประเด็นวิจัย ตลอดจนหัวข้อวิจัยทางการศึกษาสู่การปฏิบัติได้จริงและเป็นรูปธรรม รวมทั้งสำรวจ รวบรวม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลงานวิจัยตามกรอบและ

ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) ที่ดำเนินการในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน และที่จะดำเนินการในอนาคต พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อจัดทำเป็นแผนการขับเคลื่อนการวิจัยทางการศึกษา และผลักดันให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ และต่อยอดการดำเนินการวิจัยในอนาคตให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

สาระสำคัญของกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ ประกอบด้วย ๘ ประเด็น ดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย : เพื่อสร้างระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลก

๒. สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา : เพื่อสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้แก่คนไทยทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มมีทางเลือกในการรับการศึกษาอย่างทัดเทียมและทั่วถึง เพื่อการพัฒนาตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. ปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง : เพื่อการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ มีขีดความสามารถทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อสร้างศรัทธาและการยอมรับเป็นวิชาชีพชั้นสูง

๔. จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน : เพื่อจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของกำลังคนของประเทศ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๕. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา : เพื่อการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษามาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาในทุกกลุ่มทุกระดับการศึกษา ตลอดจนจนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของตน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๖. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ : เพื่อสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษา พัฒนาปัญญาของคนในชาติ ซึ่งนำไปสู่ความเข้มแข็งของประเทศ

๗. เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน : เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีศักยภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมนานาชาติและมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ

๘. การศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : เพื่อสร้างความสมานฉันท์และสันติวิธีในสถานศึกษาและชุมชนบน

พื้นฐานของคุณภาพชีวิตและสันติสุขของสังคม การสมานฉันท์ของเอกลักษณ์สังคมไทยสู่การบริหารจัดการความขัดแย้งเพื่อพัฒนาองค์กรการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้

ความสำคัญของการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ

ประการแรก เสนอกรอบและทิศทางการวิจัย ประเด็นวิจัย และหัวข้อวิจัยทางการศึกษาสำหรับเป็นแนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัยในการพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยสามารถกำหนดหรือปรับเปลี่ยนหัวข้อวิจัยให้สอดคล้องกับกรอบและทิศทางรวมถึงประเด็นวิจัยทางการศึกษาได้ เพื่อนำไปสู่การเสนอนโยบายการแก้ปัญหา การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และการใช้ประโยชน์ของงานวิจัยตามความต้องการของพื้นที่

ประการที่สอง ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งกระตุ้นและผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยเดิมที่ได้ศึกษาวิจัยไว้แล้ว ทั้งที่เป็นองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์และหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสมัยใหม่ รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้นำสู่การปฏิบัติได้จริง และมากขึ้น ในการสนับสนุนและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาในประเด็นสำคัญ ตามนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ

ประการที่สาม ใช้เป็นฐานคิดในการบริหารจัดการและออกแบบระบบจัดเก็บข้อมูลผลงานวิจัย โดยการจัดหมวดหมู่และจำแนกผลงานวิจัยตามกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) เพื่อสร้างช่องทางให้สามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษา ตลอดจนเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลและองค์ความรู้จากผลงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ ด้านการศึกษา

โดยมีการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เรียกว่า โปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านงานวิจัยทางการศึกษา เรียกสั้นๆ ว่า Re-ED หรือ Education Research Application ผ่าน App Store และ Web base version บนเว็บไซต์ www.onec.go.th เป็นฐานข้อมูลที่ออกแบบจัดเก็บผลงานวิจัยตามกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) ที่นักวิจัยและผู้สนใจสามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์และนำไปต่อยอดประยุกต์ใช้ในงานการศึกษาได้ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลา

อย่างไรก็ดี แนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ผ่านการประสานงาน การสร้างความเชื่อมโยงและการจัดประชุมหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการวิจัยทางการศึกษา เพื่อให้รับทราบ มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน และสร้างความร่วมมือในการใช้กรอบและทิศทางการวิจัย ประเด็นวิจัย ตลอดจนหัวข้อวิจัยทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนให้เกิด

การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในทุกกระดับและประเภทการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ของ ผลงานวิจัยในการพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ มีกระบวนการขับเคลื่อนคือ

๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของกรอบทิศทาง ประเด็นและหัวข้อวิจัยที่ ดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ ตามกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๕๘) ที่มีความสอดคล้องและตอบรับยุทธศาสตร์ประเทศ นโยบายด้านการศึกษาของประเทศ รวมทั้งกรอบ วิจัยทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พร้อมจัดทำ (ร่าง) กรอบทิศทาง ประเด็นและ หัวข้อวิจัยทางการศึกษาตามกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ขึ้น สำหรับให้บุคคลและหน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาใช้เป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติในการ ส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในทุกกระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับ ความต้องการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัยในการพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้สามารถกำหนด หรือปรับเปลี่ยนเฉพาะหัวข้อวิจัยให้สอดคล้องกับกรอบและทิศทางรวมถึงประเด็นวิจัยทางการศึกษาได้ เพื่อนำไปสู่ การเสนอ นโยบาย การแก้ปัญหา การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และการใช้ประโยชน์ของงานวิจัยตามความต้องการ ของพื้นที่

๒. ระบุกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานที่มีบทบาท ภารกิจและความรับผิดชอบด้าน การวิจัยทางการศึกษา ตลอดจนผู้ผลิตและผู้ใช้งานวิจัยในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ทุกสังกัดทั้งภาครัฐและ เอกชน รวมถึงเครือข่ายวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และสร้างความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่มีส่วนร่วมใน การขับเคลื่อนดำเนินการวิจัยตามกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘)

๓. จัดทำแบบสำรวจแผนดำเนินงานวิจัย ขององค์กร และดำเนินการสำรวจแผนการดำเนินงานวิจัย ทางการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา พร้อมทั้ง วิเคราะห์และคัดเลือกงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใน แต่ละภูมิภาคที่สอดคล้องกับกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของ ประเทศในแต่ละภูมิภาค และประโยชน์ในการจัดทำข้อมูล งานวิจัยทางการศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบและ ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศเพื่อนำไปใช้ ประโยชน์

๔. สร้างความรู้ความเข้าใจตรงกัน และ สร้างความร่วมมือในการใช้กรอบและทิศทาง การวิจัย ประเด็นวิจัย ตลอดจนหัวข้อวิจัยทางการศึกษา เพื่อเป็น แนวคิดและแนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคในกรุงเทพฯ และ ๔ ภูมิภาค และเชิญกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นบุคคล และหน่วยงานที่มีบทบาท ภารกิจและความรับผิดชอบด้านการวิจัยทางการศึกษา ตลอดจนผู้ผลิตและผู้ใช้งาน

ผลงานวิจัยในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ทุกสังกัดทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีงานวิจัยตรงตามกรอบทิศทาง ประเด็นและหัวข้อวิจัย ให้รับทราบและเกิดความเข้าใจ และมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัย ตามกรอบและทิศทาง รวมถึงประเด็นและหัวข้อวิจัยที่จัดลำดับความสำคัญและดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ พร้อมทั้งร่วมให้ความคิดเห็นและนำเสนอหัวข้อวิจัยที่หน่วยงานดำเนินการและระยะเวลาแล้วเสร็จ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติม จากนั้นให้จัดส่งข้อมูลมายังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนา ประเทศ

การประชุมทางวิชาการประจำปีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่จัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง และการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค รวมการจัดประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๔ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัยตามกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) จากหน่วยงาน ๒๔ หน่วยงาน ครอบคลุมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และหน่วยงานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย โดยมีงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่สอดคล้องกับกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ตามประเด็นที่กำหนดคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา การปฏิรูปครู การจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา และการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน แต่ขาดงานวิจัยในประเด็นของการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ และการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งต้องเร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้มีการวิจัยมากขึ้น

๕. นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ต่อคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา เพื่อให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งประมวลผลและนำมาปรับแก้เพิ่มเติม จากนั้นจึงนำเสนอต่อคณะกรรมการ สภาการศึกษาและคณะรัฐมนตรีต่อไป

● สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำรายงานสถิติการศึกษาของประเทศไทย เป็นประจำทุกปี เพื่อนำข้อมูล สถิติและสารสนเทศทางการศึกษาที่ทันสมัย ทันความต้องการ มาใช้สนับสนุนในการจัดทำนโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา การวิจัยและการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ปีล่าสุดเป็นสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ โดยนำเสนอข้อมูล สถิติและสารสนเทศ

ทางการศึกษาด้านสภาพและแนวโน้มการจัดการศึกษาในภาพรวมทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนทุกระดับและประเภทการศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาของสงฆ์ การศึกษาเฉพาะทาง ข้อมูลงบประมาณด้านการศึกษา และข้อมูลประชากร โดยรวบรวมจากหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งภายในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่หลายหน่วยงานและหลายสังกัด

การจัดทำรายงานสถิติการศึกษาของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เป็นข้อมูลกลางของประเทศไทยที่ทุกหน่วยงานทางการศึกษาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ (๒) เป็นรายงานข้อมูล สถิติและสารสนเทศด้านการศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศ และจำแนกรายสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๕๕ และภาพรวมนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ โดยสามารถดูรายละเอียดได้ในโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทย ด้านสถิติการศึกษา หรือ เรียกสั้นๆ ว่า “Stat-ED” ที่ www.onec.go.th

ในการประชุมทางวิชาการประจำปีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่จัดขึ้นทั้ง ๒ ครั้ง ได้สรุปสาระสำคัญการจัดทำสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ประกอบด้วย กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน ข้อจำกัด และองค์ประกอบการนำเสนอข้อมูล สถิติ ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญ ๔ ส่วน คือ ข้อมูลด้านการศึกษา ข้อมูลงบประมาณด้านการศึกษา ข้อมูลด้านประชากร และดัชนีทางการศึกษา รวมถึงสารสนเทศ และแนวโน้มทางการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ประกอบด้วย จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่อยู่และที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวนประชากรและนักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรในระบบโรงเรียน พิธีรมิตการศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ดัชนีความเสมอภาคทางเพศ (GPI = Female/male) จำแนกตามระดับการศึกษา อัตราการคงอยู่ต่อรุ่น จำแนกตามระดับการศึกษา อัตราการคงอยู่ (Retention Rate) ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประเภทสถานศึกษาของรัฐและเอกชน และร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

มุมมองจากข้อมูล สถิติทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการติดตาม ประเมินผล และตัดสินใจดำเนินงานพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญนำไปสู่การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคม ตลอดจนการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ข้อมูล สถิติที่นำมาพิจารณาเกี่ยวข้อง โดยรอบบริบทด้านการศึกษาที่สะท้อนปัญหาทางการศึกษา เช่น ข้อมูลประชากร ตลาดแรงงาน ภาวะการมีงานทำ เศรษฐกิจสังคมในมิติเศรษฐกิจฐานะ พื้นที่/ภูมิภาค ความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น อาทิ ข้อมูลสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียนได้ประมาณ ๒๓ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประมาณ ร้อยละ ๑ หรือข้อมูลจำนวนนักเรียนที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการแข่งขัน หรือข้อมูลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนด

นโยบายการศึกษา เช่น แนวโน้มจำนวนประชากรวัยเรียนและกำลังแรงงานลดลง แต่ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้มีอัตราการพึ่งพาสูง ส่งผลต่อการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อรักษาระดับแรงงานให้เหมาะสมกับความ ต้องการทางเศรษฐกิจ และ/หรือการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน ข้อมูลในมิติเศรษฐกิจ

ข้อมูลคุณภาพการศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาในมิตigroupอายุในประเด็นแรงงานกลุ่มเยาวชนที่มีสัดส่วนลดลง ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และขาดทักษะในการทำงาน ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เหล่านี้สะท้อนความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากข้อมูล สถิติ ซึ่งทุกหน่วยงานต้องใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงควรมีการบูรณาการข้อมูล สถิติด้านการศึกษา มีระบบการเชื่อมโยงไหลของข้อมูล การบริการข้อมูลด้านการศึกษา การวางแผนจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพการศึกษาประเทศไทย รวมถึงการพัฒนากระบวนการศึกษาของทุกหน่วยงานให้เชื่อมต่อกัน

อย่างไรก็ดี การจัดประชุมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาครั้งนี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการรับรู้และทำความเข้าใจ รวมทั้งความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดด้าน

การศึกษาให้ก้าวหน้า เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง มีหน่วยงานเข้าร่วมประชุมทั้งฝ่ายผู้ผลิตและผู้ใช้ข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด มีทั้งหน่วยงานต้นน้ำ คือผู้ผลิตข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งผลักดันแผนแม่บทระบบสถิติของประเทศ ผลิตข้อมูลสถิติที่ได้มาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ และไม่ซ้ำซ้อนกัน พร้อมทั้งให้บริการข้อมูลสถิติแก่ทุกภาคส่วน หน่วยงานกลางน้ำ คือเป็นทั้งผู้ใช้และผู้ผลิตข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานปลายน้ำ คือผู้ใช้ข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ถึงแม้จะมีการผลิตข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดด้านการศึกษาตามภารกิจของหน่วยงานหลายแห่ง แต่การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยมีความแตกต่างในรายละเอียดของข้อมูลสถิติ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดเก็บข้อมูลตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับโรงเรียน ระดับเขต จังหวัด และกระทรวง เป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ แต่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดเก็บข้อมูลในระดับภาพรวมของประเทศ เป็นข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดเพื่อการวางแผน แม้ดัชนีด้านการศึกษาบางตัวจะเหมือนกัน แต่การคำนวณค่า

ดัชนีใช้ข้อมูลจำนวนประชากรที่แตกต่างกัน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการใช้ข้อมูลจำนวนประชากรจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กระทรวงมหาดไทย ขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คำนวณค่าดัชนีด้านการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจำนวนประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๘๓ ที่เป็นภาพรวมระดับประเทศ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น ผู้ใช้ข้อมูลสถิติจำเป็นต้องพิจารณาและเลือกใช้ตามความเหมาะสม พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ส่วนผู้ผลิตข้อมูลสถิติควรมีคำจำกัดความ คำอธิบาย และสูตรคำนวณระบุไว้ด้วย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้

ปัจจุบันทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดเพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างมาก หน่วยงานผู้ผลิตข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด ควรคำนึงถึงคุณสมบัติสำคัญ ๔ ประการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูล สถิติและตัวชี้วัด ได้แก่

- คุณภาพของข้อมูล เนื่องจากข้อมูลมีมากมายจากหลายหน่วยงาน คุณภาพของข้อมูลจึงมีความสำคัญ เพื่อให้การวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์เป็นไปอย่างถูกต้อง อันนำไปสู่การจัดทำนโยบายเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

- ข้อมูลต้องทันสมัยและเป็นปัจจุบัน ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ถึงแม้ข้อมูลมีคุณภาพ หากไม่ทันต่อการใช้ประโยชน์ ส่งผลให้การนำไปใช้ประโยชน์ลดลง หรืออาจไม่เป็นประโยชน์อีกต่อไป

- ข้อมูลของผู้ผลิตและผู้ใช้ต้องมีความเชื่อมโยงกัน และจัดเก็บข้อมูลสถิติไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การผลิตข้อมูลนำไปสู่การใช้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง

- หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตข้อมูล ต้องสร้างความสามารถของหน่วยงานโดยการพัฒนาศักยภาพผู้ทำหน้าที่จัดกระทำข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ อย่างเป็นอิสระ ไม่ลำเอียง และยึดความถูกต้องของข้อมูลเป็นสำคัญ รวมทั้งมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ประมวลผลข้อมูลมีขีดความสามารถสูง เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง แม่นยำ และเที่ยงตรง

การจัดประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในหัวข้อ“สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ มีการอภิปราย เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยสรุปสาระดังนี้

๑. ข้อมูลสถิติการศึกษาของประเทศไทย โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดเก็บข้อมูลดัชนีทางการศึกษา ประกอบด้วย ร้อยละของประชากรในวัยเรียนที่ได้รับการศึกษาตามกลุ่มอายุ ร้อยละของประชากรวัยเรียนที่เข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน สัดส่วนนักเรียน/นักศึกษาสายสามัญต่อสายอาชีพ สัดส่วนนักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษารัฐต่อเอกชน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net) แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลเด็ก/นักเรียน และครู/ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งข้อมูลงบประมาณด้านการศึกษาของท้องถิ่นก็ยังไม่ปรากฏในรายงาน ซึ่งควรเพิ่มเติม และควรกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสมบูรณ์ เพื่อให้มีอิสระในการจัดการศึกษา เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้มีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๒. สาเหตุการไม่สามารถยุบโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีปัญหาการเดินทางไปเรียนหนังสือของนักเรียนในชนบทต่างจังหวัดที่ห่างไกลบ้าน ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางจำนวนมาก หากยุบโรงเรียนขนาดเล็กส่งผลให้นักเรียนต้องจ่ายค่าเดินทางไปโรงเรียนเอง ซึ่งมีข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีความพร้อม ทั้งในเรื่องอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและจำนวนครู โดยนำนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมไปเรียนร่วมกับโรงเรียนที่มีพร้อมในเรื่องนั้นๆ

๓. แนวทางการแก้ปัญหาความแออัดของนักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเมือง สถานศึกษาทั่วประเทศ ต้องสร้างและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน มีมาตรฐานในระดับใกล้เคียงกัน มุ่งสร้างเด็กให้เป็นคนดี สามารถประกอบอาชีพและช่วยเหลือผู้อื่นได้ รวมทั้งต้องได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนในการจัด

การศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง นอกจากนี้ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ไม่จำเป็นต้องมุ่งสร้างเด็กให้เป็นเลิศทางวิชาการเท่านั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญเรื่องการแนะแนว เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนมากขึ้น รับรู้และตัดสินใจเลือกเรียนตามความถนัดและความเหมาะสมในการเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ปริมาณนักเรียนสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น

๔. การที่เด็กคิดวิเคราะห์ไม่เป็น เนื่องจากห้องเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป ทำให้เด็กขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น จึงควรศึกษาวิจัยลักษณะห้องเรียนคุณภาพ และขนาดของนักเรียนต่อห้องเรียนคุณภาพ รวมถึงการใช้งบประมาณให้มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

๕. ครู ผู้บริหารและนักการศึกษาควรให้ความสำคัญกับสถิติการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นรากฐานในการใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้ ควรมีการระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ทั้งยังควรมีแผนการศึกษาในระดับจังหวัดด้วย

๖. ตัวชี้วัดและเกณฑ์ชี้วัดสำหรับนักเรียนไม่ควรใช้เพียงเกณฑ์เดียว แต่ควรใช้เกณฑ์ชี้วัดที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย เนื่องจากแนวคิดของเด็กในชนบทต่างจังหวัดกับเด็กในเมืองมีความแตกต่างกัน เด็กในชนบทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำงานมากกว่าการเรียนหนังสือในโรงเรียน ซึ่งความแตกต่างเชิงแนวคิดของเด็กจึงส่งผลให้ขนาดโรงเรียนเติบโตแบบผิดรูป เกิดความแออัดของนักเรียนในเมือง

๗. การนำเสนอสถิติการศึกษาของประเทศไทย ส่วนใหญ่เน้นข้อมูลสถิติเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ ซึ่งควรให้ความสำคัญทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

● **สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. ๒๕๕๗**

“สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. ๒๕๕๗” โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอสภาวะการณ์ด้านการศึกษาไทยและที่เกี่ยวข้อง โดยเปรียบเทียบข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องในระดับนานาชาติ เปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศที่คัดสรร ด้วยวิธีการสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหาหลักจากเอกสารและเว็บไซต์จากฐานข้อมูลของ UNESCO Institute for Statistics (UIS) Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) International Association

for the Evaluation of Education Achievement (IEA) United Nation Population Division (UNPD) รวมทั้งเพิ่มเติมข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ ผลการประเมินการอ่านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จากโครงการ PISA/TIMSS ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) เป็นต้น ทั้งนี้ได้คัดสรรประเทศเป้าหมายในกลุ่มอาเซียน+๖ เพื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยสะท้อนภาพการศึกษาไทยในเวทีโลก ด้านคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา โอกาส ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมทางการศึกษา อาทิ ปีการศึกษาเฉลี่ย การรู้หนังสือของประชากร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราการเข้าเรียน ดัชนีความเสมอภาคทางเพศระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดัชนีความเสมอภาคทางเพศระดับอุดมศึกษา การมี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชน สัดส่วนงบประมาณทางการศึกษาเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งหมด เป็นต้น ซึ่งในแต่ละด้านมีการนำเสนอแผนภาพและตารางสถิติประกอบในแต่ละตัวชี้วัด รวมทั้งแสดงค่าเฉลี่ยระดับโลกและระดับภูมิภาค เพื่อสะดวกต่อการมองภาพสภาวะการณ์การศึกษาโดยรวมมากยิ่งขึ้น ข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดที่แสดงภาพรวมการศึกษาจัดเป็นองค์ความรู้สำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศ การผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทยให้ทัดเทียมสากลต่อไป รายละเอียดดูได้ในโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านสถิติการศึกษา หรือ เรียกสั้นๆ ว่า “Stat-ED” ที่ www.onec.go.th

ตัวอย่างการนำเสนอ เช่น (๑) การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก และสถิติและตัวชี้วัดการศึกษาไทย ในเวทีสากล กล่าวถึงหน่วยงานที่จัดทำสถิติและตัวชี้วัดด้านการศึกษาในระดับนานาชาติ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับนานาชาติ การจัดอันดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก และผลผลิตด้านสถิติการศึกษาเปรียบเทียบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒) การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้แก่ International Institute for Management Development (IMD) และ World Economic Forum (WEF) โดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (Thailand Management Association หรือ TMA) ได้ร่วมมือกับ IMD ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานข้อมูลของประเทศไทย ซึ่งการประเมินการจัดอันดับดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๔ หมวด ได้แก่ ผลประกอบการทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพภาครัฐ ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดอันดับประกอบด้วย สมรรถนะและความสามารถ และทัศนคติ โดยการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD สะท้อนถึงความสามารถและสมรรถนะจาก ๖๐ ประเทศ สำหรับการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ WEF ได้จัดอันดับและสะท้อนถึงความสามารถและสมรรถนะจาก ๑๔๔ ประเทศ (๓) สภาวะการณ์การศึกษาในหลายประเด็นที่น่าสนใจ เช่น โอกาสทางการศึกษา อัตราการเข้าเรียนของไทย นักเรียนต่างชาติที่ มาเรียนไทย นักเรียนไทยไปเรียนต่างชาติ ความเสมอภาคทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ และการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของภาคเอกชน ทั้งนี้การศึกษาของประเทศไทยควรยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้ต่อเนื่อง และให้เป็นวาระแห่งชาติ ที่ต้องมีการบูรณาการร่วมกันกับกระทรวงต่างๆ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและปีที่สำเร็จให้ชัดเจน ถ้าไม่สำเร็จตามที่กำหนดก็ต้องมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน (๔) ระบบสถิติประเทศไทย นำเสนอสถานการณ์ข้อมูลปัจจุบัน การบริหารจัดการและการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสถิติทางการศึกษาของประเทศไทย

การจัดเก็บและการใช้ข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นในเวทีสากล เป็นข้อมูลสำคัญใช้ในการเปรียบเทียบการพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก เพื่อเทียบเคียงและตั้งเป้าหมายในการพัฒนาให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ โดยได้จากการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์หลากหลายมุมมองจากหน่วยงานที่จัดทำสถิติการศึกษาและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศตามภารกิจหน้าที่เป็นหลัก ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติตามตัวชี้วัดการศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ทั้งนี้มีทั้งหน่วยเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ที่จัดการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่จัดทำตัวชี้วัดด้านการศึกษาระดับนานาชาติ และมีหลายหน่วยงานที่เป็นหน่วยจัดเก็บและจัดทำตัวชี้วัดในมิติต่างๆ เผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นได้นำไปใช้ประโยชน์

การจัดเก็บและจัดทำข้อมูล สถิติและตัวชี้วัดการศึกษาเพื่อจัดทำ“สภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. ๒๕๕๗” ใช้กลไกการมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลในทุกระดับจากทุกภาคส่วนด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นการเปิดกว้างและรับรู้เนื้อหาสาระ และพัฒนางานสถิติและตัวชี้วัดการศึกษาของประเทศให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน อันจะส่งผลให้ค่าตัวเลขที่คำนวณและใช้อ้างอิงมีความถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อผู้ใช้ข้อมูล ทั้งนี้จากการเปรียบเทียบสถิติการศึกษาไทยในเวทีโลกโดยใช้ข้อมูลตัวชี้วัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่ามีปัญหาหลายประการ คือ

๑. ขาดข้อมูลสถิติเพื่อจัดทำตัวชี้วัดสำคัญหลายตัว ที่บ่งชี้โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา อาทิ จำนวนผู้เข้าชั้นและออกกลางคัน เพื่อจัดทำตัวชี้วัดอัตราการเข้าชั้น อัตราการออกกลางคัน อัตราการเหลือรอด (Survival Rate to The Last Grade) จำนวนนักเรียนเข้าใหม่ ประถมศึกษาปีที่ ๑ อายุ ๖ ปี เพื่อจัดทำอัตราการเข้าใหม่ ประถมศึกษาปีที่ ๑ สุทธิ (Net Intake Rate) และจำนวนนักเรียน นักศึกษา รายอายุ เพื่อจัดทำอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (Net Enrollment Rate) จำนวนครู จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อจัดทำอัตราส่วนนักเรียนต่อครู (Pupil-teacher ratio) เป็นต้น

๒. ข้อมูลที่จัดเก็บมีมาจากหลายแหล่ง ส่งผลให้การคำนวณตัวชี้วัดอัตราการเข้าเรียน หรืออัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรแตกต่างกัน ขณะที่ข้อมูลในฐานข้อมูลต่างประเทศไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลการอ่านออกเขียนได้ของผู้ใหญ่และวัยรุ่น (Adults and youth literacy, 15 years and older and youth 15 to 24 years) ข้อมูลการได้รับการศึกษาของประชากรวัยแรงงานอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป (Educational attainment of the population aged 25 years and older)

๓. มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย แต่ยังคงขาดความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ยังมีข้อมูลสำคัญที่เก็บได้ไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุม จึงทำให้ข้อมูลที่เก็บได้ต่ำกว่าความเป็นจริง

อย่างไรก็ดี มีการอภิปราย เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในที่ประชุมทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หัวข้อ“สภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. ๒๕๕๗” ซึ่งสรุปสาระดังนี้

๑. สถานการณ์ของข้อมูลในปัจจุบันมีลักษณะต่างกัน และมีจำนวนมากจนเลือกนำไปใช้ไม่ถูกต้อง ยังขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงระบบสถิติสาขาต่างๆ ของประเทศ เช่น ข้อมูลประชากร และข้อมูลการศึกษา เป็นต้น การจัดทำสถิติและตัวชี้วัดการศึกษาเพื่อรายงานสภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก จึงควรมีการประชุมปรึกษาหารือ และประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดทำข้อมูลเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจาก

หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกันที่เน้นคุณภาพของข้อมูลเป็นหลัก และให้ไปในทิศทางเดียวกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ประมวลผล ตรวจสอบข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกัน ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูล เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและความซ้ำซ้อนในการจัดทำข้อมูล สถิติด้านการศึกษา ซึ่งมีหลายแหล่งหลายหน่วยงาน รวมถึงช่วยให้ข้อมูลมีคุณภาพ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

๒. ควรทบทวน หาสาเหตุ และปรับปรุงตัวชี้วัดการศึกษาบางตัว ซึ่งผลการคำนวณข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัดมีความแตกต่างกัน เช่น ตัวชี้วัดอัตราการนักเรียนต่อประชากร โดย UIS คำนวณจากการใช้ข้อมูลประชากรจาก UNPD ขณะที่สถิติของประเทศไทยมีการคำนวณและเผยแพร่โดยใช้ข้อมูลประชากรในประเทศจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปจากการคำนวณของ UIS

๓. สถาบันจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกที่นิยมนำมาใช้กัน ได้แก่ QS (Quacquarelli Symonds) World University Rankings และ Times Higher Education World University Rankings ซึ่งประเทศไทยยังอยู่ในอันดับท้ายๆ โดยประเทศเวียดนามยังเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของไทย ส่วนมากมหาวิทยาลัยของไทยที่ติดอันดับจะเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มเดิม เพียงแต่สลับอันดับไปมา ทั้งนี้มีเสนอให้เพิ่มอัตราส่วนในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น เน้นพิจารณาผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์มากกว่าก่อน และเพิ่มมาตรการลงโทษผู้ที่ไม่ส่งเงินคืน อีกทั้งเสนอว่าการจัดการศึกษาของประเทศไทยควรมีลักษณะที่เน้นคุณภาพไม่ใช่ปริมาณ เช่น การเรียนการสอนในปัจจุบันควรเน้นภาษาอังกฤษสำหรับทุกระดับชั้น ครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ ไม่ควรเรียนในห้องเรียนมากจนเกินไป การใช้งบประมาณด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เน้นให้คนเรียนสายวิชาชีพให้มากขึ้น ลดการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาให้น้อยลง เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและลดปัญหาการว่างงาน และฝึกคนให้มีการคิดวิเคราะห์เป็น เป็นต้น ที่สำคัญนโยบายการศึกษาต้องสามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

๔. การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยตลอดระยะเวลา ๑๖ ปีที่ผ่านมา อันดับของประเทศไทยขึ้นๆ ลงๆ มาตลอด ถึงแม้อันดับของประเทศไทยจะไม่ดี แต่ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยไม่ได้มีการพัฒนา แต่อาจเป็นเพราะประเทศอื่นๆ มีการพัฒนามากกว่าเรา ทั้งนี้เสนอแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ต้องมีการพัฒนาให้ครอบคลุมครบทุกช่วงชีวิต

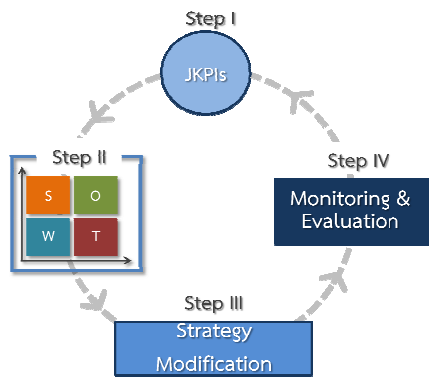

๕. การสำรวจข้อมูลของ IMD เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ๒ แหล่ง คือ ข้อมูลจากสถิติ และข้อมูลจากการสำรวจ โดยข้อมูลสถิติมาจากหน่วยงานราชการของประเทศไทยและองค์การระหว่างประเทศ ส่วนข้อมูลจากการสำรวจได้จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานประกอบการ หากข้อมูลในประเทศไทยกับข้อมูลขององค์การระหว่างประเทศไม่เหมือนหรือขัดแย้งกัน เวลานำข้อมูลมาปรับใช้จะยึดข้อมูลขององค์การระหว่างประเทศเป็นสำคัญ เพราะจะก่อให้เกิดความยุติธรรมกับประเทศต่างๆ ด้วย เช่น ข้อคำถามเรื่องของระบบการศึกษา (Educational system) ซึ่งการสำรวจความคิดเห็นว่าระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันตอบสนองต่อความจำเป็นในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำตอบที่ได้มักมาจากความรู้สึกของคนที่ถูกถาม มิใช่มาจากข้อมูลสถิติ

● **แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา (Education Atlas) :
ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา**

การศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นฐานหลักสำคัญต่อการพัฒนาอนาคตของประเทศไทยให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลกและการสร้างความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเกษตร การค้าและการลงทุน รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งสำคัญในการวางแผนและกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศต้องอยู่บนพื้นฐานสมภาวะการณ์ด้านการศึกษาของแต่ละจังหวัด จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเบื้องต้น คือข้อมูลสถิติ สารสนเทศทางการศึกษา และตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ ที่สะท้อนถึงสมภาวะการณ์ด้านการศึกษาตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน เชื่อมโยง และบูรณาการแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกันและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งตัวบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นสมภาวะการณ์ปัจจุบันของการจัดการศึกษาในแต่ละจังหวัด คือ ศักยภาพ โอกาส ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถทางการศึกษาของจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานประมาณ เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดการพัฒนางาน

ของจังหวัด จึงร่วมกันดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ระดับกระทรวง กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อเป็นเป้าหมายความสำเร็จ พร้อมทั้งนำร่องใน ๕ ประเด็น คือ ๑. การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมสำคัญตามนโยบายรัฐบาล ๒. การจัดการการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ๓. การคุ้มครองทางสังคม ๔. เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๕. การเร่งแก้ไขปัญหาความไม่สงบและนำสันติสุขกลับสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเร็ว และเห็นชอบให้เพิ่มตัวชี้วัดร่วมด้านการปฏิรูปการศึกษา พร้อมกับให้ส่วนราชการจัดทำยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดการพัฒนางานของจังหวัด

โดยบูรณาการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานของกระทรวงและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกัน และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ โดยใช้ตัวชี้วัดร่วมเป็นกลไกการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการจัดทำนโยบายและวางแผนการศึกษาชาติ และการวิจัย ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา จึงได้จัดทำตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ด้านการปฏิรูปการศึกษา ระดับกระทรวง กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ที่สามารถบ่งบอกถึงสถานภาพการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดและภาพรวมของประเทศ โดยกำหนดตัวชี้วัดร่วมด้านการศึกษาในมิติการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ และมิติการพัฒนาคอนตลอดช่วงชีวิต ได้แก่ ด้านคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเป็นเป้าหมายการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา และใช้เป็นแนวทางดำเนินการสำหรับจังหวัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ และสารสนเทศตามตัวชี้วัดด้านปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่จะบ่งบอกศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาของจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ ที่บูรณาการและสอดคล้องไปด้วยกัน รวมทั้งจะได้นำข้อมูลสถิติ และสารสนเทศตามตัวชี้วัดด้านปฏิรูปการศึกษา และการประมวลผลข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำ

แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา ที่บ่งบอกศักยภาพ โอกาสทางการศึกษา และความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดในประเทศไทย จำแนกเป็นรายจังหวัด เพื่อให้ง่ายในการทำความเข้าใจ และสะดวกต่อการนำไปใช้งานเพื่อวางแผน กำหนดนโยบายด้านการศึกษา ส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อย ด้านการศึกษา ในระดับจังหวัด สู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในระดับจังหวัดให้มีความสามารถในการแข่งขัน และมีโอกาสทางการศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอกรอบแนวคิดตัวชี้วัดด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทยสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ในมิติการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ และมิติการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยจำแนกตามระดับและประเภทการศึกษา (ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย) และการพัฒนาคนในแต่ละช่วงชีวิต เพื่อการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ และวิเคราะห์ ประมวลผลทางสถิติ ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ช่วงอายุ คือ

๑. ช่วงอายุ ๐ - ๕ ปี (เด็กแรกเกิด - ปฐมวัย)
๒. ช่วงอายุ ๕ - ๑๔ ปี (เด็กนักเรียน)
๓. ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๑ ปี (วัยรุ่น - นักศึกษา)
๔. ช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี (วัยแรงงาน)
๕. ช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)

โดยตัวชี้วัดร่วมด้านปฏิรูปการศึกษาเพื่อบ่งชี้ศักยภาพและโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการจัดการที่มีปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งกำหนดไว้ ๓ ด้าน คือ

๑. ด้านคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๖ (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ V-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ระดับ ปวช. และ ปวส.
 - อัตราการสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำแนกตามระดับการศึกษา
 - อัตราการเรียนต่อ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำแนกตามระดับการศึกษา
 - อัตราการเข้าชั้น ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำแนกตามระดับการศึกษา
 - อัตราการออกกลางคัน ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำแนกตามระดับการศึกษา
๒. ด้านโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่
 - ร้อยละของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ผ่านการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรือการดูแลเด็กปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๕๖

- อัตราการเข้าเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ (ตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา) : ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

- สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญต่อสายอาชีพ

๓. ด้านความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป : จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕-๕๙ ปี) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

- ร้อยละของแรงงานที่มีความรู้ขั้นพื้นฐาน : จังหวัดที่มีแรงงานจบการศึกษาสูงสุดจำแนกตามระดับการศึกษา

การนำเสนอกรอบแนวคิดตัวชี้วัดด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทยสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความร่วมมือของหน่วยงานหลักในระดับจังหวัดที่รับผิดชอบการวิเคราะห์ วางแผน และจัดทำข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัดการศึกษาในระบบภูมิสารสนเทศ

ระดับจังหวัด ให้มีความเข้าใจตรงกันในกระบวนการจัดเก็บ นิยาม เกณฑ์ และขอบเขตของข้อมูล เพื่อสร้างการยอมรับและความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมีเอกภาพของข้อมูลทั้งในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อให้สามารถประมวลผลข้อมูล สถิติ และสารสนเทศตามตัวชี้วัดได้ถูกต้องและเทียบเคียงกับความจริงมากที่สุด และนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด โดยมุ่งสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา และขีดความสามารถในการแข่งขันของระดับ

จังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ หลังการนำเสนอได้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา (Education Atlas) ที่แสดงตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งสรุปสาระได้ดังนี้

๑. เสนอแนะให้ปรับช่วงอายุของการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในบางตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดทางการศึกษาที่ควรนำไปจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลทางสถิติ เพื่อจัดทำบทวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทยสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ควรพิจารณาดังนี้

๑.๑ ช่วงอายุ ๐ - ๕ ปี (เด็กแรกเกิด - ปฐมวัย) ควรพิจารณาตัวชี้วัด

- สัดส่วนของเด็กแรกเกิดจนถึงปฐมวัยที่ได้รับการเตรียมความพร้อม

- อัตราการเข้าเรียนก่อนประถมศึกษา

- สัดส่วนเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี ที่ได้รับการเตรียมความพร้อม

๑.๒ ช่วงอายุ ๕ - ๑๔ ปี (เด็กนักเรียน) ควรพิจารณาตัวชี้วัด

- สัดส่วนเด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

- อัตราการจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๖ - ๑๑ ปี) และ (๑๒ - ๑๔ ปี)

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ O-NET ป.๖

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ O-NET ม.๓

- อัตราการเข้าเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๖-๑๗ ปี)

๑.๓ ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๑ ปี (วัยรุ่น-นักศึกษา)

- สัดส่วนการเข้าเรียนอุดมศึกษาของนักเรียนจากครอบครัวยากจน
- สัดส่วนนักเรียน/นักศึกษาที่ทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ O-NET ม.๖
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน PISA
- อัตราการเข้าเรียนอุดมศึกษา : ปริญญาตรี (๑๘ - ๒๑ ปี)

๑.๔ ช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี (วัยแรงงาน)

- สัดส่วนแรงงานที่มีความรู้ขั้นพื้นฐาน
- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี

๑.๕ ช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

๒. รายการตัวชี้วัดและเกณฑ์คุณภาพของตัวชี้วัดทางการศึกษาในด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติและนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลพร้อมนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด ควรครอบคลุมและสามารถบ่งชี้การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตให้มีคุณภาพและศักยภาพที่เหมาะสม และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ นอกจากนี้ตัวชี้วัดทางการศึกษาที่ให้จังหวัดจัดเก็บควรมีปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถกรอกข้อมูลได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ส่วนระดับเกณฑ์คุณภาพของตัวชี้วัดเพื่อเป็นฐานของการประมวลผลและพิจารณา ควรกำหนดไม่เกิน ๔ ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก โดยไม่มีระดับปานกลาง ซึ่งจะทำให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อประมวลผลข้อมูลตามตัวชี้วัดในระดับจังหวัด สะท้อนถึงศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาของแต่ละจังหวัด มีสิ่งใดที่เป็นจุดแข็งที่จะต้องหนุนเสริม และมีสิ่งใดที่เป็นจุดอ่อนที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

๓. ตัวชี้วัดควรมีนิยามความหมายที่มีคำอธิบายชัดเจน เพื่อให้ผู้กรอกข้อมูลมีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน เพราะมีหลายหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การใช้คำนิยามเดียวกันจะทำให้ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ เมื่อข้อมูลมีความเป็นเอกภาพในระดับจังหวัด และมารวมกันเป็นข้อมูลระดับประเทศ ก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำเที่ยงตรงมากขึ้น เช่น ข้อมูลเด็กออกกลางคัน หมายถึงอะไร มีจำนวนเท่าไรจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุของปัญหาเด็กออกกลางคัน รวมทั้งการแก้ปัญหาเด็กออกกลางคันได้ จึงเป็นเรื่องที่ดีที่ต้องมีการกำหนดคำนิยามตัวชี้วัดให้ชัดเจนอย่างไรก็ดี ควรมีการตรวจสอบความสอดคล้องของคำนิยามตัวชี้วัดทางการศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่ทำให้เกิดความสับสน เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีระบบจัดเก็บข้อมูลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียกว่า “School Information System: SIS” ที่มีการประเมินตัวชี้วัด ๒๔ มาตรฐาน ๑๐๖ ตัวบ่งชี้ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกจังหวัดทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลขั้นพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อประกอบการขอ

จัดสรรงบประมาณ ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียน จำนวนบุคลากร และข้อมูลที่เหมือนกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดเก็บ นอกจากนี้ยังมีระบบการจัดเก็บข้อมูลการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เรียกว่า “Child Development Center Information System: CCIS” ที่มีเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัด ๒๔ มาตรฐาน ๑๐๔ ตัวบ่งชี้ของระดับการศึกษาปฐมวัย จึงสามารถนำข้อมูลระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในภาพรวมการศึกษาของประเทศได้

๔. การจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัด ควรมีการกำหนดกรอบเวลาการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล ให้ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงตามกำหนดเวลา และหากต้องการให้ได้ข้อมูลสถิติทางการศึกษาที่มีความ ครบถ้วนสมบูรณ์ ก็ควรมีการประสานขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจประสานให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ ของทุกจังหวัด หรือสำนักงานสถิติจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลก็ได้ หรือจัดทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอบหมายให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับจังหวัดให้ ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล นอกจากนี้ควรมีการจัดทำแบบสำรวจข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัดศักยภาพและ โอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๖ เพื่อให้หน่วยงานเก็บข้อมูลและกรอก ข้อมูลตามแบบสำรวจ เพื่อจะได้นำมาประมวลผลข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนด พร้อมทั้งนำมาจัดทำบทวิเคราะห์ ศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทยสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา และจัดทำ แผนที่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษาต่อไป

● การพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) อ่านได้ทุกที่ทุกเวลา

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่ง ทำหน้าที่เก็บรวบรวมสื่อสารนิเทศต่างๆ ตลอดจน เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร อีกทั้งยังมีเครื่องมือในการค้นหาและดำเนินการ

ให้บริการสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุด เมื่อกล่าวถึงในด้านการศึกษา ห้องสมุดจัดเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียน นักศึกษา สามารถค้นหาความรู้ด้วยตนเอง โดยห้องสมุดมีบทบาทในการ เสริมความรู้ และสนับสนุนการศึกษาในระบบ และให้โอกาสในการเข้าถึง การศึกษาเพื่อใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในการพัฒนาอาชีพให้ทันกับ วิทยาการและเทคโนโลยีให้แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ในด้านวัฒนธรรม ห้องสมุดเป็นที่บำรุงรักษาวัฒนธรรมของชาติ ให้สืบทอดไปยัง อนุชนรุ่นต่อไป เนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งที่จัดเก็บข้อมูลทางด้านสารนิเทศ ซึ่งส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ต่างๆ และสามารถใช้งบประมาณความเจริญก้าวหน้าของประเทศนั้นๆ เหตุนี้การใช้ห้องสมุดจึงเป็นหัวใจของ การศึกษา เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ สามารถให้ผู้คนรู้จักศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมจากที่ร่ำเรียน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงผู้ที่จบการศึกษาแล้ว ตลอดจนประชาชนทั่วไปก็สามารถใช้ห้องสมุดศึกษาหาความรู้ได้ตลอดชีวิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจด้านพัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ วิจัย ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนและนโยบาย เกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ และเผยแพร่ในรูปแบบของเอกสาร หนังสือ คู่มือที่หลากหลาย และมีการ

ให้บริการเกี่ยวกับหนังสือ เอกสาร คู่มือ แก่สาธารณชนในรูปแบบห้องสมุด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาอย่างถ่องแท้ ประกอบกับปัจจุบันมีการพัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความทันสมัย ให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จึงได้พัฒนาระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรียกว่า OEC e-Library ให้ได้ตามมาตรฐานสากล

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบหนึ่งของระบบการให้บริการห้องสมุด ที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบการให้บริการผ่านระบบ Smartphone iPad และ Tablet ช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลหรือสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ เป็นการแพร่กระจายความรู้ให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ลักษณะของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นห้องสมุดอัตโนมัติซึ่งเป็นการจัดการทรัพยากรสื่อสารนิเทศด้วยคอมพิวเตอร์ เข้าถึงสารนิเทศโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลแบบออนไลน์และออฟไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยสามารถให้บริการผ่าน Apple Application (App Store) และ Android Application (Play Store) รวมทั้งหน้าเว็บไซต์สำนักงาน (Web based) พร้อมสามารถดาวน์โหลดในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีความทันสมัย ขณะที่บรรณารักษ์หรือบุคลากรของห้องสมุดสามารถแทรกการติดต่อระหว่างผู้ใช้กับห้องสมุดได้ เพื่อช่วยเหลือผู้ใช้โดยทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งยังสามารถจัดเก็บ รวบรวม และนำเสนอสารนิเทศสู่ผู้ใช้โดยทางอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ใช้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้บริการได้ทั้งหมด ๕ ระบบด้วยกัน คือ iOS iPad, iOS iPhone, Android Tablet, Android Smartphone และทางเว็บไซต์สำนักงาน (Web base : www.onec.go.th) ที่ดาวน์โหลดข้อมูลได้ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) โดยระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) จำแนกการจัดหมวดหมู่ของสารนิเทศเป็น ๖ ประเภทตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คือ นโยบายและแผนการศึกษา ผลงานวิจัยทางการศึกษา ข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา ประเมินผลทางการศึกษา กฎหมายการศึกษา และสื่อมัลติมีเดียและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยแต่ละประเภทมีการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาสาระสอดคล้องกับกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้พัฒนาระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ตามมาตรฐานสากล โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. สํารวจ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยจากฐานข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๕ และงานวิจัยจากหน่วยงานทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ส่งเข้ามารับการคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดขึ้น รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการศึกษา

๒. ออกแบบระบบการจัดเก็บและสืบค้นเอกสารห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) โดยจัดประเภทของหนังสือตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็น ๗ ประเภท คือ (๑) นโยบายและ

แผนการศึกษา (๒) ผลงานวิจัยทางการศึกษา (๓) ข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา (๔) การประเมินผลทางการศึกษา (๕) กฎหมายการศึกษา (๖) สื่อมัลติมีเดียและนวัตกรรมทางการศึกษา และ (๗) อื่นๆ พร้อมศึกษา

วิเคราะห์ และจัดหมวดหมู่หนังสือ เอกสารงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ในฐานข้อมูลสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อจัดทำระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดเนื้อหาสาระแต่ละประเภทหนังสือตามยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ และกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ที่มีความสอดคล้องกัน พร้อมทั้งกำหนดรหัสตามระบบทศนิยมของดิวอี้ และจัดทำในรูปแบบ PDF file format

๓. กำหนดคำสำคัญ (Keyword) ที่จะใช้ในการสืบค้นของหนังสือ เอกสารงานวิจัย สิ่งพิมพ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการศึกษา

๔. ออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูลของหนังสือและสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Book database) เพื่อรองรับข้อมูลและการสืบค้นอย่างมีระบบ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ใช้จัดเก็บหนังสือและสิ่งพิมพ์ รูปปกหนังสือ คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้น ให้รองรับ e-Book ที่มี file เสียงหรือภาพเคลื่อนไหว

๕. พัฒนาระบบเชื่อมต่อข้อมูลระหว่าง Application กับ Back-Office เพื่อรองรับการจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ให้สามารถแสดงผลผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๖. พัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ที่ใช้งานผ่านระบบ iOS iPad, iOS iPhone, Android Tablet, Android Smartphone โดยออกแบบรูปแบบการแสดงผลและกำหนดคุณสมบัติ (features) ของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) รวมถึงพัฒนาระบบจัดการหนังสือ (Back office) เพื่อการจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

๘.๔ ด้านประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย ประเมินผลการศึกษานานาชาติ และประเมินผลการศึกษาของประเทศไทยโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล

● การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศไทย : มิติสำคัญด้านการศึกษา

การวัดและประเมินผลการศึกษาเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนภาพการจัดการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการวางนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา สามารถสะท้อนได้จากการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงตำแหน่งหรือสถานภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และคิดหาแนวทางการปรับปรุงได้ทันการณ์ทันเวลา เมื่อมองเห็นที่ท่าว่าการไปสู่เป้าหมายจะไม่เป็นไปตามแผนและระยะเวลาที่กำหนดไว้

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายและแผนการศึกษาชาติมีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศในอนาคต ทั้งนี้นโยบายด้านการศึกษามีจุดเน้นและให้ความสำคัญกับการศึกษาใน ๗ ประเด็นหลัก คือ ๑) เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ๒) สร้างโอกาสทางการศึกษาและกระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย โดยคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ๓) ปฏิรูปครู ยกฐานะครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ๔) จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ๕) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมนานาชาติ ๖) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ และ ๗) เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา โดยกำหนดกรอบแนวคิดและตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาใน ๗ มิติตามจุดเน้นความสำคัญของการศึกษา ได้แก่ ๑) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ๒) การสร้างโอกาสทางการศึกษา ๓) การปฏิรูปครู ๔) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ๕) การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ๖) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และ ๗) การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน ซึ่งผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในภาพรวม และเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ทุกสังกัดและกระจายทุกจังหวัดทั่วประเทศ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ ด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลตามแผนการเก็บข้อมูล ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ๕ กลุ่ม คือ นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่ และผู้ปกครอง รวมประมาณ ๑๑๕,๐๐๐ คน ทั้งนี้มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง รวมจำนวน ๓ ครั้ง โดยมีการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบแนวคิดและแผนปฏิบัติการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา รายละเอียดแบบสอบถาม และแผนการเก็บข้อมูลให้มีความครบถ้วนและครอบคลุมในการนำไปประมวลผล ตลอดจนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามจุดเน้นความสำคัญด้านการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

๑. การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารและครูมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย จึงควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรให้มากขึ้น จากข้อมูลสะท้อนชัดเจนว่า โรงเรียนทราบเพียงความ

เคลื่อนไหว แต่ไม่ทราบรายละเอียดและไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โรงเรียนยังมีปัญหาในการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามจุดเน้นของหลักสูตร และการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่เป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องได้รับการแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

๒. การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรยุบ ควรใช้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในลักษณะควบรวมมากกว่าการยุบโรงเรียน และรับฟังความต้องการของชุมชนเป็นหลัก โดยขณะที่ยังไม่มีควบรวม ก็ต้องมีการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนตามปกติ ไม่ควรปล่อยปละละเลย เพื่อเป็นการกดดันให้ยุบเลิกไปเอง

๓. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ายังมีการสนับสนุนทางการศึกษาไม่ทั่วถึง การจัดสรรทรัพยากรไปยังสถานศึกษายังมีความเหลื่อมล้ำ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมากยิ่งขึ้น และหาวิธีประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าไปใช้ประโยชน์

๔. การพัฒนาครู พบว่า วิธีการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่ตรงกับความต้องการจำเป็นของครูและโรงเรียนมากนัก ควรเน้นการพัฒนาครูที่โรงเรียน ลดวิธีการพัฒนาจากส่วนกลาง เพื่อไม่ให้ครูทิ้งห้องเรียน รวมถึงลดภาระงานด้านอื่นที่มีใช่งานด้านการเรียนการสอน และปรับปรุงระบบการประเมินวิทยฐานะใหม่ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น

๕. การจัดอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน พบว่า สถานศึกษาเห็นความจำเป็นในการให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตกำลังคน และควรกำหนดเป็นนโยบาย ออกมาอย่างชัดเจน เพราะที่ผ่านมาสถานศึกษามีการให้สถานประกอบการเข้ามาร่วมสอนทุกสาขาวิชา และให้ค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมง โดยไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน

๖. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ระบบอินเทอร์เน็ตของสถานศึกษามักไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษาจัดหาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพราะปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นในการรองรับการจัดการเรียนการสอนของครูมากที่สุด

๗. การใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) พบว่า การจัดสรรให้สถานศึกษามีความล่าช้า และการใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเพราะเก็บไว้ที่สถานศึกษา ควรส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันที่บ้าน นอกเหนือไปจากเรียนที่โรงเรียนแล้ว โดยใช้รูปแบบการให้การบ้านหรือการสืบค้นข้อมูล ซึ่งวิธีการนี้จะเป็นการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์แบบพกพาอย่างเต็มที่ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และการใช้เวลาร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนอีกด้วย

๘. การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า มาตรการเตรียมความพร้อมที่ผ่านมายังไม่ชัดเจนและไม่ได้ผล มาตรการสำคัญเร่งด่วนที่สุดคือ ยกกระดับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูและนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจ้างครูชาวต่างชาติ หรือการจัดกิจกรรมหรือจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ดี ผลการประเมินในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่า ภาพรวมของการจัดการศึกษาได้ผลดี เป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้มากขึ้น ผู้เรียน อุดมศึกษาและอาชีวศึกษาได้รับประสบการณ์การทำงานและสร้างรายได้ระหว่างเรียน ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น ได้ฝึกทักษะอาชีพ รู้จักทำงานเป็นทีม รวมทั้งได้ปฏิบัติจริง ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้เข้าเรียนมากขึ้น แต่ยังมีข้อค้นพบบางประการที่สะท้อนว่าจำเป็นต้องเร่งดำเนินการต่อไป เช่น การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การออกกลางคัน ความอ่อนแอด้านภาษาอังกฤษ เป็นต้น รายละเอียดผลการประเมินการจัดการศึกษามีการเผยแพร่ทั้งในรูปแบบ เอกสาร เว็บไซต์ และ App. Store Eva-ED หรือโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านประเมินผลการศึกษา ซึ่งสามารถดูได้ที่ www.onec.go.th

มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสรุปดังนี้

๑. โรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจำนวนประชากร วยเรียนลดลง และรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงแต่การจัดการศึกษาไม่ได้คุณภาพ ขณะที่โรงเรียนนิติบุคคลก็ไม่ใช่นิติ บุคคลที่แท้จริง เพียงแต่ได้รับมอบหมายบางอย่างบางข้อ ให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้เอง

๒. งบประมาณด้านการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นงบเงินเดือน ร้อยละ ๘๐ งบดำเนินการ ร้อยละ ๑๕ และงบลงทุน ร้อยละ ๕ ทั้งนี้หากต้องการพัฒนามาตรฐานขั้นต่ำของสถานศึกษาให้สูงขึ้น อาจต้องใช้ งบประมาณเพิ่ม โดยสถานศึกษาอาจเพิ่มการเก็บเงินในบางโอกาส อย่างไรก็ตามอาจมีปัญหาดำเนินการได้ เนื่องจาก มีผู้ต้องการสถานศึกษาคุณภาพดี แต่ก็ไม่ยอมเสียเงินเพิ่ม กับอีกกลุ่มซึ่งไม่มีเงิน ก็ไม่มีโอกาสได้เรียน ในสถานศึกษาคุณภาพดี แม้จะมีนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี และกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แต่ในทาง ปฏิบัติ การจัดการงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านการศึกษายังมีความไม่เหมาะสม ควรควบคุมกระบวนการปฏิบัติและ การคัดกรองให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งควรคำนึงถึงบริบทและกลุ่มคนที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาอย่างแท้จริง

๓. การกระจายอำนาจสู่องค์กรอื่นเพื่อจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ดี เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการ ศึกษา แต่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ ยังรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่กระทรวงศึกษาธิการ ผูกขาดการกระจายงบประมาณลงสู่ พื้นที่ รวมถึงการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ยังขาดทิศทางและความต่อเนื่อง มีการเมืองและเปลี่ยนผู้บริหาร บ่อยมาก อีกทั้งบุคลากร/ครู ขาดศักยภาพ และสถานศึกษามีมาตรฐานไม่เท่าเทียมกัน เกิดโรงเรียนผิดขนาด คือ ขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป และมีปัญหาที่ยังไม่ได้รับแก้ไข เช่น ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาเพศสัมพันธ์/ ตั้งครรภ์ในวัยเรียน ปัญหาเด็กหลังห้อง เด็กหลุดจากระบบการศึกษา เด็กเรียนไม่จบ ปัญหาด้านค่านิยมที่ให้ความ สนใจเฉพาะเด็กเรียนเก่ง ปัญหาการผลิตกำลังคน ปัญหาการว่างงานในบางสาขาวิชาชีพ เป็นต้น

๔. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ O-NET เป็นส่วนที่ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนไป มีลักษณะเป็นการติวข้อสอบมากขึ้น ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงข้อสอบ O-NET ที่ออกโดยส่วนกลางไม่ได้เป็นปัญหา และเป็นตัวบ่งชี้ที่ดี แต่เป็นการนำ O-NET ไปใช้โดยวิธีการไม่สมควร การใช้ผล O-NET เพื่อสร้างภาวะกดดัน ทำให้ กระบวนการของสถานศึกษาผิดรูปแบบไป และจะมีความเหลื่อมล้ำกันมาก ควรนำการสอบ O-NET เป็นตัวบ่งชี้ สะท้อนการทำงานของครู เพื่อเร่งปรับปรุงและพัฒนาครูอย่างเร่งด่วน ตั้งแต่การผลิตครู การพัฒนาครู การมีระบบ

เตรียมความพร้อมครูและผู้บริหารอย่างเต็มที่และยกเครื่องปฏิรูปครูพร้อมผู้บริหารเป็นลำดับแรก รวมถึงมีการเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอย่างเป็นกิจลักษณะ เพื่อขยายการศึกษาสู่ประชาชนให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามการสอบ O-NET ก็ยังเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ควรเพิ่มและผสมผสานบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความเป็นคนไทย มีคุณธรรม วินัย เข้ามาร่วมด้วย เช่น วิถีพุทธ การแข่งทักษะทางวิชาการ แหล่งเรียนรู้ ภูมิทัศน์สถานศึกษา เป็นต้น

๕. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนลดน้อยลง มีวัฒนธรรมคุณธรรมบางอย่างในโรงเรียนหายไป ซึ่งอาจเป็นผลต่อเนื่องจากระบบการผลิตครูพันธุ์ใหม่ ที่การเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครูมีน้อยลง ครูที่จบมามากไม่ยอมทำงานนอกเวลาปกติ และระบบการคัดสรรคนเข้าสู่ตำแหน่งขาดความเป็นธรรมและขาดแรงจูงใจให้คนเข้าสู่วิชาชีพครู จึงควรมีกระบวนการคัดสรรและระบบความก้าวหน้า

ที่ดีกว่าในปัจจุบัน ควรสร้างแรงจูงใจโดยการชื่นชม ยกย่อง พิจารณาขั้นพิเศษสำหรับบุคคลที่มีผลงานในการอุทิศตนที่เป็นรูปธรรม

๖. การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาชาติ และนำสู่การปฏิบัติได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อมูลและข้อค้นพบในการประเมินผลการจัดการศึกษาและความคิดเห็นของทุกภาคส่วนถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ซึ่งควรมีการประเมินตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น/เขตพื้นที่การศึกษา และประเมินระดับจังหวัด ระดับภาค และจึงนำมาประมวลผลสู่การแก้ปัญหาในระดับชาติต่อไป

● การประเมินผลการศึกษานานาชาติ : การพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (Teaching and Learning International Survey: TALIS)

การประเมินผลการศึกษานานาชาติด้านการจัดการเรียนรู้ของครู หรือ TALIS เพื่อมุ่งสู่การปฏิรูปคุณภาพครู เป็นการสำรวจข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อจัดทำนโยบาย

การศึกษาระดับนานาชาติ เนื่องจาก “ครู” คือบุคลากรหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง วิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพที่มีความจำเป็นต่อสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมไทย ดังที่ เซอร์ไมเคิล บาร์เบอร์ กล่าวไว้ว่า “คุณภาพของระบบการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครู เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับโรงเรียนโดยตรง และคุณภาพของระบบการศึกษาไม่สามารถสูงกว่าคุณภาพของครู”

โครงการประเมินผลการศึกษานานาชาติด้านการจัดการเรียนรู้ของครู หรือ TALIS เป็นโครงการในการกำกับดูแลขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD : Organization for

Economic Cooperation and Development) ในรูปแบบความร่วมมือระดับนานาชาติ ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาของแต่ละประเทศ ที่เข้าร่วมโครงการสำรวจกับกรรมาธิการที่ปรึกษาสหภาพการค้า (TUAC=Trades Union Advisory Council) และมีหน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการร่วมกัน เช่น สมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (IEA :The International Association for the Evaluation of Educational Achievement) ศูนย์สถิติแคนาดา (Statistics Canada) เป็นต้น

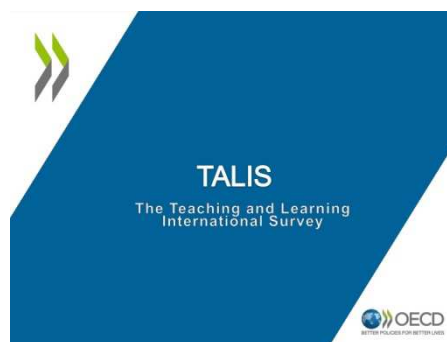
TALIS ดำเนินการสำรวจครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๗ (พ.ศ. ๒๕๕๐) มีประเทศที่เข้าร่วมโครงการ ๒๔ ประเทศ (รวมประเทศเนเธอร์แลนด์ที่เข้าร่วมด้วย แต่ไม่ได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบ/วิเคราะห์ต่างหาก) และดำเนินการสำรวจครั้งที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำหรับประเทศไทย โดยสำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษาได้เข้าร่วมโครงการสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ หรือ TALIS เป็นครั้งแรก และเป็นกรณีพิเศษพร้อมกับประเทศรัสเซียและจอร์เจีย ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๖) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางในการรับรู้ และเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู ครอบคลุมประเด็นของความเชื่อ เจตคติของการสอน และการฝึกทักษะวิชาชีพและกระบวนการ

จัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู การเข้าร่วมโครงการ TALIS เป็นประโยชน์กับประเทศสมาชิกของ OECD และประเทศภาคีที่เข้าร่วมโครงการ อาทิ ประเทศไทยซึ่งกำลังก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จะได้นำข้อมูลและองค์ความรู้ใหม่ๆ จากการเข้าร่วมโครงการ ทั้งในส่วนของ การเรียนรู้วิธีการประเมินผลนานาชาติที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แนวคิด แนวทางและเทคนิคการวิจัย รวมถึงตัวชี้วัดต่างๆ ตลอดจนผลการประเมินที่เทียบเคียงระดับนานาชาติ ซึ่งเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่แท้จริงของครู ไปใช้ประกอบการทบทวน/ปรับปรุง/จัดทำนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในอนาคตให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลต่อการยกระดับการศึกษาของชาติในภาพรวมให้ได้ตามมาตรฐานสากลต่อไป นอกจากนั้นการก้าวเข้าสู่ระบบการประเมินผลที่เป็นมาตรฐานสากล จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนครูผู้สอนตระหนักถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้ทบทวน และเตรียมการวางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งองค์ความรู้ วิธีการ และประเด็นการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านการจัดการเรียนรู้ของครู จะถูกนำมาใช้ในการวางแผนผลิตและพัฒนาครูในทุกๆ ระดับ ทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และภาพรวมของประเทศต่อไป

การเข้าร่วมโครงการสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ หรือ TALIS ของประเทศไทย มุ่งเน้นการสำรวจประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ในด้านสภาพแวดล้อมการทำงานของครูผู้สอน สภาพและแนวทางการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนและผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน และประสิทธิภาพในการทำงานของครูผู้สอน รวมถึงการประเมินครู

และข้อเสนอแนะจากผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติงานของครู และการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเป็นผู้นำของโรงเรียน โดยมีประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) การฝึกอบรมและการพัฒนาศักยภาพในการเป็นครูผู้สอน ๒) การประเมินครูผู้สอนและการให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นแก่ครูผู้สอน (Feedback) ๓) บรรยากาศในโรงเรียน/สถานศึกษา ๔) การจัดระบบผู้นำในโรงเรียน/สถานศึกษาทั้งครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ๕) ความเชื่อของครูผู้สอนในเรื่องการเรียนการสอน และ ๖) วิธีปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

ทั่วประเทศ ทุกสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่กำลังสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนที่มีครูที่สอนในระดับนี้ทั้งโรงเรียนไม่ต่ำกว่า ๓ คน และมีผู้บริหาร

สถานศึกษาด้วย และอีกกลุ่มคือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงนับเป็นครั้งแรกของครูไทยที่ได้ประเมินสภาพการจัดการเรียนรู้อบรมกับนานาชาติ ๓๓ ประเทศ ที่เข้าร่วมโครงการ อาทิ แคนาดา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามใช้ในการสำรวจและประเมิน มีจำนวน ๒ ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการสำรวจสภาพแวดล้อมการทำงานของครู การเรียนรู้ในโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพครู ความเชื่อและเจตคติของครูเกี่ยวกับการสอน แนวทางการสอนและการประเมินครู และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความเป็นผู้นำในโรงเรียนของผู้บริหาร และแนวทางการบริหารโรงเรียนในส่วนเกี่ยวกับครูผู้สอน โดยแบบสำรวจมี ๒ รูปแบบ คือ ๑) แบบเขียนตอบ (paper-and-pencil) และ ๒) แบบผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (online) ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ใช้การสำรวจโดยตอบแบบสอบถามผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ทั้งนี้ข้อมูลในแต่ละชุดใช้เวลาทำประมาณ ๔๕ นาที และข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับโดยไม่ระบุเวลา ชื่อครูที่ตอบแบบสำรวจ ชื่อผู้บริหารสถานศึกษา และชื่อโรงเรียน

การดำเนินงานแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ การทดลองเครื่องมือ (Field Trial) เป็นการประเมินและสำรวจตามรูปแบบสากล โดยใช้กรอบแนวทางการประเมินผลทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูจากองค์กรระดับนานาชาติ การดำเนินการและเตรียมความพร้อม ขั้นตอนนี้มีการสำรวจภาคสนามเป็นเวลา ๑๐ วัน ระหว่างวันที่ ๙ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ มีกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียน ๒๐ โรงเรียน ของทุกสังกัดทุกขนาด ทุกภาคภูมิศาสตร์ทั่วประเทศ มีครูในแต่ละโรงเรียน ๑ ละ ๒๐ คน รวมมีครูจำนวน ๔๐๐ คน ผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐ คน และระยะที่ ๒ การสำรวจจริง (Main Survey) เป็นการประเมินและสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติตามรูปแบบสากลที่พัฒนาจากผลการดำเนินงานในระยะที่ ๑ การทดลองเครื่องมือ (Field Trial) โดยมีการเก็บข้อมูลเต็มรูปแบบ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ๒๕๕๗ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ๒๐๐ โรงเรียน มีครูโรงเรียนละ ๒๐ คน รวมจำนวน

๔,๐๐๐ คน และมีผู้บริหารของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ คน จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (TALIS) พร้อมทั้งนำเสนอนโยบายและทิศทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในประเทศไทยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ดี มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับของโครงการสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ (TALIS) พร้อมกำหนดแผน ขั้นตอนการทำงาน และระยะเวลาเริ่มสำรวจและสิ้นสุดการสำรวจที่แน่นอน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนการดำเนินงานเก็บข้อมูลได้สะดวกมากขึ้น พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงาน โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระงานมากเกินไป เนื่องจากหลายโรงเรียนมีกิจกรรมเสริมซึ่งครูกลุ่มตัวอย่างอาจต้องเข้าไปร่วมกิจกรรม จึงต้องบริหารจัดการช่วงเวลาของการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งจะได้วางแผนขับเคลื่อนให้มีการนำผลการสำรวจไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาระบบการศึกษา และพัฒนาครูผู้สอนโดยนำผลการสำรวจไปใช้ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ควรมีการสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูในบริบทของประเทศไทย ซึ่งตรงกับสภาพและปัญหาของประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการนำผลการสำรวจไปใช้ในการวางแผนและจัดทำนโยบายการพัฒนาครูทั้งระบบของประเทศไทยได้อย่างมีศักยภาพและตรงกับความต้องการที่แท้จริง ทั้งนี้หากเป็นไปได้ควรมีการผนวกรวมผลการประเมินจากการสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูเข้ากับการประเมินวิทยฐานะของครู รวมทั้งใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาด้วย

๓. การสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ โดยใช้การตอบแบบสอบถามผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนอาจมีปัญหาได้ เนื่องจากมีปัญหาระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลที่มีปัญหาระบบเชื่อมต่อสัญญาณ หรือหากมีการใช้สัญญาณพร้อมกัน ก็ประสบปัญหาการแย่งสัญญาณ ทำให้เข้าระบบไม่ได้ นอกจากนี้ข้อคำถามในแบบสอบถามควรมีการอธิบาย ติความ และกำหนดนิยามให้เข้าใจตรงกัน และไม่ควรมุ่งยากในการตอบ

● การประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study : ICCS)

เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ประเทศไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้เข้าร่วมกับสมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement: IEA) ซึ่งเป็นหน่วยงานดำเนินโครงการวิจัยประเมินผลการศึกษานานาชาติ

ดำเนินโครงการประเมินผลนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง หรือ International Civic and Citizenship Education Study: ICCS 2009 เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อวัดและประเมินความพร้อมของเยาวชนในประเทศต่างๆ ในประเด็นหน้าที่และความเป็นพลเมือง ซึ่งรายงานผลความรู้และความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง ตลอดจนค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ ความตระหนัก และกิจกรรมรวมถึงพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่และความเป็นพลเมือง ผลการวิจัยทำให้ทราบเอกลักษณ์ความเป็นพลเมือง และวิธีการที่ประเทศต่างๆ เตรียมเยาวชนเพื่อรับบทบาทการเป็นพลเมือง ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจในนโยบายและการปฏิบัติในวิชาหน้าที่พลเมืองและประชากรศึกษาทั่วโลก

ผลการประเมินของโครงการประเมินผลนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ที่ประเทศไทยได้เข้าร่วม พบว่า ประเทศต่างๆ ที่ร่วมโครงการมีวิธีการให้

ความรู้เรื่องพลเมืองศึกษาแตกต่างกัน ได้แก่ การจัดเป็นรายวิชาเฉพาะ การบูรณาการเนื้อหาเข้าไปในรายวิชาต่างๆ การกำหนดสาระสำคัญและผสมผสานเข้าไปในหลักสูตร โดยมี ๒๑ ประเทศ ใน ๓๘ ประเทศ ที่มีการจัดรายวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในหลักสูตรของตน และการให้ความรู้ครอบคลุมเนื้อหาสาระต่างๆ อย่างกว้างขวาง อาทิ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเมือง

มโนทัศน์ด้านสิทธิมนุษยชน การทำงานร่วมกันในสังคมและชุมชน ความหลากหลาย สิ่งแวดล้อม การสื่อสารและสังคมโลก ส่วนผลการศึกษาของประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒) มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องพลเมืองศึกษาและพลโลกศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาพรวมโครงการ ICCS อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเจตคติและการรับรู้การทำหน้าที่พลเมืองดีของนักเรียนไทย มีผลออกมาสูงมาก เช่น คะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับอิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโดยรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของภาพรวมโครงการ ICCS อย่างมาก (อันดับ ๑ ของ ๓๘ ประเทศ) สะท้อนว่า นักเรียนไทยมีเจตคติที่ดี และมีความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมความเป็นพลเมืองดีทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยที่มีแก่นความรู้เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีและ

การเป็นพลโลกที่ดีค่อนข้างจำกัด อย่างไรก็ตามด้วยความสำคัญของการเตรียมเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นพลังสำคัญของประเทศในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างสมศักดิ์ศรี ดังนั้นการที่ผลสัมฤทธิ์ทางความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีและความเป็นพลเมืองโลกที่ดีของนักเรียนไทยกลุ่มตัวอย่างที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก จึงเป็นโจทย์สำคัญและเป็นความท้าทายที่ต้องปรับปรุงการจัดการศึกษาด้านความรู้เรื่องหน้าที่พลเมืองและพลเมืองโลกโดยเร่งด่วน

จากผลการประเมินและองค์ความรู้สำคัญชี้ว่าการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีและความเป็นพลเมืองโลกที่ดีของนักเรียนมีความจำเป็นต้องส่งเสริมด้านการอบรมบ่มนิสัยให้เกิดความรับผิดชอบทางสังคม ศิลธรรมและจริยธรรมคุณธรรมให้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริม

ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการรับใช้สังคม ทั้งนี้ทักษะ คุณลักษณะ และองค์ความรู้ด้านความเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชน ควรมีการฝึกฝนตั้งแต่เด็กปฐมวัย เมื่อเติบโตขึ้นควรมีความรู้ในการเป็นพลเมืองของประเทศและพลโลก มีทัศนคติความรู้ที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและของโลก มีทักษะการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ชุมชนและสังคม มีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบของสังคม สิทธิประโยชน์ การช่วยเหลือผู้อื่นและการบำเพ็ญประโยชน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นความสำคัญ จึงให้นำผลการประเมินนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองมาสังเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองของไทย เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นพลโลกต่อไป ประกอบกับพิจารณาเห็นว่ากรอบแนวคิด เครื่องมือ และวิธีการวัดประเมินผลของโครงการประเมินผล การศึกษานานาชาติมีคุณภาพเป็นมาตรฐานสากล จึงควรมีการดำเนินโครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลขึ้น อันส่งผลให้ประเทศไทยมีเครื่องมือวัดและประเมินผล ในด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองที่มี มาตรฐานและเหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมของ ประเทศไทย สำหรับใช้วัดและประเมินผล การจัดการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบสภาพการจัดการ เรียนการสอนของตนเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆ ในประเทศได้ ตลอดจนนำผลการประเมินไปพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงแนวนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของนักเรียน ให้มีความรู้ที่เป็น แก่นของพลเมืองดีและการเป็นพลเมืองโลกที่ดีขึ้น

นอกจากนั้นเพื่อเตรียมประเทศไทยให้มีความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมโครงการประเมินผล การศึกษานานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง หรือโครงการ ICCS 2016 ในรอบถัดไป กับสมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement: IEA) ซึ่งระยะเวลาดำเนินโครงการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) เริ่มดำเนินการไปแล้วเมื่อปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๖) โดยมีวัตถุประสงค์

๑) ศึกษาวิธีการที่ประเทศต่างๆ เตรียมเยาวชนของตนเพื่อรับบทบาทในการเป็นพลเมือง ในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียน ทัศนคติ ความตระหนักและกิจกรรมของนักเรียน เกี่ยวกับความเป็นพลเมือง

๒) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประเทศด้านผลลัพธ์ของการให้ความรู้เรื่องพลเมืองศึกษา

๓) ศึกษาความแตกต่างระหว่างประเทศด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ชุมชน และคุณลักษณะ ประจำชาติ

ทั้งนี้เมื่อปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๖) มีการพัฒนากรอบการประเมิน (ร่าง) ประเด็นข้อคำถามของ เครื่องมือที่ใช้กับนักเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามฉบับนานาชาติ และแบบสอบถาม

ฉบับภูมิภาคเอเชีย เครื่องมือที่ใช้กับครู คือ แบบสอบถามครู และแบบสอบถามโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ตอบ โดยมีการทดลองนำร่อง (Pilot Study) การพัฒนาเครื่องมือในบางประเทศที่มีความสะดวกในการดำเนินงาน ซึ่งประเทศนำร่องจะต้องนำเสนอผลการทดลองให้แก่คณะทำงานของโครงการ ICCS 2016

กระบวนการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านการศึกษาหน้าที่และความ เป็นพลเมืองของประเทศไทย โดยเทียบเคียงงานนานาชาติตามมาตรฐานสากล ได้กำหนดขอบเขตและแนวทางการ ดำเนินงานโดยใช้กรอบการประเมินผลของโครงการ ICCS 2009 ดังนี้ ๑) กรอบการประเมินผลการศึกษาหน้าที่ และความ เป็นพลเมือง ซึ่งกำหนดไว้ ๓ ด้าน คือ ด้านเนื้อหา (Content Domains) ด้านความรู้ (Cognitive Domains) และด้านพฤติกรรมความรู้สึก (Affective-behavioral Domains) ๒) กรอบบริบทการประเมินของ โครงการ ICCS แยกเป็น ๔ บริบท คือ บริบทชุมชนในวงกว้าง บริบทของโรงเรียนและห้องเรียน บริบทสิ่งแวดล้อม ทางบ้าน และบริบทของบุคคล โดยปรับกรอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาของไทยเพื่อนำมาสร้าง เป็นข้อคำถามของเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านการศึกษาหน้าที่และความ เป็นพลเมืองสำหรับ ครูและนักเรียน ใน ๔ ข้อหลัก คือ

๑) อะไรคือความแตกต่างด้านความรู้เรื่องพลเมืองศึกษาระหว่างนักเรียนในประเทศเดียวกัน

๒) อะไรคือความสนใจและอุปนิสัยการร่วมงานสาธารณะและการเมืองของวัยรุ่น และอะไรคือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการร่วมงานดังกล่าว

๓) ลักษณะอะไรของระบบโรงเรียนและระบบการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับความรู้และเจตคติด้าน ความ เป็นพลเมือง

๔) อะไรคือลักษณะและภูมิหลังส่วนตัวและสังคมของนักเรียน (อาทิ เพศ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม ภาษา) ที่เกี่ยวข้องกับความรู้และเจตคติเรื่องพลเมืองศึกษาของนักเรียน

มีการยกร่างกรอบการประเมินและนิยามศัพท์ และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โดยกลุ่ม ตัวอย่างคือโรงเรียนที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีเครื่องมือจำนวน ๔ แบบ ดังนี้ ๑) แบบทดสอบความรู้ของ นักเรียน ๒) แบบสอบถามของนักเรียน ๓) แบบสอบถามของครู ๔) แบบสอบถามโรงเรียน (ผู้บริหารสถานศึกษา) มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหา และกรอบการประเมิน พิจารณาภาษา/สำนวนที่ใช้ในข้อคำถาม จากนั้นได้ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับแก้เครื่องมือครั้งที่ ๑ เสร็จแล้ว ได้นำไปทดลองนำร่องเครื่องมือดังกล่าว กับนักเรียน ครู และผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนที่คัดเลือกที่มีการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒ โรงเรียน พร้อมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำผลมาปรับปรุงเครื่องมือครั้งที่ ๒ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มี คุณภาพยิ่งขึ้น

จากนั้นดำเนินการทดสอบเครื่องมือภาคสนาม (Field Trial) เก็บข้อมูลภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จากโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งหมดในทุกภูมิภาค จำนวน ๒๐ โรงเรียน สุ่มโรงเรียนละ ๑ ห้องเรียน และสุ่มนักเรียนห้องเรียนละ ๒๐ คน จาก ๒๐ โรงเรียน รวม จำนวนนักเรียน ๔๐๐ คน สุ่มครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนละ ๑๐ คน รวมจำนวนครู ๒๐๐ คน และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐ คน ดำเนินการทดสอบนักเรียนและครูที่สุ่มเลือก และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ๒๐ แห่ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประมวลผล และปรับปรุง

เครื่องมือให้มีคุณภาพ ก่อนนำไปใช้ในการสำรวจหลัก (Main Survey) โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนด้วยวิธีการเช่นเดียวกัน เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ๑๕๐ โรงเรียน นักเรียน ๓,๐๐๐ คน ครู ๑,๕๐๐ คน และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ๑๕๐ คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประมวลผลและจัดทำรายงานผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองของประเทศไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล พร้อมกับเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น จัดพิมพ์เป็นเอกสารนำเสนอในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้ง App. Store ผ่าน Apple Application, Tablet - Android Application และเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สนับสนุนประเทศไทยควรเข้าร่วมโครงการประเมินผลนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง หรือโครงการ ICCS 2016 เพื่อมิให้เสียโอกาสในการเรียนรู้วิธีวิทยาการวิจัย (Methodology) ระดับนานาชาติ และแนวทางที่เหมาะสมสำหรับภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำมาพัฒนานโยบายในการสร้างความเป็นพลเมือง ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองของประเทศไทยให้สอดคล้องกับบริบทไทย

● การประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : ด้านการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education Study : ECES)

สมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement: IEA) ร่วมกับศูนย์วิจัยเด็กปฐมวัย หรือ CREC (Centre for Research in Early Childhood) และสถาบันวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ NFER (National Foundation for Educational Research) ของสหราชอาณาจักร ได้ริเริ่มโครงการประเมินผล การศึกษานานาชาติด้านเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Study หรือ ECES) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) กำหนดกรอบแนวทางในการวางกฎเกณฑ์มาตรฐานด้านการศึกษาปฐมวัยในบริบทนานาชาติ ๒) พัฒนาการศึกษาปฐมวัยในด้านต่างๆ ของประเทศสมาชิก ๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของนโยบาย การจัดเตรียมนโยบาย บุคลากร ความพึงพอใจของพ่อแม่ และผลสัมฤทธิ์ของเด็ก ๔) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการศึกษาปฐมวัยกับการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก ซึ่งเป็นที่รับรู้ในแวดวงการศึกษาเป็นอย่างดีถึงการพัฒนาศึกษาของเด็กปฐมวัย มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความพร้อมและทักษะพื้นฐานที่สำคัญในด้านต่างๆ ต่อการเจริญเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องมีผลการประเมินที่สะท้อนถึงสถานภาพและแนวโน้มของทิศทางการพัฒนาการศึกษาของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและพัฒนา นโยบายด้านเด็กปฐมวัยต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีพันธกิจสำคัญในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ และเห็นว่าควรมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยสู่ความเป็นสากลและเทียบเคียงกับนานาชาติและมาตรฐานสากล เพราะเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่คุ้มค่าสำหรับประเทศ ถือเป็นวัยแรกเริ่มของชีวิตและเป็นจุดเริ่มต้นของการบ่มเพาะและสร้างฐานหลักที่มั่นคงให้แก่ชีวิต

ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าในทุกด้านให้แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ฉะนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย นับตั้งแต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง พี่เลี้ยงเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก รวมถึงศูนย์เด็กเล็กและสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหรือจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่สำคัญและจำเป็นในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมตามวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำผลการดำเนินงานไปสู่การพัฒนา นโยบายและการจัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย ดังนี้

➢ โครงการหนังสือเล่มแรก (Book Start) จุดมุ่งหมายเน้นให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่าน โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า ๑ ปี และเด็กอายุ ๓-๔ ปี ซึ่งช่วยให้พ่อแม่ลูกมีวินัยในการอ่านมากขึ้น และใช้เวลาการอ่านหนังสือกับลูกอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ

➢ โครงการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย ๓ - ๕ ปี โดยร่วมมือกับองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการแสดงออกหรือการแสดงพฤติกรรมตามวัยของเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี ในด้านต่างๆ เด็กสามารถ

ทำอะไรได้ในแต่ละช่วงอายุ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรม ๗ ด้าน (ความสามารถในการเคลื่อนไหวและสุขภาพร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา พัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการด้านจริยธรรม และ พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์)

➢ โครงการประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในประเทศไทย โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย และเชื่อมโยงตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรมตามวัยของเด็กอายุ ๓-๕ ปี จำนวน ๗ ด้านของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อให้เป็นเครื่องมือวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่สามารถประเมินและนำผลการประเมินมาใช้แก้ไขและส่งเสริมพฤติกรรมได้

ประกอบกับเห็นว่าโครงการประเมินผลศึกษานานาชาติด้านเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Study หรือ ECES) ของสมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement: IEA) จะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยสู่ความเป็นสากล เทียบเคียงนานาชาติได้ รวมทั้งข้อค้นพบและผลการประเมินสถานภาพการศึกษาปฐมวัยในด้านต่างๆ ของประเทศไทยและประเทศสมาชิก จะเป็นข้อมูลที่น่ามาใช้วางแผนและพัฒนานโยบายและการจัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑) เข้าร่วมโครงการความร่วมมือนานาชาติเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาด้านเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES) ของสมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือ IEA และดำเนินงานตามขั้นตอนที่ IEA กำหนด ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ (ปี ค.ศ. ๒๐๑๓ – ๒๐๑๘)

๒) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐานและเหมาะสมกับบริบทของไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่สากล ในกรอบมิติด้านนโยบาย การลงทุน การเตรียมความพร้อม และการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าร่วมโครงการประเมินผลการศึกษาเด็กปฐมวัยระดับนานาชาติ หรือ ECES ที่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑

การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยของไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ดำเนินการพัฒนาแนวคิดแนวทางการวิจัยและประเมินผล วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล รูปแบบการเก็บข้อมูล และการประมวลผล โดยเทียบเคียงกับโครงการประเมินผลศึกษานานาชาติด้านเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Study: ECES) และปรับให้เหมาะสมกับบริบทของไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัย สำหรับใช้ในการสำรวจติดตาม และประเมินผลด้านการศึกษาปฐมวัย รวมถึงศึกษา วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลการประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาจัดทำข้อเสนอการพัฒนายุทธศาสตร์เด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของไทยให้ได้มาตรฐานสากล โดยมีระยะเวลาดำเนินการในช่วงเดือนมกราคม – กันยายน ๒๕๕๗ ทั้งนี้กำหนดกรอบการเก็บข้อมูลนำร่องในภาคสนาม (Field Trial) และข้อมูลสำรวจจริง (Main Survey) เช่นเดียวกับโครงการประเมินผลศึกษานานาชาติด้านเด็กปฐมวัย หรือโครงการ ECES ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ โดยเก็บข้อมูลจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ใน ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งในเมืองและนอกเมือง จำนวน ๒๐๐ แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ๒๐๐ คน ครู ผู้ดูแลเด็ก ๑,๕๐๐ คน ผู้ปกครอง ๓,๐๐๐ คน และเด็กปฐมวัย ๓,๐๐๐ คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมนำผลการวิเคราะห์มาปรับเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นและเหมาะสมกับสภาพบริบทของประเทศไทย

กรอบการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านการศึกษาปฐมวัยกำหนดภายใต้บริบทของประเทศไทย และบนฐานแนวคิดและสมมติฐานของโครงการประเมินผลศึกษานานาชาติด้านเด็กปฐมวัย หรือโครงการ ECES ว่าการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย บุคลากรแวดล้อมตัวเด็กล้วนมีผลต่อการพัฒนาเด็กทั้งสิ้น ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา โดยเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลด้านการศึกษาปฐมวัย คือ แบบสอบถามและแบบสังเกตพัฒนาการเด็ก ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

๑) การพัฒนาคำถามในแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยกำหนดคำถามในแบบสอบถามแต่ละชุดตามประเด็นสำคัญไว้กว้างๆ ดังนี้

- แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา (Setting Questionnaire) ประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ประกอบด้วย ๑) คุณลักษณะของสถานศึกษาปฐมวัย ๒) ความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา ๓) การมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครอง ๔) การสนับสนุนการเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ๕) ความคาดหวังของโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย

- แบบสอบถามครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย (Practitioner Questionnaire) ประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ๑) คุณลักษณะของครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ๒) การให้บริการและการเข้าถึง ๓) คุณภาพ ๔) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็ก

- แบบสอบถามพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย (Home Questionnaire) ประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ๑) คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ๒) คุณลักษณะของเด็กปฐมวัย ๓) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่บ้าน ๔) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสถานศึกษา ๕) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็ก

๒) การพัฒนาข้อคำถามในแบบสังเกตพัฒนาการเด็ก โดยกำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินเด็กปฐมวัยไว้ ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ รวมทั้งการแสดงออกในเบื้องต้น และ

รวมถึงมิติต่างๆ ได้แก่ การขัดเกลาทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ ทักษะคิดด้านการเรียนรู้และความใฝ่รู้ การช่วยเหลือและควบคุมตนเอง ความมั่นใจในตนเอง และความสามารถในการจัดการด้านอารมณ์ ๒) พัฒนาการด้านการเรียนรู้ ๓) พัฒนาการด้านร่างกายในเบื้องต้น รวมถึงมิติของการควบคุมการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อเล็กและมัดใหญ่ ๔) พัฒนาการด้านภาษาและการอ่าน/การเขียน หมายถึง การพูด การฟัง คำศัพท์ต่างๆ

ทักษะการออกเสียง การรับรู้คำต่างๆ การแยกแยะและจัดระเบียบสิ่งที่เห็น และ ๕) พัฒนาการด้านการนับเลข ในมิติดังต่อไปนี้ จำนวน รูปทรงและสี การคิดและแก้ไขปัญหา ซึ่งในบริบทไทยได้เพิ่มอีก ๒ ประเด็น ได้แก่ พัฒนาการด้านจริยธรรมและพัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ ซึ่งรวมถึงเรื่องศิลปะ ดนตรี การปั้น การตัด ฉีก ปะ

๓) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นขั้นตอนสำคัญของดำเนินงานเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้เพื่อการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องในด้านเนื้อหา รวมทั้งผลการประเมิน

สะท้อนความเป็นจริงของสภาพจริงที่เกิดขึ้นด้วยความแม่นยำมากที่สุด ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านเนื้อหาของชุดแบบสอบถามและแบบสังเกตพัฒนาการเด็กของเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับบริบทไทย ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา จากนั้นนำเครื่องมือมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของ

ผู้เชี่ยวชาญ และนำเครื่องมือไปลองทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา ๓ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลมณีรัตน์ กรุงเทพฯ โรงเรียนวัดลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลที่ได้มาปรับเครื่องมืออีกครั้ง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลนำร่องภาคสนาม (Field Trial) ใน ๑๐ จังหวัด ใน ๔ ภูมิภาค ทั่วประเทศ ดังนี้ ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ และ

เชียงราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุตรธานี หนองคาย อุบลราชธานี และยโสธร ภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี และสมุทรสาคร ภาคใต้ ได้แก่ สุราษฎร์ธานี และระนอง เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน จะได้วิเคราะห์และประมวลผลพร้อมทั้งนำผลที่ได้มาปรับเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการสำรวจจริง (Main Survey) โดยก่อนลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริง จะได้จัดให้มีการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและเครื่องมือให้แก่สถานศึกษาและผู้เก็บข้อมูล อาทิ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเกตพัฒนาการเด็กในแต่ละด้าน ตามข้อกำหนดที่ใส่ไว้ในเครื่องมือ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสนับสนุนประเทศไทยควรเข้าร่วมโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านการศึกษาปฐมวัย หรือโครงการ ECES ซึ่งดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ ทั้งนี้ควรเสนอจุดแข็งจุดอ่อนของการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยในประเทศไทย รวมถึงกรอบเครื่องมือวัดและประเมินผลพฤติกรรมเด็ก แบบประเมินที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการนำไปใช้ ตลอดจนเสนอแนวทางการหนุนเสริมในจุดด้อยของประเทศไทย นอกจากนี้ควรเสนอการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับบริบทของไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยต่อไป

● การประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : ด้านสมรรถนะของผู้ใหญ่ (Programme for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)

โครงการประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) หรือเรียกย่อๆ ว่า “PIAAC” เป็นอีกหนึ่งโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติ ซึ่งดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนามหาสมุทรและเศรษฐกิจ หรือ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) สมาคมนานาชาติว่าด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือ IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) และ ETS (Educational Testing Service) โดยประเมินศักยภาพด้านกระบวนการคิดและทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและใช้ในการทำงานของบุคคลที่มีอายุระหว่าง ๑๖ – ๖๕ ปี ที่ถือเป็นวัยแรงงานที่สำคัญของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษที่ ๒๑ โดยรอบการดำเนินการของโครงการ PIAAC จะทำทุก ๕ ปี ขณะนี้อยู่ในรอบที่ ๒ (ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ – ๒๐๑๖) และรอบที่ ๓ (ปี ค.ศ. ๒๐๑๓ – ๒๐๑๘) ทั้งนี้มีมติการประเมินผลจะวัดผลความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และทักษะของบุคคลใน ๔ ด้านหลัก คือ การรู้หนังสือ (Literacy) ความสามารถในการอ่าน (Reading Components) ความสามารถในการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Problem Solving in Technology – Rich Environment) ซึ่งผลการประเมินทำให้ทราบแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศ เล็งเห็นประโยชน์ของโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ จึงเตรียมการเข้าร่วมโครงการ โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมโครงการ ด้วยการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทของประเทศไทย เทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งยกย่องคู่มือ

การเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ของไทย จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากรอบแนวคิดแนวทางการประเมิน วิธีดำเนินการ วิธีการวิเคราะห์ ประมวลผล และนำเสนอผล

การประเมิน ตลอดจนใช้กระบวนการถอดบทเรียนและประสบการณ์การทำงานของโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ หรือโครงการ PIAAC เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กำหนดกรอบแนวคิดและกระบวนการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทของประเทศไทยและสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลต่อไป

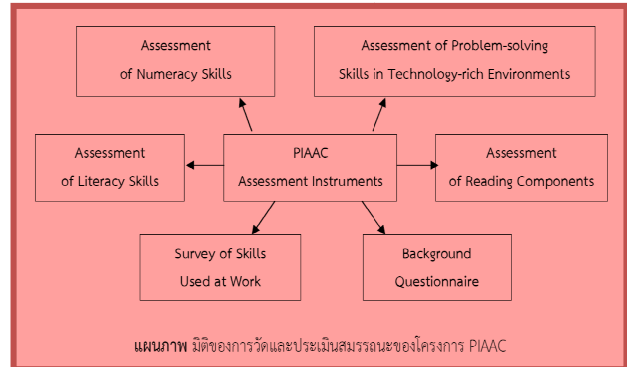
การประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ของไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ๓ ประเด็น คือ ความสำคัญของการวัดและประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล และผลการทดลองใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล รายละเอียดมีดังนี้

๑. ความสำคัญของการวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ด้วยวิธีการศึกษาและถอดบทเรียนและประสบการณ์การทำงานจากโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ หรือโครงการ PIAAC นับเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ และยังช่วยให้ได้องค์ความรู้สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทของประเทศไทยที่สามารถเทียบเคียงมาตรฐานสากล ซึ่งการประเมินผลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ถือเป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่ง เป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับเตรียมความพร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย โดยเฉพาะพัฒนาสมรรถนะของประชากรในวัยแรงงาน อีกทั้งยังเป็นโอกาสอันดีในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศในอนาคต เพื่อการเพิ่มศักยภาพและอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะต่อไป

๒. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ของประเทศไทย ดำเนินการพัฒนากรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทของประเทศไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล และอ้างอิงกรอบสมรรถนะที่ประชากรไทยพึงมีในโลกยุคปัจจุบันซึ่งสามารถเลือกสมรรถนะสำคัญไปใช้กำหนดหัวข้อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ โดยเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ คือ “แบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่” ประกอบด้วย ๔ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ ตอนที่ ๒ แบบทดสอบตามมิติการรู้หนังสือและมิติความสามารถในการอ่าน (Literacy and Reading Components) ตอนที่ ๓ แบบทดสอบตามมิติความสามารถในการคำนวณ (Numeracy) และตอนที่ ๔ แบบทดสอบตามมิติความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Problem Solving in Technology-Rich Environments) ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาเครื่องมือมี ๓ ขั้นตอนหลัก คือ

๒.๑ การกำหนดนิยามและขอบเขตการประเมินสมรรถนะ ๔ มิติ ได้แก่

- มิติการรู้หนังสือ (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปลงสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้การอ่านเพื่อการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพอันเป็นพื้นฐาน การศึกษาต่อในระดับสูงหรือหน้าที่การงานอาชีพ โดยสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ ภาษาและอย่างสร้างสรรค์ โดยมีขอบเขตการวัด สมรรถนะเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ความสามารถในการจดจำคำศัพท์ ความเข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ การประมวลผลในรูป ประโยค และความคล่องแคล่วในการอ่าน

- มิติความสามารถในการอ่าน (Reading Components) หมายถึง ความสามารถ ทักษะพื้นฐานในการรับรู้ตัวอักษร ตัวเลขและควมมีประสิทธิภาพในการตีความ ถอดความ และการรับรู้ ความหมายของคำศัพท์ในแต่ละระดับของผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพในการประมวลผลในองค์ประกอบของภาษาเขียน ตัวอักษร คำ ประโยคและกลุ่มข้อความ และเข้าใจประโยคพื้นฐาน โดยมีขอบเขตการวัดสมรรถนะเกี่ยวกับ สัญลักษณ์และความเข้าใจ การตีความ/ถอดความและการรับรู้คำ ความหมายของคำ (คำศัพท์ที่พิมพ์) การประมวลผลประโยค และความเข้าใจ/สรุปข้อความพื้นฐานทั่วไป

- มิติความสามารถในการคำนวณ (Numeracy) หมายถึง ความสามารถในการจัดการข้อมูล การใช้ข้อมูล การตีความ แปลความ การนำเสนอข้อมูลและแนวคิดทางคณิตศาสตร์ และสามารถใช้กระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ในการจัดการสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีขอบเขตการวัดสมรรถนะเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (Content) กระบวนการ (Process) และบริบท (Context) ทางคณิตศาสตร์

- มิติความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (Problem Solving in Technology – Rich Environments) หมายถึง การแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ โดยการใช้ ทักษะไอซีที เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือในการสื่อสาร หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ เพื่อใช้ในการแสวงหา การประเมินข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารร่วมกับผู้อื่น โดยมีขอบเขตการวัดสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจ (Cognitive Dimensions) ด้านเทคโนโลยี (Technologies) และด้านแก้ไขปัญหาด้วยเทคโนโลยี (Task)

๒.๒ การพัฒนาข้อคำถามแต่ละมิติ รวมทั้งข้อคำถามในส่วนของข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ แบบทดสอบ ได้แก่ ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ และพฤติกรรมจำแนกตามมิติสมรรถนะ

๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพแบบทดสอบ โดยผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับมิติการวัด (IOC : Item Objective Congruence Index) เพื่อแสดงถึงความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีข้อคำถาม ที่ต้องปรับปรุงจำนวน ๒ ข้อ ในมิติการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่าน (Literacy and Reading Components) ส่วนค่าความยากของข้อสอบทั้งฉบับ (Item Difficulty: p) มีค่า ๐.๗๕๖ ถือว่า แบบทดสอบ

ค่อนข้างง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบทั้งฉบับ (Item Discrimination : r) มีค่า ๐.๒๔๙ ถือว่ามีอำนาจจำแนกที่ระดับพอใช้ และค่าความเที่ยงของข้อสอบ (Reliability) มีค่า ๐.๘๗๖ ถือว่ามีความเที่ยงในระดับสูง

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้แบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ (Field Trial)

การทดลองใช้แบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ (Field Trial) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้ และต้องการทราบถึงปัญหาอุปสรรคของการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก่อนมีการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริง (Main Survey) ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้แบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ (Field Trial) ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ๑) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบทดสอบ ๒) ผลการทดสอบในแต่ละมิติ และ ๓) สมมติฐานในการศึกษา ซึ่งจะได้นำผลการวิเคราะห์มากำหนดเกณฑ์การประเมินผลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ นอกจากนั้นก่อนการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจริง (Main Survey) ได้วางแผนจัดให้มีการอบรมผู้เก็บข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และแบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมีการเสนอความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทของประเทศไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ในหลายประเด็น อาทิ การบริหารโครงการ การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และการพัฒนาเครื่องมือ สรุปได้ดังนี้

๑. การบริหารโครงการ ต้องใช้งบประมาณดำเนินงานค่อนข้างสูง ทั้งในส่วนของค่าสมัครสมาชิกเพื่อเข้าร่วมโครงการประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ (Programme for

the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)

การเข้าร่วมโครงการซึ่งใช้ระยะเวลา ๕ ปี และผลการประเมินอาจไม่ทันต่อการนำมาวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาสมรรถนะของคนไทย การทดลองใช้แบบทดสอบสมรรถนะผู้ใหญ่ตามบริบทประเทศไทย และการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีขอบเขตของช่วงอายุที่กว้าง คือผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๑๖ - ๖๕ ปี จึงควรวางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน กำหนดแผน กิจกรรมและผลผลิตเป็นรายปี รวมทั้งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษาให้เหมาะสม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุที่กว้างและมีหลายกลุ่ม และดำเนินงานในรูปแบบของคณะทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับหลากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักทดสอบทางการศึกษา เป็นต้น โดยระยะแรกอาจเป็นลักษณะโครงการนำร่อง (Pilot Project) เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ในบริบทของประเทศไทย ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะต่อไปอาจดำเนินโครงการประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ โดยร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อประเมินสมรรถนะผู้ใหญ่ในระดับอาเซียนต่อไป

๒. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรดำเนินการดังนี้

- การเลือกประชากรเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ในบริบทของประเทศไทย โดยเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล ควรเลือกเฉพาะ แรงงานในระบบ ทั้งนี้กรอบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ยึดตามกรอบการกำหนดกลุ่มอาชีพตามมาตรฐานข้อมูลของ กระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นการกำหนดตามมาตรฐานสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) และกรอบของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสม กับวิธีการศึกษาและพัฒนา

- การแบ่งช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง ควรแบ่งเป็น ๓ ช่วงอายุของวัยผู้ใหญ่ คือ ผู้ใหญ่ตอนต้น ผู้ใหญ่ตอนกลาง และผู้ใหญ่ตอนปลาย เพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลการประเมินสมรรถนะผู้ใหญ่ และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

- การเก็บรวบรวมข้อมูล ควรมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการ ตอบแบบทดสอบ เช่น มีของที่ระลึกสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล เป็นต้น

๓. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้ใหญ่ในบริบทของประเทศไทย ควรดำเนินการดังนี้

- กำหนดลำดับความสำคัญของมิติที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะผู้ใหญ่ ควรเป็นสมรรถนะ ที่มีความจำเป็นสำหรับคนไทยในยุคที่มีการแข่งขันสูง และยุคที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีทักษะฝีมือ เพื่อนำ ผลการประเมินสมรรถนะไปกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะคนไทยรุ่นต่อไป

- การปรับตัวอย่างข้อคำถามของโครงการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านสมรรถนะ ผู้ใหญ่ มาใช้กับคนไทย ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

- ข้อคำถามสำหรับประเมินสมรรถนะในมิติการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยี (Problem Solving in Technology-rich Environment) ควรเป็นข้อคำถามที่นำสถานการณ์ ของเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้การพัฒนาสมรรถนะคนไทยในมิติดังกล่าว ควรเริ่มที่การพัฒนาระบบ อินเทอร์เน็ตของประเทศที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และประชากรสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้

๘.๕ ด้านกฎหมายการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

- การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมาย การศึกษา : โปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษา (e-Legal)

กฎหมายการศึกษาถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการนำไปใช้ในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา การจัดทำเอกสารด้านกฎหมายจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบของข้อมูลที่ สมบูรณ์ ทั้งด้านความครบถ้วน ความทันสมัย และความถูกต้องแม่นยำ เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาและ

ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ต่อวงการการศึกษา ประกอบกับสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันเปิดกว้าง มิได้จำกัดในเฉพาะห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นยุคของการเรียนรู้โดยใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีช่องทางในการแสวงหาความรู้อยู่มากมาย ทุกหนแห่งมีความรู้ให้แสวงหาอย่างไม่มีข้อจำกัด หากขึ้นอยู่กับผู้ที่ต้องการใฝ่รู้มีความสนใจและต้องการศึกษาเรียนรู้มากขึ้นน้อยเพียงใด เครื่องมือที่คนยุคใหม่ให้ความสนใจและกำลังมีกระแสแห่งความกระตือรือร้นที่ต้องการใช้และฝึกใช้ให้เกิดความรู้ ความเชี่ยวชาญจนเกิดทักษะความถนัดคือ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในโลกที่เปิดอยู่ตลอดเวลา (Online) ซึ่งองค์ความรู้เกือบทุกเรื่องในโลกนี้ไม่ว่าจะอยู่ในซีกโลกใด ก็สามารถเข้าถึงได้ เพราะมีระบบการเปิดเผยความรู้ทั่วไป (share) นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออีกประเภทหนึ่ง ที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ศึกษาเรียนรู้สามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างง่ายและอยู่ใกล้ตัวมากที่สุด ก็คือเทคโนโลยีเกี่ยวกับโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน หรือสมาร์ทแท็บ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ซึ่งปัจจุบันสามารถรับข้อมูลด้านต่างๆ ได้ง่ายมาก ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางเผยแพร่ความรู้

ด้านกฎหมายการศึกษาสู่ผู้ใช้งานจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อผู้ใช้กฎหมายและต่อสาธารณะในวงกว้างยิ่งขึ้น ทำให้การสืบค้นกฎหมายทั้งเก่าและใหม่ทำได้ง่ายเพียงปลายนิ้วสัมผัส สะดวก รวดเร็ว และนำไปใช้ได้ทันทีที่ ทันกับสถานการณ์เมื่อต้องการใช้กฎหมาย ทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะ สถิติปัญญา และเพิ่มพูนความรู้ที่สำคัญคือ ง่าย รวดเร็ว เก่งและทันสมัย ไม่ตกยุค ใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา หากเปรียบเทียบกับการศึกษาและสืบค้นในอดีต ส่วนใหญ่จะสืบค้นกฎหมายจากเล่มเอกสารหรือหนังสือซึ่งค้นคว้าอย่างยากลำบาก ไม่ทันการณ์ในการนำไปใช้งาน จึงเห็นได้ว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ศึกษาความรู้ด้านกฎหมายได้ง่ายขึ้น มีความคล่องตัว และนำกฎหมายไปใช้งานได้ทันกับสถานการณ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (e-Legal) ซึ่งเป็นโปรแกรมประยุกต์ (Application store) กฎหมายการศึกษา เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้ใช้งานทั้งบุคคลและองค์กรการศึกษาและที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมให้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลกฎหมายการศึกษา อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้อง และอื่นๆ ซึ่งการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ต้องง่ายต่อการเข้าถึงและสะดวกต่อการนำไปใช้งาน สืบค้นข้อมูลด้วยคำสำคัญ (keyword) ได้รวดเร็ว และเชื่อมโยง (link) เข้ากับข้อมูลในเว็บไซต์ด้านกฎหมายของสำนักงานฯ รวมทั้งสามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้กฎหมายมีประโยชน์และสามารถเข้าสู่เป้าหมายทุกกลุ่มได้เป็นอย่างดี

แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายมีได้หลายแนวทาง แต่ละแนวทางมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งจะเลือกใช้แนวทางใดขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์หรือการใช้งานของผู้เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายโดยการจัดหมวดหมู่ของกฎหมายมีหลายแนวทางดังนี้

๑. จัดตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย โดยแยกออกเป็นกฎหมายหลัก เช่น กฎหมายระดับสูง ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด เป็นต้น และกฎหมายลำดับรอง เช่น กฎหมายระดับกลาง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎหมายระดับรอง ได้แก่ กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ เป็นต้น

๒. จัดตามกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือชนิดเดียวกัน หรือประเด็นที่มีความสนใจ เพื่อให้สามารถพิจารณาได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ในเรื่องนั้นๆ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับโครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวกับเด็ก กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ราชพัสดุ กฎหมายที่เกี่ยวกับนิติบุคคล กฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และคดีต่างๆ กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป เช่น การพัสดุ เป็นต้น

๓. จัดตามภารกิจตามกฎหมายการศึกษา คือ แบ่งภารกิจเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวกับด้านวิชาการ กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินและการงบประมาณ และกฎหมายที่เกี่ยวกับด้านการบริหารงานทั่วไป

๔. จัดกฎหมายตามนโยบายของรัฐบาล โดยนำนโยบายมาเป็นตัวตั้ง และวิเคราะห์กฎหมายที่สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายในแต่ละด้าน ทั้งนี้นโยบายรัฐมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก และเกิดความสับสนในทางปฏิบัติ จึงอาจเพิ่มประเด็นที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นปัญหาที่สถานศึกษาต้องนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้จริง

การบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา พร้อมกับนำเสนอข้อมูลลงในโปรแกรมประยุกต์กฎหมายการศึกษาและห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ของสำนักงานฯ ใช้วิธีการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยแบ่งตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ กฎหมายหลักและกฎหมายลำดับรอง และจัดกลุ่มกฎหมายแต่ละส่วนที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาในแต่ละด้าน ซึ่งผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบและสืบค้นความรู้ด้านกฎหมายนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาที่สำคัญๆ ในแต่ละด้านได้ โดยกำหนดกรอบนโยบายการศึกษาเพื่อจัดทำโปรแกรมประยุกต์กฎหมายการศึกษา ๙ ด้าน ได้แก่ ๑) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ๒) การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา ๓) การปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ๔) การจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ๕) การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ๖) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ๗) การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ๘) การศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๙) นโยบายเร่งด่วนและเป็นที่สนใจของสังคม (Hot Issue) เช่น การศึกษาทางเลือก

การบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายการศึกษาจำเป็นต้องนำเครือข่ายนักกฎหมายการศึกษาของแต่ละองค์กรเข้ามาร่วมกันจัดทำข้อมูลและรวบรวมกฎหมายการศึกษาให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ โดยเฉพาะกฎหมายลำดับรองซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เช่น คำสั่ง ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ที่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องใช้มากที่สุด รวมถึง

ข้อมูลกฎหมายควรมีแนวปฏิบัติแต่ละเรื่องที่ชัดเจนและสามารถตอบโจทย์ปัญหาแต่ละเรื่องได้ครบถ้วน อาทิ กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง กฎหมายว่าด้วยการรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ซึ่งถือเป็นกฎหมายกลางที่ข้าราชการทุกคนควรมีไว้ และศึกษาให้เข้าใจถึงกระบวนการดำเนินการตามกฎหมาย รวมทั้งยังเป็นสิ่งที่ดี

อย่างยิ่งหากมีการรวบรวมกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นโดยตรงเกี่ยวกับกฎหมายที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบันให้มากที่สุด และนำมาบรรจุไว้ในฐานข้อมูลกฎหมายที่เดียวกัน ก็จะสร้างประโยชน์ให้กับนักกฎหมายหรือผู้สนใจด้านกฎหมาย หรือผู้ใช้กฎหมายสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องชัดเจนโดยไม่ต้องตีความกฎหมาย นอกจากนี้หากดำเนินการได้ ก็ควรให้มีศูนย์กลางด้านกฎหมายการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา หรือให้คำปรึกษา หรือให้คำตอบ หรือจัดทำคำอธิบายกฎหมายการศึกษา สำหรับผู้ที่มีความสนใจและสงสัยเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาสามารถสอบถามและติดตามข้อมูลที่สนใจได้อย่างสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย

นอกจากนี้ ในการบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายการศึกษาเพื่อนำเสนอในโปรแกรมประยุกต์กฎหมายการศึกษาและห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ของสำนักงานฯ ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีความรู้ที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาอย่างน้อย ๔ เรื่องหลัก ได้แก่ ๑) หลักสูตร ๒) ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ๓) เทคโนโลยีทางการศึกษา และ ๔) กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายการศึกษา ทั้งนี้ต้องเรียนรู้เรื่องกฎหมายให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายทั่วไป กฎหมายเอกชน หรือกฎหมายปกครอง ซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้กฎหมายเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เรียนรู้เรื่องของความถูกต้อง ความผิด การรู้ดี รู้ชั่ว รู้จักกฎ กติกา รู้หลักเกณฑ์ของสังคม เรื่องใดที่กฎหมายห้ามทำ ผู้ปฏิบัติก็ต้องรู้ว่าทำไม่ได้ เรื่องใดที่กฎหมายให้อำนาจหรืออนุญาตให้ดำเนินการ ก็สามารถดำเนินการได้ ดังนั้นสถานศึกษาต้องเรียนรู้กฎหมายเพื่อนำไปปฏิบัติและดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะสถานศึกษามีนักเรียนจำนวนมาก และอาจมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นเสมอ เช่น การทะเลาะวิวาท การลงโทษเด็ก ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาไม่รู้กฎหมาย ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานได้

๒. การบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายการศึกษาต้องพึงระวังเกี่ยวกับการตีความกฎหมาย ซึ่งอาจมีการตีความไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติอย่างมาก มีการโต้เถียงกันอย่างไม่รู้ข้อยุติ ถ้าการตีความกฎหมายหรือการแปลความกฎหมายผิดไปจากเจตนารมณ์แล้ว การปฏิบัติตามกฎหมายก็จะเกิดปัญหาตามมาด้วย เช่น กรณีการตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๙ ที่กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ทว่าปัจจุบันโรงเรียนก็ยังเก็บค่าเล่าเรียนอยู่ ซึ่งมีคำวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความไว้ว่า ถ้ากรณีโรงเรียนที่จัดหลักสูตรพิเศษ

ซึ่งนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็สามารถเก็บค่าใช้จ่ายในส่วนเกินนั้นได้ ซึ่งมีระเบียบของกระทรวงการคลังกำหนดอัตราเก็บค่าใช้จ่ายได้ เป็นต้น นอกจากนั้นควรมีการส่งคายนากฎหมายบางฉบับบางมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน เช่น โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

๓. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรมีความรู้ในกฎหมายการบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อการปฏิบัติงาน โดยจำแนกไว้ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) กฎหมายเกี่ยวกับด้านวิชาการ ๒) กฎหมายที่เกี่ยวกับด้านการเงินและงบประมาณ ซึ่งเรื่องนี้สำคัญมาก เพราะมักประสบปัญหาหรือถูกดำเนินคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ จึงจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องงบประมาณ ทั้งเงินในงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในการอนุมัติการเบิกจ่าย ๓) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งก็เป็นเรื่องยาก เนื่องจากต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคน รวมถึงการมีอำนาจในการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย เป็นต้น ๔) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป เช่น กรณีนำนักเรียนไปทัศนศึกษา ไปเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น ทั้งนี้ต้องพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี หรือ ICT เพื่อสืบค้น ติความ แสวงหาความรู้ และ นำกฎหมายไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. ข้อมูลกฎหมายการศึกษาในโปรแกรมประยุกต์กฎหมายการศึกษาไทย ควรมีประเด็นสำคัญเพิ่มเติมและมีรายละเอียดของแนวปฏิบัติให้ชัดเจน อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน เช่น การสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายให้กับโรงเรียนเอกชน การให้ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนโรงเรียนเอกชน การกำหนดสิทธิประโยชน์ด้านภาษีการศึกษา กรณีของผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินสนับสนุนการศึกษาสามารถนำไปลดหย่อนภาษี เป็นต้น กฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริง ที่สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัวตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายต้องการให้เกิดขึ้น มิใช่เป็นนิติบุคคล แต่ต้องปฏิบัติตามที่ผู้บังคับบัญชามอบอำนาจให้ดำเนินการ ไม่สามารถทำนอกเหนือการมอบอำนาจหรือการสั่งการได้ กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ดินราชพัสดุ เป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องมีความรู้จากการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน และกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังเป็นผู้ดูแลรักษา โรงเรียนจะดำเนินการอย่างไรกับที่ดินราชพัสดุก็ต้องได้รับความยินยอมจากกรมธนารักษ์ก่อน แต่กฎหมายการศึกษากำหนดให้สถานศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินราชพัสดุได้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การตัดต้นไม้ใหญ่ในโรงเรียน การสร้างโฮมสเตย์สำหรับการศึกษาเรียนรู้ของครูและนักเรียน การสร้างศูนย์แสดงสินค้าซึ่งแสดงผลงานของนักเรียน การทำเกษตรกรรมในโรงเรียน เป็นต้น

๕. สารระกฎหมายการศึกษาเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรให้มีผลบังคับที่ชัดเจน เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างประโยชน์เกี่ยวกับค่าตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำรงตนได้อย่างสมเกียรติ

● กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) : สร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา และการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือเรียกสั้นๆ ว่า กยศ. เป็นกลไกหนึ่งในการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยดำเนินงานขับเคลื่อนสู่ผู้เรียนอย่างหลากหลายในรูปแบบต่างๆ

อาทิ การจัดสรรทุน เป็นต้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยกองทุนมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย/ยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสกู้ยืมเงิน เป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา สำหรับการเรียนต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี ในประเทศ ทั้งนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๘ โดยให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแล และมีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารอิสลามศึกษาแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่บริหาร จัดการเงินให้กู้ยืม เริ่มดำเนินการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน ดำเนินการมากกว่า ๑๗ ปี โดยกองทุนฯ ดังกล่าวมีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับจัดสรรให้แก่ผู้กู้ยืมในแต่ละปี ทั้งรายเก่าและรายใหม่ มีผู้กู้ยืมจากทั่วประเทศกว่า ๔.๑ ล้านคน มีผู้กู้ที่ครบกำหนดชำระหนี้รวมทั้งสิ้น ๒,๘๐๐,๐๘๑ คน ผู้กู้ที่ติดค้างการชำระคืนเงินกู้ จำนวน ๑,๔๘๕,๙๙๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑ ของผู้กู้ที่ครบกำหนดชำระหนี้ โดยประมาณร้อยละ ๗๐ ของผู้ติดค้างชำระหนี้เป็นผู้มีรายได้แล้ว จึงเห็นได้ว่ามีประเด็นสำคัญคือ สถิติการติดค้างชำระหนี้ของผู้กู้ที่ครบกำหนดและต้องชำระหนี้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของมาตรการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้วยการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในการสร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา ประกอบกับนโยบายของรัฐมุ่งเสริมสร้างจิตสำนึกของผู้กู้ยืมเงินจาก กยศ. ให้มีวินัยในการสงเคราะห์เงินคืนเข้าสู่

กองทุนฯ เพื่อหมุนเวียนกลับมาสู่รุ่นต่อไป จึงดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นของ กยศ. ๒ ประเด็น คือ ๑) กยศ. สร้างคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา โดยนำเสนอสภาพ และผลการกู้ยืมเงิน กยศ. รวมทั้งการชำระหนี้ พร้อมข้อเสนอแนะการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งในด้านการมีงานทำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบ ความมีวินัยทางการเงิน การใช้เงินคืน ความซื่อสัตย์ และอื่นๆ อาทิ ในด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และความเสมอภาคให้แก่ผู้ด้อยโอกาส โดยในเบื้องต้นเลือกกรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการกู้ยืมเงินของนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ๒) การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการจัดทำคู่มือการใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคล่องตัวในการทำสัญญากู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นการทำนิติกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมาย และบังคับใช้ในทางกฎหมายได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการลดปริมาณเอกสารหลักฐานประกอบการทำสัญญาที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

สาระสำคัญเบื้องต้นที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นของ กยศ. มีดังนี้

๑. ประเด็นสภาพและผลการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในมิติคุณภาพการศึกษาและโอกาสการเข้าถึงการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยมีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

- ความเป็นมาและขอบเขตวงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- จำนวนนักเรียน นักศึกษา และวงเงินกู้ยืมเงิน ปี ๒๕๕๕ และ ปี ๒๕๕๖
- การชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖
- กรอบการวิเคราะห์ผลการกู้ยืมเงิน กยศ. ตามตัวชี้วัด ๕ ด้าน ๑๓ ตัวชี้วัด ดังนี้ ด้านที่ ๑ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านที่ ๒ ความเสมอภาค ด้านที่ ๓ คุณภาพผู้เรียน ด้านที่ ๔ การมีงานทำ ด้านที่ ๕ การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม (ความมีวินัยทางการเงิน)

สาระสำคัญโดยสรุปมีดังนี้

๑.๑ เงื่อนไขสำคัญของการดำเนินงานจัดสรรเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ขึ้นอยู่กับเงินทุนหมุนเวียนจากการจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบกองทุนเป็นรายปีจากรัฐบาล และการชำระหนี้คืนของผู้กู้ที่ครบกำหนดชำระ ซึ่งเริ่มมีเงินชำระหนี้คืนกลับสู่กองทุนตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เป็นต้นมา สำหรับกระบวนการพิจารณาและอนุมัติการกู้ยืม คณะกรรมการ กยศ. มอบอำนาจให้ผู้บริหารสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกอนุมัติ และลงนามในสัญญากู้ยืมเงินตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่คณะกรรมการ กยศ. กำหนด โดยหลักเกณฑ์สำคัญของผู้ขอกู้ คือ รายได้ปัจจุบันของครอบครัวกำหนดไว้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี แต่ส่วนใหญ่ในทางปฏิบัติ สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาได้รับการจัดสรรวงเงินน้อยกว่าจำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่สนใจยื่นกู้ ฉะนั้นนอกเหนือจากหลักเกณฑ์รายได้ของครอบครัวแล้ว สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือก ซึ่งแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน อีกทั้งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาสภาพรายได้ที่แท้จริงของบิดามารดาผู้กู้ ก็มีรายได้ไม่แน่นอนค่อนข้างเป็นปัญหาอย่างมากในทางปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการพิจารณาคัดเลือกและการอนุมัติกู้

๑.๒ ข้อมูลการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และสถาบันอุดมศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดขอนแก่น เข้าร่วมดำเนินงานของ กยศ. ๑๕๘ แห่ง จากจำนวนทั้งหมด ๑๘๙ แห่ง ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้ยื่นกู้ จำนวนผู้กู้และวงเงินที่ได้รับจัดสรร และผู้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้กู้ ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่นสอดคล้องกับภาพรวมทั้งประเทศ กล่าวคือ กลุ่มผู้กู้รายเก่าทุกระดับและประเภทการศึกษา มีจำนวนผู้ยื่นกู้มากกว่าจำนวนที่ได้รับจัดสรร ขณะที่กลุ่มผู้กู้รายใหม่ทุกระดับและประเภทการศึกษา ยกเว้น ปวช. มีจำนวนผู้ยื่นกู้มากกว่าจำนวนที่ได้รับจัดสรร และเมื่อพิจารณาผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติให้กู้พบว่า มีจำนวนผู้ยื่นกู้ที่ได้รับอนุมัติให้กุน้อยกว่าจำนวนที่ได้รับจัดสรรในทุกระดับและประเภทการศึกษา

ทั้งรายเก่าและรายใหม่ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการกู้ยืมของผู้กู้รายใหม่ พบว่า ผู้ยื่นกู้ระดับ ปวช. และ ปวส. ได้รับอนุมัติให้กู้มากที่สุด ประมาณร้อยละ ๗๓ ของผู้ยื่นกู้ รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ประมาณร้อยละ ๖๕ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับอนุมัติให้กุน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ ๓๘ ของผู้ยื่นกู้ทั้งหมด โดยวงเงินที่อนุมัติกู้รวมทุกระดับและประเภทการศึกษาทั้งรายเก่าและรายใหม่ ๖๓๕,๐๓๒,๕๖๙ บาท จำแนกเป็นวงเงินที่อนุมัติกู้สำหรับผู้กู้รายเก่า ๔๗๔,๒๗๒,๒๗๘ บาท และวงเงินที่อนุมัติกู้สำหรับผู้กู้รายใหม่ ๑๖๐,๗๖๐,๒๙๑ บาท สำหรับการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ พบว่า มีผู้กู้ทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ครบกำหนดชำระหนี้ รวมทั้งสิ้น ๑๓๖,๐๘๓ คน และมียอดค้างชำระรวม ๘๓,๐๗๐ คน หรือประมาณร้อยละ ๖๘.๔ โดยผู้กู้สายอาชีพมีจำนวนค้างชำระสูงสุด คือ ประมาณร้อยละ ๗๐.๘ และในกลุ่มผู้กู้ที่ค้างชำระมีผู้ที่ค้างชำระทั้งจำนวนเต็ม ประมาณร้อยละ ๒๔.๔ และผู้กู้สายอาชีพค้างชำระทั้งจำนวนเต็มสูงที่สุด คือ ประมาณร้อยละ ๓๐.๐

๑.๓ สภาพปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ๑) เงินกู้ยืมไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนที่ด้อยโอกาส/ยากจนจริง (เงื่อนไขการกู้ยืมที่ผ่อนปรน ทำให้มีผู้อยากจนเพื่อหวังประโยชน์จากเงินกู้ดอกเบียดำ) ๒) มีค่าใช้จ่ายในการติดตามและรับชำระหนี้เงินกู้สูง (ค่าประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ผู้กู้มาชำระหนี้ ค่าจ้างธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ค่าจ้างสำนักงานทนายความ ฯลฯ) ๓) ผู้กู้ขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยทางการเงิน ๔) หนี้เงินกู้ไหลกลับเข้าสู่กองทุนฯ ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

๑.๔ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

๑.๔.๑ ให้ความสำคัญและสนับสนุนหลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ คือ (๑) โอกาสทางการศึกษาตลอดช่วงชีวิต (๒) คุณภาพของสถานศึกษา (๓) การมีงานทำของประชากร (๔) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (๕) การปรับตัวเข้ากับโลกดิจิทัลและการสื่อสาร (๖) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน (๗) การแข่งขันด้านการค้า และ (๘) การรองรับการเข้าสู่และร่วมเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC: Asean Economic Community) และความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC: Asia-Pacific Economic Cooperation)

๑.๔.๒ หลักการ/แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุน ได้แก่ (๑) ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตามศักยภาพและความสามารถ ผ่านเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (๒) กองทุนฯ ต้องบริหารจัดการให้

สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะยาว โดยไม่เป็นภาระกับรัฐ (๓) ผู้เรียนที่มีศักยภาพและความสามารถสามารถกู้ยืมเงินเพื่อเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เมื่อสำเร็จการศึกษาต้องมีงานทำ มีรายได้เพียงพอที่จะชำระคืนหนี้เงินกู้ และ (๔) รัฐสามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสนองตอบความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

๑.๔.๓ แนวทางการดำเนินงาน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ (๑) เปลี่ยนจากเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามาเป็นเงินทุนให้เปล่า (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของผู้เรียนที่ด้อยโอกาส/ยากจน เช่น เส้นแห่งความยากจน (Poverty line) รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว จำนวนบุตรที่ต้องดูแลรับผิดชอบ ฯลฯ (๓) แหล่งที่มาของเงิน ประกอบด้วย เงินอุดหนุนจากรัฐ เงินงบประมาณโครงการเรียนดี (เรียนฟรี ๑๕ ปี) รายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาล รายได้จากภาษีบาป ร้อยละ ๐.๕ การระดมทุนจากสถาบัน/องค์กรต่างๆ ในสังคมและสถานศึกษา

(๔) การบริหารจัดการเงินทุนให้เปล่า ได้แก่ จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา และโอนบทบาทของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการให้กู้ยืมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญและอาชีพ) มาเป็นทุนการศึกษาแบบให้เปล่า สำหรับผู้เรียนที่ด้อยโอกาส/ยากจน นำงบประมาณเรียนฟรี ๑๕ ปี มาบริหารจัดการใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ยากจนจริง และจัดสรรให้กับผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ชนบท และเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นลำดับแรก (๕) ใช้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือในการบริจาคเงินเข้าสู่กองทุนเงินให้เปล่า (๖) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่มาดูแลในสถานศึกษา (๗) กำหนด GPA สำหรับผู้กู้ยืม (๘) จำนวนเงินกู้ยืมในประเภทอาชีวศึกษาน้อยเกินไป ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา และ (๙) แก่กฎหมายแรงงาน โดยให้ผู้ที่อายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ได้รับความคุ้มครองแรงงานเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน

ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ (๑) เนื่องจากประโยชน์ของการเรียนระดับอุดมศึกษา ตกอยู่กับผู้เรียนมากกว่าที่สังคมส่วนรวมได้รับ ผู้เรียนจึงควรมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามหลักประโยชน์ที่ได้รับ (benefit principle) (๒) การเรียนระดับอุดมศึกษา แตกต่างจากการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรงที่การเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบริการขั้นพื้นฐานตามสิทธิของพลเมืองที่ทุกคนพึงได้รับจากรัฐ แต่การเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละคนให้สูงขึ้นและทัดเทียมกัน (๓) กำหนดเป้าหมายจำนวนผู้เรียน จำแนกตามคณะ/สาขาวิชา เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาที่ขาดแคลน สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน มีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ผลิตเพื่อการดำรงอยู่ของศาสตร์/สาขาวิชา (ประวัติศาสตร์ โบราณคดี รวมทั้งสาขาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน) และกลุ่มสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของผู้เรียน แต่ไม่ได้เป็นความต้องการของประเทศ (๔) กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอกู้ยืมเงิน ได้แก่ ผ่านระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีคะแนนผลการเรียน O-Net ตามที่กำหนด (๒.๗๕ ขึ้นไป หากเข้าศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์ และ ๓.๐๐ ขึ้นไป หากเข้าศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์) และมีผลคะแนนสะสมเฉลี่ยรายปีไม่ต่ำกว่า ๒.๗๕ (๕) ปรับโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการกองทุน กยศ. โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา และโอนบทบาทภารกิจของกองทุน กยศ. มาไว้ที่กองทุนเพื่อการศึกษา จัดสรรเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม เงินกู้ยืมไม่คิดดอกเบี้ย แต่ปรับมูลค่าของหนี้เงินกู้ตามอัตราเงินเฟ้อ ผู้กู้เริ่มชำระคืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด (ชำระก่อนกำหนดได้รับสิทธิ์ลดหย่อน) หากผู้กู้ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดก็ยังไม่ต้องชำระหนี้ หากผู้กู้พิการ ทุพพลภาพ (จนไม่สามารถทำงานได้) หรือเสียชีวิต หนี้ที่เหลือตัดเป็นหนี้สูญ และมูลค่าหนี้ของผู้กู้แต่ละรายคิดเป็นจำนวนเงินมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการใช้คืน (๖) ให้กรมสรรพากรมาเป็นผู้ติดตามและรับชำระหนี้เงินกู้ (๗) แหล่งที่มาของเงินประกอบด้วย เงินอุดหนุนจากรัฐ เงินหมุนเวียนจากการรับชำระคืนหนี้เงินกู้ของผู้กู้ การระดมทุนจากตลาดเงิน (การออกพันธบัตร) โดยกองทุน กยศ. เป็นผู้รับผิดชอบการชำระคืนเงิน และรายได้จากค่าปรับสำหรับผู้กู้ที่หลีกเลี่ยงการชำระหนี้เงินกู้ และ (๘) สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเข้าเรียนในสาขาวิชาที่สนใจอย่างแท้จริง โดยไม่นำสิทธิ์การกู้ยืมเงินมาเป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจ

สรุปแนวทางโดยรวม (๑) ให้รางวัล สวัสดิการ และความก้าวหน้าแก่ผู้ทำงาน กองทุน กยศ. ในสถานศึกษา (๒) พัฒนาระบบ IT ในการกู้ยืมผ่านอินเทอร์เน็ตและการจัดเก็บเอกสาร และเพิ่มตัวแปรในการเก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกมิติ (๓) กยศ. กำหนดมาตรฐานสำหรับอัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลกองทุน กยศ. ต่อนักศึกษา และ (๔) ปลุกฝังระบบคุณธรรมการนำเงินไปใช้สำหรับการศึกษา และการรับผิดชอบใช้เงินคืนโดยสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง

๑.๔.๔ การจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องมีการประเมินโอกาส จุดแข็ง จุดอ่อน และค้นหาสิ่งที่ท้าทายในการพัฒนาปรับปรุงแนวความคิดในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในอนาคต

๑.๔.๕ สรุปแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ (๑) จัดทำนโยบาย (blue print) (๒) จัดทำแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (blue print for change) (๓) จัดทำแผนการดำเนินงาน (road map) (๔) เสนอเค้าโครงในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร (๕) ออกแบบระบบและการจัดการ (๖) ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการต่อไป

๑.๕ การวิเคราะห์การกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ตามกรอบของตัวชี้วัด ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านที่ ๒ ความเสมอภาค ด้านที่ ๓ คุณภาพผู้เรียน ด้านที่ ๔ การมีงานทำ ด้านที่ ๕ การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม (ความมีวินัยทางการเงิน) ซึ่งในแต่ละด้าน จะศึกษาข้อมูลผู้กู้ยืมเงินที่ค้างชำระหนี้ จำแนกตามสาขา/สถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และกำหนดให้จัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดเพิ่มเติม ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพมาสนับสนุนข้อมูลในเชิงลึก อาทิ

- ตัวชี้วัดด้านที่ ๑ ร้อยละของผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีข้อสังเกตคือ ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาจเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อระดับอุดมศึกษา จึงควรเพิ่มร้อยละของจำนวนผู้กู้ยืมต่อจำนวนนักเรียนในสถานศึกษา

- ตัวชี้วัดด้านที่ ๒ สัดส่วนระหว่างชายและหญิงของผู้ที่กู้ยืมเงิน จำแนกตามระดับการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับเพศและสาขาที่เรียนกับการมีงานทำ เนื่องจากมีบางสาขาที่ผู้หญิงเรียนแล้วหาการทำงานไม่ได้ ควรให้ความสำคัญกับสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการมาก

- ตัวชี้วัดด้านที่ ๓ และด้านที่ ๔ ร้อยละของผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ จำแนกตามระยะเวลาในการได้งาน และคณะ/สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งอาจหาข้อมูลมากกว่า ๑ ปีขึ้นไปไม่ได้ จึงควรเพิ่มให้ผู้สำเร็จการศึกษารอกข้อมูลในส่วนนี้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

- ตัวชี้วัดด้านที่ ๕ ร้อยละของผู้กู้ยืมที่ไม่มาชำระหนี้ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยให้ระบุเหตุผลที่ไม่มาชำระหนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนปัญหาการดำเนินการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งเรื่องประโยชน์ทับซ้อนของสถานศึกษา การตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของลายมือชื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การจัดเก็บเอกสาร การไม่ชำระหนี้คืน และการบริหารเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น โดยมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารับผิดชอบเรื่องการจัดสรรเงินตามหลักเกณฑ์ที่

กยศ. กำหนดให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษา และให้มีการทบทวนแนวทางการให้กู้ยืมเงิน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียน มีศักยภาพ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะในการเรียน มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง คนดี สามารถชำระหนี้ และมีวินัยทางการเงิน ซึ่งส่งผลให้กองทุนมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการให้กู้ยืม รวมทั้งพิจารณาการให้กู้ยืมเงินในสาขาวิชาที่ขาดแคลนเป็นลำดับแรก นอกจากนี้สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึก มีวินัยและความรับผิดชอบในการใช้คืนหนี้เงินกู้ เพื่อหมุนเวียนเงินสู่กองทุนฯ กลับมาสู่รุ่นต่อไปในการกู้ยืม และครูแนะแนวต้องชี้แนะเกี่ยวกับการเลือกเข้าศึกษาต่อให้แก่ผู้เรียน

สำหรับผู้กู้ที่ค้างชำระแบ่งเป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มที่มีงานทำ จะใช้มาตรการเร่งรัดหนี้สิน ปัจจุบัน กยศ. จัดสำนักงานเร่งรัดหนี้สิน จึงมีค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ เช่น ถ้าติดตามหนี้มาได้หนึ่งร้อยบาท กยศ. ให้ค่าตอบแทนเจ็ดบาท สถานศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับผู้กู้ ซึ่งเป็นลูกศิษย์ สามารถช่วยตรงส่วนนี้ได้ ส่วนกลุ่มที่สอง กลุ่มที่ไม่มีรายได้ โดย กยศ. ประสานกับกรมการจัดหางาน และบริษัทเอกชนต่างๆ ขอให้รับนักเรียนนักศึกษาที่เป็นผู้กู้ยืมเงินของ กยศ. เข้าทำงานในลำดับต้นๆ อย่างไรก็ตามในการติดตามหนี้ กยศ. ควรกำหนดนโยบายการติดตามหนี้และการชำระหนี้คืนให้ชัดเจน และดำเนินการอย่างเข้มงวด เช่น ธนาคารมีข้อจำกัดในการติดตามหนี้ กยศ. เนื่องจากกำหนดให้เป็นเพียงผู้แจ้งภาระหนี้เท่านั้น จึงไม่เข้มงวดในการติดตามหนี้เท่าที่ควร เป็นต้น

๒. ประเด็นการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และการจัดทำคู่มือการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ฯ เนื่องจากการทำสัญญากู้ยืมเงิน กยศ. ในอดีต พบว่ามีผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งครู อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานด้านการกู้ยืมเงิน กยศ. จำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำนิติกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับเอกสารหลักฐานประกอบสัญญามีจำนวนมาก และใช้ระบบเอกสารควบคู่กับระบบอิเล็กทรอนิกส์ อาจมีความยุ่งยากในขั้นตอนการกู้ยืมเงินและการทำสัญญา รวมถึงการจัดเก็บเอกสารและการฟ้องร้องคดีที่ใช้กระดาษปริมาณมาก กยศ. จึงมีแนวคิดเพื่อหาทางออกของปัญหา ยุ่งยากดังกล่าว โดยนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการทำธุรกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ดำเนินการจัดทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พร้อมจัดทำคู่มือการใช้ เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษและเอกสาร เป็นการประหยัดต้นทุนและเวลา รวมทั้งเป็นการบังคับใช้ในทางกฎหมายได้อย่างแท้จริง

กระบวนการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของ กยศ. โดยระยะเริ่มแรกดำเนินการแปลงเอกสารหลักฐานการกู้ยืมที่เป็นกระดาษซึ่งสถานศึกษาและธนาคารเก็บรักษาไว้ ให้มาเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และ

ระยะต่อไปจะนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เต็มรูปแบบ โดยกระบวนการเข้าทำสัญญาจะใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวก ลดขั้นตอนในการกู้ยืม และลดปริมาณการใช้กระดาษ ซึ่งนักเรียนและนักศึกษาจะสามารถกู้ยืมเงินจาก กยศ. ได้ง่ายขึ้นโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์จาก Tablet และ Mobile Phone และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็คงไม่ต้องลำบากเดินทางมาเซ็นรับรอง โดยมีการจัดทำคู่มือการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ๗ เรื่อง คือ (๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (๒) การทำสัญญากู้ยืมเงินตามกฎหมายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (๓) หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเกิดของสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (๔) หลักการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (๕) ขั้นตอนการกู้ยืมเงินของ กยศ. ในปัจจุบัน (๖) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (๗) ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในบางส่วน ยังไม่ได้นำมาใช้ทั้งหมด โดยนำมาใช้ในส่วนของการยื่นคำขอกู้ในระบบ e-studentloan หากจะมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ทั้งหมด จะต้องคำนึงถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เท่ากัน จำเป็นต้องพัฒนาหรืออบรมให้มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เพราะปีๆ หนึ่ง มีการทำสัญญาของ กยศ. ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ฉบับ รวมทั้งต้องมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูล ให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกันและใช้ด้วยกันได้ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามก็ดีเลือกเริ่มต้นการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ของ กยศ. จากสัญญาของ กยศ. ก่อน เนื่องจากเป็นสัญญาด้านการเงิน และมีมูลค่าไม่มากนัก รวมถึงเกี่ยวข้องกับเรื่องข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล ตั้งแต่เริ่มการเข้าทำสัญญาจนถึงกรณีที่ต้องมีการดำเนินคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับทางศาล ขณะนี้มีการจัดทำระบบต้นแบบการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบการทำ e-contract ประกอบด้วยวิธีการหลายรูปแบบ เช่น Sign บน Tablet และ Sign ด้วยการพิมพ์ชื่อบน free text ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และ Sign ด้วยรหัส USSD ผ่านโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องหารือกับศาลยุติธรรมเพื่อใช้หลักฐานจาก e-contract ในการฟ้องคดีได้ด้วย

ภาคผนวก

การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗

First Mini Conference on Education 2014

เรื่อง

การมีส่วนร่วมยกระดับการศึกษาไทย

ในโอกาสพระราชพิธี ๒๑

วันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ณ โรงแรมสวิสไฮเต็ล เลอ คอนคอร์ด กรุงเทพฯ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

First Mini Conference on Education 2014

Office of the Education Council

เรื่อง “การมีส่วนร่วมยกระดับการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

วันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	ชาลอน บี
๐๘.๔๕	นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เดินทางถึงสถานที่จัดงาน	ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> พิธีเปิดการประชุม โดย นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการจัดการประชุม โดย ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวสาระสำคัญของความร่วมมือดำเนินงานพัฒนาการศึกษาไทย โดย H.E Mr. Anthony John Lynch New Zealand Ambassador Mr. Felix Zimmermann OECD สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กล่าวเปิดการประชุม โดย นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน 	ชาลอน บี ชั้น ๒ (๓๐๐ คน)
๐๙.๓๐-๐๙.๔๕	พักรับประทานอาหารว่าง	หน้าห้อง ชาลอน บี
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอและเสวนา “แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต : ข้อเสนอแนวทางการศึกษา ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะที่ต้องการของคนไทย และตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ช่วงอายุ ๐-๕ ปี และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป” ประธานและนำเสนอ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณี ทองโรจน์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้นำเสนอ นายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและสถาบันครอบครัว นางจิตา พิทักษ์สินสุข กรรมการสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย นางณัฐวรรณ เซวาน์ลิลิตกุล สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข นายมงคล จินตามัง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชน จังหวัดพิจิตร ผู้ดำเนินรายการ นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบราชการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ชาลอน บี ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอและเสวนา “แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต : ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษา ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะที่ต้องการของคนไทย และตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี และอายุ ๑๕-๕๙ ปี ด้านบริการและด้านการท่องเที่ยว” โดย นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร รองประธานกรรมการหอการค้าไทย ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์ รองประธานฝ่ายวิชาการ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ชาลอน บี ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๐๙.๔๕-๑๐.๐๐	<p style="text-align: center;">แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการจัดการประชุม โดย ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	
๑๐.๐๐-๑๐.๑๕	<ul style="list-style-type: none"> สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติกับ NZQA” โดย Mr. Emmet McElhatton Senior Policy Analyst, International Strategic and Corporate Services Division, New Zealand Qualifications Authority (NZQA) 	
๑๐.๑๕-๑๐.๔๕	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนากรอบการกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพบริหารสินทรัพย์ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดย ดร.อภิชัย สมบูรณ์ปกรณ์ ผู้แทนจัดทำกรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพ 	ชาลอน เอ ชั้น ๒
๑๐.๔๕-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ โดย ผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้ดำเนินรายการ ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	(๖๐-๘๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ (ต่อ) โดย ผู้แทนสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสำนักงานสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้แทนจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้ดำเนินรายการ ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ชาลอน เอ ชั้น ๒ (๖๐-๘๐ คน)
๐๙.๔๕-๑๐.๑๕ ๑๐.๑๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> เกณฑ์คุณภาพของงานวิจัยกับการประเมินวิทยฐานะของครู โดย ดร.รัตนา ศรีไทรย์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอและเสวนา “การขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล” โดย นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	เลอ โถตัส ๑ ชั้น ๒ (๘๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ประเด็นและหัวข้อวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ และดำเนินการช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล” สรุปผลหัวข้อวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษาตามกรอบทิศทาง ประเด็นวิจัย และหัวข้อวิจัยทางการศึกษาของประเทศ โดย นางสาวอุษา ชูชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาววิชชุลาวัลย์ พิทักษ์ผล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวจิรศรี อนุวัชกุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางปัทมา คำภาศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวกุลวิภา ซีพริบสุข สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	เลอ โถตัส ๑ ชั้น ๒ (๘๐ คน)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่												
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p>นวัตกรรมใหม่ทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล</p> <p>นำเสนอ VTR</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาผ่าน Application โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) โดย สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสังคมสมัยใหม่ในโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.สุภาพร โกเฮงกุล ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	<p>เลอ โลตัส ๒ (๕๐ คน)</p>												
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G												
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>นำเสนอ VTR</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โปรแกรมประยุกต์ใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาผ่าน Application โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) โดย สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยเทคโนโลยี iPod หรือ MP3 และสื่อสังคมสมัยใหม่ในโลกศตวรรษที่ ๒๑ โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.สุภาพร โกเฮงกุล ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p>	<p>เลอ โลตัส ๒ (๕๐ คน)</p>												
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p>การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๖</p> <p>เสวนา เรื่อง การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๖ : การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความสำคัญ กรอบแนวคิด การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือ และสภาพปัญหาของเครื่องมือการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล โดย นางสาวทวิพร บุญวานิช สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา <p>ผู้อภิปราย</p> <table border="0"> <tr> <td>รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์</td> <td>มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติดา เมฆพัฒนา</td> <td>สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่</td> </tr> <tr> <td>ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม</td> </tr> <tr> <td>นายมานพ ชาติโย</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต</td> </tr> <tr> <td>นางสาวธนารักษ์ นักรบ</td> <td>ผู้แทนจัดทำ App. Store</td> </tr> </table> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติดา เมฆพัฒนา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่	ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	นายมานพ ชาติโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	นางสาวธนารักษ์ นักรบ	ผู้แทนจัดทำ App. Store	<p>กฤษณา ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม													
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติดา เมฆพัฒนา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่													
ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา													
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม													
นายมานพ ชาติโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต													
นางสาวธนารักษ์ นักรบ	ผู้แทนจัดทำ App. Store													

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>การประชุมสนทนากลุ่มและสรุปผล การจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ (Policy Review)</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ (Policy Review): นโยบายด้านการสอน การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน โดย นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ (Policy Review): การพัฒนาหลักสูตร โดย นายเอกวุฒิ บุตรประเสริฐ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ (Policy Review): การเรียนรู้โดยใช้ อุปกรณ์เคลื่อนที่ โดย นายปานเทพ ลาภเกษร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประธาน ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ รองประธาน ดร.ดิเรก พรสีมา อดีตประธานกรรมการคุรุสภา นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ร่วมเสวนา Mr. Felix Zimmermann OECD ผู้ดำเนินรายการ นางสุชาดา ไชยรัตน์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา <p>● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	<p>จามจรี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p>มองสถิติการศึกษาไทย ก้าวไกลในเวทีสากล</p> <p>เสวนา “สภาการณ์สถิติการศึกษาโลก : หลากหลายมุมมองของการศึกษาไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอและดำเนินรายการ : กรอบและแนวทางการจัดทำสภาการณ์การศึกษาไทย ในเวทีโลก สภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรค โดย นางสาวสิริวรรณ สวัสดิ์วัฒน์ ณ อยุธยา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางเพทาย บุญมี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กร UNESCO และแนวทางจัดเก็บสถิติการศึกษาที่เชื่อมโยงกับประเทศไทย โดย นางอรชาด สีบสิทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เสวนา ดร.มาลี วงศาโรจน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ Mr. Felix Zimmermann OECD Mr. Roshan Bajracharya ผู้แทน UNESCO Bangkok ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา <p>● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	<p>ราชวดี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา “มองสถิติการศึกษาไทย ก้าวไกลในการยกระดับสู่สากล”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอและดำเนินรายการ : แนวทางการจัดทำสถิติการศึกษา ข้อจำกัดและองค์ประกอบ การนำเสนอรายงานสารสนเทศและแนวโน้มทางการศึกษาของประเทศไทย โดย นางกมลทิพย์ เมฆพุก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นายภาณุพงศ์ พนมวัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● บทบาทศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการกับการพัฒนาสถิติ การศึกษา โดย นางอรชชาติ สืบสิทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เสวนา ดร.ปิยนุช วุฒิสอน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	<p>ราชวดี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p>การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนของประเทศไทย</p> <p>เสวนา “การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนของประเทศไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ การประเมินอนาคตการดำเนินงานระหว่างปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙ ของประเทศไทย และการ ประเมินสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในบริบทต่างกัน โดย นายปานเทพ ลาภเกษร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● นำเสนอภาพรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ ในชั้นเรียนของประเทศไทย โดย ดร.ศศิรัศม์ วีระไวทยะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา นายกิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ โรงเรียนปรินส์รอยแยลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ นายมนต์ชัย กุณพิภนิก ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจ บริษัท อินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ดำเนินรายการ นายปานเทพ ลาภเกษร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	<p>อินทนิล ชั้น ๓ (๓๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การศึกษาเพื่อปวงชนของไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑</p> <p>นำเสนอและเสวนา “รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย ๒๕๕๖” ประธาน รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณี ทองโรจน์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาพรวมการศึกษาเพื่อปวงชน : ความสำคัญ องค์ประกอบ เป้าหมายในการศึกษาเพื่อปวงชนของไทยตามตัวชี้วัดระดับโลก การขับเคลื่อนการดำเนินงาน และสรุปผลการประชุมของเป้าหมายการดูแลและการศึกษาของเด็กปฐมวัย ณ ประเทศเกาหลีใต้ โดย นางสาวชนิษฐา จิรวิริยวงศ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนของไทย การจัดเก็บข้อมูลและปัญหาอุปสรรค โดย นางโชติกา วรรณบุรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา ดร.เบญจลักษณ์ น้าฟ้า ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านวิชาการและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร.รังสรรค์ วิบูลอุปถัมภ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา ยูนิเซฟ ผู้แทนยูเนสโก ผู้แทนสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	อินทนิล ชั้น ๓ (๓๐ คน)
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ : PIAAC</p> <p>นำเสนอและเสวนา เรื่อง “การประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่” (Programme for the International Assessment of Adult Competencies : PIAAC)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมา แนวคิด หลักการ และการนำผลการประเมินไปวางแผนและกำหนดนโยบาย ● การประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ : ผลจากการประชุมปฏิบัติการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา” <p>โดย นางพรพิมล เมธีรานันท์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางรุ่งตะวัน งามจิตอนันต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	บุษกร ชั้น ๓ (๕๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● การอภิปราย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ : PIAAC ตามบริบทของประเทศไทย” <p>โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.วิชุดา กิจธรรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	บุษกร ชั้น ๓ (๕๐ คน)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การพัฒนากรอบสมรรถนะครูผู้การเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>เสวนา “การพัฒนากรอบสมรรถนะครูผู้การเป็นประชาคมอาเซียน”</p> <p>ประธาน ดร.รัตนา ศรีหรั่ง รองเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● ความสำคัญ กรอบแนวคิด สมรรถนะครูของหน่วยงานทางการศึกษาในประเทศไทย และ แนวทางการพัฒนากรอบสมรรถนะครูผู้การประชาคมอาเซียน</p> <p>นำเสนอ นายสำเนา น้อยทอง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา</p> <p>ดร.ดิเรก พรสีมา อดีตประธานกรรมการคุรุสภา</p> <p>ดร.พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง กรรมการคุรุสภา</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นางสาวสมรชนีกร อ่องเอิบ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	<p>อุบลชาติ ชั้น ๓ (๕๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">ติดตามการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย ประจำปี ๒๕๕๖</p> <p>● การประชุมติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) ประจำปี ๒๕๕๖</p> <p>ประธาน ดร.รัตนา ศรีหรั่ง รองเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้นำเสนอ</p> <p>นางจินตนา พัฒนพงศ์ธร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>นางสาวเบญจา จรัสสัมฤทธิ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ</p> <p>นายวีระชาติ ทศรัตน์ ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ พัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสานการจัดการ ศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย</p> <p>นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาถ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ</p> <p>นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนา การเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	<p>อุบลชาติ ชั้น ๓ (๕๐ คน)</p>

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐-๐๙.๓๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	หน้าห้องประชุมย่อย
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐	รับประทานอาหารว่าง	หน้าห้องประชุมย่อย
๐๙.๓๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอและเสวนา “แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต : ข้อเสนอแนวการจัดการศึกษา ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะที่ต้องการของคนไทย และตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี และอายุ ๑๕-๕๙ ปี ด้านอุตสาหกรรม” <ul style="list-style-type: none"> ประธาน ดร.รัตนา ศรีเหรัญ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้นำเสนอ นายถาวร ชลัษเฐียร รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รักษาการเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ นายวีระ พลอยศรีบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ชาลอน ปี ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอและเสวนา “แผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต : ข้อเสนอแนวการจัดการศึกษา ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะที่ต้องการของคนไทย และตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี” <ul style="list-style-type: none"> ประธาน ดร.รัตนา ศรีเหรัญ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้นำเสนอ <ul style="list-style-type: none"> นางพรพรรณ โชติพิทักษ์วัน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นางเกยุร บุญเสนอ ผู้อำนวยการกลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นายกรีช วัชรศิริธรรม ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร นางจินตนา แม้นสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลเมืองพัทยา นางยิษฐา แว่วศรี ผู้อำนวยการสำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นายปราโมทย์ ด้วงอิม ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ นายวิช ตาแก้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ชาลอน ปี ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๓๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ</p> <p>● นำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ (ต่อ) โดย ผู้แทนจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้แทนจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสมาคมมัคคุเทศก์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ</p> <p style="text-align: center;">ผู้ดำเนินรายการ ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	<p>ชาลอน เอ ชั้น ๒ (๖๐-๘๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>● นำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ (ต่อ) โดย ผู้แทนกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนจากโรงเรียนจำอากาศ ผู้แทนจากโรงเรียนนายเรืออากาศ ผู้แทนจากโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ผู้แทนจากกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน</p> <p style="text-align: center;">ผู้ดำเนินรายการ ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● อภิปรายและสรุปผลแนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ พร้อมข้อเสนอแนะ ผู้ดำเนินรายการ ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	<p>ชาลอน เอ ชั้น ๒ (๖๐-๘๐ คน)</p>

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๓๐-๑๐.๓๐	<p>การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘)</p> <p>เสวนา “การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘)”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอสาระสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) โดย นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	<p>เลอ โกลด์ส์ ๑ ชั้น ๒ (๘๐ คน)</p>
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> อภิปราย “แนวทางการนำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) สู่การปฏิบัติ” โดย ดร.อินทร์ จันทร์เจริญ นายกษมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นายปราโมทย์ ดั่งอิม ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อภิปราย ตอบข้อซักถาม และสรุปผลการประชุมพร้อมข้อเสนอแนะ 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอสาระสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) โดย นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	<p>เลอ โกลด์ส์ ๑ ชั้น ๒ (๘๐ คน)</p>
๑๔.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> อภิปราย “แนวทางการนำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) สู่การปฏิบัติ” โดย นายกมล รอดคล้าย รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายบัณฑิต ศรีพุทธารุร เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นายเรืองฤทธิ์ อภิวงค์ นายกษมาคมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด แห่งประเทศไทย ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อภิปราย ตอบข้อซักถาม และสรุปผลการประชุมพร้อมข้อเสนอแนะ 	

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา เรื่อง การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๖ : การดำเนินงานในปี ๒๕๕๗</p> <p>ประธาน รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณี ทองโรจน์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การจัดเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์และประมวลผล และการจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๗ <p>โดย นางสาวทวีพร บุญวานิช สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้อภิปราย</p> <p>รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ (๓๐ คน)</p> <p>ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม</p> <p>นายมานพ ชาศิโย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต</p> <p>นายศักดิ์ดา พงษ์แสงทอง ผู้แทนจัดทำ App. Store</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ</p> <p>นางเกื้อกุล ชั่งใจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	<p>กฤษฎณา ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัดองค์กร สู่ความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑</p> <p>เสวนา “การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัดองค์กรสู่ความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑ : การชี้แนะ (Coaching) และการทำงานเป็นทีม (Team Working)”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การยกระดับสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาไทยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : ระบบการชี้แนะ (Coaching) <p>นำเสนอ นางสาวสมปอง สมญาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การยกระดับสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาไทยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : การทำงานเป็นทีม (Teaming Working) <p>นำเสนอ นางสุชาติา ไชยรัตน์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ</p> <p>ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน</p> <p>ผู้แทนสถาบันเพิ่มผลผลิต</p> <p>ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.สุภาพร โกเฮงกุล ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร</p> <p>สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	<p>จามจรี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา” <p>ประธาน ดร.วิชัย ตันติกุลานันท์ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา ผู้มาเสนอ ดร.สวัสดิ์ ภูทอง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา นายจรวัย หนูคง อดีตตุลาการศาลปกครอง นายธีรพันธ์ พุทธิสวัสดิ์ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นางปรัชญาภรณ์ เหมวิมล ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ ศุภสภา นายโกวิท คุพะเนียด สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	<p style="text-align: center;">จามจรี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระดมความคิด “สะท้อนปัญหา ร่วมหาทางออก กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)” <p>โดย ผู้แทนสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการโรงเรียนขามแก่นนคร</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	<p style="text-align: center;">ราชวดี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา “การติดตามและประเมินผลการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอข้อมูลเบื้องต้น และกรอบแนวทางการติดตามและประเมินผลการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา <p>โดย นางสาวสุวิมล เล็กสุขศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้อภิปราย ผู้แทนสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เลขานุการคณะกรรมการบัญชีจ่ายที่ 1 เลขานุการคณะกรรมการบัญชีจ่ายที่ 2</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	<p style="text-align: center;">ราชวดี ชั้น ๒ (๓๐ คน)</p>

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๓๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การประเมินผลทางการศึกษานานาชาติ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อการปฏิรูปคุณภาพครู</p> <p>เสวนา “การประเมินผลทางการศึกษานานาชาติ : ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู (TALIS)”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอ ความเป็นมา แนวคิด หลักการ วิธีดำเนินการ และเครื่องมือประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้ของครู โดย นางสาวสมรชันิกร อ่องเอิบ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินผลทางการศึกษานานาชาติด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพครู โดย นางสาวทวีพร บุญวานิช สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	อินทนิล ชั้น ๓ (๓๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอ ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลภาคสนาม (Field Trial) การเก็บข้อมูลหลัก (Main Survey) การแปลเครื่องมือและการจัดทำแบบสำรวจ โดย ดร. สุพรรณิกา กุสุมาวดี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบการวัดและประเมินผลนานาชาติ กระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการจัดทำฐานข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการสำรวจ โดย นางสาวธนารักษ์ นักรบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประมวลผลข้อมูล อภิปราย สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	อินทนิล ชั้น ๓ (๓๐ คน)
๐๙.๓๐-๐๙.๕๐	<p style="text-align: center;">ยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>เสวนา “ยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : Thailand NQF) โดย ดร. ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	บุษกร ชั้น ๓ (๖๐-๘๐ คน)
๐๙.๕๐-๑๐.๑๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอผลจากการประชุม Task Force on ASEAN Qualifications Reference Framework (TF-AQRF) โดย นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	
๑๐.๑๐-๑๐.๔๕	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพบริหารสินทรัพย์ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดย ดร.อภิชัย สมบูรณ์ปกรณ์ ผู้แทนจัดทำกรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพ 	
๑๐.๔๕-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ร่วมอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ “แนวทางการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : Thailand NQF) เพื่อเตรียมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน” โดย ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นายวิษณุ ปาณวร รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน นายสมพงษ์ นครศรี รองประธานอาวุโส สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นายพรชัย มงคลวนิช นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ผู้ดำเนินรายการ นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G

วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “วิพากษ์กรอบคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF)” โดย นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวชรินทร์ พุ่มเกษม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อภิปรายและให้ข้อคิดเห็น สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	บุษกร ชั้น ๓ (๖๐-๘๐ คน)
๐๙.๓๐-๑๒.๓๐	<p>ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย สู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา</p> <p>เสวนา “ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอกรอบแนวคิด ตัวชี้วัดด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษา และกระบวนการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูล เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด โดย นางสาวอุษา ชูชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา นางสาวสุภาพิศ ผลงาม ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่ายพันธมิตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) นายวาทกานต์ ช่อแก้ว รักษาราชการแทนผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ เพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย นางสาววิจิตรา เอื้อจิตราเจริญ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๑ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้ดำเนินรายการ นายภาณุพงศ์ พนมวัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	นิโลบล ชั้น ๓ (๓๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ชั้น G
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>การบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา กับแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> เสวนา เรื่อง การบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) กับแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ประธาน นางเยาวเรศ ชินวัตร ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา ผู้อภิปราย นางวัชรินทร์ ศานต์ตระกูล รองประธานอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้นำเสนอ นางสาวกิงกาญจน์ เมฆา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	นิโลบล ชั้น ๓ (๓๐ คน)

การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗

มาตรฐานการศึกษา

เพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑

วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด

จังหวัดขอนแก่น

การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

Second Mini Conference on Education 2014
Office of the Education Council, Ministry of Education

วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

“มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑”
ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น

“มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก”
Constructionism and Alternative Education Fair
ณ โรงแรมໄໝະขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
Second Mini Conference on Education 2014
Office of the Education Council, Ministry of Education
เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑”
วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗
ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	หน้าห้อง
๐๘.๔๕	ประธานเดินทางถึงสถานที่จัดงาน	ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๐๙.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● พิธีเปิดการประชุม โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ● กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) ● กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการจัดการประชุม โดย เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) ● กล่าวเปิดการประชุม โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ● ถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน 	ห้อง ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒ (๓๐๐-๔๐๐ คน)
๐๙.๓๐-๐๙.๔๕	พักรับประทานอาหารว่าง	หน้าห้อง ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒
๑๐.๐๐-๑๐.๓๐	<p style="text-align: center;">แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความสำคัญของกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) โดย นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	ห้อง ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒ (๘๐-๑๐๐ คน)
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอและเสวนา “แผนการขับเคลื่อนกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล” โดย นางสาวอุษา ชูชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 	ห้อง ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒ (๘๐-๑๐๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ประเด็นและหัวข้อวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ และดำเนินการช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล” สรุปผลหัวข้อวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษาตามกรอบทิศทาง ประเด็นและหัวข้อการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ <p>โดย นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางสาวอุษา ชูชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวจิรศรี อนวัชกุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางปัทมา คำภาศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ออคิดบอลรูม ๑ ชั้น ๒ (๘๐-๑๐๐ คน)
๐๙.๔๕-๑๐.๐๐	<p>แผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ</p> <p>ประธานกล่าวเปิดการประชุม ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการบริหารและกระจายอำนาจทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ <p>โดย ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	
๑๐.๐๐-๑๐.๔๕	<ul style="list-style-type: none"> การดำเนินงานตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ <p>โดย ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	ห้อง ออคิดบอลรูม ๒ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๐.๔๕-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอและเสวนา “แนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซียตามกรอบความร่วมมือ ASEAN” <p>โดย Dr. Megawati Santoso Head of IQF Team, Directorate Learning and Students Affairs, Indonesia</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.กาญจนา หงษ์รัตน์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> อภิปรายทั่วไป ตอบข้อซักถาม สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๔.๑๕	<ul style="list-style-type: none"> นำเสนอแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ <p>โดย ดร.ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	ห้อง ออคิดบอลรูม ๒ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๔.๑๕-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> การนำแผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ <p>โดย ดร.อำนาจ เกาตระกุล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> อภิปราย ตอบข้อซักถาม สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๐.๓๐	<p>แผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑)</p> <p>● นำเสนอ “สาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)”</p> <p>โดย รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ)</p>	
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<p>● เสวนา “แนวทางการนำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) สู่การปฏิบัติ”</p> <p>ประธาน ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ อธิตติการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p> <p>ผู้เสวนา นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายวิวัฒน์ รุ่งแก้ว กรรมการสภาการศึกษา นายสุเทพ พงษ์ใหม่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อุปนายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายสายัณห์ ผาน้อย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● อภิปราย สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	ห้อง ออกติบอสรูม ๓ ชั้น ๒ (๒๐๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>● นำเสนอ “สาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)”</p> <p>โดย รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ)</p> <p>● เสวนา “แนวทางการนำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) สู่การปฏิบัติ”</p> <p>ประธาน ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ อธิตติการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p> <p>ผู้เสวนา นายสุริยา จันทระจ่าง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดร.วรวิทย์ ต้นทนะเทวินทร์ รองประธานอาเซียนศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นายสมิง ยิ้มศิริ ประธานหอการค้าจังหวัดขอนแก่น</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● อภิปราย สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ</p>	ห้อง ออกติบอสรูม ๓ ชั้น ๒ (๒๐๐ คน)

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การประชุมผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอหลักการและแนวทางการประเมินผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากลให้เหมาะกับบริบทของประเทศไทย โดย ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ อธิตตอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ● เสวนา เรื่อง การประเมินผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : เครื่องมือและกระบวนการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ประธาน ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ อธิตตอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้เสวนา นางสาวพรณิกา กุสุมาวลี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบการวัดและประเมินผลนานาชาติ นางสาวสมรชนิกร อ่องเอิบ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดร.ประวีณา อัลโย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวกรกมล จิ่งสำราญ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางรุ่งตะวัน งามจิตอนันต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ดำเนินรายการ นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● อภิปราย สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง เอราวัณ ๑-๒ ชั้น ๑ (๖๐-๘๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การประชุมผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : การศึกษาปฐมวัย (ECES)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากลด้านการศึกษาปฐมวัย (ECES) เพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์ปฐมวัยสู่ความเป็นสากล ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณี ทองโรจน์) ผู้นำเสนอ นางสาวกรกมล จิ่งสำราญ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา นางสุธาทิพย์ อิชัยพงษ์ รองประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก นางธิดา พิทักษ์สินสุข กรรมการสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป กรรมการผู้จัดการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ผู้ดำเนินรายการ นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ● อภิปราย สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง เอราวัณ ๑-๒ ชั้น ๑ (๖๐-๘๐ คน)

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">มองสถิติการศึกษาไทย ก้าวไกลในเวทีสากล</p> <p>เสวนา “สภาวการณ์สถิติการศึกษาโลก : หลากหลายมุมมองของการศึกษาไทย” ประธาน นางสุรางค์ โพธิ์พุกขางค์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอ เรื่อง IMD : จัดอันดับการศึกษาไทย โดย นางพรกนก วิชาชนวรรณ ผู้อำนวยการ TMA Center for Competitiveness สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย ● นำเสนอและดำเนินรายการ : สภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ๒๕๕๗ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย ผู้นำเสนอ นางสาวสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางเพทาย บุญมี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา ศาสตราจารย์ ดร.ละออศรี เสนาะเมือง คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นายสำเภา สมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ จังหวัดนครราชสีมา นางสาวสุวรรณี ว่างกานต์ ผู้อำนวยการกลุ่มสถิติเพื่อติดตามและ ประเมินผลนโยบายภาครัฐ ๒ ด้านสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ ● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้องโอยรา ชั้น ๑ (๓๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา “สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอและดำเนินรายการ : แนวทางการจัดทำสถิติการศึกษา ข้อจำกัดและองค์ประกอบ การนำเสนอรายงานสารสนเทศและแนวโน้มทางการศึกษาของประเทศไทย ประธาน นางสุรางค์ โพธิ์พุกขางค์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้นำเสนอ นางกมลทิพย์ เมฆพุก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นายภาณุพงศ์ พนมวัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา นายปิยะชัย ตูยสิมา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นายสำเภา สมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ จังหวัดนครราชสีมา นายทวีศิลป์ สารแสน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๒๕ จังหวัดขอนแก่น ● สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้องโอยรา ชั้น ๑ (๓๐ คน)

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p>การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ครูและสนับสนุนด้าน IT : IT Support ของภาคเอกชน โดย นางสาวสติยา ลังการ์พินธุ์ ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา บริษัท อินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด 	ห้อง ฉัตรทิพย์ ๑ - ๒ ชั้น ๑ (๖๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา “การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ ปี ๒๕๕๕”</p> <ul style="list-style-type: none"> ความเป็นมาของนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่สำหรับศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยของประเทศไทย ผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ แก่ครู และการสนับสนุนด้าน IT : IT Support <p>ประธาน นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ รองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>ผู้นำเสนอ นายปานเทพ ลาภเกษร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดร.ศศิรัศม์ วีระไวทยะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นายสิงหชาติ ไตรจิตต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา ดร.ธีรพงษ์ สารแสน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๕ ดร.อรรถพล ตรีกตรอง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ นายวรภัทร ภัทรธรรม ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท อินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด อนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ นางสาวสติยา ลังการ์พินธุ์ ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา บริษัท อินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฉัตรทิพย์ ๑ - ๒ ชั้น ๑ (๖๐ คน)

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : คุณภาพและโอกาสทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ประชุมระดมความคิด “ผลการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่มีต่อโอกาสการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น” <p>ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณี ทองโรจน์)</p> <p>การประชุมกลุ่มย่อย (๓ กลุ่ม) :</p> <p>กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้แทน ๒ คน</p> <p>กลุ่มที่ ๒ ผู้ปกครอง โดยผู้แทน ๒ คน</p> <p>กลุ่มที่ ๓ นักเรียน/นักศึกษา โดยผู้แทน ๒ คน</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ</p> <p>นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางเกื้อกุล ชังใจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางสาวสุวิมล เล็กสุขศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฟ้ามูย ๑ - ๕ ชั้น ๑ (๖๐-๗๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทยชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">เสวนา “เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : คุณภาพและโอกาสทางการศึกษา”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอข้อมูลเบื้องต้น สภาพและผลการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในมิติคุณภาพและโอกาสการเข้าถึงการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น <p>ประธาน นายสมนึก พิมลเสถียร</p> <p>ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านติดตามและประเมินผลการศึกษา</p> <p>ผู้นำเสนอ นางสาวสุวิมล เล็กสุขศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา นางสาวดวงแข ตันติยาพงษ์ รองผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา</p> <p>ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน หรือผู้แทน</p> <p>ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น หรือผู้แทน</p> <p>ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา กยศ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือผู้แทน</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ</p> <p>นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฟ้ามูย ๑ - ๕ ชั้น ๑ (๖๐-๗๐ คน)
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่</p> <p>นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> หลากหลายนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย <p>“ผลงานการประกวดเล่นนิทานเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”</p> <p>โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ <ul style="list-style-type: none"> หลากหลายนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย “ผลงานการประกวดเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP 3 และสื่อสมัยใหม่” <p>ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”</p> <p>โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา</p> <p>นำเสนอและแสดงนิทรรศการ</p> <ul style="list-style-type: none"> กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา <p>โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ <ul style="list-style-type: none"> กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา <p>โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๐๙.๔๕-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">กิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑ มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก</p> <p>นำเสนอ VTR</p> <ul style="list-style-type: none"> ประมวลผลกิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ <p>เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก”</p> <p>โดย สำนักสื่อสารสาธารณะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	นำเสนอ VTR สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ <ul style="list-style-type: none"> ประมวลผลกิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ <p>เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก”</p> <p>โดย สำนักสื่อสารสาธารณะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกคิดบอลรูม
๑๘.๓๐-๒๑.๐๐	ทบทวนหลังปฏิบัติการ : ผลการดำเนินงานกิจกรรมทางวิชาการ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ของการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ โดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประธาน เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์)	ห้อง ออกคิดบอลรูม ๑

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เวลา	กิจกรรม	สถานที่										
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	หน้าห้องประชุมย่อย										
๐๙.๓๐-๐๙.๔๕	รับประทานอาหารว่าง											
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา : มิติสำคัญของการพัฒนาการศึกษา</p> <p>เสวนา เรื่อง การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๖ : มิติสำคัญของการพัฒนาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ปี ๒๕๕๖ : ภาพรวมประเทศ นำเสนอผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ปี ๒๕๕๖ : ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในมิติสำคัญของการพัฒนาการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษา สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา ปฏิรูปครู การจัดอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาสอดคล้องกับตลาดแรงงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาทัดเทียมกับนานาชาติ การวิจัยและพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน <p>ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ชวิน ท่องโรจน์)</p> <p>ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ</p> <p>นายชาญ ต้นติธรรมถาวร</p> <p>ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา</p> <table border="0"> <tr> <td>รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์</td> <td>มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์</td> <td>มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่</td> </tr> <tr> <td>รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม</td> </tr> <tr> <td>นายมานพ ชาศิโย</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต</td> </tr> </table>	รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	นายมานพ ชาศิโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	ห้อง ออกติบอรัม ๑ ชั้น ๒ (๑๐๐-๑๕๐ คน)
รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม											
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่											
รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา											
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม											
นายมานพ ชาศิโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต											
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔										
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา เรื่อง ผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ : มิติสำคัญของการพัฒนาการศึกษา</p> <p>ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ชวิน ท่องโรจน์)</p> <p>ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ</p> <p>นายชาญ ต้นติธรรมถาวร</p> <p>ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา</p> <table border="0"> <tr> <td>รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์</td> <td>มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์</td> <td>มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่</td> </tr> <tr> <td>รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา</td> </tr> <tr> <td>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม</td> </tr> <tr> <td>นายมานพ ชาศิโย</td> <td>มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	นายมานพ ชาศิโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	ห้อง ออกติบอรัม ๑ ชั้น ๒ (๑๐๐-๑๕๐ คน)
รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม											
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติา เมฆพัฒน์	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่											
รองศาสตราจารย์ชิตชัย สนั่นเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา											
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม											
นายมานพ ชาศิโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต											

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	<p>ประธานกล่าวเปิดการประชุม นางพรนิภา ลิมปพยอม ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา</p>	
๑๐.๐๐-๑๑.๔๕	<p>● กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพและการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่กรอบอาเซียน โดย ดร.อำนาจ เกาตระกูล ที่ปรึกษาสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	ห้อง ออกติบอสรูม ๒ ชั้น ๒ (๑๐๐ คน)
๑๑.๔๕-๑๒.๓๐	<p>● นำเสนอและเสวนา “แนวทางความร่วมมือการพัฒนากรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพประมง (Fisheries) ระหว่างประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย” ผู้เสวนา Dr. Indra Jaya IQF Team, Directorate Learning and Students Affairs, Indonesia ดร.อภิชัย สมบูรณ์ปกรณ์ ผู้แทนจัดทำกรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพ ผู้ดำเนินรายการ นางสาวประภา ทันทศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<p>● นำเสนอและเสวนา “การพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพบริหารสินทรัพย์ (Property Management) ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย” ผู้เสวนา ดร.อภิชัย สมบูรณ์ปกรณ์ ผู้แทนจัดทำกรอบสมรรถนะกลุ่มอาชีพ ผู้ดำเนินรายการ นางสาวประภา ทันทศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	
๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	<p>● นำเสนอ “ผลการดำเนินงานภายใต้กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQR) และนำเสนอผลการประชุม Task Force on ASEAN Qualifications Reference Framework (TF-AQR)” ผู้นำเสนอ นางสาวประภา ทันทศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	ห้อง ออกติบอสรูม ๒ ชั้น ๒ (๑๐๐ คน)
๑๕.๓๐-๑๖.๐๐	<p>● นำเสนอผลการศึกษาสภาพปัจจุบันกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ผู้เสวนา ดร.กาญจนา หงษ์รัตน์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	
๑๖.๐๐-๑๖.๓๐	<p>● ร่วมอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ “การพัฒนากรอบกำหนดสมรรถนะกลุ่มอาชีพและการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่กรอบอาเซียน” ผู้ดำเนินรายการ นางสาวประภา ทันทศุภารักษ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p>	

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">การประเมินผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : การศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (ICCS)</p> <p>เสวนา “การประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (ICCS) : การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล ผลการประเมิน และแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> นำเสนอกการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากล ด้านการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง <p>ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ)</p> <p>ผู้นำเสนอ ดร.ประวีณา อัสโย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง กรรมการคุรุสภา</p> <p>ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>นายวินัย รอดจ่าย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายรวิช ตาแก้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง เอราวัณ ๑-๒ ชั้น ๑ (๖๐-๘๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การประเมินผลการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติตามมาตรฐานสากล : การพัฒนาสมรรถนะผู้ใหญ่ (PIAAC)</p> <p>เสวนา เรื่อง “การประเมินผลทางการศึกษาเทียบเคียงนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ (Programme for the International Assessment of Adult Competencies: PIAAC)”</p> <ul style="list-style-type: none"> ความสำคัญของการประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ การพัฒนาเครื่องมือวัด และวัดประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ ผลการทดลองใช้เครื่องมือวัด และวัดประเมินผลทางการศึกษาโดยเทียบเคียงมาตรฐานสากลด้านสมรรถนะผู้ใหญ่ <p>ประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ)</p> <p>ผู้นำเสนอ นางพรพิมล เมธีรานันท์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางรุ่งตะวัน งามจิตอนันต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางสาวชรินทร์ พุ่มเกษม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>นางสาวชิตชล ตั้งสุขชัยศิริ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> “แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการศึกษาสมรรถนะผู้ใหญ่ในมิติสมรรถนะสากล ตามบริบทของประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกศตวรรษที่ ๒๑” <p>ผู้เสวนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ดร.วิชุดา กิจจรธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นางรุ่งตะวัน งามจิตอนันต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง เอราวัณ ๑-๒ ชั้น ๑ (๖๐-๘๐ คน)

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> เสวนา “แนวทางการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)” ประธาน ดร.วิชัย ตันติกุลานันท์ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา ผู้นำเสนอ นายเนติ รัตนากร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวณัฐิกา นิตยาพร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นายชัชวาล อัครมากุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา ผู้แทนจากศาลแขวงขอนแก่น นายวีระเดช ซาตา ผู้อำนวยการโรงเรียนขามแก่นนคร นางสาวปิตินันท์ คูอมรพัฒนนะ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ นายพิพัฒน์ ทองผดุงโรจน์ ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย กยศ. ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้องโอยรา ชั้น ๑ (๓๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>การบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> เสวนา “แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลและประยุกต์ใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา” ประธาน ดร.วิชัย ตันติกุลานันท์ ประธานอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา ผู้นำเสนอ ดร.สวัสดิ์ ภูทอง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา นายจรวัย หนูคง อดีตตุลาการศาลปกครองกลาง นายชูชัย อัครระ อธิบดีอัยการภาค ๔ ศาลปกครอง จังหวัดขอนแก่น นายบุญเรียน จันทรเสนา นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต ๑ ผู้ดำเนินรายการ นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้องโอยรา ชั้น ๑ (๓๐ คน)

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">นโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ</p> <p>เสวนา “ข้อเสนอนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สภาพปัจจุบันและประเด็นสำคัญของความร่วมมือทางการศึกษากับต่างประเทศ ระบบการศึกษาของประเทศที่ไปทำความร่วมมือด้านการศึกษา ● วิเคราะห์ประเด็นความร่วมมือทางการศึกษากับต่างประเทศ จุดแข็งจุดอ่อนของประเทศที่มีความร่วมมือด้านการศึกษา ● ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านความร่วมมือทางการศึกษากับต่างประเทศ <p>ประธาน นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้นำเสนอ นางสาวนันทิษฐา จิรวินัยวงศ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางโชติกา วรรณบุรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวศุทธิยา แจ่มเดชา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิษฐา วรรณชัย ผู้ช่วยอธิการบดี ด้านวิเทศสัมพันธ์และยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น</p> <p>นางนงเยาว์ กัลยาลักษณ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น ดร.ทวีศิลป์ สารแสน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ จังหวัดขอนแก่น</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฉัตรทิพย์ ๑ - ๒ ชั้น ๑ (๖๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัด สู่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา</p> <p>เสวนา “ตัวชี้วัดศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย สู่การพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยด้านการศึกษา”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นำเสนอกรอบแนวคิด ตัวชี้วัดด้านศักยภาพและโอกาสทางการศึกษา และกระบวนการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูล เพื่อเสนอแนวทางการศึกษาระดับจังหวัด ● ความร่วมมือดำเนินงานจัดทำวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย <p>ผู้นำเสนอ นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <p>ผู้เสวนา นายสายัณห์ ผาน้อย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ นายปิยะชัย ตัญญา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น</p> <p>ผู้ดำเนินรายการ นายภาณุพงศ์ พนมวัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฉัตรทิพย์ ๑ - ๒ ชั้น ๑ (๖๐ คน)

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p style="text-align: center;">ติดตามผลการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย ประจำปี ๒๕๕๖</p> <ul style="list-style-type: none"> การประชุมติดตามผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) ประจำปี ๒๕๕๖ ประธาน นางสุธาทิพ ธีชัยพงษ์ รองประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ผู้เสวนา นางศรีสุดา ราชธา หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสังคม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดขอนแก่น นางสาวสุนันทา ศิริวัฒนานนท์ ศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๒ นางทัศนีย์ รอดชมภู นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่น นายปิยะชัย ต่วยลิมา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้ดำเนินรายการ นางอรุณศรี ละอองแก้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สรุปผลการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฟ้ามูย ๑ - ๕ ชั้น ๑ (๖๐-๗๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">กรอบแนวคิดแนวทางของการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑</p> <ul style="list-style-type: none"> เสวนา “กรอบแนวคิดแนวทางของการศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑” ประธาน นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย ผู้นำเสนอและดำเนินรายการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เสวนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลย ภูมิพันธ์ ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นางสาวประกาย ธีระวัฒนากุล นักยุทธศาสตร์อาวุโส สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อภิปราย สรุปผลจากการเสวนาและข้อเสนอแนะ 	ห้อง ฟ้ามูย ๑ - ๕ ชั้น ๑ (๖๐-๗๐ คน)

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่</p> <p>นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> หลากหลายนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย “ผลงานการประกวดเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” <p>โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> หลากหลายนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย “ผลงานการประกวดเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างปัญญาและคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยเทคโนโลยี iPod และ/หรือ MP3 และสื่อสมัยใหม่ ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” <p>โดย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา</p> <p>นำเสนอและแสดงนิทรรศการ</p> <ul style="list-style-type: none"> กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา <p>โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>นำเสนอ แสดงนิทรรศการ สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> กระบวนการและคู่มือในการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา <p>โดย สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>กิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑ มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก</p> <p>นำเสนอ VTR</p> <ul style="list-style-type: none"> ประมวลผลกิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก” <p>โดย สำนักสื่อสารสาธารณะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องศาลาไทย ชั้น ๔
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>นำเสนอ VTR สรุปผลจากการประชุมและข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ประมวลผลกิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑” และ “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก” <p>โดย สำนักสื่อสารสาธารณะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา</p>	หน้าห้อง ออกติบอสรูม

การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗
เรื่อง “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา
และการศึกษาทางเลือก”

Constructionism and Alternative Education Fair

วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

ณ โรงแรมไอยะซอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กำหนดการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
Second Mini Conference on Education 2014
Office of the Education Council, Ministry of Education
เรื่อง “มหกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการศึกษาทางเลือก”
Constructionism and Alternative Education Fair
วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗
ณ โรงแรมโฆษะขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	หน้าห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	รับประทานอาหารว่าง	หน้าห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการเรียนรู้ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) และ การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย” โดย นายวิช ตาแก้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นางสาวสมปอง สมญาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐-๔๐๐ คน)
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เรื่อง “การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย” ● สมาคมบ้านเรียนไทย ● ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ● โรงเรียนวิถีพุทธ ● โรงเรียนสัตยาไส ● สัมมาสิกขาลัย ● ลำปลายมาศพัฒนา เวทีเสวนา : โดย สัมมาสิกขาลัย	ห้อง มงกุฎเพชร ๓ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	● เสวนา เรื่อง “ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) กับความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน” โดย โรงเรียนบ้านสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนบ้านเขาแหงพัฒนา จังหวัดเชียงราย ผู้ดำเนินรายการ นางสาวพุดมีสาร อัครกะพู่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ห้องมงกุฎเงิน ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	● เสวนา เรื่อง การศึกษาทางเลือกในมุมมองของสื่อมวลชน โดย สัมมาสิกขาลัย ผู้ดำเนินรายการ นางสาวปิยะมาศ เมิตโธสง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ห้องมงกุฎทอง ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	● เสวนา “แนวคิดการจัดการระบบการเรียนรู้อย่างบ้านเรียน (Home School) โดย สมาคมบ้านเรียนไทย	ห้องมงกุฎนาค ชั้น ๑ (๖๐ คน)

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๐.๐๐	ประธานเดินทางถึงสถานที่จัดงาน	
๑๐.๐๐-๑๐.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● พิธีเปิดการประชุม โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการใหญ่ตรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ● กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) ● กล่าววัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการจัดการประชุม โดย เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) ● กล่าวเปิดการประชุม โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการใหญ่ตรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ● ถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๐.๓๐-๑๑.๐๐	<ul style="list-style-type: none"> ● ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง มิติใหม่ของการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วย นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการใหญ่ตรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๑.๐๐-๑๑.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● บรรยายพิเศษ เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) สู่สถานศึกษา โดย รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.รัตนา ศรีเหรัญ) 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๑.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● บรรยายพิเศษ เรื่อง Constructionism ในภูมิสังคมการศึกษาไทย โดย ดร.อานนท์ สิริพิทักษ์เกียรติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๑.๐๐-๑๒.๓๐	นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เรื่อง “การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย” <ul style="list-style-type: none"> ● สมาคมบ้านเรียนไทย ● ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ● โรงเรียนวิถีพุทธ ● โรงเรียนสัตยาไส ● สัมมาสิกขาลัย ● ลำปลายมาศพัฒนา เวทีเสวนา : โดย สัมมาสิกขาลัย	ห้อง มงกุฎเพชร ๓ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๑.๐๐-๑๒.๓๐	● เสวนา เรื่อง ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) กับโรงเรียนในโครงการ โดย ผู้แทนโรงเรียนในโครงการ ๒๐ โรงเรียน ผู้ดำเนินรายการ นายวริช ตาแก้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ห้องมงกุฎเงิน ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๑.๐๐-๑๒.๓๐	● เสวนา “การเรียนรู้ที่โรงเรียนได้ร่มไม้” โดย นายสาทร สมพงษ์ ผู้จัดการศึกษา “โรงเรียนได้ร่มไม้”	ห้องมงกุฎทอง ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๑.๐๐-๑๒.๓๐	● เสวนา “ก้าวแรกบ้านเรียน” โดย นายชาติรี เนาวธีรนนท์ นายกสมาคมบ้านเรียนไทย	ห้องมงกุฎนาค ชั้น ๑ (๖๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์ด้วยปัญญาที่ใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๗ (ศิรินาวิน) (นางพณัญญา พวงชมพูพิศาล) ● เสวนา “รูปแบบจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กายพิบัติทางธรณีวิทยาตามแนวคิด Constructionism สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา (นายชวน เฉลิมโฉม) ● เสวนา “การพัฒนาความคิดและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎี Constructionism” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านศรีบุญเรือง) (นางประนอม สายโกสุ่ม) 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	● เสวนา “การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยกระบวนการ M-TEA-KE” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาคปรก (นางกรชนก เนตรโอภากรณ์)	
	● เสวนา “การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน” โดย โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม (นางสาวเกศินี ลำปิ่นตา)	

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย</p> <p>นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เรื่อง “การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สมาคมบ้านเรียนไทย ● ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ● โรงเรียนวิถีพุทธ ● โรงเรียนสัตยาไส ● สัมมาสิกขาลัย ● ลำปลายมาศพัฒนา <p>เวทีเสวนา : โดยโรงเรียนวิถีพุทธ</p>	ห้อง มงกุฎเพชร ๓ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<p style="text-align: center;">นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การพัฒนาผู้เรียนด้านการประหยัด มีวินัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอู่ท้อยธาราม (นางจันทนา ทองศรีงาม) ● เสวนา “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Constructionism) โดยใช้กระบวนการ SHARE” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขากระปุก (นางสุรดา ไชยสงคราม) 	ห้องมงกุฎเงิน ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแบบพอเพียง” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค (นางเมตตา ศิริรัตน์) ● เสวนา “การพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ส” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนทองพูนอุทิศ (นายเจริญ ชัยสิทธิ์) ● เสวนา “การส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนโสมสิตสไมสร (นางสาวจรรย์พร ไนต์ชัยยา) 	
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<p style="text-align: center;">การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย</p> <p>เสวนา “โรงเรียนทางเลือกกับทางเลือกในการศึกษาของประชาชน” โดย นายสุนทร ต้นมันทอง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)</p>	ห้องมงกุฎทอง ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<p>เสวนา “สัมมาสิกขาลัย : การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนชาวโศก” โดย นางสาวอุณเธิ์ สิงห์คำ ผู้อำนวยการโรงเรียนสัมมาสิกขาศิระชอโศก</p>	
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p style="text-align: center;">การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “แนวคิดการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบ้านเรียน (Home School)” โดย นายชาติรี เนาวธีรนนท์ นายกสมาคมบ้านเรียนไทย 	ห้องมงกุฎนาค ชั้น ๑ (๖๐ คน)

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และรับเอกสารประกอบการประชุม	หน้าห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	รับประทานอาหารว่าง	หน้าห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	<p style="text-align: center;">รูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “ ต้นแบบห้องเรียน Constructionism สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล” โดย โรงเรียนบ้านสันกำแพง (นางโสภภาพรณ ชื่นทองคำ) ● เสวนา “Constructionism กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม” โดย โรงเรียนบ้านสามขา (นางศรีนิล วงศ์ตระกูล) 	
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism โดยกระบวนการ M-SAKE เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ) (นางสาวอัมราพร โพธิ์แดง) ● เสวนา “การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ PCRS Learning Model” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโยธีราษฎร์ศรัทธาราม (นางสาวอภิสมัย วุฒิพรพงษ์) ● เสวนา “Constructionism กับการเปลี่ยนแปลงทักษะการเรียนรู้” โดย โรงเรียนบ้านเขาเหยงพัฒนา (นายอุทัย มงคลสิน) 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<p style="text-align: center;">รูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การเรียนรู้แบบ 4 Noble Truth ตามแนวคิด Constructionism” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนมหารณพาราม (นางสุภาณี ธรรมาธิคม) ● เสวนา “การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism โดยใช้กระบวนการ อ่าวกะพ้อโมเดล” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่าวกะพ้อ (นายบิติน เชษฐพันธ์) 	ห้อง มงกุฎเพชร ๑-๒ ชั้น ๒ (๓๐๐ - ๔๐๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญา (Constructionism) ด้วยการเรียนรู้ แบบบันได ๕ ชั้น” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขียนเขต (นายจรูญ ทองลักษณ์ศิริ) 	

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐-๑๒.๓๐	<p>การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย</p> <p>นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เรื่อง “การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สมาคมบ้านเรียนไทย ● ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ● โรงเรียนวิถีพุทธ ● โรงเรียนสัตยาไส ● สัมมาสิกขาลัย ● ลำปลายมาศพัฒนา <p>เวทีเสวนา : โดย ลำปลายมาศพัฒนา</p>	ห้อง มงกุฎเพชร ๓ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๖.๓๐	<p>นำเสนอนิทรรศการ การเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เรื่อง “การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สมาคมบ้านเรียนไทย ● ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ● โรงเรียนวิถีพุทธ ● โรงเรียนสัตยาไส ● สัมมาสิกขาลัย ● ลำปลายมาศพัฒนา <p>เวทีเสวนา : โดย โรงเรียนสัตยาไส</p>	ห้อง มงกุฎเพชร ๓ ชั้น ๒ (๑๕๐ คน)
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	<p>นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการคุณธรรม” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรางบัว (นางบุษบง พรหมจันทร์) ● เสวนา “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ในโรงเรียนประถมทวีธาภิเศก” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมทวีธาภิเศก (นางศิริรัตน์ สุวรรณภาชนี่) 	ห้องมงกุฎเงิน ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “บันได ๕ ชั้น สู่การเรียนรู้กำแพงเห็ด” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชนะสงคราม (นางสาวสุภาวดี อึ้งพานิช) 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา “การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) สู่ห้องเรียน” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนสิทธิพยากรณ์ (ดร.กัลยรัตน์ เมืองสง) ● เสวนา “การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎี Constructionism ด้วยกระบวนการ Banna 5E5” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๓ (บ้านนา) (นายเมธี อ่องภู) 	ห้องมงกุฎเงิน ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> ● เสวนา การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ “L - Cake” โดย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดสนุ่น (นายถวิล เกลี้ยงสะอาด) 	

วันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	รูปแบบการศึกษาทางเลือกในประเทศไทย	
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	<ul style="list-style-type: none"> บรรยายพิเศษ : การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญา “ปลายทางการศึกษา คือ อุบนิสัย ที่ดีงาม” โดย ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส 	ห้องมงกุฎทอง ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “ปฎิหาริย์การศึกษา ณ โรงเรียนนอกกะลา” โดย นายวิเชียร ไชยบัง ครูใหญ่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบวิถีพุทธ (พุทธธรรมประยุกต์)” โดย พระมหาวิชาญ สุวิชาโน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อย ดร.บรรเจตพร สู่แสนสุข รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 	ห้องมงกุฎทอง ชั้น ๒ (๖๐-๗๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “ครูกับการศึกษาทางเลือก” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรชัย ประภัสสร ประธานสาขาพลศึกษาและนันทนาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ 	
	การศึกษาทางเลือกในประเทศไทย	
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “เล่นเพื่อเรียนรู้ ครู พ่อแม่ เด็กก็ทำได้” โดย กลุ่มไม้ขีดไฟ นางสุมณฑา ปลื้มสูงเนิน นางกฤติกา ธนทร์ชัย 	ห้องมงกุฎนาค ชั้น ๑ (๖๐ คน)
๑๐.๓๐-๑๒.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “การเรียนรู้ในชีวิต : กรณีศึกษา ชีวิตบูรณาการเด็กบ้านเรียน” โดย กลุ่มเด็กบ้านเรียน นางเยาวดี ศรีพันธนาสารณ์ นางสาวปรียากมล น้อยกร 	
๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องมรกต ชั้น ๒
๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “เรียนรู้เรื่องเพศแบบเด็ก Home School” โดย กลุ่มแบ่งฝันปันใจ นางสุพัตรา ธรรมเรืองฤทธิ์ เด็กชายพุทธิ เสนารัตน์ นักกีฬา Extreme ตัวแทนกรุงเทพมหานคร 	ห้องมงกุฎนาค ชั้น ๑ (๖๐ คน)
๑๕.๐๐-๑๖.๓๐	<ul style="list-style-type: none"> เสวนา “ถอดประสบการณ์การจัดบ้านเรียนของพ่อแม่” โดย พ่อแม่บ้านเรียน นางเครือแก้ว คุณะวัฒนา นางนพรัตน์ วณิชชานันท์ 	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา :

รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล
ดร.พิษณุ ตูลสุข
นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์
นายวีระ พลอยครบุรี

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

คณะผู้ดำเนินการ :

นางสาวอุษา ชูชาติ
นางสาวจิรศรี อนวัชกุล
นางปัทมา คำภาศรี
นางสาวกุลวิภา ซีพรับสุข
นางสาวจรรยาภรณ์ โขคชัยฐานันท์
นางสาวสุธิดา ผาพรม

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

วิเคราะห์ เรียบเรียง และสรุปสาระสำคัญ :

นางสาวอุษา ชูชาติ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

บรรณาธิการและจัดทำเล่มเอกสาร :

นางสาวอุษา ชูชาติ
นางสาวจรรยาภรณ์ โขคชัยฐานันท์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามการนำผลผลิตด้านงานวิจัยและองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”

คำชี้แจง : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อติดตามการใช้ประโยชน์จากเอกสารของสำนักงานฯ พร้อมทั้งเป็นข้อมูลในการจัดส่งเอกสารให้ท่านในคราวต่อไป

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) นามสกุล

ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน

ที่อยู่ติดต่อได้

โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ โทรสาร

e-mail

ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไป (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน)

สถานภาพผู้ตอบ	☐ องคมนตรี	☐ ครู คณาจารย์ในสถานศึกษา
	☐ คณะรัฐมนตรี	☐ ศึกษานิเทศก์
	☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ	☐ นักวิชาการศึกษา
	☐ ผู้บริหารหน่วยงาน	☐ บรรณารักษ์ห้องสมุด
	☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ อื่น ๆ

ตอนที่ ๒ การนำไปใช้ประโยชน์

๑) ท่านได้รับเอกสารจากช่องทางใด การประชุม/สัมมนา สกศ.จัดส่งทางไปรษณีย์ website สำนักงานฯ

๒) ท่านได้นำผลงานวิจัย/องค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่

๓) ท่านนำผลงานวิจัย/องค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- การจัดทำนโยบายและแผนการศึกษา (โปรดระบุ)
- การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (โปรดระบุ)
- การบริหารจัดการ (โปรดระบุ)
- การพัฒนาครู/อาจารย์ (โปรดระบุ)
- การพัฒนาผู้เรียน (โปรดระบุ)
- การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (โปรดระบุ)
- การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (โปรดระบุ)
- การวิจัย (โปรดระบุ)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลงานที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรดำเนินการต่อไป

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

โปรดส่งกลับมายัง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กลุ่มวิจัยและพัฒนาการศึกษา

๙๙/๒๐ ถนนสุขุวิท แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หรือ ทางโทรสาร หมายเลข ๐-๒๒๔๓-๐๐๘๔

กรุณาลง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กลุ่มวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท แขวงดุสิต
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

ติดแสตมป์

๓ บาท

หนังสือ

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
เรื่อง “การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ ๒๑”